

སྒྲུལ་པ་ནི་རང་དབང་གི་དབྱ་བོ་ཡིན།

རྒྱུད་ལ་སྒྲུལ་པ་ལེན་པ་ནི། སྒྲེ་ལ་སྒྲུབ་ཐག་གོན་པ་ཡིན།

_____ཚ་བ་མདའ་རྒྱུག་གིས།

ངས་དགོས་པའི་དབང་གིས་བཅོས་མའི་དད་པ་ཞིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

_____ཚ་བ་མདའ་རྒྱུག་གིས།

རྒྱ་མཚན་རྒྱ་མཚན་ཟེར་མཁན་དེ་ཚོ་ད་ནི་རྒྱ་མཚན་ལ་གཡོལ་ནས་མ་འདུག་ཅིག །
དགག་ཚུམ་འདི་ལ་ལན་མ་བྱུང་ན་ལན་མ་ཐེབས་པ་ལས་མ་བཏབ་པའི་གས་སུ་བཅི་རྒྱ་མི
ན། ཚིག་སྤྱ་གཏོག་ལ་དགའ་བའི་དགེ་ལྡན་པ་ཚོས་ཚིག་སྦྱོན་ཐོངས། འོན་དམར་འཇུ་ལ་
མཁས་པའི་རྟིང་མ་པ་ཚོས་འོན་སྦྱོན་ཚོལ། དུལ་ལ་དག་བྱུང་ན་ར་འབྱར་བྱི་ཡིན་ནའང་བྱ
ག་དགོས་པས་འཆུགས་མི་ཉན། ལྷག་པར་དུ་བཟུན་པའི་ནང་སྟིང་འོན་དམ་སྟིང་ཉིད་ཀྱི་
སྟོར་ནས་སྟེང་དང་། བྱིད་ཚོས་སྤྱགས་འདི་ནས་ཤོར་ན་ཤོར་བ་ཡིན་ལ། ང་རང་སྤྱགས་འ
དི་ནས་སྐར་པགས་མི་བོར་བ་ཕོ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད། འོག་ཏོགས་སྟིང་སྟོབས་བརྒྱ་ཆའི་ལྷ་བ
ཅུ་ཡན་ཚོད་ཚར་གཅོད་ཐུབ་མཁན་ཞིག་བྱུང་ཆོ། ངས་མི་ལོ་སུམ་ཅུ་ཁ་ལྷག་གི་རིང་ལ་རྩ
མ་པ་ཚོད་མེད་ཅིག་ཐོས་པ་དེ་ཡོངས་རྫོགས་འཕྲོ་བཞག་དུ་སོང་བའི་གསལ་བསྐྱགས་སྟེལ་རེ
ས་ཡིན།

——ཚ་བ་མདའ་རྒྱུག་གིས།

ཐུག་ཆེན་གསུང་ཤེས་ཐུན་བདག་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་དང་། འུ་མཁན་གནས་བརྟན་ཀུན་
 དགའ་བོ། ཉན་མཁན་དག་སྤྱོད་བརྒྱ་ཕྱག་ཕྱེད་དང་བརྒྱ་གསུམ། ད་དུང་དགོ་བསྟེན་པ་
 མས་གཙོས་པའི་བྲམ་ཟེ་དང་བྲིམ་བདག་དེ་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ། སྟོན་པ་ལྟ་
 ངན་ལས་འདས་མ་ཐག་སུ་ཞིག་གིས་དེ་ཚོ་ཡོད་ཚད་ལ་བཟུང་ནས་བཟུང་ཆུ་འདྲ་བྲངས་པ་
 ཡིན་ན་མ་གཏོགས། ཁོ་ཚོས་ཐུག་ཆེན་གསུང་སའི་སྟོད་ལྗན་གྱི་སྟོབ་མ་མ་རྟེན་པའི་དབང་
 དུ་བཏང་བྲང་མི་ཚོ་ལོ་རྒྱུས་གསུང་སའི་མི་རེ་གཉིས་ཤིག་ཅི་ལ་མི་རྟེན། དེས་ན་ཉན་མོས་
 ཟླ་པ་དག་གིས། ཐུག་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་མ་རེད། ལྷ་རྒྱལ་སྐུ་ལྷ་
 ས་རང་བཟོ་བྱས་པའི་བཟུན་བཙོས་རེད་ཅེས་སྟོབ་པ་ལ་ནི་ཐུགས་ཁག་ཁྱོད་ནས་མི་འདུག

—ཆ་བ་མདའ་རྒྱུག་གིས།

རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ན་རང་བྱུང་ཚན་རིག་གི་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ཅིས་དངོས་རྒྱ
 ས་གསུམ་གང་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཚོས་གཞུང་ཁོད་དུ་མི་རྣམས་ཉ་ལས་འོང་བ་དང་། ཉན་
 འཛོར་དགོས་པ་དང་། ཡ་མཚན་འོས་པ་དང་། ཡིད་འཕྲོག་འགྲོ་བའི་ལེགས་བཤད་ཅི་ཡ
 ང་མཛོང་རྒྱ་མི་འདུག་མོད། མེད་བཞིན་ཡོད་མདོག་སྟོན་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་
 པ་ཡིན་ན་ནི། ད་རེས་ཁོ་བོས་རྒྱན་རྒྱལ་གཏོལ་ཉེས་ཤོར་སོང་བས་དགོངས་དག་ལྟོ། །

—ཆ་བ་མདའ་རྒྱུག་གིས།

སྐབས་རེར་ཚན་རིག་པ་ཚོས་ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་ཚོས་ལྷགས་པ་ཚོས་བཤད་པ་དག་ཞིབ་ཆ་ཆེ་
ལ། གསལ་ཁ་དོད་པ་ལྟ་བུ་རེ་ཡང་སྤང་མོད། རྩོམ་མཉེ་གཏམ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་མཛུགས་སྐྱོད་ཀྱི་ལོ་
ལ་ལྟར་ཡིན་པས་ཡ་མཚན་དང་ཡིད་སྤོང་སྤྱི་དགོས་དོན་མེད།

——ཚ་བ་མདའ་རྒྱུག་གིས།

ལྷག་རྟོགས་སྤྱིང་སྤྱིབས།

——རྟོག་གོ་པའི་མིག་ནང་གི་ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན།

དྲང་པོའི་གཏམ་གྱི་གཉའ་ནས་མི་གཞོན་ཞིང་། །

ལྷག་པར་སྤྱོད་པ་ཡལ་བར་མི་འདོར་བ། །

མདའ་རྒྱུག་རང་གི་དམ་ཚིག་དང་པོ་སྟེ། །

སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་འབད་པས་སྤྱང་བར་ངེས། །

གཅིག་ ཚོས་མངོན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱོད་བཅུད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱུང་བ།

སངས་རྒྱུ་ཆོས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་སྣོད་བཅུད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ།
མངོན་པ་གོང་འོག་གི་ལྷགས། ས་སྤེ་ལྷའི་ལྷགས། འཇིག་རྟེན་གདགས་པའི་ལྷགས།
སངས་རྒྱུ་ཆོས་མཛད་བཅད་ཀྱི་ལྷགས། མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཚོའི་ལྷགས། ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
ལྷགས་སོགས་རྣམ་གཞག་ཕྱན་ཆོགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་།
སྤྱིའི་ཆ་ནས་བཤད་ན་མངོན་པའི་ལྷགས་དེས་མ་ཁྱབ་པ་དང་མ་འཐུས་པ་གང་ཡང་མེད།
མངོན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་དེ་ནི་མི་ལ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོའི་གོང་ནས་
འཇོམ་སྤྱིང་ཤར་རྒྱབ་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པའི་བཤད་སྟེན་རྒྱུ་ཡིད་པ་དེ་རང་ཡིན་པས་
དེ་ཉིད་དེང་སང་སྤྱིང་དགོས་པ་དང་སྤྱིང་རིན་ཡོད་པ་ཞིག་རྩ་བ་ནས་མིན་མོད།
རང་རེ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེ་ཞིག་གིས། དེང་གི་གནས་རིག་པ་དག་དང་མི་
འགྲིག་བཞིན་ཏུ་མཐུན་ཐབས་འཛོལ་བ་སོགས་ལྟེ་པར་བསྐྱར་ཚུར་བསྐྱར་སྤྲོ་ཆོགས་
བྱས་ཏེ། ད་དུང་ཡང་རང་ལ་དག་པ་སྟེར་བའི་རེ་སྟོང་རྒྱག་བཞིན་འདུག་པ་འདི་
ནི་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དྲང་པོ་མིན་པའི་སྤྱི་མཁན་ཁོང་རྣམ་ཚེ་རེ་
ཐག་ཆོད་པའི་འཁྱུལ་ངོ་རྒྱུས་ཅན་ཞིག་སྟོན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་རང་ཅག་མིའི་རིགས་རྣམས་ཐུན་མོང་ཏུ་འཛོལ་
ང་གནས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཁྱུར་པའི་ད་ལྟའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་གང་ནས་བྱུང་
ང་བའི་ཚུལ་ལ། ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ལྟར་ན། སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་ཐོག་
མ་དང་ཐ་མའི་མཐའ་མེད་ཅིང་རྒྱ་ཚད་ཀྱང་གཞལ་ཏུ་མེད། ད་ལྟའི་འཇིག་རྟེན་འདི་
ནི་འཇིག་རྟེན་གཞན་ཞིག་ཞིག་ནས་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ལོན་པའི་རྗེས་
སྤྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱོད་པ་བཅུའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དག་ལྷང་
སྟེ། དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་མཐར་ཐོག་རྗེས་ཁམས་ལྟར་སྤྱི་
བཟོན་པར་གྱུར། དེ་ཉིད་ལྟ་མཐའ་མེད་པའི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་རྟེན་མེད་པར་
ཆགས་ཤིང་། དབྱིབས་ནི་ཕྱི་རིམ་མཐོ་ལ་ནང་དམའ་བ་སྟེ་བར་སྤྱང་ཏུ་དབྱངས་པ་

འི་ཐོ་སྟོང་ཞིག་དང་འདྲ་པོ་ཡོད། དེ་རིམ་རྒྱང་དཀྱིལ་དེའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲི
ན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འདུས་ཏེ་ཆར་རྒྱན་གྱིང་ཏྲའི་འཕང་ལོ་ཙམ་ཡུན་རིང་དུ་བབ་
པས། མཐར་ཐོ་བ་རྒྱས་ཁེངས་པ་བཞིན་རྒྱང་དཀྱིལ་གྱི་དབུས་སུ་ཆར་རྒྱུ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ
ན་པོ་ཞིག་ཆགས། མཚོ་དེའང་རྒྱང་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ཅིང་དཀྱིལ་པའི་དབང་གིས་
འོ་མའི་ཐོག་དུ་སྤྲིས་མ་ཆགས་པ་བཞིན་ས་གཞི་ཆེན་པོ་རི་སྤྱིང་དང་བཅས་པ་འདི་
བྱུང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ནི་རྒྱལ་བའི་སྟོན་ལམ་དང་། འགྲོ་བའི་ལས་དབ
ང་གཉིས་ཡིན་ལ། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ནི་འཇིག་རྟེན་གཞན་དག་ཞིག་པའི་ཐལ་རྒྱལ་ཕྱ་
མོ་དག་ནམ་མཁའ་འདིར་རྒྱང་གིས་སྤྱོར་ནས་འོང་བ་ཡིན། སྟོང་ལ་བར་བསྐླལ་གཅི
ག་དང་། བཅུད་ལ་བར་བསྐླལ་བཅུ་དགུ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་རེ་རེའི་འཆགས་པའི་དུས་
ཡུན་ནི་བར་བསྐླལ་གྱི་ཤུ་རེ་དང་། བར་བསྐླལ་རེའི་ཡུན་ལ་མི་ལོ་དཀྱིགས་རྒྱང་བརྒ
ད་ལྷག་ཙམ་ཡོད་ཟེར་ལ། དཀྱིགས་རྒྱང་ནི་གྲངས་གནས་བཅོ་བརྒྱད་པ་དེ་ཡིན། དེ་
ནས་བར་གྱི་བསྐླལ་པ་གྱི་ཤུའི་རིང་ལ་འཕེལ་འགྲེབ་སྤེལ་མའི་ངང་ནས་གནས་པའི་
མཐར་འཇིག་པའི་འགོ་རྩམ་ཞིང་། འཇིག་པའི་ཚུལ་ལ་མེ་ཡིས་འཇིག་པ་དང་། རྒྱ
ཡིས་འཇིག་པ་དང་། རྒྱང་གིས་འཇིག་པ་བཅས་རེས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལས། ད་རེས་ནི་
མས་འཇིག་དུས་ཡིན་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་འཇིག་པར་རྩམ་པའི་ཆོ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོ
ར་འདི་ཉིད་ད་ལྟ་བས་བཞི་འགྱུར་གྱིས་ཆ་རུ་ཕྱིན་པའི་སྟེང་དུ། གང་ཞིག་ནས་ཡོང་
མེན་ཆ་མི་འཚལ་བའི་ཉི་མ་གསར་པ་གཞན་དུག་བཅས་སྟོན་ཉི་མ་བདུན་དུས་གཅི
ག་དུ་ཤར་ནས་ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་རྩ་རྒྱ་མེ་ནང་དུ་འཕངས་པ་ལྟར་གཞོབ་ཕུ
ལ་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་། མཐར་ཆོག་པའི་ཐལ་བ་ཙམ་ཡང་ཤུལ་དུ་མི་ལྷས་པས་ཅང་མེད་
གྱི་ནམ་མཁའ་སྟོང་རྒྱང་ཞིག་དུ་འགྱུར་བར་འདོད། རྣམ་གཞན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཞེས་བྱ་བ་དེས་དེ་ལྟར་དུ་གཟིགས་
པ་ཡིན་ཞེས་པ་ཙམ་ལས། གཞན་དེ་ལྟར་ཡིན་ངེས་པའི་འཐད་པ་བཙལ་ཏེ་སྤྲས་པ་

ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཕྱིས་ཀྱི་གནམ་རིག་མཁས་པ་དག་གི་འདོད་པ་ལྟར་ན།
སྦྱར་འཛིག་རྟེན་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་གང་ཡང་མི་སྤྲོ་སྟེ། ཐོག་མཐའ་ལ་དུས་ཀྱིས་བ
སྐལ་ཞིང་པ་མཐའ་ལ་ཡུལ་གྱིས་བསྐལ་པས་ཡོད་མེད་གང་ལ་ཡང་སློ་མི་འཇུག་པའི་
ཕྱིར། ད་ལྟའི་གནམ་རིག་གི་ཤེས་ཚད་ལྟར་ན་མ་འོངས་པར་ཡང་ཐག་ཚད་པའི་རེ་
བ་མཐོང་གི་མེད། ཡིན་ནའང་སློ་བུར་དུ་སློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སློ་སྦྱིད་འདྲ་བུང་
བ་ཡིན་ན་ནི་བརྗོད་ཚད་མི་ཐིག་སྟེ། སློན་ཆད་འོད་ལས་སྦྱར་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཤེ
ས་བྱ་ལ་མི་སྤྲོད་པར་འདོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་ཐོད་བཞུལ་གྱི་འགྲུལ་བཞུད་ལ་བརྟེན་ནས་
འོད་ལོ་འབྱུང་ཕྱག་མང་པོ་དུས་ཚད་བྱང་དུ་རེའི་ནང་དུ་བཞོད་བྱུང་སྤྲོད་པའི་ཚོད་
དཔག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེས་ན་འབྲི་གྲང་གི་མཁས་པ་ར་སེ་དགོན་མཚ
ག་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་པས་འཛིག་རྟེན་མཐའ་མེད་དུ་བཤད་པ་དེ་དོན
ལ་གནས་པའི་ར་སྤྲོད་དང་གི་གནམ་རིག་པས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་འདུག་
པ་ནི་མི་བདེན་པའི་གཏམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཛིག་རྟེན་སྦྱི་ཡོངས་ལ་འཆགས་པ
འི་དུས་ཚོད་འདི་ཞེས་འཆད་དུ་མེད་ཀྱང་། ད་ལྟ་མིག་དང་རྒྱང་ཤེལ་སོགས་ཀྱིས་མ
ཐོང་བྱུང་པའི་སྐར་ཚོགས་ཀྱི་ཚོལ་ཁ་འདི་ནི་ཆགས་ནས་མི་ལོ་ཐེར་འབྱུང་བཅོ་ལྔ་ཅ
མ་ཞིག་སོང་ཡོད་པར་འདོད། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྟོང་ཆེན་གྱི་ཁམས་འདིར་ཐོགས་རེ
ག་གི་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པར། སློག་གི་རུས་བྱམས། ཁབ་ལེན་གྱི་རུས་བྱམས། ལྷིད
ཀྱི་རུས་བྱམས། ཚད་རྩལ་རུས་བྱམས་བཅས་ཤུགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཅམ་གྱི་
ངོ་བོར་གནས་པ་ལ། སློ་བུར་དུ་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཆ་མ་འཚལ་བའི་འབར་གད་ཆེ
ན་པོ་ཞིག་ཤོར་ཏེ་ཤུགས་རིགས་བཞི་པོ་སོ་སོར་བྱས་ཤིང་། དེ་དག་པན་ཚུན་བྱུང་འ
སྤོའི་འདུས་སྦྱར་ལས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་གསོལ་རྩལ་མང་པོ་གསར་དུ་
བྱུང། སྐབས་དེར་བྱོད་ཚད་ཏ་ཅང་མཐོ་བ་དེ་རིམ་གྱིས་མར་ཆགས་པ་དང་བསྐྱུན་ན
ས་ཕྱ་རྩལ་མི་འདྲ་བ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་འདྲེས་སྦྱར་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་རྩལ། བར་རྩལ། ཉི

ང་རྩལ་སོགས་རིགས་དང་རྒྱལ་པ་མི་འདྲ་བའི་རིལ་རྩལ་མང་པོ་ཞིག་གསར་དུ་ཐོན།
དེ་ལྟའི་ངང་ལ་མི་ལོ་དྲུང་ལྟར་གཉིས་ཙམ་འདས་རྗེས་ད་གཟོད་གཤོད་མའི་སྐར་
རྒྱའི་སྤྱོད་ལྷན་ཆགས་ཤིང་། མི་རིང་བར་ཆེས་ཐོག་མའི་བརྟན་སྐར་དག་ཀྱང་འཆག་
ས་པའི་འགོ་བརྩམ་པ་ཡིན་ཟེར། འགས་གཏོར་ཆེན་མོའི་གཞུང་ལྷགས་འདིའི་ཁྱད་ས་
ནི་ཨ་རིའི་གནམ་རིག་མཁས་པ་ཏ་བོས་ཤིན་ཏུ་ལགས་པའི་རྒྱུ་ཤེལ་སྤྱད་ནས་རྟོག་
ཞིབ་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་དེ་ཡིན། ཁོང་གིས་རྒྱུ་ཤེལ་བརྒྱུད་ནས་ལྷ་སྐབས་སྐར་ཆ་
གས་ཡོད་ཚད་ཕན་ཚུན་བར་ཐག་རྗེས་དེ་རིང་དུ་འགོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱུ་
ཐག་རྗེས་ཙམ་རིང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་གྱུགས་ཀྱང་ཆེ་བར་འདུག་ཟེར། ད་ལྟ་ང་ཆོས་
མཐོང་ཐུབ་པའི་འོད་ལོ་དྲུང་ལྟར་ཕར་ནང་གི་སྐར་འོད་དེ་དོན་དུ་མི་ལོ་དྲུང་ལྟར་
ཡར་སྤོན་གྱི་སྐར་འོད་ཡིན་དགོས་པས། མི་ལོ་དྲུང་ལྟར་གཅིག་གི་ཡར་སྤོན་དུ་སྐར་
མ་འདི་དག་ཕན་ཚུན་གྱི་བར་ཐག་ད་ལྟ་ལས་ཉེ་བ་དང་། དེ་དུས་སྐར་མ་ཕན་ཚུན་
གྱི་གྱུས་ལྷགས་ཀྱང་ད་ལྟ་ལས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་གོང་གི་རྒྱུ་ཤེལ་གྱི་མཐོང་ཚུལ་
དེས་ར་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་འོད་ལོ་ཐེར་འབྱམ་བུ་གཉིས་གྱི་སྐར་འོད་མ་
ཐོང་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ཤེལ་བཟོས་ཡོད་ལ། ད་ལོ་ཉིས་སྟོང་བདུན་ལོར་ཨ་མེ་རི་ཀའི་ཁེ་
ལི་ཁོ་ཉི་ཡའི་མངའ་སྡེའི་རང་བྱུང་ཆོན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་འོད་ལོ་ཐེར་འབྱམ་
མ་བུ་གསུམ་མཐོང་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ཤེལ་བཟོས་ཡོད་ཅེས་གསལ་བསྒྲགས་སྟེལ་འདུ་
ག །གལ་སྲིད་འོད་ལོ་ཐེར་འབྱམ་བུ་ཕན་གྱི་སྐར་འོད་མཐོང་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ཤེ་
ལ་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདི་ཐོག་མར་རྗེ་ལྷ་ར་
ཆགས་པ་དང་། འགས་གཏོར་ཆེན་མོ་དེ་རྗེ་ལྷ་ར་བྱུང་བའི་ཚུལ་བཅས་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་འདུག །ད་དུང་དངོས་ལྷགས་རིག་པའི་གཏན་
སྟོན་གྱི་སྟེང་ནས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཡབ་མས་ནི་འགས་གཏོར་ཆེན་མོ་དེ་ཡིན་
དགོས་པའི་གནས་ལྷགས་འཆད་རྒྱུ་ཡོད་འདུག་མོད་ང་ཆོས་རེ་ཞིག་གོ་དཀའ་བར་

སྒྲུང་། ཉེ་མའི་བྱིས་རྒྱུད་འདི་ཆགས་ནས་མི་ལོ་ཐེར་འབྲུམ་ཕྱ་ཙམ་དང་། ས་ཡི་གོ་
ལ་ཆགས་ནས་མི་ལོ་ཐེར་འབྲུམ་ཕྱེད་ཕྱ་ཙམ་སོང་ཡོད། མ་འོངས་པ་ན་མི་ལོ་ཐེར་འ
བྲུམ་ཕྱ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ཉེ་མའི་འབར་རྩལ་ཆེད་དང་ཉེ་མའི་ཕལ་ཆེར་ཟད་ནས་དྲོད་ཆ
ད་ཆུང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས། སྤྱི་ཚད་ཀྱང་རྩེ་ཞན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་
གིས་དམ་ཆགས་ཤོར་ཏེ་ཉེ་མའི་བོངས་ཆད་ད་ལྟ་ལས་ལྷན་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་རྩེ་ཆེར་འ
གྱུར། སྐབས་དེར་ས་ཡི་གོ་ལ་སོགས་ཉེ་མའི་བྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་སྐར་ཕལ་མོ་ཆེ་ཡང་ཁབ
ལེན་གྱི་རི་བོར་ལྷགས་ཕྱེ་འབྱར་བ་བཞིན་དུ་ཉེ་མའི་ངོས་སུ་ལེན་པར་འགྱུར་ལ། དེ
ནས་སྐར་ཡང་མི་ལོ་དུང་ཕྱུར་འགའ་ཞིག་སོང་རྒྱུ་ཉེ་མའི་འབར་རྩལ་ཡོངས་རྒྱུ
ས་ཟད་དེ་བྱིས་རྒྱུད་ཉེ་མའི་པོ་འདི་ཕུན་པ་ཕུན་ནག་འབའ་ཞིག་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །ཆོན་རིག་པའི་བཤད་སྟེལ་འདི་དག་གི་ཁྲོད་ནས་འགའ་ཞིག་ཆོད་ད
པག་ཙམ་ལས་བྱུང་མཐའ་ཆོད་པ་རང་མིན་ཡང་། གཞི་འཛིན་ས་ངེས་ཅན་རེ་ཡོད་
པ་མ་གཏོགས་རང་གར་སེམས་ལ་གང་དུན་ཁ་ནས་ཕྱད་བཞག་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན།
དེས་ན་སྐབས་དེར་ཆོན་རིག་པ་ཆོས་ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ལྷགས་པ་ཆོས་བཤད་པ་
དག་ཞིབ་ཆ་ཆེ་ལ། གསལ་ཁ་དོད་པ་ལྟ་བུ་རེ་ཡང་སྤང་མོད། རྒྱུ་མའི་གཏམ་ལ་བྱ
ངས་ལུང་མང་། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ཡ་མཚན་དང་ཡིད་སྟོན་སྦྱེ་དགོས་དོན་མེད་
དེ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། ཕུ་སྟེགས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས
དེ་ཆོར་ཁང་པ་ཆེ་ཆུང་རྩེ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། ཁང་པ་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཀ་བ་དུ་རེ་བ
སྤངས་ཡོད་པ་དང་། ཀ་བ་རེ་རེ་ལ་རིང་ཐུང་དང་ཕྱ་སྟོམ་རྩེ་ཙམ་ཡོད་པ་སོགས་ན
མ་གཞག་ཕྱ་མོ་ཚུན་ཆད་ཤིན་དུ་གསལ་ལ་ཆང་བར་བཤད་དེ་སྤྱི་པོ་ཆོད་ཡིད་དབ
ང་ཡོངས་སུ་འཕྱོག་འགོ་བ་ཞིག་བཅོས་བཞག་ཡོད། ཅས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལས་མ་
འདས་སོ། །འཛིག་རྟེན་འདིའི་དབྱིབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པ་བས། ས་གཞི་ལེབ་ཆེ
ན་ཞིག་གི་དབྱས་ནས་རི་ཆེན་གྱུ་བཞི་ཞིག་ཡར་ལ་འབྱར་ནས་ཡོད་པར་འདོད་པ་

སྟེ། མཁས་དབང་དག་འདུན་ཚས་འཕེལ་གྱིས། འཇིག་རྟེན་ལེབ་ལེབ་ཅེས་གསུངས་
པ་དེ་ཡིན། སྤྱིར་ས་གནི་ལེབ་ལེབ་ཡིན་སྐྱམ་པ་ནི་ང་ཚོ་ས་སྤྲོད་དུ་སྤྲོད་པའི་མི་ཀུན་
ཀྱི་སྒོ་ངོར་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའི་སྤང་ཚུལ་དེ་རང་ཡིན་པས་གོ་བ་ལེན་མི་ཐུབ་པ་
ཞིག་མིན། འོན་ཀྱང་དེའི་དགྱིལ་དུ་རི་བོ་མཚོ་ག་རབ་ཅེས་པའི་རི་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་
ར་འདོད་པ་འདི་ནི་མཁས་ཁྱད་གྱི་སྒོས་བརྟགས་བྱས་པ་མཚང་དུ་སོང་བ་ཞིག་སྟེ།
དོ་དགོང་ཟུན་རུབ་པ་ནས་བཟུང་སང་ཉིན་ནམ་མ་ལངས་ཀྱི་བར་དུ་ཉི་མའི་འོད་མ་
ང་རྟ་རྩ་ཅམ་ཡང་རིག་རྒྱ་མེད་པ་འདི་རི་ཆེན་ཞིག་གིས་བསྐྱེབ་པ་ལོས་ཡིན་སྐྱམ་པ་
འི་སྒོངས་ཚོད་བྱས་པ་ཅམ་ལས་གཞན་ཁྱད་སངས་དང་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད། ལྷགས་འ
དིས་ས་གནི་ཁོ་ན་མ་ཟད་ཉི་ཟླ་སྐར་མའི་འཇིག་རྟེན་ཡོད་ཚད་ཀྱང་ལེབ་ལེབ་སྤང་
ལྟ་བུ་རི་འདོད་ཀྱིན་ཡོད། ཚུལ་འདི་ནི་རུབ་ཕྱོགས་ས་སྟེ་སྤྱི་བ་ལས་ཀྱང་རིམ་པ་གཅི
ག་རྗེས་སུ་ལུས་ཡོད་ལྟ་བུས། ལྷགས་འདིའི་བག་ཆགས་ཟབ་པའི་རང་རེའི་དགེ་བཤེ
ས་ས་གྲགས་གནམ་གྲགས་རྣམ་པས་དུས་ད་རྟ་ཡང་། རི་བོ་མཚོ་ག་རབ་དེ་ང་ཚོས་མ
ཐོང་མི་ཐུབ་པ་མ་གཏོགས་ག་ཤེད་ཅིག་དུ་ཡོད་ངེས་རེད་ཅེས་ཏུ་ཚུགས་ཁོ་ན་གན
ང་བ་དང་། ས་གནི་ལེབ་ལེབ་མིན་པར་ལྷུ་མ་བོ་ཡིན་ན་ཆུ་བོ་བྱེན་དུ་འབབ་པར་ཁ
ས་ལེན་དགོས་ཞེས་དང་། ས་སྤང་རུབ་ནས་ཤར་དུ་འཁོར་འགོ་བཞིན་ཡོད་ན་རུབ་
སྤྲོད་གནམ་གྱ་རུབ་དུ་འཕར་མི་དགོས་པར་མྱེང་ཀློང་རྒྱག་སྟེ་བཟང་ན་ཡང་རུབ་
ཕྱོགས་སུ་སྐྱེབ་འགོ་བར་ཐལ་བ་དང་། ཤར་སྤྲོད་གནམ་གྱ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཇི་ཅམ་འ
ཕར་ཡང་ཤར་ཁའི་འབབ་ཆོགས་སུ་བསྐྱེབ་རྒྱ་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས། ཞེས་སོག
ས་རིགས་སྐྱམ་ལྟར་སྤང་རེས་ཁ་ཕྱལ་འཇལ་ནས་དངོས་ཡོད་ལ་བསྟོན་འདིང་བཞིན་
བཞུགས་དགོས་བྱུང་བ་རེད། འཇིག་རྟེན་རིལ་རིལ་ཡིན་པ་དང་། ས་སྤང་འཁོར་བ་
ཞིན་ཡོད་ཅེས་པ་འདི་ཚྩད་ར་གོར་གོར་ཞིག་དུ་དགྱིལ་ཀྱང་གྲུ་བཞི་ཞིག་བཅས་ཏེ་བ
ཞུགས་མཁན་གྱི་དམ་བཅའ་པ་ཞིག་དང་། དེའི་བྱང་དུ་ཐལ་མོ་དྲག་དུ་བརྟེན་བཞི

ན་ཡར་རྒྱལ་མར་རྒྱལ་གནང་མཁན་གྱི་རྟགས་གསལ་པ་ཞིག་དང་བཅས་མི་གཉིས་
ཁ་ཤགས་བཤེས་པའི་བྱུང་དོན་ཅམ་ཞིག་མིན། མཚོ་འབྲུལ་པ་ཚོས་ཕྱོགས་སྟོན་འཁོ
ར་ལོ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་བསྐྱར་བ་བརྒྱབ། མཁའ་སྐྱོད་པ་ཚོས་བར་སྤང་ཁམས་
ནས་མིག་གིས་བལྟས། མཐོང་བའི་དོན་དག་པར་དང་བརྟན་འཕྲིན་བརྒྱད་ནས་འཇ
མ་སྤྲིང་གི་མི་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ལྟ་མོ་བལྟན། དེས་མི་ཚད་བཅས་མའི་སྐར་མ་དག་
གིས་ས་སྤང་དྲིལ་པོ་བསྐྱར་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་བརྒྱབ་སྟེ། དཔག་ཚད་རྒྱང་གྲག་ཚུན་
ཚད་ཚད་ལེན་ཐིག་འདེབས་བྱས་པ་སོགས་བསྟུ་མེད་མངོན་སུམ་གྱི་ཉམས་སྤྱོད་ཤ་
སྟག་ཡིན་པས་དེ་ལ་རིགས་པ་སྐམ་པོས་ཅི་ཞིག་བྱར་ཡོད། བྱེན་དང་ཐུར་གྱི་རྣམ་ག
ཞག་ནི་ས་སྤྲིང་གི་འབར་འབྱར་གཤམ་གཤོང་ཚོའི་བར་དུ་ས་སྤྲིང་གི་འཐེན་ཤུགས་
ཕན་བྱ་མི་འདྲ་བས་བཞག་པ་ཅམ་ལས། ས་སྤྲིང་གི་རྒྱབ་མདུན་བར་ན་བྱེན་ཐུར་གྱི་
དབྱེ་བ་བྱེ་རྒྱ་མེད། རྒྱ་བོ་བྱེན་དུ་མི་འབབ་པ་ཡང་ས་སྤྲིང་གི་འཐེན་ཤུགས་ཀྱིས་ཡི
ན། ས་སྤྲིང་དེའང་ང་ཚོས་འདོད་པའི་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལྟར་ས་འོག་དུ་
མེད་པར་ས་དཀྱིལ་རང་དུ་ཡོད། ས་སྤྲིང་ཤར་དུ་འཁོར་བ་ནི་སྤྱི་འགོས་དང་། གནམ་
་བྱ་ཐུབ་དུ་འཕྱར་བ་ནི་རང་འགོས་ཡིན། གནམ་བྱ་ས་ལ་མ་ཐུག་པ་ཅམ་གྱིས་ས་སྤྲི
ང་གི་འཁོར་ཤུགས་ལས་ཐར་མི་ཐུབ། རྩེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས། སྤྱོད་འདྲི་དཀྱིལ་ནས་ན
མ་མཁའི་ལོ་རྒྱས་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བྱེད་རྣམ་པའི་རིགས་པ་འདི་འདྲ་ལ་དགོ
ངས་པ་ཡིན། མཁས་དབང་དག་ཚོས་ཀྱིས། རང་རེའི་མི་རིགས་འདི་རྩད་གཅོད་པ་
ལས་དགག་པ་རྒྱལ་རྒྱར་དགའ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་དགོ
ངས་ཏེ་གསུངས་པ་རེད། ཨི་ཏེ་ལི་ནས་ཡིན་པའི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་དུ་བྱ་
ཆོས། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོས་ས་གཞི་བྱ་སྤྱོད་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐུར་མ་ཁ་སྤྱབས་
པ་ལྟར་སྐྱོར་ལོག་ཅིག་འཆད་བཞིན་འདུག་པ་དེ་བདེན་ཤས་ཆེ། ང་ཚོས་ལྟ་བུ་འདི་
ལྟ་མཐུད་བསྟུར་དགོས་པར་འདུག། །མཐར་ཐུག་བོད་བརྒྱད་ནང་བལྟན་ནས་བཤད་

པ་དེ་ཁོ་ན་དོན་ལ་གནས་པའི་དུས་ཤིག་འོང་། ཞེས་གསུངས་ཡོད་ཅིས་ས་མེད་འག
ནས་མེད་འབྱེད་ཀྱིན་འདུག་མོད། མཐོང་བ་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ལ་དུའང་ཆེས་མ་འོང
ས་ལྟར་བསྟན་རྒྱུ་ག་ལ་དགོས། ད་ལྟའི་མིག་ཡོད་ཚད་འབྲུལ་སོང་ན་མ་འོངས་པ
ར་མ་འབྲུལ་བའི་མིག་ཞིག་གང་ནས་རྟེན། རྟེན་ཀྱང་དེ་ལ་སྐྱེ་བོ་སུ་ཞིག་གིས་ཡིད་ཆེ
ས་བྱེད་ཐུབ། དེས་ན་མཁས་དབང་དུའང་ཆེའི་བཀའ་མོལ་དེ་ནི་ང་ཚོ་ལ་རེ་ཞིག་གྲུ་ཡ
ངས་བཏང་བ་ཅམ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མིན། ཁོ་ཚོ་རྒྱབ་སྟོན་པ་དག་གི་ལྷགས་ལ་
ལག་ལེན་ནི་གནས་སྟངས་གཞན་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། བསམ་སྒོ་དང་སྒྲ་བརྗོད་ཀྱི་
སྐབས་སུ་བདེན་རྒྱུ་གང་ཡིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལྟ་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་གང་འདྲ་ཞི
ག་ཡིན་རུང་མཉམ་གནས་བྱེད་ཆོག་ཅིང་། ལྟ་ཚུལ་སྒྲ་ཚོགས་པན་ཚུན་གཙུབ་ཅིང་
བརྟན་བ་ལས་ད་གཟོད་བསམ་སྒོ་གསར་པའི་ཆ་རྒྱབས་འཕྲོ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ན། ལྟ་གྲུ
བ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་ཡོད་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཡོད་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱ
ང་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལས། ང་ཚོའི་བསམ་པ་ལྟར་མི་སེམས་ཡོད་ཚད་ལ་སྐྱོན་གྱིས་
མ་གོས་པའི་ལྟ་གྲུབ་གཅིག་ཁོ་ནས་ཁྱབ་ཐུབ་དགོས་པ་དང་། རང་གི་དགོངས་པ་ད
ང་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་ལོག་ཡོད་ཚད་ཚར་བཅད་དེ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བསམ་སྒོ་དེ་འ
དྲ་རྩ་བ་ནས་མེད། དེའི་དབང་གིས་མཁས་དབང་དུའང་ཆེས། སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་གྲུ
བ་ལ་ཡུལ་དུས་ལ་དཔགས་པའི་རྩི་འཛིག་དང་གྲུས་བཀྱར་གནང་བ་ཡིན་ཚད་རེད།
དེ་མ་གཏོགས་དུའང་ཆེ་ཁོང་ལ་རྒྱས་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་འདིང་
བའི་དཔུན་བོ་སྐྱོ་ཐོ་ལུས་དེ་འདྲ་ཡིན་རྒྱུ་མ་རེད་སྟེ། དཔེར་ན་ཨ་མེ་རི་ཀའི་དངོ
ས་ཁམས་རབ་འབྱམས་པ་སྟེ་མེན་ཟེར་བས། དོན་དངོས་ཐོག་དུ་ཚན་རིག་གིས་ལྟ་
ད་པར་སྒྲུབ་མི་རུས། ཚན་རིག་གིས་ལྟ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པ་འདི་དེད་ཀྱི་སྒོ་ལ་ངས
པར་དུ་འབབ་པ་ཡིན། ཞེས་བཤད་ཡོད་པ་དེ་ལའང་གོ་བ་བྱུང་པར་བ་ཞིག་ཡོད་པ
ལས། ཉིན་དུག་གི་རིང་ལ་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་རྫོགས་རྩི་མཁན་གྱི་རྩི་མ་ལྟར་གསར་

དུ་བཟོས་ནས། ཉེན་བདུན་པར་ངལ་གསོ་རྒྱལ་མཁན་གྱི་ལྷ་དེ་འབྲ་ཚན་རིག་གིས་
མེད་པར་མི་འབྲུག་ཟེར་བ་མེན་པ་ལྟར་རེད། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ས་ཁམས་ཆགས་རིམ་
དང་། རྒྱེ་དངོས་འཕེལ་འབྱུར་སོགས་ཚན་རིག་གི་གྲུབ་དོན་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་རབ་
འབྱམས་པ་སྟེ་མན་གྱི་སྒོ་ལ་མི་འབབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །ཉེ་དུས་གྱི་མཁས་པ་
ཆེན་པོ་ཆོ་ཏན་ཞབས་རྒྱུད་དམ་པ་དེས། མདོ་བླན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། འཇིག་རྟེན་
འདིའི་དབྱིབས་མདོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་མེན་པར་དེང་སང་གི་བཤད་ལུགས་བ་
ཞིན་ས་གཞི་རིལ་ལི་མ་བྱ་སྒྲོང་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཀྱང་བཤད་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལ་ཉི་
འོད་མི་ཕོག་པར་ཐུན་པ་ཐུན་ནག་ཡིན་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་རྒྱ་
ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་སྐད་འདུག །རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལ་ཉི་འོད་མི་ཕོག་པར་བཤད་
པས་ས་གཞི་རིལ་ལི་མར་བཤད་པའི་གོ་ཚད་ན། མདོན་པ་ནས་ཀྱང་ས་གཞི་རིལ་ལི་
མར་བཤད་ཡོད་དེ། ཁོར་ཡུག་རི་བོའི་བྱི་འགམ་དང་། སྤྲིང་བར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཉི་འོད་
མེད་པའི་ཐུན་ནག་ཏུ་བཤད་པས་སོ། །མདོ་བླན་པ་ཉེར་བཞག་བོད་བཞི་བོ་དེ་ཁོ་བོ་
ས་སྒྲོན་ཆད་ཐེངས་འགར་སྟོག་སྟུང་ཡོད་མོད། དེར་ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་ཡོད་ཆད་ནི་
རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་ལྷ་ཡི་ཁང་བཟང་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཉི་ཟླ་གཟའ་འཛིན་ནི་ལྷ་མི་
ན་དག་གཅན་གྱི་ལག་པས་བསྐྱིབ་པ་ཡིན་ཚུལ་དང་། ས་འགྲུལ་ནི་སྤྱ་བདུད་གདུག་
པ་ཅན་དག་གིས་མི་ལ་ཞེ་ནག་བྱས་ཏེ་ས་འོག་གི་རྒྱ་དྲུག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་ཚུལ་
དང་། ལོ་ཉིས་དང་སངས་ལེན་ཤུ་འོད་སོགས་ནི་མི་ལ་སྤྱ་ཡིས་ཆད་པ་བཅད་པ་ཡིན་
ཚུལ་དང་། བྱང་གི་སྐར་མ་བཏན་པ་ནི་རྒྱུད་འཛུབ་ཅིག་གིས་བཀག་བཀྲུལ་བྱས་ཏེ་
གང་དུ་ཡང་འགོར་མི་ལྟར་བ་ཡིན་ཚུལ་དང་། སྐར་མ་དང་ནི་ལྷ་ཡུལ་ནས་སྤྱ་ཡུལ་
ལ་བཏང་བའི་ཕོ་ཉ་ལྷ་སྤྲུག་ཚོའི་ལུས་ཀྱི་འོད་ཡིན་ཚུལ་དང་། སྐར་མ་མཇུག་རིང་ནི་
གཞོད་སྤྱན་ནག་པོའི་ཁ་རྒྱངས་ཡིན་ཚུལ་དང་། འཛམ་བུའི་སྤྲིང་གི་ས་ཆ་ག་གེ་མོར་
ཆོ་ཉི་མ་གཅིག་རེ་ལས་མེད་པའི་མི་རིགས་དང་། རྒྱ་བ་གོས་སུ་གྱུན་པའི་མི་རིགས།

ལུས་པོ་བྱད་མེད་དང་གདོང་པ་བྱི་ཡིན་པའི་མི་རིགས། བྱ་དོ་རྗེའི་མཆུ་ཅན། ༡་ཏྲ་
ཡི་གདོང་པ་ཅན། སེང་གོ་གསོག་པ་ཅན། གཅན་གཟན་ནམ་མཁར་འཕུར་ནས་འགོ་
མཁན་དང་། ས་ལ་ཐིམ་ནས་འགོ་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཡ་མཚན་ཅན་ད
ག་དག་བཤད་འདུག་པ་མ་གཏོགས། ས་གཞི་བྱ་སྒྲིང་ལྟར་རིལ་ལི་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་
ཆོག་ཟུར་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མི་དྲན་ནོ། །ཨ་ལགས་ཞབས་དྲུང་ཆང་ཁོང་ང་ཆོའི་སློ
ལ་རྒྱན་རིག་གཞུང་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ནི་དངོས་གནས་ཡིན་མོད། རྩོགས་ཞེན
ཆེ་དྲག་པའི་དབང་གིས་སྐབས་རེར་ཁོང་གི་རྒྱན་གཉིས་ཀ་ནག་ཐོམ་མེར་ལོངས་འ
གོ་ཡི་ཡོད། དཔེར་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤུ་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་
ནམ་དཔྱེ་བཞི་པ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཞེན་རྩོགས་མཛད་དེ། སུམ་ཏྲག
ས་ཀྱི་མཆོད་བཟོད་གང་ལ་ཡོན་ཏན་མཆོག་མངའ་བའི། ཞེས་པའི་ལ་དོན་དེ་ཉིད་
ནམ་དཔྱེ་བཞི་པ་རུ་ནན་གྱིས་བཀྲལ་ཞིང་། དེ་ལ་དགོས་ཆེད་ཀྱི་གོ་དོན་འཆད་རྒྱ་མ
རྟེན་པར་འཇུག་པའི་ཆོ། རྒྱ་སྐབས་དང་འབྲས་སྐབས་ཀྱི་ནམ་གཞག་འདི་ལ་གོ་བ་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་སྤང་ངོ། ཞེས་སྐམ་ཆོག་དཔེ་མེད་པ་ཞིག་གསུངས་ཏེ་བཞག་
ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། སྤྱིར་རྒྱ་སྐབས་དང་འབྲས་སྐབས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དེ་ལ་གོ་བ་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཡོད་ཤས་ཆེ་ཡང་། སྐབས་དེའི་ཕྱག་གི་ཡུལ་དེ་རྒྱའི་སྐབས་གནས་མིན་པར་
འབྲས་བུའི་སྐབས་གནས་ཡིན་ཟེར་སྟོལ་ག་ལ་ཡོད་དེ། སུམ་ཏྲགས་ཚུམ་པ་ལ་བར་ཆ
ད་མེད་ཅིང་བརྩམ་པ་མཐར་ཐྱིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐབས་སུ་སོང་
བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དེར་ཚུམ་པོའི་ཕྱགས་རྒྱད་དུ་དེ་འདྲའི་དགོས་དོན་
རྒྱབ་རུས་ཀྱི་དགོན་མཆོག་ཅིག་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་མ་སྐབས་འདིར་འབྲས་
སྐབས་ལ་སྐབས་བཅོལ་བ་ནི་འཇུག་ཐག་ཆོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་གསུང་ཚུམ་ན
ང་དུ་འདི་འདྲའི་ཞེན་ལྟ་མཐོགས་འཛིན་གནང་བ་ཁ་ཅིག་ཡོད་མོད་སྐབས་དོན་མི
ན་པས་བཞག །༡ལ་ད་བཏགས་གི་སྤྱང་བཞག །༢ལ་ད་བཏགས་གི་སྤྱང་བཞག །༣

ལ་ད་བཏགས་གི་གྲུང་བཞག ། ཆ་རིས་སྐལ་བཟང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ཤར་ལུས་འཕ
གས་པོ་རྒྱ་ནག་ཁྲོ་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་རྒྱ་གར། རུབ་བ་ལང་སྦྱོད་ཨོ་སི་བྲུ་ལི་ཡ། བྱང་
སྤྱི་མི་སྟན་ཨ་རི་བཅས་ཡིན་རྒྱུར་བྱས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་གནམ་སྐྱ་བོ་དང་། ཨ་རིའི་ག
ནམ་སེར་བོ་ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱི་དོགས་པ་འགའ་བཀོད་འདུག་པ་ནི་ཅི་བཤད་འདི་
བཤད་མེད་པའི་ངག་ཀྱལ་གྱི་སྐད་ཆ་སྟེ། དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིན་ཆད་མངོན་པའི་བཤད
་ལྟངས་དེ་བསྐྱར་དགོས་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་རི་བོ་མཆོག་རབ་ཇོ་མོ་སྤང་མ་བྱ་རྒྱ་
ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་བོད་ཀྱི་གནམ་སེར་བོ་རེད་འདུག་གམ་ལྟོས་དང་ཨ་རི་ལ་འགོ
་ཅི་དགོས། ཀྱི་མ་རང་རེའི་མཁས་པའི་མིང་འཛིན་འདི་ཆོས་འདི་ལྟར་ཅེད་རྩོམ་སྤྱི
གས་ནས་ཉི་མ་གཏོང་བཞིན་འདུག །ཟླ་རུང་མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་སློ་གོས་ལགས་ཀྱི
ས། ད་ལྟ་ང་ཆོ་ལ་ནི་ས་གཞི་རྒྱུ་པོར་སྤང་བ་བདེན་མོད། མི་ཁ་ཅིག་གི་མིག་ངོར་
ད་དུང་ལེབ་ལེབ་དངོས་སུ་སྤང་བཞིན་ཡོད། དེས་ན་མཐའ་གཅིག་དུ་ལེབ་ལེབ་དང
་རྒྱུ་པོ་གང་རུང་གཅིག་དུ་ཐག་མི་ཆོད་ཅེས་གསུངས། ད་དུང་ཡང་མི་ཁ་ཅིག་ལ་འ
ཇིག་རྟེན་འདི་རྒྱུ་པོར་སྤང་བཞིན་ཡོད་པ་བྱིད་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ཡིན་ནམ་གསན་པ
་ཡིན། འཇིག་རྟེན་འདི་ལེབ་རྒྱུ་གང་རུང་མཐའ་གཅིག་དུ་ཐག་མི་ཆོད་ན་བྱིད་ར
ང་གི་དབུ་ལ་རུ་ཡོད་མེད་མཐའ་གཅིག་དུ་ཐག་ཨོ་ཆོད། ད་ལྟའི་མི་ཆོས་འཇིག་རྟེན
་འདིར་རྒྱས་ལོན་བྱས་པའི་ཆོད་དེ་བྱིད་རང་བྱིད་རང་གི་དབུ་ལ་རྒྱས་ལོན་བྱས་པའི
་ཆོད་ལས་མ་མང་ན་མི་ཉུང་བའི་ཆོད་ལགས། མདོ་ལས་ས་ལ་སར་འདུ་ཤེས་པའང་
ཡོད། རྒྱ་ལ་སར་འདུ་ཤེས་པའང་ཡོད། ནམ་མཁའ་ལ་སར་འདུ་ཤེས་པའང་ཡོད། དེ་
བས་ན་ངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གང་ལྟར་ཡང་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་ཙ
མ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་ལེབ་རྒྱུ་གང་ཡང་ཐག་མི་ཆོད་པ་ཨོ་ཡིན། འོ་ན་ས་
རྒྱ་མི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་པར་ཡིན་རྒྱུར་ཡིན་གྱི་བྲ་ལེབ་བམ། ཡང་ན་ཐམས་ཅད་པར་
མིན་རྒྱུར་མིན་གྱི་ནག་ལེབ་ཡུག་གཅིག་དུ་སོང་འདུག་པས་དེ་མིན་འདི་ཡིན་གྱི་རྣམ

གཞག་མི་དགོས་པར་འདུག་གོ། ཁོད་མའི་མཐར་ཐུག་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་ཀྱང་ཡིད་
ཏྟོན་མེད་ན་དོན་སྤྱིས་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་རྒྱུར་དེ་ཚོར་དེ་བས་ཀྱང་ཡིད་ཏྟོ
ན་མེད་དགའ། ར་སེ་དགོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ཀྱིས། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཕྱི་མ་
རྣམས་སུ་བྲམ་ཟེའི་ལྷགས་ལྟར་ས་གཞི་ལེབ་མོར་གསུངས་ཀྱང་། དུས་འཁོར་སོགས་
གསུང་རབ་ནང་མ་རྣམས་སུ་ས་གཞི་རྒྱུ་པོར་བཤད་ཡོད། ཅེས་གསུངས་འདུག་པ་
ནི་རྒྱུ་ཆོག་ནམ་མཁར་མི་ཤོང་བ་ཞིག་སྟེ། དུས་འཁོར་ལས། འོག་ནས་རིམ་བཞིན་
རྒྱང་དཀྱིལ་དཔག་ཚད་བཞི་འབུམ། མེ་དཀྱིལ་སུམ་འབུམ། རྒྱ་དཀྱིལ་ཉིས་འབུམ། ས
་དཀྱིལ་ཆོག་འབུམ། དེའི་ལྷོང་རྒྱ་པོ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཆོག་འབུམ་དང་། ཞིང་
དུ་ཅ་བར་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་ །ཅེ་མོར་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་བཅུ་ཡོད་ཅེས་ཏ་ལམ་བོད་ལྷག
ས་ཀྱི་མཚན་ཏེན་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཅེ་སྟོད་ཀྱིས་བསྒྲངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཤད་འདུག་པ
ས་རྩོམ་སྟེང་ཉག་གི་དབྱིབས་དེ་ལ་རྒྱུ་པོའི་དོན་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ཡིན
་ནམ། མཐའ་སྐྱར་རྒྱུ་པས་རྒྱུ་པོའི་གོ་ཚད་ན་ནི། མངོན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེ
ན་དེའང་རྒྱུ་པོ་ཡིན་ཆོག་སྟེ། དེར་ས་རྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་པོར་བཤད
་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོར་ཡུག་གི་རིང་ཚད་ཞིང་ཚད་ཀྱི་སུམ་འགྱུར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
རྒྱུ་པོའི་མཐའ་སྐྱར་ཀྱི་རིང་ཚད་དེ་ཞིང་ཚད་ཀྱི་སུམ་འགྱུར་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་འདི་དོ
ན་ལ་ཅུང་ཟད་མི་གནས་ཀྱང་སྟོན་ཀྱི་མཐས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན
་ནོ། །དེས་ན་དེང་གི་རང་རེའི་དགོ་བཤེས་རྣམ་པས། གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་འ
ཇིག་རྟེན་དེ་དང་། གནམ་རིག་པས་མཐོང་བའི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་རྣམ་པ་འགལ་བ
་ལྟར་སྤང་ཡང་དོན་དུ་མི་འགལ་བའི་གནད་ཡོད། ཅེས་སོགས་ཟེར་ཏེ་འགལ་སྟོང་
སྤྱས་ཚད་ཐམས་ཅད་རྒྱས་མེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་སྟོང་གཏམ་བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ལས། ད
་ལྔ་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་པའི་གསུང་རབ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྷགས་དང་བཅ
ས་པ་གང་གི་ནང་དུ་ཡང་། ང་ཚོ་འཚོ་སྟོད་བྱ་སའི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་དབྱིབས་ད་ལྟ

‘ང་ཚོས་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་འདི་ལྟར་རམ། ཡང་ན་འདི་དང་སྟོགས་འདྲ་ཙམ་ཞིག་ཏུ
‘གསུངས་པའི་ཡི་གེ་ན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །ཚད་ལ་དབྱད་ན། མངོ
ན་པ་ལས། ས་དགྲིལ་ལ་དཔངས་སུ་དཔག་ཚད་སུམ་འབུམ་ཉིས་ཁྲི་དང་། ཞིང་དུ་ད
པག་ཚད་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཉིས་འབུམ་སུམ་ལྟོང་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ
ར་རམས་སུ་དཔག་ཚད་བྱེད་བདུན་དང་གཅིག་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག
།ཞིང་དུ་ཉི་མར་དཔག་ཚད་ང་གཅིག་དང་། ཟླ་བར་ལྔ་བརྒྱ། སྐར་མ་ཆེ་ཤོས་ལ་རྒྱ
ང་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། རྒྱང་ཤོས་ལ་རྒྱང་གྲགས་བྱེད། ཉི་ཟླ་གཟུང་སྐར་དང་ས་
གཞིའི་བར་ཐག་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ཡིན་ཞེས་འཁོད་ཡོད། དེང་གི་གནམ་རིག་པ་ལྟ
ར་ན། ས་ཡི་གོ་ལའི་ཚངས་ཐིག་ལ་སྤྱི་ལེ་ཆིག་ཁྲི་ཉིས་ལྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཡིན་པས་ད
པག་ཚད་གཅིག་ལ་གཞུ་འདོམ་བཞི་ལྟོང་དང་། སྤྱི་ལེ་གཅིག་ལ་གཞུ་འདོམ་བདུན་
བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་རེའི་ཅིས་བྱས་ན། མངོན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ས་དགྲིལ་དེའི་དུག་བརྒྱའི་ཆ་
གཅིག་ཙམ་དང་། དཔངས་ཚད་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་དེའི་བརྒྱ་ཆའི་གཅིག་མ་བེ
ན་ཙམ་ཡིན། ཉི་མའི་ཚངས་བྱེད་ལ་སྤྱི་ལེ་བདུན་འབུམ་ལྟེ་སའི་གོ་ལའི་ཚངས་བྱེད་
ཀྱི་ལྔ་བ་གཅིག་བརྒྱ་དགུ་དང་། ཉི་མ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་བོངས་ཚད་སའི་གོ་ལའི་ལྔ་བ་ས་ཡ
‘གཅིག་དང་འབུམ་གསུམ་ཡིན་པས་མངོན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཉི་མ་དེ་བས་ལྔ་བ་དུང་ཕུ
ར་ཙམ་གྱིས་ཆེ། ཟླ་བའི་ཚངས་ཐིག་ནི་ས་སྒྲང་གི་བཞི་ཆའི་གཅིག་ཙམ་ཡིན་པས་མ
ངོན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཟླ་བ་ལས་ལྔ་བ་བརྒྱ་གཉིས་གྱིས་ཆེ། སྐར་མ་ཆེ་ཤོས་ནི་ཉི་མ་ལས
‘ཀྱང་ལྔ་བ་མང་པོས་ཆེ་བ་དང་། རྒྱང་ཤོས་ལ་སྤྱི་ལེ་གཅིག་ཀྱང་མེ་ལོངས་པའི་བྲག་
དྲོའི་དུམ་བུ་དེ་འདྲའང་ཡོད་ཟེར། འོན་ཀྱང་ས་སྟངས་གི་མིས་ནམ་རྒྱུན་དངོས་སུ་མ
ཐོང་བྱུང་པའི་སྐར་མ་རྒྱང་ཤོས་ནི་ཟླ་བ་ཡིན། ཉི་མ་དང་སའི་གོ་ལའི་བར་ཐག་སྤྱི་
ལེ་དུང་ཕུར་བྱེད་གཉིས་ཙམ་ཡིན་པས་མངོན་པའི་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ལས་ལྔ་བ་
དུན་བརྒྱས་རེད། ཟླ་བ་དང་ས་སྒྲང་གི་བར་ཐག་སྤྱི་ལེ་འབུམ་བཞི་ཡིན་པས་མངོན་

པའི་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ལས་ཕྲག་གཅིག་ལ་ཉེ་བས་རིང་། སྐར་མའི་ཁྲོད་ནས་ས་སྐྱ་
ང་དང་ཉེ་ཤོས་ནི་མིག་དམར་དང་པ་སངས་གཉིས་ཡིན་ཀྱང་སྐྱ་བ་དང་ས་སྐྱ་གི་
བར་ཐག་ལས་ཤིན་ཏུ་རིང་། ཐག་རིང་ཤོས་ནི་འོད་ལོ་ཐེར་འབྲུམ་མང་པོའི་སྐད་ཆ་
ཡིན་པས་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་དང་བསྐྱིག་སྒྱུ་མེད། དེ་ལྟར་རེ་རེ་བཞིན་ཏུ་བཅིས་བ
རྒྱབ་ན། མཁས་པ་དགོན་མཆོག་སྒྱུ་མཆོས། རང་ཆོས་ནས་ཉེ་སྤྲོ་སྐར་གསུམ་གྱི་བར་
ཐག་གསུངས་པ་དེ་དང་གི་ཆོན་རིག་པས་བཤད་པ་དང་འགྲིག་ཡོད། ཅས་གསུངས་
འདུག་པ་དེའང་གཞི་འཛིན་ས་མེད་པའི་བཀའ་ཚལ་ཡིན་པ་ཏྲ་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །
གྲངས་ལ་དབྱུང་ན། མངོན་པའི་ལྷགས་ལ་ཆགས་འཇིག་དུས་མཉམ་པའི་འཇིག་རྟེ
ན་གཅིག་ལ་སྤྱིང་བཞི་རི་རབ་ཉེ་སྤྲོ་དང་བཅས་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་སྟེ་ཐེར་འབྲུམ་གཅི
ག་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ལས། དེ་བས་ཀྱང་ཆོས་རྒྱུ་ཆེ་བ
འི་གཞི་དང་སྤྱིང་པོ་མེ་རྟོག་གིས་བརྒྱན་པའི་ཞིང་ཁམས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གསུང
ས་ཀྱང་། ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ནི། ཉེ་མ་གཅིག་དང་།
སྐྱ་བ་གཅིག །སྐར་མ་དུང་ཕྱུར་གཉིས་དང་བྱེ་བ་བརྒྱད། ས་ཡ་ལྔ་ཅམ་ཡོད་ཅས་གསུ
ངས་ལ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་སྐར་མ་བྱེ་བ་དུག་ཡོད་ཅས་ཀྱང་གསུངས་ཞེ་ཡོད་སྟུང་། ག
ནམ་རིག་པས། ང་ཆོའི་ཉེ་འཁོར་འདྲིར་བརྟན་སྐར་ཉེ་མ་དང་། རྒྱ་སྐར་ལྷག་པ། པ་
སངས། ས་སྐྱ་དང་། མིག་དམར། ཕུར་བྲ། སྟེན་པ། གནམ་སྐར། མཆོ་སྐར། གཤིན་སྐར་བ
ཅས་དག། གཤིན་སྐར་འདྲིར་རྒྱ་སྐར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡག་པོ་མེ་ཆང་བར་འདུག་ཀྱང
ཟེར། འཁོར་སྐར་སྐྱ་བ་སོགས་བརྒྱ་གྲངས་འགའ་ཞིག་དང་། གཞན་འཁོར་ལམ་ངེ
ས་མེད་ཀྱི་སྐར་ཆུང་མཐུག་རིང་མང་ཅམ་དང་། སྐར་མདའ་སྟེ་ཏྲ་ཅང་ཆུང་བའི་བ
ག་དྲི་དུམ་བུ་ནི་ཅི་མི་ཐོན་པ་ཅམ་ཡོད། བརྟན་སྐར་ཞེས་པ་འབྲུལ་སྒྱུད་གཏན་ན
ས་མེད་པའི་དོན་མིན་པར། སྐར་གྱི་མཆོན་པོའི་མཐའ་རུ་འཁོར་བ་ལས། སྐར་འབྲུ་
བྱེ་བཀ་པ་གཅིག་གི་མཐའ་སྐོར་དུ་བསྐོར་བ་མི་རྒྱག་པ་ལ་ཟེར། རྒྱ་སྐར་ནི་བརྟན་སྐ

ར་གཅིག་དབུས་སུ་བཞག་ཏེ་དེའི་མཐའ་སྐྱར་ནས་འཁོར་ལམ་ངེས་ཅན་ཞིག་དང་
དེ་བསྐྱར་བ་རྒྱག་པ་དང་། འཁོར་སྐར་ནི་རྒྱ་སྐར་དེ་ཆོའི་མཐའ་ནས་བསྐྱར་བ་རྒྱག་
མཁན་ལ་ཟེར། གོང་གི་དེ་ཐམས་ཅད་ཉི་མའི་བྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་ཡིན་ལ། དགུ་ཆོ་
གས་བྱིས་རྒྱུད་ནང་དུ་དེ་འདྲའི་སྐར་བྱིས་ཐེར་འབྲུམ་མང་པོ་ཡོད། མཐའ་ཡས་པའི་
ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་དགུ་ཆོགས་བྱིས་རྒྱུད་ལྟ་བུའི་སྐར་བྱིས་ཆེན་པོ་ཐེར་འབྲུམ་ག་
ཅིག་ཙམ་ཞིག་རྒྱང་ཤེལ་བརྒྱུད་ནས་དངོས་སུ་མཐོང་བྱུང་ཡོད། དེ་དག་སྤྱིའི་མིང་ལ་
‘འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཆེན་པོ་འཕམ། ཡང་ན་སྐར་ཆོལ་གྱི་མ་ལག་སྤྲེལ་པོ་ཞེས་འབོད་པ་
ཡིན་སྟེ། རྒྱ་ལ་དབྱུང་ན། མདོན་པ་ལས། ཉི་མ་མེ་ཤེལ་ཆ་བའི་རང་བཞིན་ཅན། ཟླ་
བ་རྒྱ་ཤེལ་གྲང་བའི་རང་བཞིན་ཅན། སྐར་མ་རིན་ཆེན་སྣ་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་
ཅན། ས་གཞི་རིན་པོ་ཆེ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་ཅི་རིགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན། དབུས་རི་
རབ་རིན་ཆེན་སྣ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་། རི་རབ་ཀྱི་སྟོང་སྟོང་རིན་ཆེན་དབང་
སྟོན་ལས་གྲུབ་པས་དེའི་འོད་མདངས་ཀྱིས་སྟོ་སྟེང་གི་རྒྱ་མཚོ་དང་ནམ་མཁའ་སྟོན་
པོར་སྤང་ལ། ཤར་རུབ་བྱང་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མདོག་དང་མཁའ་མདོག་ཀྱང་སྟོགས་དེ་ག་
འི་རི་ངོས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད། རི་རབ་ཀྱི་བྱང་སྟོགས་གསེར་
ལས་གྲུབ་པས་མི་གང་དག་རི་རབ་ཀྱི་བྱང་ངོས་དང་ཉེ་བར་སླེབ་པ་ན། མི་དེའི་ཁ་
དོག་ཀྱང་གསེར་གཙོ་མའི་རང་མདངས་ལྟར་ལྟ་བུས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་
འགོ་ཞེས་སོགས་འབོད་ཡོད། གནམ་རིག་པ་དག་གིས་བཤད་ན། ཉི་མ་སོགས་བརྟ་
ན་སྐར་པལ་ཆེར་གྱི་གྲུབ་ཆའི་གཙོ་བོ་ཆེང་དང་ཉེལ་ཡིན་པ་དང་། སྐར་མ་པལ་པ་
རྣམས་ལ་ཆོགས་དམ་ཆད་དང་། དངོས་པོའི་གྲངས་འབོར། ཟླ་ཡང་སོགས་སྣ་ཆོགས་
ཡོད་ཀྱང་། ཙུ་བའི་གྲུབ་ཆ་བྲག་རྩོད་དང་ཐལ་རྩལ་སོགས་ཡིན་པ་ལས། གསེར་དབུལ་
རྒྱང་པས་བཟོས་པའི་སྐར་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་རྟོག་མེད། ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་ཡང་ཉི་འོད་
སྟོག་འཕྲོ་བྱས་པ་ཙམ་ལས་རང་ངོས་ནས་འོད་མེད་ཅིང་། ཟླ་འོད་ཀྱང་བསེལ་བའི་

རང་བཞིན་ཅན་མིན་པར་ངོ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན། ཉི་འོད་ལ་ཁ་དོག་མི་འདྲ་
བ་བདུན་ཅམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་དེ་རྒྱང་ཁམས་ཆེན་པོའི་གསང་ན
ས་ཐད་ཀར་མཐོང་ཐུབ་པས་རྒྱ་མཚོ་དང་ནམ་མཁའ་སྒྲོན་པོར་སྤང་བ་མ་ཟད། ཐ
ག་རིང་ཟླ་བའི་སྟངས་ལྟ་སྐབས་ས་སྤང་ཉིད་ཀྱང་སྒྲོན་པོར་སྤང་བཞིན་ཡོད། ཟླ་
བ་རང་ལ་མཁའ་དབུགས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱམ་མེད་སྟབས་ཟླ་བའི་སྟངས་གི་ནམ་མཁའ་ཡང་སྒྲོ
ན་པོ་མིན་པར་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ནག་ངམ་མེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཟེར་རོ། །
འགྲོས་ལ་དབྱུང་ན། མངོན་པའི་གཞུང་ལས། འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ཉྱེ་བ་ནི་ས་གཞི་ཆེ
ན་པོ་འདི་རང་ཡིན་པ་དང་། ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་ཡོད་ཆད་ཀྱིས་ས་དཀྱིལ་ནས་ཡར་ལ
འབྱར་བའི་རི་བོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་གཡས་སྒྲོར་དང་གཡོན་སྒྲོར་སྤྲ་ཚོགས་རྒྱག་བཞིན་
ཡོད་པར་བཤད། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ནའི་བཤད་སྟངས་ཤིག་མིན་པར་གནའ་
རབས་རྒྱ་གར་གྱི་བམ་ཟེ་རྣམ་པས་གཙོས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ཡོ
ངས་ཁྱབ་ཅིག་ཡིན་པར་སྤང་། རུབ་ཕྱོགས་སུ་ལོ་གངས་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་ཡ
ར་སྒྲོན་ནས་ཆེ་རེད་མེད་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཉི་མ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཉྱེ་བ་དང་། ས
་གཞིས་ཉི་མར་བསྒྲོར་བཞིན་ཡོད་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་གཏོན་སྟེང་བར་གྲགས། དེ་རྗེས
་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ས་ཉྱེ་སྤྱོད་པའི་ལྷགས་དར་ཡང་། རི་བོ་མཚོ་གར་བ་མི་འདོད་ཅིང
་། ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་གྱིས་ས་གཞི་གཡས་བསྒྲོར་གཡོན་བསྒྲོར་ཅམ་མིན་པར་སྟངས་འོག
་བསྒྱུར་ཏེ་བསྒྲོར་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པས་ཕྱིས་ཀྱི་ཆོན་རིག་པས་བཤད་པ་དག་
ཀྱང་ཅུང་ཟད་སྒྲོ་དོར་འཆར་བདེ་བ་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་ལ་མཚན་ན་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་
ཉྱེ་སྤྱོད་བ་དེའང་སྒྲོ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་སྟེ། ཉི་མ་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་
འོག་ཏུ་མར་རུབ་ཅིང་། དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་འོག་ནས་ཡར་འཆར་བར་
འདོད་དགོས་པས་སོ། །དེའི་དབང་གིས་དུས་ད་ལྟ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ། རུབ་ཕྱོགས་
ཀྱི་མཚོ་འབྲུལ་པ་ཚོ་མགོ་འཁོར་བ་རེད་ཅེས་དང་། གནམ་རིག་པ་ཚོ་མིག་འཕྲུལ་པ་

རེད་ཅེས་དང་། དེང་སང་ས་གནི་འཁོར་བཞིན་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་བྱུང་། ལྷོ
ན་པ་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་སྐབས་ཉི་མ་འཁོར་བཞིན་ཡོད་པེས་ཞེས་དང་། སེམས་མ་
འཚབས་པར་བྱུང་བྱུང་སྐྱུག་སྒྲོད་དང་། མི་རིང་བར་ས་གནི་ལེབ་ལེབ་ཡིན་པའི་གཏ
མ་བཟང་གོ་འོང་རྒྱ་རེད་ཅེས་དང་། གོ་ས་གཅིག་རང་དུ་རིག་རྒྱ་ཡོད་པའི་ས་སྐང་
རིལ་མོ་གཅིག་དང་། རིག་རྒྱ་མེད་པའི་ས་གནི་ལེབ་མོ་གཅིག་སྟེ་འཛིག་རྟེན་མི་འདྲ་
བ་གཉིས་ཡོད་ཆོག་ཅེས་དང་། རིལ་རིལ་ཡིན་ན་ལེབ་ལེབ་མིན་པས་མ་བྱུང་། བྱོད་ཀྱི
མིག་ངོར་རིལ་རིལ་དང་། ངའི་སྒོ་ངོར་ལེབ་ལེབ་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀ་འབྲུལ་མེ
ད་ཡིན་ཞེས་དང་། རིལ་རིལ་དང་ལེབ་ལེབ་གང་ཡང་མིན། ཡོད་ཆོད་འབྲུལ་སྒྲུང་རྒྱ
ང་རྒྱང་རེད། ཅེས་སོགས་ཡེ་ཤུ་དང་ཁ་ཆེའི་ཆོས་པ་ཐལ་མཐའ་པ་ཆོས་ཀྱང་སྤྲོ་མ་སྤྲོ
བས་པའི་སྐད་ཆ་གཡང་བ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་བཤད་དེ་སྐྱུགས་པ་ལྷ་ཚུགས་གནང་དགོས་
ཆགས་པ་རེད། ད་དུང་ང་ཆོའི་ཆོས་ལྷགས་འདི་ནི་རིགས་པའི་ཆོས་ལྷགས་དང་། ང
ཆོ་ནི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་ཞེས་རང་གིས་སེམས་ཤིང་གཞན་ལ་སྒྲོག་པ་ནི་ཡ
དང་ཆ་ཡི་རྣམ་པར་ཐར་པའོ། །འབྲི་གྲང་དགོན་རྒྱུ་ལགས་དང་། མཁན་ཆེན་ཚུལ
སྒོ་ལགས་རྣམ་གཉིས་ཞལ་གཅིག་མཐུན་གྱིས། དཔལ་ལྷན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས།
ཉི་མའི་བྱིས་རྒྱུད་ནང་གི་གཟའ་བདུན་ནམ་བུརྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཡུལ། སོ་སོའི་འཁོར་ལ
མ་བུརྒྱུད་ནས་ཉི་མར་སྤྱི་བསྐྱར་རྒྱག་པའི་དུས་ཆོད། ཟླ་བ་ཡར་ངོ་མར་ངོའི་འཕེལ་
འགྲེལ། ཉི་ཟླ་ལ་སྤྱོད་གཅན་འབྲུག་ཚུལ་སོགས་གང་གསུངས་དེང་གི་གནམ་རིག་པས་
བཤད་པ་དང་ཉི་བཀ་མེད་པར་ཐོད་ཐུག་ཡོད། འདི་ཉིད་ཁོ་ནའི་ཆ་ནས་བསམ་ན་
ཡང་སངས་རྒྱས་ཁོང་གི་མཁྱེན་རབ་ནི་ཉ་ལས་དགོས་པ་ཞིག་མ་རེད་དམ། ཞེས་སོ
གས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་གསུངས་ཆོད་རང་སེམས་གསོ་བའི་གཏམ་སྟན་ཅན་ལས་
གཞན་གང་ཡང་མིན། དཔལ་ལྷན་དུས་འཁོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་མི་སྲིད་པ
འི་ཚུལ་འོག་དུ་འཆད། དུས་འཁོར་ལྷགས་ཀྱི་སྐར་ཆེས་དེ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་པ་ག

ཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱ་གར་ཤར་རུབ་ཏུ་དར་བའི་གནམ་རིག་གི་ཚབ་མཚན་ལྟ་བུ་ཡིན་
ལ། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་ནི་སྐར་ཅིས་རིག་པའི་ས་ཡུལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེར་དེད་གི་ག
ནམ་རིག་དང་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ལེགས་ཆ་ལོས་ཡོད། གཟའ་བདུན་གྱི་གནས་ཡུལ་ད
ང་འཁོར་སྐྱོད་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཆ་མཐུན་དུ་བཤད་ཐུབ་པ་ལ་ངོ་མཚར་མི་དགོས་ཏེ། དེ
ཙམ་ནི་ཤར་རྒྱ་ནག་དང་། རུབ་ཆེ་རེད་སེ། བྱང་ཏ་ཟེག་གི་སྐར་ཅིས་པ་དང་། ལྷོ་རྒྱ་
གར་གྱི་མུ་ཉེགས་བྱེད་བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་རབས་ཤིག་ནས་ངོས་ཟེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འཇམ་སྒྲིང་ཤར་རུབ་ཡོངས་སུ་གཟའ་བདུན་གྱི་ཅི་ཚུལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་འདིས་
ཡོད་ཚད་ར་སྒྲོད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ང་ཅག་བོད་པ་ཚོས་ཀྱང་གཟའ་བདུན་དང་སྐྱ་སྐར་
ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་འཁོར་འགོས་རགས་ཙམ་ཞིག་ནི་དུས་འཁོར་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱས་ཚོས་
ལུགས་བོད་དུ་མ་དར་གོང་ནས་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དག་ལ་བོད་པའི་ཐུན་
མིན་གྱི་མིང་བཏགས་ནས་ལེགས་ཉེས་བཅི་བའི་གཞིར་བྱ་སྒོལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོ
ན་མཚན་ཆེ་བའི་གཟའ་སྐར་འདི་དག་གི་གནས་དང་འགོས་སྐོགས་ཐུན་མིན་གྱི་བྱ
ད་ཚོས་ངོས་མ་ཟེན་ན། མཐའ་ཡས་པའི་སྐར་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་འདི་དག་ཁོ་ནར་
མིང་འདྲིགས་དང་། ཉེན་འབྲེལ་ལ་ཉེའི་གཞི་རུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱི
ར། མདོར་ན་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་སྐར་ཅིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། གནའ་རབས
ཀྱི་སྐར་ཅིས་པ་ཀན་པོ་ཚོས་ཤ་མིག་པལ་པ་ཞིག་ནམ་མཁར་གཏད་དེ་ཅིས་བརྒྱབ་
ཅིང་། དུས་ཡུན་རིང་མོའི་བར་དུ་ཉམས་སྐྱོང་བསགས་པའི་གྲུབ་འབྲས་དེ་ཙམ་མ་
གཏོགས་། མི་པལ་པས་བསྐྱབ་མི་ཐུབ་ཅིང་ངོ་མཚར་དགོས་པའི་ཐོད་བཀལ་གྱི་གྲུབ
འབྲས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད། རྒྱ་བའི་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྤངས་དེ་རང་
ལ་གཅིག་ལྟོས་དང་། གཏན་ནས་ཅི་མི་འོས་པའི་དབུས་ཀྱི་བཏན་སྐར་ཉི་མ་དང་།
སའི་གོ་ལའི་འཁོར་སྐར་ཟླ་བ་གཉིས་རྒྱ་སྐར་གྱི་གས་སུ་ཚུར་བཅིས། ཅི་དགོས་ངེས་
ཀྱི་སའི་གོ་ལ་པར་ཐུད། སུས་ཀྱང་གོ་རིག་མེད་པའི་སྐྱ་གཅན་ཞེས་པ་ཞིག་རྟོག་བཟོ་

བྱས་ཏེ་གཟའ་གལ་དུ་ཡར་བཅུད། ཡོད་ངེས་པའི་གནམ་མཚོ་གཤིན་གསུམ་པོ་ཅུང་
ཟད་བར་ཐག་རིང་བས་རྩ་བ་ནས་མ་མཐོང་བའི་ཁ་སྟབས་འདི་ལ་གཟིགས་དང་།
དུས་འཁོར་མཁན་པོ་ལ་ཤ་ཡི་མིག་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཡོད་པའི་བ
ཟོ་འདུག་གམ། འདི་ནི་བྱིམ་ཞིག་གི་བཟའ་མི་རྣམས་ངོས་འཛིན་དུ་བཅུག་སྐབས། བྱ
་ཅུང་པ་ཀན་དང་ཞོར། པ་ཀན་བྱ་ཅུང་དང་ཞོར། ཚ་བོ་བྱ་བོ་དང་ཞོར། བྱ་མོ་ཅུང་
ཅུང་གསུམ་ཕྱིར་ཕུད། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་མི་འབྲུམ་ཞིག་ཡར་བསྐྱས་ནས་རྩིས་བརྒྱབ་པ་
དང་མཚུངས་པས་ཞོར་ཚབས་མ་ཆེ་དགུ་ཆེ་ཡིན། ཡང་ར་སེ་དགོན་མཚོག་རྒྱ་མཚོ
ས། མདོ་ལས་ཟླ་བ་ཡར་མར་གྱི་འཕེལ་འགྲིབ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་གིས་
ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། དེང་གི་གནམ་རིག་པས་ཟླ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་ས་སྤང་
གི་གྲིབ་མའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཐོད་ཐུག་ཡོད་ཅེས་གསུངས་འདུ
ག། །དགོ་ཀན་དོར་ཞི་ཞུ་བའི་ཀན་པོ་ལ་ལོན་ཞིག་གིས་འདི་འདྲའི་རྒྱས་མེད་ཀྱི་རྒྱས་
གཏམ་ཞིག་བྱས་འདུག་པ་དེའི་རྩིས་སུ་གཡམ་རྒྱག་གནང་བ་འདྲ། དེང་གི་གནམ་རི
ག་པས་ཟླ་འཛིན་ས་སྤང་གི་གྲིབ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱི། ཡར་ངོ་མར་ངོའི་གྲིབ་མ་ས
་གྲིབ་ཡིན་པར་གང་དུ་ཡང་བཤད་མེད། གལ་སྲིད་བཤད་ཡོད་ན་གནམ་སྟོང་གི་ཉི
ན་མོར་ས་སྤང་གི་གྲིབ་མ་ཟླ་བའི་ཐོག་དུ་རི་ལྟར་བབ་པ་ཡིན་ཁོ་བོས་དྲི་བ་ཡིན་པ
ས། གནམ་རིག་མཁས་པ་དང་ཚོས་རིག་མཁས་པ་བྱིད་ཅག་དཔུང་བསྒྲིག་སྟེ་ལན་འ
དེབས་མཛད་དགོས་སོ། །མདོ་ལས། ཉི་མའི་དབང་གིས་ཟླ་བ་བྲི་གང་བྱེད་པར་གསུ
ངས་པ་ཅམ་ཞིག་ནི་བདེན་མོད། བྱེད་ཚུལ་ཚད་ལྡན་ཞིག་གསུང་བུབ་མེད་དེ། སྟོན་
མེད་དང་ཀ་བའི་གྲིབ་མ་དཔེ་རྩ་བྱས་པ་དང་། ཟླ་བའི་ཁ་བྱིར་གྱི་གྲིབ་མ་ཡིན་ཞེས་ད
ང་། ཉི་འོད་ཀྱིས་འུག་པའི་མིག་ལ་ཐུན་པ་སྐྱེད་པ་ལྟར་རང་གྲིབ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཡ
ང་ཟླ་བ་ཟླ་འོག་འཇུར་བ་ཡིན་ཞེས་དང་། རྟེན་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་སྟོན་དེ་མར་བལྟན་
ནས་གནམ་མདོག་དང་འདྲེས་པ་ཡིན་སོགས་མི་བདེན་རྟོག་བཏགས་ཁོ་ནས་བཀའ་

འདུག་པའི་ཕྱིར། ལག་མེད་དེ། ཟླ་བ་ལེབ་ལེབ་ཞིག་ལ་དང་གི་དངོས་མཐོང་གི་རྣམ་
གཞག་ལྟར་བྱར་མེ་བདུབ་པའི་ཕྱིར། ཉེན་འབྲེལ་འགོ་ནས་ཉེས་ན་འཆོས་དཀའ་བ་
འི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མཁས་དབང་ར་སེ་ལགས་ཀྱིས། ཉི་འཛིན་ཟླ་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱ་
གཅན་ཞེས་པའི་སློག་ཆགས་ཤིག་གིས་ཉི་ཟླ་བོས་པའམ། བཟུང་བར་གྲགས་པ་ནི་མུ་
སྟགས་པའི་ངག་སྒྲོས་ངན་པ་བོད་དུ་འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་གསུངས་པ་གྱི་ནང་དུ་དེ་འ
དྲ་གཏན་ནས་མ་བཤད། ཅེས་གསུངས་པ་འདིའང་བཀའ་མོལ་དང་པོ་མིན། མདོ་དྲ
ན་ཉི་ལས། ལྷ་མ་ཡིན་སྐྱ་གཅན་གྱིས་ལྷ་ཡུལ་ལ་བྱ་ར་བྱེད་སྐབས་ཉི་ཟླས་ལྷ་མ་བདེ་
བས་ལག་པས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་ཡོད་ཆད་ལྷ་ཡི་བྱ་དང་བྱ་
མོའམ། དེ་དག་གི་གཞལ་མེད་ཁང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དངས་བེན་ལྟར་དང
། དུས་འཁོར་ལས། གཟའ་གཞན་རྣམས་གཡས་བསྐྱོར་དང་། ཟླ་གཅན་གཅིག་ཤུ་ག
ཡིན་བསྐྱོར་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་།

སློག་ཆགས་མིན་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་ཆུང་གི་སྐད་ཆ་འོང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་
པར་དུ་ཐར་ལོའི་གསར་འགྱུར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་ཉི་མའི་མདོ་དང་། ཟླ་བའི་
མདོ་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཅི་ཞིག་གསུངས་འདུག་མཁས་པ་བྱེད་གྱིས་ཡག་པོ་
ཞིག་གཟེགས་པར་ཁྱེད། །ཡང་ཁོང་ཅག་གིས། དུས་འཁོར་ལྷགས་ཀྱི་སྐར་ཅིས་དེས་
ཉི་ཟླ་གཟའ་འཛིན་དུས་ཚོད་སྐར་མ་ཙམ་ཡང་འབྲུལ་མེད་དུ་སྟོན་བྱུང་། ཅེས་གསུང
ས་པ་དེའང་བདེན་པ་ཡི་ནས་མིན། སྟོན་གྱི་དུས་འཁོར་མཁན་པོ་ཆོས་ཚུ་ཚོད་སྐར་
མ་པར་བཞག། །ཞག་དང་ཉི་མ་ཡང་མོ་མ་ངན་པའི་མོ་བཞིན་ཐིག་ལ་མི་ཐིག་ལ་ཙ
མ་ཡིན་ཚུལ་ཁ་ཆེ་པ་ཁ་ཆེན་དང་། རྡོ་རིང་བཀའ་སྟོན་སོགས་མང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ད་ལྟ་སྟོན་ཅིས་ཁང་གིས་དུས་ཚོད་གསལ་ཁ་ཅན་ཞིག་ཤོད་བྱུང་པ་འདི་
ནི་རྒྱ་ནག་ནས་སྤངས་པའི་མན་ངག་བཀའ་རྒྱ་མ་ཞིག་གིས་ཁ་སྟོན་བྱེད་གྱིན་ཡོད་སྐ
ད་ལ། དེ་ཉིད་དཔེ་འབྱུང་བྱས་ཏེ་གཞན་ལ་མི་སྒྲིབ་པས་ས་རིས་པ་པལ་པ་ཆོ་ལ་ཉི

ན་གངས་འགོ་ཙམ་ལས་ཀྱི་ཚེ་དང་སྐར་མ་བཅི་རྒྱ་མི་འདུག །རྒྱ་ནག་གི་མན་ངག་
དེ་ནི་མིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་ཡི་ཚེས་པ་ཁྱས་ཀོང་ཆེ་བེར་བ་དེས། ཨི་ཌ་ལི་ན
ས་ཡིན་པའི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སྤེལ་མཁན་ཞིག་གི་དབང་ནས་ལུ་བ་ཕྱོགས་ཚེས་རིག་གི་གན
ད་གསང་མང་པོ་བསྐྱབས་པ་དེ་དག་ཡིན་བཟོ་འདུག་པས་དོན་དུ་ལུ་བ་ཕྱོགས་པའི་
བཀའ་དྲིན་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས། དེ་མིན་དུས་འཁོར་རང་ལ་ཁུངས་བཙལ་ནས་དུ
ས་ཚེད་སྐར་མ་ཙམ་ཡང་མ་འཛོལ་བའི་ས་རིས་ཤིག་འབྲི་ཐུབ་ན་བྱེད་ཅག་གིས་བྲིས
་དང་། ཁོ་བོས་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོངས་གདབ་པར་བྱའོ། །
སྦྱིར་སངས་རྒྱས་ཚོས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་དབྱིབས་ཀྱི་སྐོར་འ
དི་ནོར་བས་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལྷགས་རང་ཉིད་ནོར་བའི་གོ་མི་ཚོད་ཅིང་། མ་ནོར་བ
ས་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལྷགས་མ་ནོར་བའི་གོ་ཡང་མི་ཚོད། རང་རེ་ལ་མཚོ་འགྲུལ་དང་
མཁའ་འགྲུལ་སོགས་འཛིག་རྟེན་སྐོར་སྟོད་དང་། སྐར་ཁམས་འགྲུལ་བཞུད་སོགས་ཀྱི
་ཆ་རྒྱུན་ཀྱང་གནས་སྐབས་འཛོམས་རེ་བྲལ། དེ་བས་ས་འཁོར་བཞིན་ཡོད་དམ་གན
མ་འཁོར་བཞིན་ཡོད་འཕྲུལ་དུ་ཐག་མ་ཚོད་ན་འགོ་ལ་འདུག་ལ་མེད་པ་དེ་འདྲ་ག
ང་ཡང་ཆགས་བསྟན་མེད་མོད། གཞན་པ་ལ་མཚོན་ན་སྟོབ་ཆུང་ནང་གི་ཕྱ་གྲུ་ཚོས་
ཀྱང་ཉ་གོ་ཞིང་དོན་རྟོགས་བྲིན་པའི་རྒྱུན་ཤེས་ཤིག་ལ། ང་ཚོའི་མཁས་པ་ས་འདྲ་འ
དྲ་དང་། གནམ་འདྲ་འདྲ་ཡིན་ཟེར་མཁན་ཚོས་མི་དགོས་ས་ལ་དོགས་པ་རྣམ་རྟོག་
དང་། རྒྱགས་པ་ལྷ་ཚུགས་གནང་སྟེ་བཞུགས་ན་འཛོམས་སྦྱང་མི་དམངས་ཀྱི་སྦྱར་ལ་
ངོ་ཆ་བར་འདུག་པས་བཀའ་མོལ་འཕྲུལ་ལེ་འཕྲུལ་ལེ་དེ་ཆོ་གསུང་མཚམས་བཞག་
སྟེ་མི་འགོ་ལམ་འགོ་གནང་བཞག་ན་ཡག་ཤོས་རེད་ བསམ་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྤྲོས་པ་
ལགས། མཁས་ཤིང་མཛངས་པའི་སྦྱིས་བྱ་དག་གིས་ནི་འདི་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་བྲི
ན་པའང་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་སྟོག་ཅེས་པའི་ཆོས་དང་ཚན་རིག་བར་གྱི་མཁས་པའི
་བཟོ་སྦྱང་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་བཅུ་གསུམ་པ་དེ། ཉིས་སྟོང་ལྔ་ལོར་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཤ

ཤིང་གོན་དུ་འཛོགས་སྐབས། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས། འཇིག་རྟེན་ཆགས་དབྱིབས་ཀྱི་
སྐྱོར་ལ་ཆོས་གཞུང་ཁག་ནས་བཤད་པ་དེ་དངོས་གནས་ནོར་བུ་ཡོད། དེའི་ཐད་
ནས་ཆོན་རིག་པས་བྱུང་འབྲས་ཡག་པོ་སྤངས་འདུག །དུས་རབས་བཞི་པའི་ནང་དུ་
བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཁོང་གལ་སྤིང་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདིའི་
ནང་དུ་སྐར་ཡང་ལན་གཅིག་འབྱོན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། སྤར་ཡོད་མཛོ་
ན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་གསུམ་པ་དེ་ཅིས་མེད་དུ་བཏང་ནས། དེང་དུས་ཀྱི་མཐོང་བ་
དང་མཐུན་པའི་འཇིག་རྟེན་བཟུན་པའི་མཛོད་གནས་གསར་པ་ཞིག་ཏན་ཏན་བརྩ་
མ་གནང་རྒྱུ་རེད། ཅིས་ངས་རྟག་པར་ཤོད་ཀྱིན་ཡོད་ཅིས་གསུངས་སོང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།
ཁོང་ལ་འཇམ་སྤིང་མི་དམངས་ཀྱིས་འདི་ཙམ་གྱི་གུས་བཀྱར་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་ག་
ཅིག་ནི། རྣམ་ཡང་དངོས་ཡོད་ལ་བསྟོན་མི་འདིང་ཞིང་། བདེན་དོན་ཡིན་ཕྱིན་ཞལ་
ཀྱིས་བཞེས་པོད་པའི་ཐུགས་སྟོབས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པས་ཨེ་ཡིན་སྟེ།
ནང་བཅུད་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱུང་ན། དེང་གི་ཆོན་རིག་པའི་མཐོང་བ་
དང་ཆོས་མི་མཐུན་ས་གཅིག་ནི། འགྲོ་བ་རིགས་བྱུག་ཅིས་མི་དང་དུད་འགྲོ་གཉིས་
ཀྱི་ཐོག་དུ་གོ་རྒྱུ་རིག་རྒྱ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཅེ་རྒྱ་རྟེན་ཡོད་པ་འ
དི་རེད། འདི་ཡང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ནས་རྟེན་པ་མིན་པར་གནའ་རབས་ཀྱི་
ཆོས་ལུགས་ཡོད་ཚད་པལ་ཆེར་ཁ་གཅིག་མཐུན་ལྟ་བུར་གྱུར་འདུག །རྒྱ་གར་དུ་སང
ས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་དར་གོང་ནས་ལྟ་ཡུལ་དང་དཔྱལ་ཡུལ་གཉིས་པོ་ནི་རྒྱང་ལྷར་
གྲགས་ཤིང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་པལ་མ་ཆེ་ཡང་ལྟ་དང་དཔྱལ་བ་པའི་རྟོགས་
བརྗོད་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། དཔེར་ན་ཁུ་བོ་གང་གའི་ཁུ་མགོ་ལྟ་ཡུལ་དང་། ཁུ་རྩ་དཔྱ
ལ་ཡུལ་དུ་བྱུག་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བབྲང་བས་གལ་ལང་། མཁས་དབང་ར་སེ་
དགོན་མཆོག་རྒྱ་མཆོས། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ནང་གི་ལྟ་ཡུལ་དེ་
ནི་མངའ་རིས་གངས་དཀར་ཏེ་སེའི་གཡས་གཡོན་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་

ནི་པལ་ཆེར་བདེན་པ་ལྟ་བུར་འདུག་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཁོ་ཚོའི་སེམས་ནང་གི་དཔྱལ་བ་
དེའང་སྒྲང་ཉག་ལའི་མཚོ་ཁྲག་དེ་ཙམ་ལས་ཞིང་སྤང་ལངས་དགོས་པའི་ས་ཆ་གཞན
པ་ཞིག་ནི་མིན་པ་འདྲ། ལུབ་སྟོགས་ཡེ་ཤུ་པ་ཚོས་ཀྱང་། ལྷ་ཡུལ་ན་འཇིག་རྟེན་བྱེད
པའི་ལྷ་ཆེན་དང་། ཁོང་ལ་སྟོ་བ་མཉེས་པའི་སྐུ་འཁོར་རྣམས་རང་དབང་བག་པེབ
ས་ཀྱིས་འཚོ་བ་རོལ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དཔྱལ་བའི་ཡུལ་ནི་ལྷ་ཆེན་གྱི་བཀའ་དང་
འགལ་བའི་མི་ངན་ཚོར་ཆད་ལས་བྱ་ས་དང་། དཔྱལ་བའི་དཔོན་པོ་དེའང་ལྷ་ཆེན་
དང་དམ་ཚིག་མེད་པའི་བདུད་འདྲེ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་བཤད། དེ་བཞིན་ཨ་རབ་ཁ་ཆེའི
ཆོས་པ་ཚོས་ཟེར་ཡག་ལ། ལྷ་ཡུལ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱིད་དེ། དེ་ན་འོ་མའི་ཁུ་མགོ་དང་། བུ
རམ་གྱི་རི་བོ་ཡོད། སྤྲོད་ཁང་ཏ་ཅང་མཛེས་ཤིང་ཁང་པ་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཅི་ཙམ་ཟོ
ས་ཀྱང་བཟད་རྒྱ་མེད་པའི་ཤིང་རྟོག་དཀར་དམར་གཉིས་རེ་བསྐྱིག་བཞག་ཡོད། གྱོན་
པ་ཡོད་ཆད་དར་དང་གོས་ཆེན་སྤྲུས་ལགས་ཤ་ལྟག་ཡིན། རྒྱན་དུ་ནི་གསེར་གྱི་གདུ་
བྱ་དང་། ལྷ་སྟེགས་གྱི་སྒྲི་རྒྱན་གང་འདོད་དུ་འདོགས་ཆོག །ལྷ་སྤྲུག་ཚོ་ཆ་དང་ཆ་བྱ
ས་ཏེ་དགའ་ཞིང་སྦྱིད་པའི་སྦྱིད་ཆལ་དུ་ཅེད་འཛོར་རོལ་བཞིན་ཡོད་ལ་ཆ་གང་གི་སྤྲ
ག་བསྐལ་ནི་མིང་ཙམ་ཡང་མེད། མདོར་ན་དེར་ལན་གཅིག་སྟེབ་སྟེབ་ན་སྦྱོར་བ་དང་
དཀའ་ངལ་སྤྲུ་ཙམ་མེད་པའི་འཚོ་བ་རོལ་བྱལ། དཔྱལ་བའི་ཡུལ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཇི
གས་སུ་བྱང་བ་ཞིག་སྟེ། ས་གང་དུ་སོང་ཡང་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འབར་བཞིན་པའི་ད
པྱལ་མེ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐྱོར་ཡོད་ལ། འབར་རྩས་ནི་མའི་ལྷས་པོ་དང་རྩོ་སོལ་
ཞུན་མ་ཡིན། དེར་སྤྲོད་མཁན་ཀུན་གྱིས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་མའི་གོས་གྱོན་ནས་མའི
ལྷན་སྟེང་དུ་ཉལ་དགོས། ཟས་སུ་འདྲེ་མགོ་བཟད་གོས་ཤིང་། བདུང་བ་ནི་ཁྲོ་ཆུ་དང་
རྟག་ཡིན། ཟ་འཁྱུང་ཆར་མ་ཐག་ཁོག་པར་སྤྲུམ་ཁོལ་སྤྲུག་པ་ལྟར་དོན་ལྡན་སྤྲོད་དུ་ག
ཡོད་ཆད་ལ་གཟེར་བྲུག་རྒྱག་འོང་། ལྷ་ས་རྒྱན་མགོ་ཐོག་དུ་ཁྲོ་ཁོལ་སྤྲུག །རྒྱབ་ལ་སྤྲུག
ཆེན་བཤད། ལྷགས་དམར་གྱི་སྐམ་པས་འཇུས་ནས་གཞོགས་པར་བཞེ་ཚུར་བཞེ་བྱེ

ད་པ་སོགས་བརྒྱས་ངན་ཁོ་ན་འདོན་པ་ལས། དལ་དལ་སྟོང་སྟོང་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
འདུག་དབང་མི་སྟེར། ཞེས་སོགས་ཟེར། བོད་པ་ཚོས་སྒོ་པད་མ་བཀོད་དུ་ཅུ་པའི་
ཕྱག་པ་དང་། འོ་མའི་ཚུ་མགོ་ཡོད། རྒྱ་གུང་ཕྱན་ཏང་གིས་མི་རྒན་པ་ཚོ་གསོན་བཤ
འ་དང་། ཕྱ་གུ་ཚོ་གསོན་བཅོ་བྱེད། ཅེས་སོགས་བཤད་སྟུང་བ་དེ་དག་དང་འདྲ་བོ་
འདུག་ཏུ་སྟོང་རྗེ་བའི་གནས་སོ། །ཆེས་གདོད་མའི་ཨེ་ཐེ་ཆོས་ལུགས་པས་ཀྱང་།
མི་ཚོ་ཤི་མ་ཐག་ཏུ་གཤེན་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་དུང་དུ་བཅར་ནས་རང་ཉིད་མི་ཡུལ་དུ་འཁོ་
སྟོང་བྱས་རིང་གི་བྱ་བའི་སྟན་ཁྱེ་འབྱུང་དགོས། སྐབས་དེར་དབུས་ཀྱི་གཙོ་བདག་ག
ཤེན་རྗེ་རྒྱལ་པོ་སྐུ་དངོས་དང་། མངའ་སྡེ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་དཔྱལ་དཔོན་ཀུན་
འཛོམས་ནས་ཆོ་འདས་ཀྱི་སྐད་ཆ་བདེན་རྒྱན་དང་། ལས་ཀ་ཡག་བཅོག་རྟོག་ཞིབ་
བྱེད། བཤད་སྟངས་དང་ལས་སྟངས་འགྲིག་ཡོད་ན་རྟ་ལ་བསྐྱོན་ནས་སྟ་ཡུལ་དུ་སྟེ
ལ། གལ་སྲིད་མ་འགྲིག་ཆོ་འདྲུལ་དུ་ཁོ་ཚོ་ཐུབ་བརྒྱབ་ནས་ཤ་ཐེགས་པ་ཁྲག་ཐེགས་
པ་བྱས་ཏེ་བཟའ་བར་ངས། དེས་ན་མི་ཤི་མ་ཐག་སྟོང་ལྷགས་སུ་བཏོན་ནས་ཤུལ་དུ་
སྟོང་རྒྱན་མ་ཞིག་བཅུག་བཞག་ན་ཡག་པོ་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱག་མ་འཕྲོད་པར་
ལུས་པོ་ཐོས་སྤང་བའི་དབང་དུ་བཏང་ཅུང་སྟོང་དངོས་མ་དེ་ད་དུང་ལུས་ཡོད་པས་
གནད་འགག་ཆེན་པོ་མེད་ཟེར། དེ་བཞིན་གནའ་བོའི་ཤེས་དཔལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ལུ
བ་རྟེ་རེད་སེའི་མི་དམངས་ཀྱིས་ཀྱང་། རི་བོ་ཨོ་ལོ་མ་པེག་ཁ་སེའི་སྟ་ཚོགས་ཞེས་པའི་
སྟ་དང་དཔྱལ་བའི་ཞིང་བཀོད་ཏེ་ཅང་རྒྱས་པ་ཞིག་འབྲི་བཞེངས་བྱས་ཡོད་ལ། རྟོག
འཛིང་ཆེ་ལ་འཁྲུག་ཆ་དོད་པའི་སྟ་སྐྱུང་དེས་སྟོན་ཆད་འཇམ་སྟོང་མི་དམངས་ཀྱི་ཡི
ད་དབང་ཡོངས་སུ་འཕྲོག་སྟུང་བར་མ་ཟད། དུས་ད་ལྟ་ཡང་སྐྱེ་ཅུལ་མཐན་པོ་ཚོ་སྟ་
སྐྱུང་དེའི་སྟོང་དུ་ལྷགས་སྐབས་མགོ་བོ་ཡོངས་སུ་འཁོར་ཏེ་ཕྱིར་དོན་རྒྱ་བརྗེད་འགྲོ་
བ་དེ་འདྲའི་ངོ་མཚར་ཡོད་པ་རེད། སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟ་དང་སྟ་མིན། དཔྱ
ལ་བ་ཡི་དྲགས་བཅས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྟོད་སྟུག་ནི་པལ་ཆེར་ཆོས་ལུགས་གཞན་པ་ཚོས

‘བཤད་པ་དང་འདྲ་མཚུངས་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་
དགོས་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན། གང་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས། ཆོ། ལུས། ལོངས་སྤྱོད། བྱ་བྱེད། སེམ
ས་ཁམས། འཆི་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་ཅིང་སྤྲོ་བ་བཤད་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ནི་ཆོས་ལུགས་ག
ཞན་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི་ཆོད་རེད། ས་ཡི་འོག་དུ་དཔྱལ་བ་དང་ཡི་དྲགས
‘ཞེས་པའི་སྤྲིམས་ར་ཞིག་དང་། ནམ་མཁའི་ནང་དུ་ལྟ་དང་ཞིང་ཁམས་ཞེས་པའི་སྤྲི
ང་ཁ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་འདི་མཐར་གཏུགས་ན་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོ་འདོད་པ
འི་ལུགས་ཡིན། དེ་ལྟ་མེན་ཆོ་རང་བྱུང་གི་སྤྲིམས་ར་དང་། མ་བཙས་པའི་སྤྲིང་ཁ་ཞི
ག་ཡོད་དོན་ཅི་ཡོད། ལྟ་ལུས་གྱི་གྲོང་དང་གྲོང་བྱིར་པོ་བྱང་དེ་ཆོ་དང་། དཔྱལ་བའི
‘ལུས་གྱི་སྤྲགས་མཁར་སྒོ་མེད་དང་བྲངས་མོ་ཆེ་དེ་དག་ལྟ་དབང་གིས་བཀོད་སྤྱིག་བྱ
ས་པ་མེན་ན་གང་ཞིག་ནས་བྱུང་བ་རེད། བྱེད་པོ་མེད་ཀྱང་ལས་གྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ན
ས་རང་ཤུགས་སུ་བྱུབ་པར་འདོད་ན་དེ་ནི་གནམ་བསྐྱོས་ལས་དབང་སྤྱོད་པའི་ལུགས་
ཡིན། འོ་ན་མི་ལུས་གྱི་ཁང་པ་དང་ཁང་པའི་ནང་གི་འཇིན་ཆས་འདི་ཆོ་འབད་མེད
‘ལྟན་འབྱུང་དུ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ནམ། མི་རྣམས་ལ་ཡང་མི་ལུས་གྱི་
འཆོ་བ་རོལ་རྒྱུའི་ལས་ཡོད་པ་མེན་ནམ། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་སྤྱང་མ་རྣམས་འགོ
‘བ་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་མེན་དང་། ལུགས་སྤྱིག་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། ཁོ་ཆོགས་དེ་དག་
ཅི་ལས་བྱུང་། ཞེས་པའི་དྲི་བ་སྤར་ནས་བཀོད་སྤྱོད་ཡོད། དེའི་དྲིས་ལན་ནི། དེ་འདྲ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། སྤྱིག་སེམས་ཡིན་པར་བྱུབ་པས་གསུངས། ཞེས་པ་འདི་ཡི
ན་ལ་དེར་འབྲེལ་བཤད་བསྐྱོན་སྤངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་ཡོད། དང་པོ་ནི། དེ་ད
ག་བྱེད་པོ་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གིས་ཆེད་དུ་བཀོད་སྤྱིག་བྱས་པ་མེན་པར་ཆོ་སྤྱོན་མ
ར་ལས་ངན་བསགས་པའི་རྣམ་སྤྱོན་ཙམ་ཡིན་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཞིང་ཁམས་
ཞེས་པའི་ལུས་བྱ་ལྟ་ན་སྤྱིག་པ་ཞིག་དང་། དཔྱལ་ལུས་ཞེས་པའི་གྲོང་བྱིར་འཇིགས་
སུ་རུང་བ་དེ་འདྲ་ལོགས་སུ་མེད། ལས་དག་ན་སྤྱོད་ས་འདི་ཉིད་འོག་མེན་སྤྱིག་པོ་བ

གོད་པའི་ཞིང་ཁམས་དང་། ལས་མ་དག་ན་དཔྱལ་བ་དོ་རྗེ་གདན་དེ་ཡང་འདི་རང་
ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ་སྤྱི་མ་འདི་གཞུང་ལྷགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་འདི་གདམས་ངག་པ་ཚོས་
བཏབ་པའི་ལན་རེད། ལན་སྤྱི་མ་དེ་ལ་ལས་ངན་བསགས་པ་ཅམ་གྱིས་ལས་འབྲས་
ལྷགས་སྟེག་གི་ས་གཞི་དང་། ཤལ་མ་ལིའི་བྱད་མེད་དེ་ཚོ་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་ཚོག་
ན། ལས་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་བསགས་པའི་མི་ཡུལ་འདིར་ཡང་། ས་ཁང་ཤིང་ཁང་
དང་ལས་གཟུགས་ཀྱི་མི་ཚོ་གདོང་དམར་མ་ཚོ་རང་ཤུགས་སུ་འབྱུང་མི་ཚོག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཅི་ཡིན་ནམ། ཞེས་མཚུངས་པ་བག་བའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པ་དེ་ལ་ལན་ཐེ
བས་པའི་རེ་བ་མེད། ཕྱི་མ་དེ་ནི་དངོས་ལན་མ་ཐེབས་པར་ཚོག་ཤིན་དུ་འདྲིད་པ་ཞི
ག་སྤྱི་མ་ནས་གཡོལ་ཐབས་བྱས་པ་ཅམ་དུ་སྤང་སྟེ། འོག་མིན་གྱི་ཁང་བཟང་ལ་བཞེ
ངས་མཁན་དགོས་མིན་དང་། དཔྱལ་བའི་སྤང་མ་སེམས་ཅན་ཡིན་མིན་ལ་ལན་རྒྱུང
ཟེད་ཀྱང་བཏབ་མི་འདུག་པས་སོ། །འདི་འདྲའི་ཉེས་སྦྱོན་སྤྱི་མ་འདི་རི་བོ་དགེ་ལུན་
པའི་བྱུང་མཐའ་འཛིན་པའི་དགེ་བཤེས་མགོ་མཁྱེན་གས་དེ་ཚོས་ཁུར་དགོས་ཤིང་། ཕྱི
མ་འདི་ས་དྲགས་རྟིང་གསུམ་གྱི་ཁྲོད་དུ་ཡོད་པའི་བྱུང་ཆེན་ཏམ་པ་ཅན་ཁོ་ཚོས་ཁུ
ར་དགོས་པ་ཡིན། རང་ར་སེ་དགོན་མཚོག་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཁ་ཅིག་གིས། ཐེག་ཆེན་པ
འི་ལྷགས་ལ་དཔྱལ་བ་སེམས་སྤང་ཅམ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བཞིན་འདུག་སྟེ་དེ་ནི་དོན་
དུ་དཔྱལ་བ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་ཟེར་འདོད་པ་ཡིན་པས་ཐེག་ཆེན་པ་གཞན་པ་ཚོའི་བྱ
གས་ལ་བབ་མིན་ཁོ་བོས་མི་ཤེས་སོ། །ཅིས་ཀྱང་མི་ངན་ལ་ཆད་པ་གཅད་སའི་དཔྱལ
བ་དང་། མི་བཟང་ལ་དཔེ་བཟང་སྤྱད་སའི་ལྷ་ཡུལ་ཞེས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ན་མི་
ཡུལ་རང་དང་འདབས་འབྲེལ་དུ་ཡོད་འོས་པ་ལས། གོ་རིག་དང་མཐོང་ཐོས་རྒྱུ་བ
ད་ཀྱང་མི་བྱུང་པའི་ཡུལ་ཞིག་དུ་ཆགས་དགོས་དོན་ཅི་ཡོད། གཤིན་རྗེ་ཚོས་རྒྱལ་གྱི
ས་འགོ་བྱིད་པའི་བྲིམས་ཁང་དྲང་བདེན་ཅན་དེའང་མི་ཡུལ་འདི་རང་དུ་བཙུགས་
ནས་མིག་སྟོན་པོས་སྟོན་པོར་པར་ལྷ་ཚུར་ལྷ་བྱས་ཏེ་གདོང་བཤེར་བརྒྱབ་པོད་ན་པོ་

རབ་ཀྱི་ལས་ཀ་ཡིན་གྱི། ས་འོག་གི་འཇིག་རྟེན་ཞིག་ཏུ་གཤམ་ནས་ཤི་སྐྱུག་བྱེད་པ་ནི་
ཐབས་རྒྱུག་པའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། སངས་རྒྱུས་རྣམ་པར་སྤྲུགས་ཅིང་དང་ལུས་པ་དེ་
འདྲ་ཆེ་ན། ལས་འབྲས་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་ནས་མ་འོངས་སྡོན་འགོག་གནང་དགོ་
ས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མི་གནང་བར་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་བར་དུ་སྐྱུན་ཆབ་ཁོ་ན་སྤྲངས་ཏེ་
‘བཞུགས་པ་ནི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་མཛད་པ་རེད། བརྟག་དབྱེད་དེ་ཅམ་ཡང་
མི་བཟོད་ན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ལྷགས་ཞེས་པའང་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །ལར་
རྟེན་སྡོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདིར་འོག་ཏུ་དཔྱལ་བའི་ཡུལ་གྱུ་དང་། སླ་ཅུ་ལྟ་ཡི་ལྷང་
པ་དེ་འདྲ་མེད་པར་ཐག་ཆོད་ཆར་ཡོད་པས། བརྟེན་པ་སྟོང་དང་དཔྱལ་བ་ཞེས་པ་དེ་
ཆོའང་གྲང་མེད་པའི་རི་མོ་ལྟར་ཡར་འགོ་བ་ལས་འོས་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟར་བསམ་
ན་མི་མངོན་པའི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཆོ་ནི་དེ་འདྲའི་དབྱེད་མི་བཟོད་པ་ཞིག་དང་། མེས་
པོ་ཆའི་བསམ་སྟོན་དེ་དག་ནི་དེ་འདྲའི་དགོད་བློ་བ་ཞིག་རེད་བཞག་བསམ་ནས་སྟོང་
ཡང་ཅི་འོང་བར་འདུག །སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལྷགས་རང་ཁོ་ནའི་ངོས་ནས་བཤད་ནའ་
ང་སྟོང་དང་དཔྱལ་བ་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་མགོ་ཐོག་ཏུ་གནམ་རྩིབ་འོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་།
རྟེན་འོག་ནས་ས་རྩིབ་འགོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་ཁོ་བོས་བསམ་བཞིན་ཡོད།
མདོར་ན་བསམ་གཞིག་དང་སྐད་ཆའི་ལུས་པ་མ་སྟོན་པའི་སྟོག་ཆགས་དུད་འགོ་ད་
ང་། དེ་སྟོན་པའི་མཐོ་རིམ་གྱི་འགོ་བ་མའི་རིགས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཆོ་སྟོག་ཅི་
ག་དུས་ད་ལྟའི་བར་དུ་གཏན་ནས་རྟེན་མེད་ལ། མི་དང་དུད་འགོ་ཞེས་པའི་སྟོག་ཆ་
གས་འདི་གཉིས་ཀྱང་ཆོ་སྟོག་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་གོ་རིམ་ཅམ་ཞིག་ལས། ངོ་བོའི་ཐོག་
ནས་འགོ་བ་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་པར་མི་འདོད། སྟོང་ཁམས་ཆེན་མོ་
འདིར་སྐར་མའི་ཆོགས་ནི་འདི་ཅམ་ཞིག་མང་ཡང་། རྒྱ་དང་དབྱུགས། རྟོད་སོགས་
འཆོ་སྡོད་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་འཇིག་རྟེན་ནི་སའི་གོ་ལ་ཞེས་པའི་སྐར་འབྲུ་
‘རྒྱང་དུ་འདི་གཅིག་ཕུ་ལས་མཐོང་རྒྱ་མེད། ཉི་མའི་བྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་སྐར་མ་མིག་དམར་

འདི་སའི་གོ་ལ་དང་འདྲ་ས་ཅུང་མང་བས་དེར་སྟབས་བདེའི་ཆེ་སྟོག་གམ། བ་ནའ
ང་ཆེས་གདོད་མའི་སྐྱེ་དངོས་ཅམ་ཞིག་ཡོད་མིང་པའི་རེ་བ་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་ནའང་།
དུས་ད་ལྟའི་བར་དུ་རེ་འབྲས་ནི་སྟོང་བ་ཉག་གཅིག་ཡིན། དེར་མིས་བཟོས་གཙང་
པོའི་རྗེས་ཤུལ་ཞིག་ཡོད་ཆོད་འདུག་ཅེས་དང་། བྲག་ལྡེབས་སུ་མའི་བརྟོན་རིས་ཆེན
པོ་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ་ཞེས་དང་། བར་སྤང་ཁམས་སུ་འཇིག་རྟེན་གཞན་པའི་མིས་སྡེ
ར་དབྱིབས་ཀྱི་འཕུར་གྲུ་གཏོང་ནས་འགོ་བཞིན་འདུག །ཅིས་སོགས་བཤད་རྒྱ་སྒྲིང་
རྒྱ་ནི་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་སྐབས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་ཅ
མ་དང་། མི་བདེན་རྒྱན་བསྐྱིག་གི་གཏམ་འཆལ་ཅམ་ལས་ར་སྟོང་པེར་བ་གཅིག་ཀྱ
ང་བྱུང་མེད། འོན་ཀྱང་ཆེས་རྒྱང་ཐག་རིང་བའི་སྐར་མ་འགའ་རེའི་ཐོག་ནས་རང་
རེ་མའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱན་རླབས་འདྲ་རྟེན་པའི་རེ་བ་ཅམ་ནི་ད་དུང་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་ལ་མ་
འོངས་པ་ན་རེ་འབྲས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཡང་མིང་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་སྟོག་ཆགས་ཤིག
རྟེན་པའི་དབང་དུ་བཏང་བྱང་། དེ་ནི་ང་ཆོ་དང་པ་ཡུལ་མི་འདྲ་བ་ཅམ་ལས། སྐར
མ་གཞན་པའི་འགོ་བ་ཡིན་ན་ལྟ་འདྲེ་གདོན་བགེགས་གང་བྱང་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ
འི་ཁྱབ་པ་ནི་ནམ་ཡང་མེད། གཟུགས་པོ་རྒྱང་ཆེས་པས་ཆེ་ཤེལ་གྱི་འོག་ནས་མ་གཏོ
གས་མཐོང་མི་ཐུབ་པའི་སྟོག་ཆགས་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་ལ་འབྲུ་ཤ་ཟེར། གཟུགས་
པོ་དྲངས་ཆེས་པས་སམ། ཡང་ན་སྐྱབ་ཤིང་འཁོར་ལོས་བསྐྱིབས་ནས་མདུན་དུ་ཡོད་
ཀྱང་མཐོང་མི་ཐུབ་པའི་སྟོག་ཆགས་དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་དབང་རྟགས་ཤ་མོ་ཅམ་ཡང་
མེད་པར་མ་ཟད། ཆོ་སྟོག་གི་གཞི་རྒྱ་དང་གྲུབ་ཆ་ལ་བརྟགས་ན་དེ་འདྲ་ནི་མི་མིང་
པའི་ཆོད་ཅམ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གཞི་རྒྱ་དང་མ་གཟུགས་འདི་དག་དང་ཐད་དེ་མི་འ
དྲ་བའི་ཆོ་སྟོག་དཔེ་གསར་ཅན་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་ཅི་ཤེས་ ཏེ། ད་ལྟ་ནི་ཤ་ཟ་ནམས་ལ་
ཤ་ཟ་ཁོ་རང་ཆོས་བཟོས་པའི་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་དེ་འདྲ་ཁྱུར་རྒྱ་ཡོད་མེད་ང་ཆོས་ཏ་མི་
གོ་བ་བཞིན་ཤིན་ཏུ་བསྐྱལ་པའི་དོན་དག་ཡིན། བུམ་པ་ཡིན་ན་སྤང་བྱང་གི་བུམ་པ་

ཡིན་དགོས་པ་དང་། དུ་བ་ཡིན་ན་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་དུ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱ་བ་
འདི་ཡོད་ན་ནི། སློག་ཆགས་ལའང་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ལས་རང་བཞི
ན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སློག་ཆགས་དེ་འདྲ་མེད་ཅེས་སྒྲིམ་གྲུང་ཆོག་པར་སེམས། འདྲོད་
ལྷ་རིས་དྲུག་གཟུགས་ཁམས་བཅུ་བདུན། གཟུགས་མེད་མུ་བཞི། ལྷ་མིན་སྡེ་བཞི། ཡི་
དྲགས་སྡེ་དྲུག་། དཔྱུལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བཅས་ཀྱི་གྲངས་འདྲན་ཡོད་ཆོད་ལྷང་ཆོ་
ག་ཁོ་ནས་བསྐྱབ་ཡོད་ལྟ་བུ། ལྷང་ཆོས་མེད་དུ་སོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཐག་ཆོད་ཆར་བ
ས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པའི་རིགས་པ་ལྷགས་ཤིག་ནས་འཆོལ་མི་དགོས། གཞན
དུ་ན་འདྲོད་ལྷ་རིས་བཅུ། གཟུགས་ཁམས་ཉི་ཤུ། གཟུགས་མེད་མུ་བརྒྱད། ལྷ་མིན་སྡེ་
བདུན། ཡི་དྲགས་བཞི་བཅུ། དཔྱུལ་ཁམས་ཉེར་གཅིག་ཡོད་ཟེར་ན་དེ་ཅམ་མེད་ངེ
ས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅི་ཡོད། ང་ལ་འཇམ་སྒྲིང་རྒྱ་ཡིས་མི་ཁྲགས་པའི་ནོར་བུ་དོག་དོག་
ཅིག་ཡོད་ཟེར་ཡང་། ཡོད་ངེས་པའི་དཔང་རྟགས་བཟུན་རྒྱ་མེད་ཆོ་མེད་པར་ཆི་ད
གོས་པ་ལས། མེད་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་བཀོད་རྒྱ་མེད་ཆོ་ཡོད་པར་ཆི་མི་རུང་བ་
ལྟར་རེད། རྟོག་གི་པའི་སྐད་ཆ་བཅད་སྐྱད་ན་འདི་ལ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏ
ན་ཆོགས་ཟེར།

འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཆད་སྐབས་ནི་མངོན་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ད
ང་། ཆོན་རིག་མཁན་པོའི་འདྲོད་པ་གཉིས་རོ་རྒྱབ་ཁུར་ཤ་ལྟག་ཏུ་སོང་ཡོད། དེ་ཡ
ང་མངོན་པ་བས་མི་ནི་ལྷ་ནས་མར་སྤང་བར་འདྲོད་ལ། ཆོན་རིག་པས་དུད་འགྲོ་ན
ས་ཡར་འཕེལ་བར་འདྲོད། མངོན་པ་བས་འཇིག་རྟེན་དང་པོར་ཆགས་སྐབས་དུད་
འགྲོ་ནམས་ཀྱང་ད་ལྟའི་མི་དང་འདྲ་བར་སྤྲ་ཤེས་ཤིང་དོན་གོ་བའི་སྤྱང་གྲུང་ཅན་ཞི
ག་ཏུ་འདྲོད་ལ། ཆོན་རིག་པས་སྐབས་དེར་མི་ནམས་ཀྱང་ད་ལྟའི་དུད་འགྲོ་བཞིན་
དུ་སྒྲེན་ཞིང་ལྷག་པ་ཡིན་པར་འདྲོད། མངོན་པ་བས་ཐོག་མའི་མི་དེ་ཆོ་ལྷས་ལས་འོ
ད་འཕྲོ་ཞིང་བྱ་བཞིན་དུ་འཕྱར་ནས་འགྲོ་བར་འདྲོད་ལ། ཆོན་རིག་པས་ཐོག་མའི་

མི་དེ་ཚོ་ལྷན་ལ་སྤྱུ་སྤྱེས་ཤིང་ཐོག་བཞིན་དུ་གོག་ནས་འགོ་བར་འདོད། མངོན་པ་བ
ས་ཐོག་མའི་མི་དེ་ཚོ་དགའ་བའི་ཟས་ཀྱིས་འཚོ་བར་འདོད་ལ། ཚན་རིག་པས་ཐོག་
མའི་མི་དེ་ཚོ་ཤ་རྩེན་ཚུ་གང་གིས་འཚོ་བར་འདོད། མངོན་པ་བས་ད་ལྟའི་མི་ལས་ག
དོད་མའི་མི་རྣམས་གཟུགས་བཟང་ཞིང་ཚོ་རིང་བར་འདོད་ལ། ཚན་རིག་པས་ད་ལྟ
འི་མི་ལས་གདོད་མའི་མི་རྣམས་གཟུགས་ངན་ཞིང་ཚོ་ཐུང་བར་འདོད། མངོན་པ་བ
ས་ད་ལྟའི་མི་ལས་གདོད་མའི་མི་རྣམས་རྣམ་རིག་བྱ་ཞིང་ཀུན་སྨྱོད་གཙང་བར་འ
དོད་ལ། ཚན་རིག་པས་ད་ལྟའི་མི་ལས་གདོད་མའི་མི་རྣམས་རྣམ་རིག་བརྟུལ་ཞིང་
ཀུན་སྨྱོད་བཙོག་པར་འདོད། མངོན་པ་བས་ད་ལྟ་ལས་སྡོན་ཆད་འབྱོར་པ་ཆེ་ཞིང་
གོང་ཁྱེར་དང་གོང་ཁྱེར་གཞན་པའི་བར་དུ་བྱ་གཞུང་འཕུར་བས་སླེབ་པ་ཙམ་རྒྱས་སྤྱ
ང་བར་འདོད་ལ། ཚན་རིག་པས་སྡོན་གྱི་དུས་སུ་ཤིན་དུ་འབྱུལ་ཞིང་མི་ལོ་ཁྲི་ཡི་ཡར
སྡོན་ན་འཇམ་སྤིང་འདིར་གོང་ཁྱེར་གྱི་མིང་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འདོད། མངོན་པ་
བས་གནའ་ནས་ད་བར་འཚོ་བའི་ཆ་རྒྱན་རྩེ་ལྷག་རྩེ་ཞན་དང་མི་གངས་ཀྱང་རྩེ་ཉུང་
དུ་འབྱུར་འགོ་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་ལ། ཚན་རིག་པས་འཚོ་བའི་ཆ་རྒྱན་རྩེ་བཟ
ང་དང་མི་གངས་ཀྱང་རྩེ་མང་ཡིན་པར་འདོད། ཕྱི་སྡོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལེབ་ལེབ་ད
ང་རྒྱུ་པོ་གང་ཡིན་ཡང་ཚོགས། །ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་རིགས་གཉིས་སམ་དུག
ཡོད་ཀྱང་འདྲ། ང་ཚོ་ལ་མཚོན་ན་པན་གཞོད་ཐོབ་ཤོར་ཅི་ཡང་བཙེ་རྒྱ་མེད། ཅིས་
ཀྱང་ཤེས་དགོས་པ་ནི་འགོ་མའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་འདི་ཡིན། དེང་ས
ང་བོད་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་པར་གྲགས་པ་ཚོས། ང་ཚོས་བདག་མེད་བསྐྱབ་པས་བདག་འཇོ
ན་བཞགས་སོང་། སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲོམ་པས་བཙན་གཞོན་བྱས་སོང་། གཞན་དོན་བྱས་པས
རང་དོན་ཤོར་སོང་། མ་ནམ་མཁའ་སྤིང་ནས་མི་རིགས་བརྩེད་སོང་། ཞེས་སོགས་
ཟེར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལྷགས་ལ་ངོ་ཚྏ་རྒྱག་བཞིན་འདུག་མོད། ཁོ་བོས་ནི་ང་ཚོ་
རྒྱད་པའི་རྩ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཚོས་ལྷགས་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་སྤྱག་ཤོས་

ཤེག་ནི། སྐྱོ་སྤང་རིང་ལུགས་ཀྱི་དྲིལ་བསྐྱགས་འདི་རེད་སྟམ་གྱིན་ཡོད། མཐོ་མིང་པ
འི་ཆེ་མོ་ནས་བཟུང་སྟེ་དམའ་ན་རག་དཔུལ་བའི་བར་གྱི་འཇིག་རྟེན་འཁོར་བ་འདི་
ཡོངས་རྫོགས་ཕྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་། མེ་མ་ཟུར་གྱི་འོབས། སིན་མོ་བྱ་གཟན་མ
འི་སྒྲིང་། དུག་སྐུལ་གདུག་པའི་ཚང་། སྤྱི་གི་ཚོན་པོའི་སོ། རྒྱ་སིན་ཁྲོས་པའི་ཁ་ཡིན་
པས་ཉིན་མོའི་ཟས་དང་མཚན་མོའི་གཉིད་ཀྱང་མི་དྲན་པར་དགོ་བཤེས་སྒྲིང་རི་ཐ
ང་པ་ལྟར་ཆོ་གང་པོར་ངོ་ནག་སྤྱག་གོར་དང་། སེམས་སྟོང་སྟང་ངེར་འདུག་དགོས་
པ་དང་། འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་མཐའ་དག་ལ་ཡིད་སྟོན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་སྐྱེ་
བར་མགོ་འམ་གོས་ལ་མེ་ཤོར་བ་ལྟ་བུའི་བྲེལ་འཛབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐར་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ
ག་དགོས་པ་དང་། ཚོང་དང་སོ་ནམ་སོགས་དོན་རྒྱུ་ཆོ་འདྲིའི་ལས་ལ་མགོ་འཁོར་
བ་ནི་ཕྱོགས་ལས་ཀྱང་ལོད་པའི་ཕྱོགས་རང་ཡིན་པ་དང་། འཕྲལ་གྱི་སྟོ་གོས་ཅམ་ནི་
དུད་འགོས་ཀྱང་རྟེན་བཞིན་ཡོད་པས་འཇིག་རྟེན་འཚོ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཕོ་སྟོད་
པས་ནི་སྟོད་པའི་གོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཚོད་པ་དང་། ད་རེས་ཀྱི་མི་ལུས་འདི་ནི་བསྐྱ
ལ་པ་བརྒྱ་ཡི་ནང་ནས་གོ་སྐབས་ལན་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་འཁོར་བའི་
འདུན་མ་ཡོད་ཚད་ཆེ་བཞག་རྒྱུ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་ཟས་སྟོག་འཚོ་དང་། གོས་ལྷགས་
སྐྱོབ་ཅམ་ཞིག་བསྟེན་ནས་དཀའ་བྱུང་དང་སྒྲོམ་བསྐྱེས་ཁོ་ནར་བཅོན་དགོས་པ་དང
། འཆི་རྒྱུན་མང་ཞིང་འཚོ་རྒྱུན་ཉུང་བའི་མི་ཆོ་འདི་ནི་དྲག་རྒྱུང་ཁོད་ཀྱི་མར་མེ་ལྟ
ར་ད་ཡོད་དམེད་ཡིན་པས་སང་ཉིན་པན་ཆད་གསོན་པོར་སྟོད་པའི་ཆེས་གཏན་ན
ས་བརྒྱབ་མི་རུང་བ་དང་། དེང་སང་ནི་ལྟ་བུའི་སྟེགས་མ་དང་། ཆོ་ཡི་སྟེགས་མ་དང
། སེམས་ཅན་གྱི་སྟེགས་མ་སོགས་སྟེགས་མ་ལྟ་མཚོ་རྩོལ་རྩོལ་དང་རི་ལུག་ལུག་བྱེད་
པའི་དུས་ཡིན་པས། དུས་ངན་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་རང་རེ་མི་ཡུལ་འདིར་སྟེབ་པ་ནི་སྟ
བས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་དང་། ལམ་འགོ་མ་རྒྱགས་པ་ཞིག ལམ་ཆགས་ཤིག ཁོར་འཁྱ
ལ་ཞིག ཆགས་སྒྲོ་ཞིག ལམ་ཁ་ཞིག བྱོང་བྱུད་ཞིག་ལས་རིན་ཐང་དང་དོན་སྟོང་སྤྱ

ཅམ་ཡང་མེད་པ་དང་། ད་ནས་མི་རིང་བར་ནད་ཀྱི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་དང་། ཟུ་གེའི
བར་གྱི་བསྐལ་པ་དང་། མཚོན་གྱི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བཅས་དུས་ངན་བསྐལ་པའི་ཁུ
གས་སོ་དེ་ཆོས་རྒྱུ་ཡིན་པས་མིའི་རིགས་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་ལས་དབང་ནི་ཡང་ཞིང་
ཡི་ཟུག་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དུས་ངན་ཆོ་ལོ་བཅུ་པ་དེ་ལས་རེ་ཞིག་གཡོལ་
འདོད་ན་ཐབས་ཤེས་གཅིག་རང་ཡོད་པ་ནི། མདུན་སྟོང་གྱི་གོམ་མཚམས་ཅད་དེ་བ
ཞག་ནས་རུས་ཤུགས་ཡོད་རྒྱས་ལྷག་ལོག་བརྒྱབ་རྒྱ་སྟེ། གནའ་རབས་ཀྱི་མེས་པོ་ཆོས
བཞག་པའི་ལམ་དང་ལུགས་སྟོལ་རྣམས་སྤངས་སྟོབ་བྱས་ཏེ་དེའི་ནང་དུ་འཇུག་རྒྱུ་ད
ང་། གནའ་རབས་ཀྱི་མཛའས་མི་ཆོས་གསུངས་པའི་ལེགས་བཤད་དག་བརྗེད་དུ་མི
འཇུག་པར་ངག་ནས་བསྟོར་རྒྱུ་དང་། གནའ་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོས་གནང་བའི་ག
དམས་ངག་རྣམས་བཅོས་བསྐྱང་མེད་པར་སྟོང་ལ་འཇོག་རྒྱུ་དང་། གནའ་རབས་ཀྱི་
སྟོན་པ་ཆོས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བར་ཡིད་ལ་བསྟོམ
རྒྱུ་དང་། གནའ་རབས་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་ཆོའི་མཛའ་སྟོང་ལ་སྟོན་རྟོག་མི་བྱེད་པར་དག་
སྤངས་སྤངས་རྒྱུ་དང་། མདོར་ན་ཡོད་ཚད་ལ་གནའ་རབས་ཚད་ཤིང་བཞག །གནའ་ར
བས་ལ་མིག་དཔེ་ལྟ། གནའ་རབས་ལ་ལད་སྒྲོས་བྱེད། གནའ་རབས་ཚང་གཙུག་ཏུ་བ
ཀྱར། གནའ་རབས་ཉིད་ངག་ནས་བསྒྲ། གནའ་རབས་རང་ཡིད་ལ་བསྟོམ། གནའ་ར
བས་ཁོ་ནར་སྐྱབས་སུ་འགོ་དགོས་པ་དང་། འདས་ཟེན་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་དུས་དེ
ནི་རྫོགས་ལྷན་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་དུས་ཡིན་པས་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས། སྟོ་སྤང་དང་མོས་
པ་ཡོད་ཚད་འདས་ཟེན་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་དུས་དེར་སྟོམ་དགོས་པ་དང་། ཤི་ཟེན
པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་མི་བོ་ཆེ་རྣམས་ནི་པཎ་ཏི་ཏ་དང་། གྲུབ་པའི་དབང་ལྷུག །ཆ
ད་མའི་སྐྱེས་བྱ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་དང་། ང་ཆོ་ནི་ཁོང་རྣམ
པའི་ཞལ་མཇལ་གསུང་ཐོས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཅམ་ཡང་མ་རག་པའི་ལས་ངན་བསོད་ཟ
ད་སྐལ་ཆད་ཐོད་སྐམ་རྒྱང་རྒྱང་ཡིན་པ་དང་། ད་ནས་བཟུང་ང་ཆོས་ཤི་ཟེན་པའི་སྐྱེ

ས་ཆེན་ཁོང་རྣམ་ཆོར་མུ་ངན་གྱི་སྒོ་ནས་འོ་དོད་འབོད། སྒྲོ་ལྷང་ཆེན་པོས་སྤྲེལ་གས་
འདོན། ཞལ་གཟིགས་གནང་བའི་འདུན་པ་བཅངས། ལུང་བསྟན་བརྒྱབ་པའི་རྟེན་འ
བྲེལ་བསྒྲིག་བྱིན་རྒྱབས་སྒྲུལ་བའི་སྟན་ཁུ་འབུལ། རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གསལ་བ་འདེ
བས། འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་སྟོན་ལམ་བརྒྱབ། ཐུགས་ཡིད་འདྲེས་པའི་ཐབས་ལམ་འ
ཆོལ་དགོས་པ་དང་། ཁོང་རྣམ་པས་མ་གཟིགས་པ་ཞིག་ང་ཆོས་མི་མཐོང་། ཁོང་རྣམ
པས་མ་གསན་པ་ཞིག་ང་ཆོས་མི་གོ། ཁོང་རྣམ་པས་མ་གསུངས་པ་ཞིག་ང་ཆོས་མི
འཁྱེལ། ཁོང་རྣམ་པ་མ་ཐེབས་པའི་ས་དེར་ང་ཆོས་མི་སྤྲེལ། ཁོང་རྣམ་པས་མ་གནང་
བའི་ལས་དེ་ང་ཆོས་མི་འགྲུབ། ཁོང་རྣམ་པས་མ་དགོངས་པ་ཞིག་ང་ཆོས་མི་ཤེས་པ་
དང་། ང་ཆོས་ལྷན་ཆོད་སྒྲ་ཅེ་ནས་བཟུང་སྟེ་འགྲོ་ཤེས་འདུག་མཁས་བྱ་དགོས་པ་ལས།
མི་མཁས་མཁས་མདོག་དང་། མི་འཛིན་འཛིན་མདོག་གི་གསར་བཤད་དང་གསར
གཏོད་སོགས་བྱ་མི་རུང་བ་དང་། རྟིང་པ་དོར་ནས་གསར་པ་འཆོལ་དགོས་ཟེར་མ
ཁན་གྱི་མི་དེ་ཆོས་ལྷ་ལོག་དང་། གཏམ་དེ་གས་ལྷས་ངན་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་དག་ལྷ
ར་ལྷ་ཞིང་དུག་ལྷར་འཛེམས་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྷར་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་ཙལ་སྤྱ
ག་གིས་བརྒྱབ་བཤེག་བརྒྱབ་སྟེ་བཤུད་ན་ད་གཟོད་རྒྱ་མཐོངས་ནང་གི་ཉི་ཐིག་ཅམ་
གྱི་གནས་སྐབས་འཕེལ་བདེ་ཞིག་ཡོང་རེ་ཡོད་པ་དང་། དེ་མིན་གོམ་གང་མདུན་ལ་
སོང་ན་ཐུག་རྒྱ་ཐུན་ནག་དང་གཡང་ས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་སོགས་རང་གིས་ཡིད་ལ་
བསྒྲུལ་ཞིང་གཞན་ལ་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱབ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། འདི་ལྷར་འཛིག་རྟེན་ད
ང་། མི་ཆོ། འབྱུང་འགྱུར་བཅས་ལ་ཡིད་ཆེས་རྩ་བ་ནས་བརྒྱག་པའི་རིག་གཞུང་གང་
དེའི་བྲན་འབངས་སུ་གྱུར་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་སོ་སོའི་མི་ཆོ་དང་། མའི་རིགས་ཀྱི་
མ་འོངས་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱས་ཤུགས་འདོན་པའི་སྒྲོ་ལྷང་ཡོད་མིན་དམ། སྤྱིར་ཤར་སྤྱོད་
ས་སྒོག་རྒྱར་རིང་ལུགས་པས་བསམ་གཞིག་གི་མདའ་ཁ་འབྲུལ་སྤང་དང་མི་མདོན་
པའི་དབྱེངས་སུ་གཏད་དེ་མིག་མདུན་གྱི་དོན་དག་ལ་ཁ་ཡ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱ་སྤྱང་མེད

‘ལ། སྒོས་གངས་ཅན་བོད་པའི་མི་རིགས་འདིས་མིག་གིས་རྒྱབ་ཏུ་བལྟས་ཤིང་རེ་བ་
གཤིན་པོ་ལ་བཅོལ་ནས་བསྐྱད་པས། ད་གཞིན་དེང་སང་ཁ་ཅུབ་སྒྲིང་། ལྷ་ཅུབ་སྒྲིང་
‘ཟེར་ནས་འགྲམ་ཆུ་ལྷག་ལྷག་ཏུ་བཞུར་དགོས་པའི་གནས་བབ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་ལྷ་
ང་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས། དབྱ་མའི་ལྷགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱད་པ།

རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་བཞི་བྱང་ཞིང་།
དེ་འཛིན་གྱི་མཁས་པ་དེ་ཚོས་རང་རང་གི་ལྷགས་དེ་ཁོ་ན་དབྱ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ད
ང་། གཞན་དག་ཏྲག་ཆད་ཅན་དུ་འདོད། བོད་ཡུལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམ་པས་དེ་བཞི
‘ཡི་ཁྱོད་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་ལྷགས་དེ་ཁོ་ན་དབྱ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་
རྒྱར་བྱས་ཏེ། ལྷགས་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
ཡོད་ཆད་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཆུལ་དང་། གྲུབ་མཐའ་འདི་ལ་ནི་དུས་དང་
རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་དྲི་མ་ཕྱ་ཚེ་ཙམ་ཡང་མི་སྲིད་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་འདིའི
‘དགོངས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་ལོན་མཁན་ནི་རང་དང་རང་གི་ཚོས་བརྒྱད་འདི་གཅིག
‘ཕུ་ཡིན་པ་སོགས་སྒྲ་སྒྲོལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་བས་ཁོ་བོས་ཆེད་དུ་བོད་དར་དབྱ་མའི་
ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་གནད་གསང་འགའ་ཞིག་ལ་དབྱད་པའི་སྒྲོ་བ་བཏྲས་ཤིང་། ལྷགས་དེའི་
གཞུང་གང་ཡིན་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཁོག་ཕུབ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། འདི
ར་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་སུ་བྱས་ན་ལེགས་པར་འདོད།
དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་སྤང་བའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཕྱ་རགས་གཉིས་ལས། རགས་པ་སྒྲོད་བ
རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་མངོན་པའི་ལྷགས་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པས་དེར་དབྱད་པ་གོ

ང་དུ་སྤང་བེན། སྤ་བ་དོན་ཤེས་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱད་པ་ལའང་གཉི
ས། རོ་བོའི་ཆ་ནས་དངོས་གཙོ་དང་སེམས་གཙོ་གང་ཡིན་སྟེང་བ། བྱད་པར་གྱི་ཆ་
ནས་དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་དང་མཐུན་མིན་སྟེང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱར་དངོས་ག
ཙོ་དང་སེམས་གཙོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་འདི་གཉིས་རྩལ་དར་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་འ
ཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པར་གྲགས། དེ་ཡང་ལོ་གངས་ཉིས་
སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་ཡར་སྟོན་དུ། ས་དབུས་རྒྱ་མཚོའི་བྱང་འགམ་ཡོ་རོབ་སྟོ་མའི་ཡུ
ལ་གྲུ་ཤིང་སེ་རུ་བྲེ་ལེ་སེ་ཞེས་པའི་མི་ཞིག་གིས་དངོས་གཙོ་སྤྱོད་པའི་སྟོལ་གཏོད།
དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་ཙམ་གྱི་རྩིས་སུ་གནའ་རབས་ཤིང་སེ་མི་བོ་ཆེ་གསུམ་གྱི་ཡ་
གྲུལ་པོ་ལ་ཐོ་ཞེས་པས་སེམས་གཙོ་སྤྱོད་པའི་སྟོལ་གཏོད། འཛམ་གླིང་ཤར་ཕྱོགས་སུ་
གནའ་བོའི་ཤེས་རིག་གི་པ་ས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལ་མཚོན་ན། སྐབས་དེར་
སངས་རྒྱས་ཚས་ལྷགས་ནི་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པས་སྟོལ་གཏོད་མ་ཐག་པ་ཙམ་ཡིན་པ
ས་མ་ལག་ཚང་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཆགས་ཐུབ་མེད། བཅ་ཟེའི་ཚས་ལྷགས་
དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་སྤང་ཡིན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ཐད་དུ་དྲང་སྟོང་དག་གིས་
མངོན་ཤེས་དང་རྩྱ་འཕྱུལ་གྱི་ལམ་ནས་ལྟ་སྦྱང་གི་རྣམ་པས་འགྲེལ་བཤད་ལ་མཚན་
པ་དག་བརྒྱབ་པ་ཙམ་ལས། དོན་དངོས་ལ་བརྟག་དབྱད་དང་བསམ་གཞིག་གི་སྟོལ་
ད་དུང་ཚུགས་མེད་པ་འདྲ། དེས་ན་ཤིང་སེ་ནི་རྩལ་ལྷགས་ཙམ་མ་ཟད་འཛམ་གླི
ང་གི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་སྦྱོའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་བཤད་ཆོག་པར་སྟམ། དངོས་གཙོ་ལ
་དབྱེ་ན། གནའ་རབས་བབ་ཆགས་དངོས་གཙོ་སྤྱོད་བ། ཉེ་རབས་འགྱུར་མེད་དངོས་ག
ཙོ་སྤྱོད་བ། དེང་རབས་ཚྱེད་སྤྱོད་དངོས་གཙོ་སྤྱོད་བ་གསུམ། སེམས་གཙོ་ལ་ཕྱི་ཡུལ་སེམ
ས་གཙོ་སྤྱོད་བ་དང་། རང་སྤང་སེམས་གཙོ་སྤྱོད་བ། འཇིག་རྟེན་གསར་གཏོད་སྤྱོད་བ་གསུ
མ་ཡོད། ད་དུང་དངོས་གཙོ་དང་སེམས་གཙོ་གང་ལ་ཡང་མི་གཏོགས་པའི་རྒྱ་གཉིས
་སྤྱོད་པ་ཞེས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་ཀྱང་ལྔ་ནས་དར་ཡོད་པར་འདུག་མོད་དེའི་སྟོལ་

འབྱེད་པ་འདི་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་མ་མཐོང་། ཕྱིས་ཀྱི་མར་ཁེ་སིའི་རིང་ལུགས་པ་ཚོ་
ས། མཚན་ཉིད་པ་ལ་དངོས་གཙུག་དང་སེམས་གཙུག་གཉིས་ལས་ལྷུང་གསུམ་མི་སྤྱིད་ཅི
ང་། རྒྱ་གཉིས་སྤྱོད་པ་ཡང་སེམས་གཙུག་པའི་ལྷུངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཟེར་ཡང་། རྒྱ་
མཚན་བཤད་རྒྱ་མི་འདུག་པས་ཡིད་ཆེས་བྱ་དཀའ་བ་ཞིག་རེད། ཡང་མར་ཁེ་སིའི་
རིང་ལུགས་པ་ཚོས། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་སོགས་འཇིག་རྟེན་གསར་གཏོད་སྤྱོད་པ་འདི་
དངོས་གཙུག་མིན་པའི་ཆ་ནས་སེམས་གཙུག་པར་བཞག་པ་ཅམ་ལས། རོན་དུ་ལྷ་སྤྱང་
གི་རྣམ་པ་ཤས་ཆེ་བས་སེམས་གཙུག་ལས་ཀྱང་ལྷ་བ་དམན་པ་ཡིན་ཟེར། སེམས་གཙུག་
ལས་ཀྱང་དམན་པ་ཡིན་ན་སེམས་གཙུག་པར་འཛིག་དགོས་དོན་མེད་མོད། བརྟགས་
ཤིང་དབྱེད་ན་སེམས་གཙུག་པའི་ལྷུང་ཆོས་ཚང་འདུག་ཟླ། དཀོན་མཆོག་ནི་འཇིག་
རྟེན་བཀོད་པ་པོ་དང་། ཁོང་གི་མངོན་འདོད་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་ལྷུངས་སུ་
སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་གཙུག་དང་། སེམས་གཙུག་རྒྱ་གཉིས་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་གོ་དོན་ནི།
སེམས་སམ་འདུ་ཤེས་འདི་མ་གཞི་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་མིན་པར་ཐོག་མར་དངོས་པོའི་
འཇིག་རྟེན་ཏེ་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོའི་ཉིར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ད་གཟོད་གསར་
དུ་བྱུང་བ་དང་། བར་དུ་རང་རྒྱ་བྱུང་བས་མིན་པར་དངོས་པོའི་འཇིག་རྟེན་ལ་བརྟེན་
ན་ནས་གནས་དགོས་པ་དང་། མཐར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་མི་བྱུང་བར་རྟེན་དངོས་
པོའི་རྣམ་ཚད་རྫོགས་ཆེ་ཡལ་འགྲོ་བ་བཅས་ལྷུང་ཆོས་དེ་གསུམ་ཚང་བ་ནི་དངོས་གཙུག་
ཙུ་བ་དང་། དེ་གསུམ་སྤྱོད་ཟླ་སྤྱོད་པ་ནི་སེམས་གཙུག་ཙུ་བ། དངོས་སེམས་གཉིས་ལ་
ངོ་པོའི་སྤྱིང་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་འབྲེལ་མེད་སྤྱད་བྱ་དཀའ་ནག་ལྟར་ཡོད་
པར་འདོད་པ་ནི་རྒྱ་གཉིས་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བྱུང་མཐའ་དེ་ག་
སུམ་པོ་གཞི་རྩའི་ཐོག་ནས་འཇིག་རྟེན་ལྷ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་
རྟེན་ལྷ་ཚུལ་གྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་དེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་ཞིག་ཡོད་མི་
སྤྱིད་པ་དང་། དེ་གསུམ་པན་ཚུན་དགག་སྤྱོད་བྱས་ཆེ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ

ལ་པམ་ཐག་ཚད་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་ལྡན་པ་དང་། མི་ཆེའི་ལྟ་ཚུལ་དང་། འཆོ་གནས་ཀྱི་དམིགས་འདུན་སོགས་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་མཚུབ་སྟོན་གྱི་དོན་སྟེང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་བཅས་གནད་དོན་གནད་འགག་ཅན་མང་པོ་ཞིག་རྟོགས་སྟབས། སྐབས་བབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཁྲོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་མ་ལག་དང་། འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་འདི་ཡང་གྲུབ་མཐའ་དེ་གསུམ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པས་གང་ཡིན་དཔྱད་ན། དེང་དུས་ཀྱི་རང་རེའི་མཁས་པའི་ཁྲོད་ནས་མཁན་ཆེན་དམ་པ་འཇིགས་མེད་ལྟན་ཆོགས་འབྱུང་གནས་མཚོག་དང་། འབྲི་གྲུང་གི་མཁས་པ་དགོན་མཚོག་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་ནི། ནང་བསྟན་ཤེས་རིག་འདི་ཡང་དག་པའི་དངོས་གཙུག་ཅོད་སྟབས་སྟབས་ཡིན་ཏེ། འདི་ནས་གང་གསུངས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཐོད་སྟག་འདུག་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་འདུག་སྟེ། དངོས་གཙུག་ཅོད་སྟབས་སྟབས་པའི་དོན་གཞི་ནས་མ་དགོངས་པར་ཟད་ལ། གང་གསུངས་དངོས་ཡོད་དང་ཐོད་སྟག་མིན་ནི་དཔྱད་ཅིང་རིམ་བཞིན་དཔྱད་པར་འགྱུར་རོ། །དགོ་ཤུག་ཆེན་མོ་དོར་ཞི་གདོང་དུག་སྟེ་མ་སྟོན། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་པ་དེ་སེམས་གཙུག་སྟབས་དང་། གཞན་གསུམ་པོ་དངོས་གཙུག་སྟབས་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད། ལྷ་ཆང་ཤེས་རབ་བསྟན་དར་སོགས་སྟབས་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་ཡང་སྟབས་ཤིན་ཏུ་ཕོངས་པའི་བྱིས་པ་ལས་ངན་སྐྱོར་ཞིག་ཀྱང་དོར་ཞི་ཆང་གི་རྒྱབ་ཏུ་འདྲེན་ཏེ་འདྲེན་གྱིན་འདུག ། གྲུབ་མཐའ་གཞན་གསུམ་དངོས་གཙུག་སྟབས་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་ལ་སྟོ་ཅེ་གཏད་ས་སྟོ་ལཱའི་དབང་ཤེས་བྱེ་རོལ་ཡུལ་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟབས་འདི་གཅིག་པུ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མི་འདུག་སྟེ། ཁྲོད་དཔོན་སྟོབ་ལྟན་རྒྱས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་དངོས་གཙུག་སྟབས་པའི་དོན་དེ་ཅམ་ལ་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཞིག་འཇམ་སྟེང་ཤར་རྒྱབ་གང་དུའང་མཇལ་རྒྱ་མེད། དངོས་གཙུག་དང་སེམས་གཙུག་ཞེས་པའི་སེམས་དེ་འདུ་ཤེས་སམ་གཙུག་པོའི་ཡིད་རྣམ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ལས་དབང་ཤེས་ཅ

མ་མེན་ལ། ཡང་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་གོ་དོན་ཡང་གང་ཞིག་གང་གི་ཉེར་ལེན་བྱེ
ད་མེན་གྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་འཛོག་དགོས་པ་ལས། དམིགས་རྒྱུན་དང་གཟུང་དོན་ལྟ
'བྱ་ཉི་ཆེ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཙམ་གྱི་ཐོག་དུ་ག་ལ་ཡོད། དུས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་སྐྱ་བྱེ
ལས་ལེན་པའི་དངོས་གཙུག་སྐྱ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་གང་དུ་འང་ཡོད་པར་མ་ཐོས་མོ
ད། བྱེད་རྒྱུ་པས་རང་རྒྱ་གྲུབ་པའི་སེམས་ཉིད་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་ལས་འཆས་པ
འི་དངོས་གཙུག་སྐྱ་བའི་གྲུབ་མཐའ་མང་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་རྟེན་པ་ངོ་མཚར་ཆེའོ། །ལྟོ་རུ
བ་མི་རིགས་སློབ་སྦྱང་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་འབྲམ་སྐྱབས་ལགས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཚྱོད་སྐྱ
བ་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་དུ། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ནང་
ནས་མདོ་སྡེ་པ་དེ་ལྟ་མེད་པའི་དངོས་གཙུག་སྐྱ་བ་རེད། ཅེས་བྲིས་འདུག་མོད་རང་
གི་སློབ་དཔོན་གྱི་ངན་ཤན་ཐེབས་པ་ཙམ་དུ་ཟད། སེམས་ཙམ་པ་སེམས་གཙུག་སྐྱ་བ་
ཡིན་ཟེར་བ་འདི་འང་བྱེད་ཅག་ལ་གཏན་ནས་མི་རུང་སྟེ། སྤྱིར་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ
'མཐའ་དེ་ལ་རྒྱུ་བདེན་རྒྱུན་གཉིས་དང་། རྒྱུ་བདེན་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་གྲངས་
མཉམ་པ་དང་། སྒྲིང་བྱེད་ཆལ་པ། ལྷ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ་གསུམ། རྒྱུ་རྒྱུན་པ་ལ་
ངྱི་བཅས་ངྱི་མེད་གཉིས་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་མོད་རེ་ཞིག་བཞག་སྟེ། སེམས་ཙམ་
ཞེས་པའི་ཙམ་སྐྱ་དེའི་རྩ་བའི་གོ་དོན་རང་ལ་བསམ་ན་ཡང་བོད་འདྲིར་འགྲེལ་བཤ
ད་རྒྱག་རྟངས་ཅད་དེ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད། གཙང་ཆོས་འཁོར་སྐྱང་པ་ཤེར་རིན་པ
ས། རྩེ་སེར་སོགས་སྐྱེ་ཡུལ་གྱི་སྐྱང་བ་ཐམས་ཅད་ནང་གི་སེམས་ཉིད་དངོས་ཡིན་པ
ར་འདོད་ལ། དུགས་རྟེན་གི་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེས་འདོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་འཐད་པར་
ཅི། ཏྲ་ནག་གི་མཁས་པ་གོ་རམས་པས། སེམས་ཉིད་གཅིག་སྤྲུ་མ་གཏོགས་རྩེ་སེར་སོ
གས་དོན་སྐྱང་མ་ལུས་པ་དབྱེད་ན་གཏན་མེད་དུ་འདོད་ལ། ས་ལུགས་འཛིན་པ་པ
ལ་མོ་ཆེ་དེའི་རྗེས་སྐྱེ་འབྲང་བར་བྱེད། རྗེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་གཙུག་པའི་དགོ་སྤྱོད་ཀྱ
ན་ཞལ་གཅིག་གྲག་གིས། གཟུགས་སེམས་གཉིས་པོ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་རང་སྤྱོད་ཐ་དད

‘པའི་དོན་དུ་སྒྲ། དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་བྱེད་ཅག་དགེ་ལྡན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྱུར་དགོས་པས། གཞུགས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གཙུག་པོ་ལ་དང་ཨང་རིམ་ཅི་ཞིག་བཅི་རྒྱ་འདུག་བསམ་སྒྲོ་ཐོངས་ཤིག། སེམས་ཅན་ཞེས་པའི་ཚིག་ཅན་ལ་རེ་ནས་སྒྲིང་དགོས་པ་བྱེད་ཅག་མཁས་པའི་གྲུབ་དུ་འཛང་ག་རྒྱག་པ་འདི་ནི་མ་ལེགས་པ་ཞིག་གོ། ཁམས་སྒྲ་རུང་ཚོས་གྲུའི་མཁན་པོ་མཁས་དབང་ཚུལ་བྲིམས་སྒྲོ་གོས་ལགས་ཀྱི་ཞལ་ནས། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་གང་ཡང་རྒྱབ་དར་མཆན་ཉིད་རིག་པའི་ལུགས་གསུམ་པོ་གང་གི་ཁོངས་སུ་ཡང་མི་གཏོགས་གསུངས། རྒྱ་མཆན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་བཟང་སྒྲུབ་སྒྲུབ། དངོས་གཙུག་པོ་ལ་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མིན་གྱི་དོགས་པ་ཅན་ཡང་སྒྲིབ་པའི་གཞི་མེད། ཅེས་གསུངས་འདུག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་བདེན་ལ། སྤྱིར་སེམས་ཅན་པ་སེམས་གཙུག་པོ་ལ་མིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། སེམས་ཅན་པ་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་ཅིང་། རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་གཙུག་པོ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་གནང་འདུག་པ་འདི་ནི་མ་ངེས་པ་ཞིག་སྟེ། སེམས་གཙུག་པོ་འཛིག་མཆོམས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་མིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་མེད་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། བྱེད་བྱུང་དུ་སེམས་ཅན་རྣམ་བདེན་པ་ཉམས་སྒྱུར་སེམས་གཙུག་པོ་ལ་མིན་པའི་གྲུབ་བྱེད་དུ། ཉམས་སྒྱུར་སེམས་གཙུག་པོ་ལ་ཐེར་ཁེ་ལོས། རིགས་པའི་མཐའ་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པའི་ལྟ་ལ་བཅོལ་འདུག་ཅིང་། སེམས་ཅན་རྣམ་བདེན་པས་དེ་འདྲའི་ལྟ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་འདུག་པའང་དོན་མེད་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་གཉིས་བར་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བ་སེམས་སུ་འདོད་མིན་གྱི་བྱུང་པར་གསུང་རྒྱ་མེད་ན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཚུལ་ཅན་བཤད་པས་ཅི་ཞིག་ཕན། སྒྲུབ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་མེད་པའི་སྒྱུགས་སུ་སྒྲུབ་བ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གཞན་པས་གཞོན་བྱེད་འཕངས་པ་ན། ཚད་རྩལ་རྒྱས་རིག་པ་དང་། ཉམས་སྒྱུར་སེམས་གཙུག་པོ་ལ་དག་གིས་ལན་མ་ཐེབས་མོད། སེམས་ཅན་པས་རིགས་པ་རྣམ་དག་གི་

སྒོ་ནས་ལན་བཏབ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་དེའང་བདེན་དཀའ་སྟེ། སེམས་ཅམ་པ་ལ་
‘སྒྲུང་བ་སེམས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམ་དག་ཡོད་ན་གྲུབ་མཐའ་དེ་དབྱུ་མ་པ་
ས་ཇི་ལྟར་ཆར་བཅད་པ་ཡིན་ཐུགས་བསམ་བཞེས་ཤིག། །ད་དུང་དབྱུ་མ་པའི་ལྷགས་
‘ལའང་སྒྲུང་བ་སེམས་ཡིན་ཆོག་པའི་གནས་སྐབས་ཡོད། ཅེས་སོགས་སྤངས་མི་འགྲོ་
ལ་བའི་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱིས་གསུངས་འདུག་མོད་ཁོ་བོས་རེ་རེ་བཞིན་བཀ
ག་པས་མི་ལོངས་པར་འདུག། གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་རྒྱ་གཉིས་སྒྲུབ་མིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
‘དུ། རྒྱ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་རེ་ཞེ་དོ་གར་ཐུས། མི་ལྷས་འཕྱུལ་ཆས་དང་། དུང་
‘འགོ་ལ་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་པ་སུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་འདིའང་རྒྱ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་འཇོག་མཚམས་ངོས་མ་
ཟེན་པའི་སྒྲོན་ཡིན་ལ། རྒྱ་གཉིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་རེ་ཞེ་དོ་གར་ཐུ་ཞེས་པ་དེས་གང་བ
ཤད་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་བྱེད་ལ་མེད། གྲུབ་མཐའ་དེ་དང་དེ་དངོས་
‘གཙོ་དང་སེམས་གཙོ་སོགས་གང་ཡིན་དཔྱད་པའི་ཆེ། ཅ་དོན་འཇིག་རྟེན་གྱི་འབྱུང་
‘སྤངས་སེམས་དང་དངོས་པོ་གང་ཞིག་འདོད་མིན་གྱི་ཆ་ནས་དཔྱད་དགོས་པ་ལས།
རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་དངོས་གཙོ་པ་དང་། སེམས་གཙོ་སྒྲུབ་པའི་མཁས་པ་བྱེ་བྲག་པ་འགའ་
‘རེའི་འདོད་ཚུལ་རྒྱང་ཆགས་རེ་དང་འགྲིག་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་དཔྱད་པ་བརྗོད་པ་ལ་ད
གོས་རྒྱས་ཅི་ཡང་མེད། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བོད་ལྗམ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སེམས་ཅ
མ་པ་དེ་སྒྱུར་སེམས་གཙོ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཉམས་སྤྱང་སེམས་གཙོ་སྒྲུབ་པའི་ལྷགས་
སུ་སྒྲུང་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅམ་ཞིག་རིགས་གཞན་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་གྲུབ་པ་དང་།
དོན་དུ་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་སོ་སོའི་སེམས་ཀྱིས་བསགས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་
‘དབང་གིས་སྒྲུང་བ་མ་གཏོགས། སེམས་ལས་ལོགས་སུ་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་མེད་ཅིང་། སེ
མས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཟད་པ་ན་མ་དགག་རང་ཡལ་དུ་འགོ་བར་འདོད་ལ། སེམས་ག
ཙོ་སྒྲུབ་པར་འཇོག་པ་ལ་དེ་བས་ལྷག་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཅི་ཡང་བཙེ་རྒྱུ་མེད། གྲུབ་མཐའ་ག

ཞན་གསུམ་དང་དགེ་ལྡན་པའི་འདོད་ལུགས་ཀྱི་སེམས་ཅམ་པ་དང་བཅས་པ་ནི། བ
ཤད་ཚད་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱ་གཉིས་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། བཅ་པོ་ཤེས་པ
འི་ཉེར་འབྲས་དང་། ཤེས་པ་བཅ་པོའི་ཉེར་འབྲས་གང་ཡང་མི་འདོད་པར་བཅ་ཤེ
ས་གཉིས་ཀ་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་གཤེབ་ནས་འོང་བར་བཤད་པས་སོ། །སོ
ང་ཚོད་ལ་ནི་སྤྱིར་སེམས་གཙོ་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷན་པར་དུ་འཇིག་རྟེན་གསར་གཏོད་སྤྱོད་
བའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་ཡོད་དེ། བཅ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པའི་
འབྲེལ་བ་ཞིག་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་གཉིས་སྤྱོད་བས་ནི་དེའི་སྒྲིབ་ལ་འབྲེལ་བཤད་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱེད་མ་ཐུབ་པས། ད་གཞིན་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁ་གསབ་བརྒྱ
བ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྩ་བ་སེམས་
ལ་ཐུག་པའི་དབང་གིས་སེམས་གཙོ་པར་སོང་ཞིང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་འཐད་པ་རྟོག་
བཟགས་དང་། ལྷ་སྤྱང་ཅམ་ལས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བཟོད་མ་ཐུབ་པའི་དབང་གི
ས་འཇིག་རྟེན་གསར་གཏོད་སྤྱོད་བར་སོང་བ་རེད། འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཆོག་ཟེན་
ལ་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཤུགས་ནས་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོའི་ལམ་
དང་ལུགས་སྒོལ་མང་པོ་རང་ཤུགས་སུ་ཐོན་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྔར་བཤད་ཟེན་པ་ལྷ
ར་ལྷིག་པ་གསོག་མཁན་ཚོ་ཤི་ཆར་རྫོང་སུ་ཞིག་གིས་ས་འོག་དུ་བྲིད་ནས་ཉེས་ཆད་
གཙོད་འོང་བ་དང་། དགེ་བ་སྐྱབ་མཁན་ཚོ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་འབད་མེད་ལྷན
་གྲུབ་ཀྱི་འཚོ་བ་རོལ་ཆོག་པ་སོགས་མིང་ལས་འབྲས་སུ་བཟགས་ཀྱང་དོན་བྱེད་པོའི་
བཀོད་སྤྱོད་ལས་འགོ་ས་མེད་པ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་སྤྲོད་ཀྱི་འཇི
ག་རྟེན་འཇིག་པའི་སྐབས་སུ། འཇིག་རྒྱ་རང་སྟོང་ནས་ཆང་མི་དགོས་པར་འཇིག་པ
འི་དུས་ལ་སྟོབ་དུས་འཇིག་བྱེད་ཀྱི་ཉི་མ་རྒྱག་རང་གར་གཞན་ཞིག་ནས་ཐོན་འོང་བ
་ལྟ་བུ་རེད། གཞན་པས་དགོན་མཆོག་མཉེས་ན་ལྷ་ཡུལ་དང་། མ་མཉེས་ན་དཔྱལ་ཁ
མས་སུ་སྤྱང་འགོ་བར་བཤད་མོད། དགོན་མཆོག་ཁོང་དགེ་བ་བྱས་ན་མཉེས་ཤིང་ལྷེ

ག་པ་བསགས་ན་མི་མཉེས་པར་བཤད་པས་གནད་གཅིག་ཏུ་བབས་ཡོད། ལྷགས་ཀྱི་
མཚན་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དགོན་མཚན་མཉེས་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ནི། དགེ་སྤྱི་དང་འཛིན་
ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དགེ་སྤྱི་ཁས་ལེན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མིན། མདོར་ན་གོང་
གི་སངས་རྒྱུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་གསུམ་པོས་འཛིན་རྟེན་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེས་པ་
དང་། འཛིན་རྟེན་འདི་གང་ནས་བྱུང་ཞེས་པའི་དྲི་བ་གཉིས་ལ་རྒྱ་གཉིས་སྤྱོད་པའི་ལུ་
གས་ལྟར་ལན་བཏབ་པ་དང་། འཛིན་རྟེན་འདི་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། འཛིན་རྟེན་
ན་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་བྱུང་ཞེས་པའི་དྲི་བ་གཉིས་ལ་འཛིན་རྟེན་གསར་གཏོད་སྤྱོད་པའི་ལུ་
གས་ལྟར་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས། དྲང་པོར་བཤད་ན་དྲི་བ་ཕྱི་མ་འདི་
གཉིས་ལ་ལན་ཚུལ་བཞིན་ཐེབས་མཁན་ཞིག་ཆོས་ལུགས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་རིག་
པ་པ། ཕྱིས་ཀྱི་ཆོན་རིག་པ་གང་གི་ཁྲོད་དུ་འབྱུང་མི་འདུག །དགོན་མཚན་སྤྱོད་པའི་
ཆོས་པ་ཆོས་འཛིན་རྟེན་དགོན་མཚན་གིས་བསྐྱུན་པར་བཤད་པ་ཙམ་ལས། དགོན་
མཚན་རང་ཉིད་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱུན་པའི་དམིགས་ལུལ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་
བཅས་བཤད་རྒྱ་མེད། ལས་འབྲས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་པ་ཆོས། ལས་འབྲས་ལ་བརྟེན་ནས་བེ་
མ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པ་ལས། བེམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོའམ་
རྣམས་རྒྱལ་དེ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་བྱུང་བའི་ཐད་དུ་ལན་ཅི་ཡང་བཏབ་མེ་
ད། ངོ་བོ་ལ་འབྲེལ་བཤད་བྱ་རྒྱ་མེད་ན་ཁྱད་པར་ལ་ཅིག་བཤད་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་ཅི་ཞི་
ག་པན། ཉེ་ཀྱུལ་ལྟ་བུའི་སེམས་གཙུག་པ་ཆོས། འདུ་ཤེས་ནི་མ་གཞི་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་
ཡིན་པ་ལ། དངོས་པོ་ནི་དེའི་གྲིབ་མ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ངས་ཞེས་དང་། མར་ཁེ་སི་ལྟ་བུ་ད་
ངོས་གཙུག་པ་ཆོས། མ་གཞི་ནས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལས་འདུ་ཤེས་བྱུང་བ་ཡིན། ཞེས་
པ་ཙམ་ཞིག་ལས་སེམས་སེམས་དངོས་པོ་དེ་མ་གཞི་ནས་ཡོད་དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་ད་
ང་། ཡོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པའི་སྐོར་བཤད་མི་འདུག །ཆོན་རིག་པས་ཀྱང་། འཛིན་
རྟེན་འདིའི་འབྱུང་ཁུངས་འགས་གཏོར་ཆེན་མོ་ཡིན་རབས་བཤད་པ་ཙམ་མ་གཏོག

ས། རྒྱས་པའི་བ་སྒྲོང་ཇི་ལྟར་བྱང་བ་དང་། འགས་གཏོར་ཆེན་མོ་ཅེའི་ཕྱིར་བྱང་བ
འི་ཚུལ་ཤོད་ཀྱིན་མེད། ཡིན་ནའང་ངེ་བ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ལན་འདེབས་པའི་སྐབས
'སྟུ། དགོན་མཆོག་སྟེ་བ་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་ཁྱད་སྟངས་སྟེ་སྟེང་དང་། ལས་འབྲས་སྟེ་བ
'ཆོས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཁྱད་སྟངས་ཏྲོགས་བཏགས་དང་། རྒྱ་གཉིས་སྟེ་བ་ཆོས་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་སྟངས་འོལ་ཆོད་ཅམ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་གསུམ་ལ་དད་པ་དང་ཏམ་པ་ལས་བརྒྱ
ལ་མི་རུང་ཞིང་། སེམས་གཙོའི་མཆན་ཉིད་སྟེ་བ་ཆོས་དངོས་པོའི་བྱང་ཤིས་ཉམས་
སྟོང་གི་ལམ་ནས་དང་། དངོས་གཙོའི་མཆན་ཉིད་སྟེ་བ་ཆོས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཕེལ་ཤི
མ་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནས་དང་། ཆན་རིག་པ་ཆོས་འགས་གཏོར་ཆེན་མོ་གཏན་སྟོལ་ཀྱི་
ལམ་ནས་བསྐྱབ་ཡོད་སྟབས། དེ་གསུམ་པོར་རིགས་པས་དབྱེད་པ་བྱ་ཆོག་པས་དེའི་
ཆ་ནས་བར་བྱད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཤོར་ཡོད་པར་སྤང་ངོ་། །

གཉིས་པ་བྱད་པར་ཀྱི་ཆ་ནས་ཆན་རིག་གི་བྱབ་དོན་དང་མཐུན་མིན་སྟེང་བ་ལ། རྒྱ
ལ་བའི་དབང་པོའི་བཀའ་སློབ་ཅིག་ཏུ། ཕྱི་དངོས་པོའི་སྟོང་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་སངས་
རྒྱས་ཆོས་གཞུང་ལས་ཆན་རིག་པས་བཤད་པ་དག་དོན་ལ་གནས་པ་ཡོད། མ་གཞི་
ཆོས་གཞུང་ནས་ཀྱང་རྩལ་ཕྱན་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་ཆན་རིག་པ
ས་བཤད་པ་ནང་བཞིན་ཁྱད་སྟངས་འཁྱོལ་པོ་དེ་འདྲ་མེད། སེམས་དང་སེམས་བྱང་གི་ངོ
ས་འཛིན་བྱེད་སྟངས་སྟེ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་གི་འཕོ་འགྱུར་དང་།
ཆགས་ཕྲང་གི་བསམ་སྒྲོར་གདོང་ལེན་བྱེད་ཐབས་སོགས་སེམས་ཁམས་འཕྲོད་བཞེན
ཀྱི་སྒྲོར་ལ་ད་གཟོད་ཆན་རིག་པ་ཆོས་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་གི་ནང་ནས་ལེགས་ཆ
'མང་པོ་ཞིག་ལེན་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། ཅས་ཕེབས་འདུག་ལ་འདི་ནི་རྒྱ་ཉིད་སངས་རྒྱས་
ཆོས་ལྷགས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་ལྷགས་དེའི་དགོངས་པའི་གནད་མ་ཤོར་
ཞིང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བསྟོན་མི་འདིང་བའི་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ
ཆེ་བའི་གསུང་ཞིག་ཏུ་སྤང་སྟེ། ཨ་མདོ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས། དོན་ད

མ་པར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་ཤ་ཆ་ཞིང་སྤྲིང་ཉེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་གཙུག་པོ་ལ་མཐོང་
བའི་དགོངས་པ་གྲུ་ཡངས་མོ་ཞིག་བཞེས་ན་ལེགས་པ་ཡིན་གྱི། ལུང་ཆོག་ཤྲ་མོ་ཡན་
ཆད་མ་ཉམས་པར་འཛིན་ཁུལ་གྱི་སྐྱགས་པ་ལྷ་ཚུགས་བྱས་པས་མི་པན་ཞེས་གསུང་
ས་པ་ལྟར་རེད། འོན་ཀྱང་རང་རེའི་མཁས་པ་གཞན་པལ་མོ་ཆེ་ཞིག་ནི་དེ་ལས་ཕྱོག་
སྟེ་ཐིག་པ་མིག་བཙུམས་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆོས་གཞུང་གི་རྣམ་གཞག་ཡོད་ཆད་
ལ་འགེབས་སུང་བྱེད་རྒྱུ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་རྩོམ་དང་གཡོ་འབྲུལ་གྱི་བྱ་བྱེད་སྣ་ཆ་
གས་ཁབ་འགོ་འབྲིགས་འགོ་སྟུང་ནས་དེ་ཉིད་བཟུན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བྱས་པ་
ཡིན་པར་རྫོམ་བཞིན་འདུག། དཔེར་ན་གསེར་རྩ་མཁན་པོ་ཚུལ་སྲིམས་སྟོ་གོས་ལག་
ས་ཀྱི་ཞལ་ནས། དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་ལ་སྤྱི་རབས་རྩལ་ཕན་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཉེ་རབས་
སྟོས་བཅས་སྤྱོད་བྱ། དེང་རབས་ཆོད་རྩལ་སྤྱོད་བྱ་བ་བཅས་ཚུང་སྤྱོད་རིན་ཡོད་པའི་ལུགས་
གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་བྱེ་སྤྱོད་གྲུབ་མཐའི་ཆ་ཤས་ཅམ་དང་། གཉིས་པ་ནི་
མདོ་སྤྱོད་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཆ་ཤས་ཅམ། གསུམ་པ་ནི་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཆ་
ཤས་ཅམ་ཡིན། ཁོ་བོས་མི་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་འདྲི་ཅད་བྱས་པ་ལས་
ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ནི། ཚན་རིག་པ་ཁོ་ཆོས་གསར་གཏོད་དང་གསར་རྟོད་དུ་རྫོམ་
པ་དེ་དག་ང་ཚོའི་ངོར་དཀྱིས་མའི་ཤེས་བྱ་ཅམ་ཞིག་ལས་ཏེ་ལས་འོང་བ་དང་། ཡ་
མཚན་དགོས་པ་ཚུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་འདི་རེད། ཅས་སོགས་རང་རྩུག་གསེར་མགོ་
དང་། རང་རྩ་སྤྱོད་ལང་གི་སྐད་ཆ་ཉན་མི་འདོད་པ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་འདུག་པ་ལྟ་
བྱ་རེད། འདིར་ཁོང་གི་སྐད་ཆ་དེ་ཚོའི་ངན་མཚང་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་བྱས་ན།
བྱེ་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་རྩལ་ཕན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དངོས་ཁམས་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྩལ་
ཕན་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལ། རྩལ་ཕན་ཞེས་པའི་མིང་ཅམ་ཞིག་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་
པས་ཐུགས་ཆོམ་བཞིན་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་དོན་གྱི་བར་ཐག་ནི་གནམ་དང་ས་ལས་
ཀྱང་རིང་བ་ཞིག་ཡིན། བྱེ་སྤྱོད་སོགས་སངས་རྒྱས་པ་ཆོས་རྩལ་ཕན་གྱི་གོ་དོན་ཆེ་ཚུང་

ཁོ་ནའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ལས་རིགས་དང་རྒྱས་པའི་ཕྱོགས་སུ་བསམ་སྒོ་འཁོར་ཐུབ་
མེད། དེའི་དབང་གིས་ཆ་བཅས་དང་ཆ་མེད། ཐུག་བཅས་དང་ཐུག་མེད། ཡོད་པ་ད
ང་མེད་པ་སོགས་འདྲ་མིན་བཅོ་བརྒྱད་སྟེ་དགོས་བྱུང་ཡོད་ལ། སྟེན་པ་དེ་དག་གི་སྒོ
ད་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་འཁྱེད་པ་ནི་གཅིག་ཀྱང་མཐོང་རྒྱུ་མེད། རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་འབྱུང་བ་བ
ཞི་དང་། འབྱུང་འགྱུར་བཞི་སྟེ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་དམ་དགུ་ལས་མེད་པར་འདོད་ཅིང
། འདི་ནི་དངོས་པོའི་ཚྭ་གཞི་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་ས་བཞི་རུ་འདོད་པའི་རྒྱབ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ
་བ་རྟེང་པ་དེ་རང་ཡིན། བྱེད་ཀྱིས་བྱེད་སྟེ་ལྷགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཚྭ་གཞི་འབྱུང་བ་
བཞི་པོ་དེ་འབྱུང་བཞི་མཚན་ཉིད་པ་ལ་གོ་མི་དགོས་པས་གནའ་རབས་ཀྱི་རྒྱབ་ཕྱོག
ས་པས་བཤད་པ་དེ་དང་མི་འདྲ། ཞེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་འབྱུང་བཞི་མཚན་ཉིད་
པ་ལ་གོ་དགོས་པར་མངོན་པ་མཛོད་ལས་བཤད་ཡོད་དེ། མེ་ལ་རྒྱུད་རྩལ་ཡོད་པའི་
རྒྱུ་མཚན་དུ་མེ་སྟེ་གཡོ་བ་དང་། རྒྱལ་མེ་རྩལ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་དངོས་རྩལ་རུ
ལ་བ་དང་། རྒྱུད་ལ་ས་རྩལ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཐལ་བ་སྤྱར་འགོ་བ་སོགས་བཀོད
་ཡོད་པས་སོ། །རྩལ་སྤྱན་དེའི་ཆེ་རྒྱུད་གི་ཚད་སྤྱ་རྩལ་ཐེར་འབྱམ་གཉིས་ལ་ཉེ་བ་ཞི
ག་ཐྱིང་བར་བསྟར་ན་ད་གཟོད་སོར་མོ་གང་ཞེས་བཤད་པ་དེའང་ཚོད་དཔག་ཅིང་
ལས་ཤེས་ནས་སྟེན་པ་མིན། དངོས་ལྷགས་ཀྱི་མཐོང་བ་དང་ཡང་མི་འགྲིག་སྟེ། རྩལ་
འགྱུར་སྤྱིར་བཏང་བའི་གཞི་རྒྱུའི་ཚད་ཡིན་ན་སྤྱ་ཆེས་པ་དང་། བར་རྩལ་དང་སྟོག་
རྩལ་སོགས་ཀྱི་ཚད་ཡིན་ན་རགས་ཆེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བར་སྟོང་དང་འཐེན་ཤུགས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ཞིག་བསྟུབ་པའི་ཆེད་དུ་གང་བྱུང་
གང་དུ་སྟེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན། མཐར་ཆ་བའི་དམ་བཅའ་སྟོ་ལྷག་པའི་ཆོ་རྣམ་གཞ
ག་དེ་ཆོའང་སྟོ་ལྷག་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་
མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་པ་ཅིང་ལས་རྒྱན་དང་སྐད་ཅིག་མའི་བྱུང་པར་གསལ་པོར་མ་ག
སུངས། དེ་ཉིད་བྱེད་སྟེ་ཁ་ཅིག་གིས། རགས་པ་རྒྱན་གྱི་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་འདོད། མ

དོ་ཕྱེ་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་མི་རྟག་པར་འགྲེལ་ཡང་མི་རྟག་པའི་གོ་དོན་ཡག་པོ་ཞིག་
ག་དོས་ཟེན་མེད། དཔེར་ན་བྲག་རྩོད་རྒྱུ་གིས་ཟད་པ་དང་། སློག་ཆགས་ཆས་ནས་འ
ཆེ་བ། རྒྱུ་དངོས་འཆར་ནས་འཛམ་པ་སོགས་ནི་མཁས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱང་ཤེས་པས་རིག
ས་པས་བསྐྱབ་མི་དགོས། ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྩལ་སྤྱོད་ཅིག་དང་པོ་དང་། གཉིས་
པའི་བར་ལ་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་འགྱུར་བ་ཅི་ཞིག་བྱིན་ཡོད་མདོ་ཕྱེ་པ་ལ་བཤད་རྒྱུ་མི
ད། རྒྱལ་བྱེད་དུ། དང་པོར་མི་འཇིག་བྱིས་མི་འགྱུར། ཞེས་བཀོད་པ་དེ་ནི་བྱིས་པ་བ
ཅས་འཕྲལ་མ་ཤི་ན་བྱིས་ཀྱང་མི་འཆི། ཞེས་པ་ལྟར་རིགས་པ་གོ་ཚད་པ་ཞིག་མིན།
དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་སེ་གོལ་གྱི་དུག་བཅུའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་གོ་བདེ་བའི་ཆེད
་ཅམ་ལས། དོན་དུ་དུས་ཆོད་ཐུང་མཐའ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས། ཞེས་པའི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ
་མོལ་དེའང་སྒོ་ལ་མི་འབབ་སྟེ། དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་གང་ཡིན་དཔྱད་པའི་ཆོ་དངོས་
ཡོད་གསལ་པོར་གསུངས་དགོས་པ་ལས་གོ་བདེར་བྱས་པས་མི་ཆོག་ཅིང་། ཐུང་མཐ
འི་ཆོད་དེ་ཐུང་མཐའ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་ནི་གོ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་གོ། །དངོས་ཁ
མས་ཆོན་རིག་པས་དངོས་གཟུགས་ཡོད་ཆོད་བར་སྤྲང་སྤྲང་པར་འཕུར་སྤྲོད་བྱེད་བ
ཞིན་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལས། ཐོ་བས་བཅོམ་ན་འཐོར་འགོ་བའི་རྒྱུ་མཆོན་གྱིས་རྩལ་
་སྤྱོད་དུ་འདོད་པ་མ་རེད། ངོ་བོ་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྷགས་སོགས་གཞི་རྩལ་མི་འ
ད་བ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལྷག་རྟེན་ཡོད་ལ། ས་ཁུ་མི་རྒྱུང་བཅས་ནི་རྩལ་འགྱུར་གྱི་སྤྲང་རྒྱ
ལ་ཅམ་ལས་གཞི་རྩལ་གྱི་གས་སུ་མེད། དཔེར་ན་དབྱང་རྩལ་གཅིག་དང་ཆེད་རྩལ་
གཉིས་བཅས་མ་རྩལ་གསུམ་འདུས་ཆོད་གཟོད་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། དབྱང་རྩལ་གཉིས
་འདུས་ཆོད་གཟོད་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཆེ་ཆུང་གི་ཆོད་ནི་མ་རྩལ་དུང་ཕྱུར་ག
ཅིག་བཤེབས་ན་ལེ་སྤྲིས་གཅིག་གམ་སོར་གང་ཅམ་ཡོད་ཟེར། མི་རྟག་པའི་དོན་ཡང
་རྩལ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་ལྷུར་བའི་སྒོ་ནས་འཕུར་སྤྲོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་
རང་ཡིན། ཆོ་སློག་དང་རྒྱུ་དངོས་རིགས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་། རྩལ་འགྱུར་གྱི་འགྲུ

ལ་སྐྱོད་སོགས་ལ་ནི་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་མི་རྟག་པའི་དོན་དེ་མི་ཚང་། མདོར་ན་རྩལ་ཕན
'འཁོར་སྐྱོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ཁས་མ་སྦངས་ན་བར་སྟོང་དང་། འཐེན་ཤུགས། འ
ཕོ་འགྱུར་བཅས་ལ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་ཐབས་མེད་ཅིང་། བྱེ་སྤྲེའི་གྲུབ་མཐའི་ནང་དུ
'འཁོར་སྐྱོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱུང་ཅམ་ཡང་མེད་པས་བར་སྟོང་སོགས་ཀྱང་མིང་ཅམ་
དུ་གྱུར་པ་རེད། རྟག་པར་དུ་མཁས་དབང་བྱེད་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་མཁྱེན་དགོས་པ་
ཞིག་ནི། གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་ཚོའི་ལྷགས་ལ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་རྩལ་ཕན་གྱི་རྣམ་གཞ
ག་དེ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་ཁྱངས་མེད་རྟོག་བཟོ་འབའ་ཞིག་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འདི་ཡིན།
དེའི་ཚུལ་གསལ་པོར་ཁྱུས་ན། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེ་དོན་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཡོད་པ
ར་འདོད་ཀྱང་སྒྲམ་བྱ་བཞིག་ན་སྒྲལ་མ་དང་། བྱམ་པ་བཅག་ན་གྱོ་མོ་དང་། རས་འ
བྱ་འཐག་ན་ཅམ་པ་རུ་འགྱུར་འགོ་བས་སྒྲམ་བྱ་དང་། བྱམ་པ། རས་འབྱ་བཅས་བདེ
ན་པར་གྲུབ་ཅེས་སྒྲམ་ན་མི་འགྲིག་པར་བསམ་སྟེ་མཐར་རྩལ་ཕན་སྟོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་
ལ་ཐུག་པ་རེད། སྟོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཡིན་ན་རགས་པ་རིམ་ལྔར་ཚོམ་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་
དུ། ཕན་ཚུན་ཐུག་རེག་མེད་པའི་བར་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཟེར། འོ་ན་བྱེ་མ་ལྟ
ར་འཐོར་མི་འགོ་འམ་ཞེས་དྲིས་པར། ལས་ཀྱི་མཐུ་དང་རྩལ་ཀྱི་རྩལ་པས་དམ་པོར་སྒྲེ
ལ་ཡོད་ཟེར། གཟུགས་མཐའ་ཆ་མེད་དུ་ཁས་མ་སྦངས་ན་འདི་འདྲའི་དྲི་བ་དྲིས་ལ
ན་གང་ཡང་འོང་དོན་མེད་པ་རེད། ཕན་ཚུན་ཐུག་རེག་མེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་
རུང་དབྱས་རྩལ་གཅིག་ལ་སྟོགས་རྩལ་དུག་གིས་བསྐྱར་བའི་ཚོ། དབྱས་རྩལ་དེར་སྟོ
གས་རྩལ་རེ་རེའི་སྟོགས་སུ་གཏད་པའི་ངོས་མི་འདྲ་བ་དུག་ཡོད་ན་དབྱས་རྩལ་ཆ་མེ
ད་ཉམས་ཤིང་། མེད་ན་དབྱས་རྩལ་ལ་གཏད་པའི་སྟོགས་རྩལ་དུག་གི་ངོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་སྟོགས་གཅིག་ཁོ་ནར་གཏད་པའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་དྲིས་པ་ན།
དྲིས་ལན་ཚོག་གཅིག་མ་ཐེབས་པས་རྩལ་ཕན་ཆ་མེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་ཅད་ནས་ཤོ
ར་སོང་བ་རེད། བསྐྱབ་བྱ་ཆ་མེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཤོར་ཚར་དུས་སྐབས་བྱེད་བར་སྟོ

ང་དང་འཐེན་ཤུགས་ཀྱི་སྒྲོར་དེའང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཅིས་མེད་དུ་སོང་ཡོད། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅམ་པ་ཚོས། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཀྱན་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའི་སྤང་བ་ཅམ་ལས་དབྱེད་ན་སྤྲོད་པོ་མེད་པས་ཁས་མི་ལེན་ཟེར། དབྱུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་ཀྱང་ནམ་གཞག་ཡོད་ཚད་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐོའི་ཁ་ལ་ཉན་རྒྱ་ཡིན་ཟེར། དགོ་ལྷན་པའི་མཁས་པ་ཚོས་དབྱུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་དེར་འགྲེལ་བཤད་གཞན་པ་ཞིག་བསྟོན་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་སྤྲོད་པོ་མེད་པའི་ཚུལ་འོག་དུ་འཆད། མདོར་ན་གཟུགས་མཐའ་རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་དང་། བསྐྱོར་བ་བར་དང་བཅས་པ། དཔེ་ལ་གཡག་རྩ་ཞེས་གསེང་སོགས་བྱེ་མདོས་བཤད་ཚད་གཏམ་ཚད་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན་བྱེད་གཞི་མེད་པའི་བྱེད་ཚོས་འབའ་ཞིག་དང་། དབྱུ་མ་པ་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་འཛོམས་པའི་ཐོ་བ་རུ་ངོས་འཛིན་བཞིན་ཡོད། འོ་ན་དངོས་ལུགས་པ་སྤྲོད་པ་ཚོས་སྤྲོད་པའི་ཀྱན་བྱབ་འཐེན་ཤུགས་དང་། རྩལ་འབྱུར་གྱི་མ་རྩལ། དངོས་པོའི་འགྲེལ་སྟོན་འདི་དག་ཀྱང་བྱེད་གཞི་མེད་པའི་བྱེད་ཚོས་སམ། ཡང་ན་ཐ་སྙད་འཛོམས་པའི་ཐོ་བ་རུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་རྒྱ་ཡིན་ནམ། དེ་མེན་ན་བྱེད་སྒྲུབས་འདིར་དབྱུ་སེམས་ཀྱི་ཉ་གྲུབ་རྒྱབ་དུ་གཡུག་ནས་བྱེ་མདོའི་རྩལ་སྤེབས་རྒྱ་ཡིན། དབྱུ་མ་པས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྩལ་ཕྱན་དང་། བར་སྟོང་། འཐེན་ཤུགས་གསུམ་ཁས་ལེན་སྒྲུལ་དུ་དགོངས་ན། ཁས་ལེན་པའི་བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱང་ཡོད། ལེན་དགོས་པའི་གལ་འགག་ཅི་ཞིག་ལ་ཐུག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཅི་འདྲ་ཡོད། སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་པ་ལ་སྟོན་སྟོང་གང་འདྲ་བྱེད། ཀྱན་རྫོབ་ལ་རིགས་པའི་འཐད་པ་མི་བཅུག་པའི་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འགལ་སྟོང་ཇི་ལྟར་བྱེད། ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གསར་པ་ཅི་ཞིག་འགོད་རྒྱ་བཅས་རེ་རེ་ནས་གསུངས་ཤིག་དང་ཉེད་མོ་ཡོད། སྟོན་གྱི་དབྱུ་མ་པ་ཚོས་དེ་དག་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། དེང་སང་ང་ཚོས་དངོས་ལུགས་པའི་ལེགས་ཆ་སྤངས་ནས་ཁས་ལེན་ཚོག་སྒྲུལ་དུ་དགོངས་ན། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་

‘པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་གིས་ཁ་གསལ་བརྒྱབ་པ་ཙམ་ལས། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའི་ནང་དུ་དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་ཡོད་པའི་དོན་དུ་མི་འགྲོ། ལར་བྱེད་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལྷགས་སུ་བཞེད་པའི་རྩལ་ཕྱན་དེ་ཆ་བཅས་ཡིན་ནམ་ཆ་མེད་ཡིན། ཆ་བཅས་ཡིན་ན་རྒྱང་མཐའ་རུ་རྩི་ལྟར་འཐད། ཆ་མེད་ཡིན་ན་རྒྱས་པ་རྩི་ལྟར་ཚུམ། དབུད་པ་མི་འབྱུག་ན་འདི་ལ་ཅི་ལ་འཚང་སྟགས་མང་པོ་ཞིག་འདྲི་བར་འདོད་དོ། །

ལྟོས་བཅས་ཚན་རིག་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདུས་ཞེས་པ་ལ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་སྦྱང་པོ་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཨེའན་སན་ཏན་གྱི་ལྟོས་བཅས་ཚན་རིག་དེ། གཡས་གཡོན་རིང་ཐུང་སྟགས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་པར་བཤད་པ་འདི་ཨེ་ཡིན། འདི་མིན་ན་གང་དུ་འང་མི་འདུག་པས་བྱེད་རང་མིག་འབྱུལ་པར་ཟད་དོ། །འདི་ཡིན་ན་གཡས་པ་གཡས་པར་འཛོག་པ་ལ་གཡོན་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་དང་། རིང་པོ་རིང་པོར་འཛོག་པ་ལ་ཐུང་དུ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པའི་གནས་ལྷགས་འདི་ཤེས་མཁན་མི་བརྩུ་གཉིས་སམ། ཡང་ན་མི་གཉིས་དང་བྱེད་ཀ་ལས་མེད་པའི་འཛམ་གླིང་འདི་མི་ཟད་ཁུར་བ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། རོ་བོ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་། ཐ་སྟངས་ལྟོས་ནས་འཛོག་པའི་བྱེད་པར་ཙམ་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ལྟོས་བཅས་སྤྱོད་པ་འདི་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་དགའ་བ་ཞིག་གོ། བྱེད་ཀྱིས་ཨེའན་སན་ཏན་གྱི་ལྟོས་བཅས་ཚན་རིག་འདི་དུང་བདེན་རྒྱན་ཐག་ཚད་མེད། གལ་སྲིད་བདེན་པ་ཡིན་ན་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ནང་དུ་འདུས་ཞེས་གསུངས་འདུག། འོ་ན་རྒྱན་པ་ཡིན་ན་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བསྐྱེ་མི་འདོད་པ་ཨེ་རེད། དངོས་གནས་བྱས་ན་ལྟོས་བཅས་ཚན་རིག་འདི་བདེན་རྒྱན་ཅི་ཡིན་བྱེད་ཀྱིས་ཐག་གཙོད་གནང་འོས་པར་འདུག་སྟེ། བྱེད་ལྟོས་བཅས་ཚན་རིག་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཆ་ཤས་ཙམ་དུ་བཞེད་པའི་བྱིར། ཡང་ན་བྱེད་དབུ་མའི་སྒྲོབ་དཔོན་རི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་བདེ

ན་རྩུན་ཐག་མ་ཚད་པར་ཕྱིས་བྱང་ཚན་རིག་པའི་ཁ་ལ་རེ་དགོས་པ་ཨེ་ཡིན། ཡང་དོ
ར་ཞི་སོགས་ཀྱིས། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ལྟོས་བཅས་སྤྱོད་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་དོན་
གཅིག་རེད་ཟེར། རོ་བོ་སྟོང་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་རེད་ཟེར་རམ། རང་བཞིན་ཉེན་འ
བྱུང་དང་དོན་གཅིག་རེད་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་ལྟོས་བཅས་སྤྱོད་པས་བདག་མེད་རྟོག
ས་ཟེན་པས་མི་རིང་བར་བདག་འཛིན་ཀྱང་སྤང་ནས་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ག
ཉིས་པ་ལྟར་ན་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྒྱ་ལ་བཞིན་ནས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་དང་། བྱ་བ
སྦྱིད་པའི་ཆ་ནས་པ་རུ་འཛིན་པ་འདི་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་པས། འདི་གཉིས་གང་ཞིག་
ལ་ལྟོས་བཅས་སྤྱོད་པའི་གོ་དོན་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། སོ་ནམ་མ་གྲས་ན་སྟོན་ཐོག་མེད་པ
་དང་། བྱ་མེད་པའི་མི་ལ་པ་རྒན་མི་ཟེར་བའི་གནས་ལུགས་འདི་འཇམ་སྤིང་གི་མི་
ཀུན་གྱི་སེམས་ལ་ངེས་པའི་རྒྱན་ཤེས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས་ཚན་རིག་པ་ཨེའན་སན་ཏན་
གྱིས་གསར་དུ་རྟོག་པའི་གསང་བ་ཞིག་མིན་ལགས། གང་ཟག་ཅིག་གི་སྟོབས་ཤུགས་
ལ་བཞིན་ནས་དངོས་པོ་རྒྱུད་པའི་ནང་དུ་ཆེ་བ་བསྐྱུ་སྐྱབ་པ་དང་། དུས་ཚད་སྤང་བ་
འི་ནང་ལ་རིང་པོ་འགོ་སྐྱབ་པའི་རིགས་ལམ་ཞིག་ལྟོས་བཅས་ཚན་རིག་པས་རྟོག་མེ
ད་ལ། དངོས་གཟུགས་ཤིག་གི་འགྲུལ་སྦྱོད་དང་འཐེན་ཤུགས་ལ་བཞིན་ནས་དངོས་
གཟུགས་གཞན་གྱི་ཆོ་ཚད་དང་བོངས་ཆད་འགྱུར་འགོ་བའི་རིགས་ལམ་ཞིག་སངས་
རྒྱས་ཆོས་གཞུང་དུ་བཤད་མེད། སངས་རྒྱས་ཆོས་གཞུང་དུ། དངོས་པོ་རྒྱུད་པ་རྣམས་
‘ཆེ་བར་བསྐྱུར། དུས་ཚད་སྤང་བ་རྣམས་རིང་པོར་བསྐྱུར། ཁ་ཟས་མི་ཞིམ་པ་རྣམས་
ཞིམ་པར་བསྐྱུར། ལོང་བ་མིག་ལུན་དང་། ཞ་བོ་རྒྱུད་བཟང་དུ་བསྐྱུར་བ་སོགས་མེད་
པ་དང་མ་ཡིན་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པར་བསྐྱུར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཞིག་བཤ
ད་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱུར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཅུལ་ཆེ་བས་ཡིན་
ཟེར། དེ་ལྟར་ན་དཔྱལ་བ་ཞིང་ཁམས་དང་། འཁོར་བ་སྤང་འདས་སུ་བསྐྱུར་མི་སྐྱབ
་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་བསམ་དགོས་ཤིང་། ཡང་རྩལ་ཤན་དང་རྩུན་པོ་མི་འགལ་བ

‘དང་། སྐད་ཅིག་དང་བསྐལ་པ་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ཞིག་བཤད་ཡོད་ལ། དེ་དག་མི་
འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཆོས་རྣམས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་གནད་ཀྱིས་གང་ཡང་འ
ཆར་ཆོག་པ་དང་། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྤང་དུ་བྱང་བ་
འདི་ཡིན་ཟེར། དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་བཞོད་པ་པོའི་དཀོན་མཆོག་དང་། དགོ་ཕྱིག་
གི་འབྲས་བུ་འཆོལ་ནས་སྤྲིན་པ་སོགས་སྤང་མི་ཆོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་དཔྱད་
དགོས། ད་དུང་མཁན་ཆེན་མཆོག་གིས། སྐྱ་ཡངས་འཇུག་གི་སྟོས་བཅས་སྐྱ་བའི་བ
སྟན་དོན་རྒྱལ་ཕྱན་རྒྱས་ཤུགས་ཀྱི་སྐོར་དེའང་སངས་རྒྱས་ཆོས་གཞུང་དུ་བཤད་ཟེར།
ཞེས་གསུངས་འདུག་མོད་ཤ་ཡི་མིག་གི་སྟོང་ཡུལ་དུ་ནི་མི་འདུག་གོ། ཁོད་རྒྱལ་རྒྱ
ས་རིག་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའང་མི་འཐད། གལ་ཏེ་འཐད་ན
‘ཁོད་རྒྱལ་རྒྱས་རིག་ཅོར་འབྲལ་གྱི་ལྟ་ཚུལ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པའི་
འདོད་པ་དེ་ལོག་རྟོགས་ཡིན་པར་དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད
‘དང་དོན་དམ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་གཟུགས་སེམས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ད
བྱེ་བ་འབྱེད་མི་བྱང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ནམ་ཡང་པར་འགྱུར་ཚུར་འགྱུར་
དང་། ཀྱང་པ་གཉིས་འཇུགས་ཁོ་ན་གནང་བཞིན་འདུག་མོད་དེས་རིགས་ལམ་གྱི་ཆུ
‘མི་ཐུབ། སེམས་ཙམ་པས་གཟུགས་སྤང་གི་ཙུ་བ་སེམས་ཀྱི་ཐོག་དུ་བསྐྱོས་པའི་བག་
ཆགས་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལས། ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་བྱབ་པའི་རྒྱས་བྱམས་ཡིན་
པར་མི་འདོད། བྱེད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཕྱན་གཞི་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབབས་སྐབས་སྐྱམ་བུ་བ
ཤིག་ན་སྤལ་མ་དང་། སྤལ་མ་བཤིག་ན་སྐྱ་ཉག་དང་། སྐྱ་ཉག་བཤིག་ན་ཐལ་རྒྱལ་ད
ང་། ཐལ་རྒྱལ་དེ་དག་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་བཤིག་ན་མཐར་གཞི་མེད་དུ་འགྱུ
ར། དེ་ཡི་ཆོ་ན་ཐམས་ཅད་གར་སོང་ཆ་མེད་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་དྲངས་པ་ལྟར་འགྱུ
ར། ཞེས་དང་། བེམ་པོའི་སྟོང་ལུགས་ལ་གནས་སྐབས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། གསུམ་པ
འི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་རྒྱལ་ཕྱན་འབྱུང་བྱང་ཙམ་

དང་། འབྱུང་རུང་དེའང་ཅུད་བཅད་ན་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་ཐུག་པས་བག་ཆགས་
མ་ཟད་ན་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར། ཞེས་སྟབས་བདེ་མདོག་ཁ་པོ་ཞིག་གསུངས་འདུག་
ཀྱང་། ཐུགས་ཅི་གཏད་ས་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་མེད་སྟོང་གས་ཆེ་སྟེ། གཞི་མེད་དུ་མ་གྱུ
ར་ཅོམ་གྱི་རྩལ་ཐ་མ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྣམ་བྱ་བཞིག་པའི་ཚུ
ལ་དེ་ཉི་མུའི་སྒོ་ནས་ཇི་ཉི་མ་བཞིག་རྒྱ་ཡོད། ཆུང་མཐའ་མིན་ན་དེ་ཉིད་སྣམ་བྱ་བཞི
ག་པའི་ཚུལ་དེ་ཉི་མ་བཞིག་ཀྱང་གཞི་མེད་དུ་ཅི་ལ་འགྲོ། དེ་བས་ཆུང་བའི་གཟུགས་
ཞིག་ཡོད་དགོས་པས་མ་མཐའ་ཡང་དུམ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞིག་བཟོད་ལས་དགོས། འ
དིས་ཁྱེད་ཅམ་དུ་མ་ཟད་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་དབྱ་མའི་རིགས་པ་དེའི་དབྱ་ལ་ཡང་ཐོག
པ་བ་པ་ཡིན། ཆེ་ཆུང་ཁོ་ནའི་ཆ་ནས་ཆ་ཤས་ཡོད་མེད་བརྟག་དབྱུད་གཏོང་བ་དེ་འ
བྱུང་ཡོད་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འདི་ཡིན། རྩལ་ཐུན་གྱི་ཅ་བ་འབྱུང་རུང་དང་། འ
བྱུང་རུང་གི་ཅ་བ་བག་ཆགས་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་ཅ་བ་སེམས་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་བདེ
ན་ན། སེམས་གཙུག་སྤྱི་བའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་མ་འདོད་ན་ཡང་པང་དུ་ལེན་དགོས་རྒྱ་རེ
ད་སྟམ། དེ་ཉི་མ་རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་དབྱུད་ན་རང་བྱུང་ཚན་རིག་གི་ཞིབ་འཇུ
ག་བྱ་ཡུལ་ཅིས་དངོས་རྒྱས་གསུམ་གང་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཚོས་གཞུང་ཁྱོད་དུ་མི་ན
མས་ཏ་ལས་འོང་བ་དང་། ཏྲན་འཐོར་དགོས་པ་དང་། ཡ་མཚན་འོས་པ་དང་། ཡིད
འཕྲོག་འགྲོ་བའི་ལེགས་བཤད་ཅི་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མི་འདུག་མོད། མེད་བཞིན་ཡོད་མ
དོག་སྟོན་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ནི། ད་རེས་ཁོ་བོས་རྩུན་རྒྱུབ་ག
ཏོལ་ཉེས་ཤོར་སོང་བས་དགོངས་དག་ཁྱོད། །ཆོས་གཞུང་གི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
གི་རྣམ་གཞག་དག་ལ་ནི། ལྷ་སྐྱུང་དང་རྟོག་བཟོ་ཆེར་མ་འདྲེས་ཤིང་ཆོད་དཔག་ད
ང་རིགས་སྐམ་ཅོམ་ཡང་མིན་པར་དུས་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས། ཁ་ན
ང་དུ་ཕྱོགས་ནས་ཆོད་ལྟ་གནང་བའི་ཉམས་སྦྱང་དངོས་མ་ཤས་ཆེ་བས། ཕྱིས་ཀྱི་སེ
མས་ཁམས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་ཡང་ངོ་གཞོངས་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད།

འོན་ཀྱང་དེ་ལ་མངོན་གསལ་དོད་པའི་ཞན་ཆ་གཅིག་རང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་གཞུག་མང་པོ་ཞིག་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་མེན་པར་དགོ་ཕྱིག་གི་ཆ་ནས་བྱས་འདུག་པ་
འདི་རེད། འཛིན་སྤངས་དང་རིགས་རྒྱན་གཅིག་ཉིད་ལ། ཤེས་རབ་དང་འཆལ་བའི་
ཤེས་རབ། བཙུན་འགྲུས་དང་ལེ་ལོ། དད་པ་དང་ལོག་ལྟ། བྱམས་བརྩེ་དང་ཞེན་ཆག
ས། དེས་འབྱུང་དང་ཞེ་སྤང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། རྒྱལ་གཞུག་
དེ་དག་དགོ་སྤྱབ་ཕྱིག་སྤང་གི་ཉམས་ལེན་གནང་མཁན་ཚོ་ལ་རིན་ཐང་ཆེ་བ་ཅམ་མ
་གཏོགས། སེམས་ཁམས་ཚོས་ཉིད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ཅམ་པ
ན་མི་ཐོགས། གང་ལྟར་ཆོན་རིག་པ་ནི་སེམས་ཁམས་ཞིབ་འཇུག་ལ་གོམ་པ་སྟོ་མ་ཐ
ག་པ་ལྟ་བུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཚོས་རིག་ནི་སེམས་ཁམས་ཞིབ་འཇུག་གི་གཞུང་ལུག
ས་དང་། ཚོས་ལུགས་ཉམས་བཞེས་ནི་སེམས་ཉིད་འདུལ་སྦྱོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཤ་སྟག
་ཡིན་པས་དེའི་ཆ་ནས་སངས་རྒྱས་ཚོས་གཞུང་ལ་ལེགས་བཤད་དང་། སྟོབ་སྦྱོང་བྱེ
ད་དགོས་ས་གང་འཚམ་རེ་ཡོད་པར་སྟུན་ན་དེ་ནི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཚོའི་རྣལ་འགྲོ་
བའི་གཏམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཚོས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་གཞི
་ཀྱན་རྫོབ་སྤང་བའི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱེད་བེན་ཅིང་། དབྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་རྒྱལ་བ
འི་དབང་པོའི་བཀའ་གསུང་ལས། སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ལ་དབྱེ་ན། སངས་རྒྱས་ཚོ
ས་ཀྱི་ཆོན་རིག་དང་། སངས་རྒྱས་ཚོས་ཀྱི་ལྟ་བུ། སངས་རྒྱས་ཚོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བ
ཅས་སྡེ་ཆོན་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད། ཅེས་པེབས་པ་ལྟར་ན་གོང་བཤད་དེ་དག་ནི་སྡེ་
ཆོན་དང་པོ་སྟེ། ཚོས་རིག་དང་ཆོན་རིག་གཉིས་ཀའི་སྟུན་མོང་གི་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུ
ལ་དུ་འཛོག་དགོས་པར་འདུག་པས་རྒྱབ་དར་མཚན་ཉིད་རིག་པ་དང་། བྱིས་དར་
ཆོན་རིག་གི་རིག་ཆོན་སོ་སོའི་ཞིབ་འཇུག་གི་བསྟོམས་ཆོག་སྟོ་ཆོགས་དང་འགྲིག་མི
ན་ཀྱི་ཆ་ནས་གཙོ་བོར་དབྱེད་ཡོད། དེ་ཡང་དེང་སང་བོད་ནང་དུ་ཚོས་རིག་དང་ཆོ
ན་རིག་གཉིས་ཀ་ལ་སྟུན་མ་ལོངས་ཅམ་གྱི་མཁས་པ་ནི། ཁམས་སྒྲ་རུང་མཁན་ཆེན་

ཚུལ་ཁྲིམས་སྒོ་གོས་མཚན་དང་། ཡ་མདོ་མེ་བ་སྐུལ་སྐྱབས་བཟུང་འཛིན་གྱི་མཚོ། དབུས་
'འབྲི་གུང་མཁས་དབང་དགོན་མཚན་གྱི་མཚོ་གསུམ་ལས་གཞན་སུ་ཡང་མངལ་གྱི་
མི་འདུག་ཅིང་། མཚན་སྐུལ་བཟུང་གྱི་ལགས་ཀྱི་གསུང་ཚིག་ཉེ་ཆར་ལག་སོན་མ་
བྱུང་བས། མཁས་དབང་གཞན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་ཚིག་ལ་ཅིག་དཔྱད་གཞིར་བབྱུང་
ང་ཉེ་མོར་འབྲུལ་གྱི་རིགས་ལ་ཡོ་བསྐང་གི་ཚུལ་དུ་བྱུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་ཁྱས་པ་ཡིན།
འདིའི་མན་ཆད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་གཙུག་ཅེ་བས་ཚན་རི
ག་སོགས་དང་དཔྱད་བཟུར་བྱ་གྱི་ཆེར་མེད་སྟབས། ང་ཚོའི་སྒྲོན་ཆད་ཀྱི་ཉུགས་ལ་བ
རྟེན་པའི་རྩོད་རིགས་ཀྱི་འགོ་ཕྱོགས་དེ་རང་གི་ཐོག་ནས་དཔྱད་པ་བྱ་གྱི་ལས་མ་འད
ས་སོ་ཞེས་གསལ་བཤད་དང་འབྲེལ། སྐབས་སུ་བབ་པ་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ག
ཞག་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཡོངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་འ
བབ་སོ་དང་། རང་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཆར་གྱི་སྒྲ་སྟོན་གམ་གཞུང་གིང་ཉུ་བྱ་ནི་དོ
ན་དམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ཡིན་ལ། གལ་སྲིད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉུ་བའི་སྐར་འ
དིར་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཁུངས་སྐྱེལ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་
མོ། ཟུར་བཤད་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཅིག་ལ་ནོར་འབྲུལ་འགའ་རེ་ཡོད་ན་ཡ
ང་གནད་འགག་དེ་ཅམ་མེད་མོད། དད་པ་དང་དག་སྣང་གི་ཉུང་མ་ཁྱེད་པའི་ག
བྱ་བའི་སྒོས་བརྟགས་གིང་དཔྱད་ན། རྣམ་གཞག་འདི་དག་ལ་ཡང་སྒོ་ཆེ་གཏད་ས་
ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་བཟོ་མི་འདུག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་མིང་ཅམ་ཞིག་ས
ངས་རྒྱས་པ་སྐྱེལ་མ་བཞགས་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་ཀྱང་དོན་མཚུབ་མོ་འཇུགས་ས་འདིའོ་
ཞེས་པའི་རྩོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་ཤིག་གྱི་བོད་གང་དུའང་བྱུང་སྟོང་མེད། རྒྱ་གར་ལ
'མཚོན་ན། བདག་ཕུང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་མཁན།
ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་མཁན། དེ་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་བདག་ཏུ་འདོད་མཁན།
སེམས་གཅིག་ཕུ་བདག་ཏུ་འདོད་མཁན། དེ་ལ་ཡང་ཡིད་ཤེས་བདག་ཏུ་འདོད་མཁ

ན། ཀུན་གཞི་བདག་ཏུ་འདོད་མཁན། གཞན་ཡང་བདག་རྟག་པར་འདོད་མཁན་སོ
གས་གྲུབ་མཐའ་ཁྱེ་ཞིག་བྱང་ཡོད་ལ། དེ་ཀུན་གྱང་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་བདེན་གྱི་གཞན་
ནི་གཏི་མུག་གོ་བཅེར་མཁན་ཤ་སྟག་ཡིན། བོད་གངས་ཅན་པའི་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་
'ཚང་མ་ཁ་དབུ་མ་སྒྲ་དབུ་མ་གསུང་བཞིན་བཞུགས་ཡོད་ནའང་། དབུ་མའི་ལྷགས་
ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ངོས་འཛིན་བྱ་ཚུལ་ནི་ཡོད་ཚད་ཁ་ཁ་སོ་སོ་རེད། དེ་ཡང་
'འདོད་ཚུལ་ཚུང་ཚགས་ཁག་བཞག་ནས་གནད་འགག་ཆེ་ས་ནས་སྐྱེང་ན། བོད་ལྷ་
རབས་པ་དང་བྱེ་རབས་པའི་འདོད་པ་གཉིས་ལས། ཐང་སག་པའི་རྗེས་འབྲང་བོད་
ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ངར་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ངའམ་བདག་དེ་མ་བརྟགས་
འབྲུལ་ངོའི་སྤང་བ་འབའ་ཞིག་ལས། རིགས་པས་བརྟགས་ན་འདི་ཞེས་ངོས་བཟུང་
མེད་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན། ངའོ་བདག་གོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པ་དེ་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དོན་ཡིན། ང་དང་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་འབྲུལ་སྤང་ཅ་
མ་ལས་དོན་ལ་མེད་དོ་སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲུལ་པ་
འི་དོན་ཡིན། ང་བདག་གི་འཛིན་པ་རྩད་ནས་རྒྱན་ཆད་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེ
ད་རྟོགས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར། ཨ་མདོ་དགེ་འ
དུན་ཚོས་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས། དབུ་མའི་ལྷགས་ལ་ཁས་ལེན་མེད་ཅེས་སྒྲིམ་ནས་བསྐྱ
ད་ན་འགྲིག །ཅེས་གསུངས་འདུག་པ་ལྟར་བོད་ལྷ་མ་འདི་དག་གིས་གལ་དང་འགག
'ལ་ཐུག་དུས་རིགས་པ་དེ་ཅམ་ཁས་མི་ལེན་པར་ བྱ་ཚུགས་ལྟ་བུ་ཞིག་གནང་ནས་བ
ཞུགས་སོལ་ཡོད་པ་ཡིན་འདུག །རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པས་གྱང་གཞན་གྱི་ལྷ་གྲུབ་གང་
ལ་ཡང་སྟོན་འདོགས་ཁོ་ན་བྱེད་ཅིང་། གཞན་པས་ཚུར་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོན་དུས་སྟོ
ན་སྤོང་གཅིག་གྱང་མི་བྱེད་པར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གྲུབ་མཐའ་མེད་ཅེས་གཡོལ་ཐབས་བྱེ
ད་པ་འདི་ནི་ཏ་ཅང་ཐབས་རྟག་གི་ལས་ཀ་རེད། ཅེས་བཀའ་བཏུན་ཡང་ནས་ཡང་
དུ་གནང་ཡོད། གལ་སྲིད་རིགས་པའི་འགྲོ་སྤངས་ཁས་ལེན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆོ། ག

ང་ཟག་བདག་མེད་ངོས་འཛིན་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱ་སྒོལ་ག་ལ་ཡོད། བདག་དང་གང་ཟ
ག་ཡོད་མེད་བརྟག་དབྱང་གཏོང་དུས་རྟེན་སྐྱེད་མེད་ཆོ་ཡང་ན་གཏན་ནས་མེད་པའི་
རྟགས་དང་། ཡང་ན་འཆོལ་མ་ཤེས་པའི་རྟགས་རེད། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཞི་གང་དུ་ཡོ
ད་པ་དང་། ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡོད་པ་བཅའ་ན་ཅི་ལ་མི་རྟེན། ངའོ་བདག་གོ་སྟམ་པའི་བ
སམ་སྒོ་དེ་འབྲུལ་པ་དང་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། ང་མེད་བདག་མེད་སྟམ་པའི་བསམ
སྒོ་དེ་ཆོད་མ་དང་བདག་མེད་སྟམ་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་ང་དང་བདག་མ
ེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་འདོད་ཟེར་ན་ང་མེད་ཟེར་མཁན་ཁྱེད་རང་སྤྱི་ཡོན་སྒྲིལ་དགོས་
སོ། །དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཡག་པས་ཀྱང་ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་དེ་ངར་
འཛིན་ཡིན་པའི་ཞལ་བཞེས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་འཇིགས་བྲལ་ཞབས་ལ་ཚོད་པ་ཤོར་
བར་གྲགས་ཏེ་ཁོང་ལ་བྱགས་ཁག་མེད་དོ། །ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་དེ་ངར་འཛིན་དང་།
སེམས་ཅན་ལོ་སྟམ་པའི་སྒོ་དེ་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། ངར་འཛིན་ཟད་པའི་འཕགས་
པ་ཆོས་མེ་ངོ་རང་ངོ་མེ་བྱེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཐོག་ལྟར་ཆ་བའི་ཉེས་སྦྱོན་མང་པོ་
ཞིག་གཞན་གྱིས་བགྲང་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལ་ལྷ་རབས་པའི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་སྦྱོན་
སྤོང་ཤེས་མེད། མ་ཤེས་པ་དེའང་ཁོང་ནམ་ཆོ་ཤེས་སྐྱེད་ཆུང་བའི་དབང་གིས་སོ་མ་བྱ
ས་པ་མིན་པར་གནད་ལ་ཁེལ་བའི་དབང་གིས་བྱ་ཐབས་ཟད་པ་ཡིན་ནོ། །དབྱ་མ་བྱེ
་རབས་པ་སྟེ་རི་བོ་དགོ་ལྷན་པའི་བརྟན་འཛིན་ནམ་པས། བོད་ལྷ་རབས་པའི་ནམ་
གཞག་ཡོད་ཆོད་བྱེར་མི་སྒྲིག་པར་ཆར་བཅད་རྗེས་རང་བྱགས་འདི་ལྟར་བཞག་ཡོད
་དེ། ལྷུ་ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་ཅམ་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ནི་ང
ར་འཛིན་དང་སྤང་བྱ་མིན། འོན་ཀྱང་ངའོ་སྟམ་པའི་བསམ་སྒོ་བྱགས་དྲག་པོ་དེ་འ
དྲ་སྦྱེས་པ་ཡིན་ན་ད་གཞི་དང་ར་འཛིན་དང་སྤང་བྱར་འགྱུར་འགོ་བ་ཡིན། དཔེར་
ན་རྒྱན་པོ་ཞིག་ལ་ཁྱེད་རྒྱན་མ་རེད། ཅས་བརྗོད་ན་ང་རྒྱན་མ་ཡིན་སྟམ་པའི་བསམ་
སྒོ་ཞིག་སྦྱེ་ངས་ཤིང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་དེ་ཆོད་མ་དང་ཡུལ་དེ་ཆོད་

གྲུབ་ཡིན། ཀུན་མ་མེན་པའི་མི་ཞིག་ལ་ཁྱོད་ཀུན་མ་རེད། ཅེས་བཅོལ་ན་ང་ཀུན་མ་
མེན་སྟེ་པའི་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་སྐྱེ་ངས་ཤིང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ངོ་སྟེ་པའི་སྒྲོ་དེ་འབྲུ
ལ་པ་དང་ཡུལ་དེ་གཏན་མེད་ཡིན། འོ་ན་དེ་འདྲའི་ངོ་སྟེ་པའི་སྒྲོ་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་པོ
ར་འཛིན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ངོ་སྟེ་པའི་སྒྲོ་ལྷ་མ་དེ་དང་མི་འ
དྲ་བར་ཕྱི་མ་དེ་དམ་སྟིག་སྟིག་ཅིག་དང་། དེའི་ཡུལ་གྱི་ང་དེའང་འབྲང་ཐང་ཐང་
ཞིག་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་དེ་མི་པལ་པ་ཆོས་ངོས་ཟེན་དཀའ་ཡང་ཁ་ནང་ལ་བ
སྐྱོར་ན་ཉམས་སྦྱོང་གི་ཐོག་ནས་གོ་སྐྱེ་ཞིག་ཡོད། མདོར་ན་ངར་འཛིན་ལྷ་སྐྱེས་ཀྱི་
དམིགས་ཡུལ་གྱི་ང་ཅམ་ནི་འཆིང་འགོལ་གྱི་གཞི་ཡིན་པས་མཐའ་གཅིག་དུ་འཛིག་
དགོས་ཤིང་། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ནི་ང་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པས་མཐའ་གཅིག་དུ་
དགག་དགོས་ཞེས་དང་། དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་ཆ་ཅན་དེ་སྐྱེ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་སྐྱེས་
ས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་དུ་གསལ་པོར་མེད་ཀྱང་། སྐྱེ་མ་དབྱུ་མ་པས་བྲིད་འོང་བའི་མ
དོ་ཁམས་ཀྱི་འཇམ་དབྱངས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པས་གསར་དུ་རྟེན་
པ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱང་སྐྱེས་སྐྱེད་འདུག་གོ། སྐྱེ་མི་རྟག་གོ་སྟེ་པ་ལྷ་བྱ་བྱུང་གཞི་ད
ང་བྱུང་ཆོས་སྐྱར་ཏེ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ལ་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གཉི
ས་སུ་དབྱེར་བྱང་གི། ངོ་སྟེ་པའི་སྒྲོ་ཞིག་ལ་ཡུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བཅན་ཤིང་བྱ
ས་ཀྱང་བྱེར་མི་བདུབ། ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མ་ཐུག་
པར་ཡི་དམ་འབྲུམ་པོའི་མན་ངག་ལ་གཏུགས་པ་འདིས་རྟགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད
ཆད་འབྲུག་ནས་སོང་བ་རེད། སྐྱབ་བྱེད་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་མ་རྟེན་པར་སེམ
ས་འཛིན་གྱི་ཉམས་སྦྱོང་ལ་ཞལ་འཕེན་གནང་དགོས་བྱུང་བ་ཡང་སྐྱེས་རྟགས་མ་ག
རྟགས་ཡག་རྟགས་ཤིག་ག་ལ་ཡིན། འདི་དག་ཁོ་བོ་མི་སྐྱེར་གྱི་བསམ་འཆར་ཅམ་ཡི
ན། གཞན་བདག་དང་བདག་འཛིན་འཆོལ་སྟངས་དང་རྟེན་སྟངས་བྱུང་མཆར་ཅན
དེ་ཆོ་ལ། ཡར་ལངས་མེད་པའི་དགག་པ་ཞིག་དབྱུ་མ་སྐྱེ་བྱེད་ཀོངས་སྐྱེ་དུ་བྲིས་

འདུག་པ་དེས་ཆོག་པར་འདུག་པས་དེ་ཉིད་འདྲིར་བཀོད་ན། གལ་ཏེ་ནམ་རྒྱུན་གྱི་
ངའོ་སྒྱུ་པའི་སྒོ་འདི་ཆད་མ་ཡིན་ན། བྱུང་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ཆོ་ངའོ་སྒྱུ་
པའི་སྒོ་སྒྱེས་པ་དེའང་ཆད་མ་ཤུགས་ཆེ་བུ་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་བདེན་འཛིན་དུ་འ
གྲོ་དོན་གལ་ཡོད། གལ་ཏེ་དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་ན། མི་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ནི་སྐབ
ས་གནས་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཆོ། སྐབས་གནས་གལ་མིན་སྒྱུ་པའི་སྒོ་སྒྱེས་པ་དེའ
ང་བདེན་འཛིན་ཅིའི་ཕྱིར་མིན། དེ་བཞིན་འདི་བུ་མ་པ་མིན་ཞེས་བརྗོད་ཆོ། བུ་མ་པ་
མིན་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡིན། བུ་མ་པ་ཡིན་པར་ཐག་ཆོད་སྒྱུ་པའི་སྒོ་དེ་ཡང་བུ་མ་པ
འི་བདེན་འཛིན་ཡིན་གྱི་ཆད་མ་གལ་ཡིན། དེས་ན་ཁོང་ཅག་གི་ལུགས་ལྟར་ན་སྒོ་
ཤུགས་ཆུང་བ་ནམས་ཆད་མ་དང་། སྒོ་དེ་ག་རང་ཤུགས་ཆེ་བུ་སྤང་ཆོ་ཆུང་ལོག་པ་
བཞིན་བདེན་འཛིན་དུ་འགྲོ་བར་འདུག་པས་ཡ་མཚན། ཞེས་སོ། །འདི་ཡར་ལངས་
མེད་པའི་དགག་པ་ཡིན་མིན་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱུན་གྱི་དགག་ཡིག་མི་འཇིགས་སེང་
གའི་ང་རོ་ནས་བཟུང་སྟེ། དེང་སང་གི་ལོག་སྒྲུའི་ཆང་ཆོང་སྟེག་པའི་ལུང་རིགས་རྩོ་
རྩེའི་མེ་ཆར་གྱི་བར་དུ་ཞིབ་དུ་སྒྲོག་དང་ཏ་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་བདག་དང
གང་ཟག་སོགས་ཡོད་པ་སྤྱིར་བ་མདོན་སུ་མ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་པ་ཆོས་བདག་
དང་གང་ཟག་ཡོད་མེད་དམ། ཡང་ན་བདེན་གྲུབ་དུ་ཡོད་མེད་དཔྱད་ཁུལ་བྱེད་པ་
ནི་དོན་མེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཡིན་ལ། ཡོད་ཚུལ་རྩི་ལྟར་ཡིན་པའི་སྒྲོར་ལ་གནའ་ནས་བ
ཟུང་སྟེ་མཚན་ཉིད་རིག་པ་པ་ཆོས་དབྱེད་པ་བྱས་ཡོད་ཅིང་། རིག་པའི་གཞུང་ལུག
ས་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན་དེ་ཉིད་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་བྱ་གཞག་ཅིག་ཡིན་ཤས་ཆེ་ཡ
ང་། ཡོད་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཡིན་ཞེས་ད་བར་སུས་ཀྱང་གསལ་བོར་མ་ཤོད་པར་སྤང་ངོ་
། །གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་བྲམ་བེའི་ཆོས་ལུགས་སོགས་སུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཆ
ང་མས་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་སྤྱོད་བ་ན། རྟོན་པ་ཤུགས་བས་དེ་དག་གི་ཁ་གཏད་
དུ་ལངས་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་བའི་ཆོས་ལུགས་གསར་པ་འདི་སྟོལ་གཏོད་

པ་ཡིན་པས། ལྟ་བའི་ཐད་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འདི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་
ཀྱི་སྒྲིང་ལྟ་བུ་ཡིན། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་ཅི་ཡང་
མེད་མོད། ཕྱིས་སུ་མཁས་པ་མང་པོས་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་སྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
དེ་དག་དངོས་པོ་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཁ་སྤོ་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཏེ་གོ་ནས། རྣམ་རིག་པ་ད
ང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་ཞེས་པའི་གྲུབ་མཐའ་གསར་པ་གཉིས་བཅུ་གས་ཏེ་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རེད། དབུ་མེམས་གཉིས་ཀྱི་
གཞུང་ལུགས་པལ་མོ་ཆེ་བོད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། བཟླན་པ་ལྔ་དར་ཀྱི་སྐབས་ནས་བཟུ
ང་སྟེ་ད་ལྟའི་བར་ཀྱི་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་གི་རིང་ལ་འཆད་ཉན་སྟོན་སྒྱབ་ཀྱི་འཕྲིན་
ལས་ཀྱང་རྒྱུན་ཆད་སྟོང་མེད། འོན་ཀྱང་གཞུང་ཆེན་དེ་དག་ལ་འགྲེལ་བཤད་བསྟོན་
སྐབས་བཤད་ལྟངས་རྩ་བ་ནས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་ཡོད། བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ལྔ་མ་
ཆོས་ཟེར་ན། ལྷང་ཞིང་གི་དཔའི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་རྫོགས་བདག་འཛིན་མ་རིག་པའི་ད
བང་གིས་བྱང་བའི་འབྲུལ་ལྷང་ཤ་ལྷག་ཡིན་པ་དང་། བཏྲགས་ཤིང་དབྱུད་ན་ཁུ་ཤི
ང་ལ་སྒྲིང་བོ་འཆོལ་བ་ལྟར་དབྱུད་བཅོད་དུ་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཕན་ཅུ་ཡང་མེད། དེ་ཡ
ང་རགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་བཅོམ་ཞིང་བསལ་ན་ཐལ་བ་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་འགོ་ལ།
རྒྱལ་ཕན་ཞེས་པའི་དངོས་པོ་རྒྱང་མཐའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་མི་སྲིད་དེ། བྱེ་མདོས་འདྲོ
ད་པའི་སྤ་རྒྱལ་དེ་ལ་ཤར་བཟླན་ཀྱི་ཆ་དང་། རུབ་བཟླན་ཀྱི་ཆ་གཉིས་སུ་སྟེ་རྒྱུ་ཡོད་
ན་ནི་རྒྱང་མཐའ་མ་ཡིན་དགོས་ལ། མེད་ན་ནི་རང་རང་གི་གོ་ས་ཅོན་མི་ཤེས་པས་
རྒྱལ་ཕན་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་བརྒྱགས་ཆར་བ་རེད། དེས་ན་ས་རྩོལ་བྲག་སྐགས་མ་བཏྲགས་
མ་དབྱུད་ན་ཡོད་ཡོད་བདེན་བདེན་ལྟ་བུ་འདི་དག་ཀྱང་རིགས་པས་དབྱུད་ན་འཇ
འ་ལ་རིག་པ་བཞིན་ཡལ་འགོ་བས་མི་བདེན་འབྲུལ་ལྷང་དུ་ཤེས་དགོས། ནང་གི་སེ
མས་ལ་དབྱུད་ན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དགའ་སྤྱད་ཆགས་སྤང་སྐགས་རྒྱུན་ལྔ་ཀྱི་
ཤེས་པ་འདི་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱུད་ན་དུས་ཤིན་ཏུ་བྱང་ཅུ་རེའི་ནང་དུ་སྟེ་འགག་བྱེ

ད་པ་མ་གཏོགས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ལ་ཡང་མི་ཐོད་པས། དུས་ལྔ་ཕྱི་སོ་སོ་ན་ཡོད་པའི་
ཤེས་པ་གཉིས་པོ་གཅིག་དུ་སྒྲུབ་བ་འདི་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་
ར་ར་འཕྲོད་ཐུབ། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྔ་ཕྱི་ཆ་ཤས་སོ་སོར་ཕྱེ་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་མི་
མིན་དེ། གལ་སྲིད་ཡོད་ན་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུ་
ང་བའི་ཆེ། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་གཉིས་དུས་གཞན་གྱིས་བར་
དུ་ཆོད་ན་རྒྱན་ཆགས་ཀྱི་དོན་མེད། བར་དུ་མ་ཆོད་ན་འཕྲད་དགོས། འཕྲད་ན་དུས་
མཉམ་ཡིན་དགོས་པས་སྐད་ཅིག་གཉིས་མཐུད་ཀྱང་གཅིག་གི་ཡུན་ལས་མི་འོངས་
པར་འབྱུར་རོ། །ད་དུང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེར་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་འཕྲད་པའི་ཆ་
གཅིག་དང་། གསུམ་པ་ལ་འཕྲད་པའི་ཆ་གཅིག་སྟེ་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་ཤས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་རྒྱ་ཡོ་
ད་ན་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་མེད་ཉམས་ཤིང་། ཕྱེ་རྒྱ་མེད་ན་དང་པོ་ལ་འཕྲད་པའི་ཆ་དེ་ཕྱི་མ་
ལ་འཕྲད་པའི་ཆ་ཡང་ཡིན་དགོས་པས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཀྱང་
འཕྲད་པར་འབྱུར། ཞེས་སོགས་རྣེ་ལ་སྦྱོར་པའི་རིགས་པ་མང་པོ་བཙོད་ཡོད། དེ་ལྟ་
ར་བརྟགས་དབྱེད་བྱས་ན་དབྱེད་བཅོད་ཀྱི་ཆོས་སྣ་གཅིག་མེད་པས་སྒྲུབ་བ་ཡོད་ཆོད་
གཞི་མེད་ཀྱི་འབྱུང་སྒྲུབ་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཟེར། དེང་སང་ཀུན་གྱི་ཁ་ན་
རྒྱ་བའི་ཐ་སྙད་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་ཟེར་བ་དེའི་དོན་འདི་རེད། འོ་ན་སངས་རྒྱས་དང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་མེད་དམ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། མེད་
ཅེས་སྒྲ་མ་རྩས་ཤིང་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་མ་ཤེས་པས་དེ་དག་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་
པའང་མ་ཡིན་ཟེར། ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་གསུམ་ཁེགས་པའི་དངོས་འགལ་མེན་ན་
མ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ང་ཚོའི་སློ་ངོར་དངོས་འགལ་ཡིན་ཀྱང་དོན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་
མ་ངེས་ཟེར། ཡོད་མེད་གང་ཡང་མེན་པའི་གནས་ལུགས་དེ་ཤེས་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད་
ཅེས་དྲིས་པ་ན། དེ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་ཡིན་པས་ཤེས་རྒྱ་ཡོད་པའང་
ཁས་མི་ལེན། ཤེས་རྒྱ་མེད་པའང་ཁས་མི་ལེན་ཟེར། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཁས་

ལེན་མེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཟེར་བ་དེ་འདི་རེད། ཐ་སྙད་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དམ་
བཅའ་དང་། ཁས་ལེན་མེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདི་གཉིས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་ན་དངོས
གནས་དགོད་ཤོར་འོང་བར་འདུག ཐ་སྙད་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཆོས་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཁོའི་སྒོ་དེའང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་དགོས་པས་དེས་ཐ་སྙད་ཚད་མས་མ་གྲུབ
པ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་ཡིན་ནམ། ལྷང་བ་ཡོད་ཚད་གཏད་སོ་མེད་པའི་འབྲུལ་ལྷང་ཡིན་
ན། ཡོད་ཚད་འབྲུལ་ལྷང་དུ་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་སྒོ་དེ་ཡང་འབྲུལ་སྒོ་ཡིན་དགོས་
པས་དེས་ཐག་གང་བཅད་ལའང་གཏད་སོ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཁོས་ཡོད་ཚད་འབྲུལ་ལྷང་
དུ་ཐག་བཅད་པའི་ཞོར་ལ་ཁོས་བཤད་ཚད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྲུལ་བཤད་གཟའ་བ
ཤད་ཀྱང་ཀྱང་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་པས་རང་གིས་རང་ལ་དེ་སྟུག་མེད་པའི་
མཚང་འབྲུ་བྱུང་གསོད་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་དང་དཀོན་མཆོ
ག་དེའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས་གོ་རིག་ཐོས་གསུམ་གང་ཡང་མི་འདུག་ན་མེད་ཅེས་ལབ་བ
ཞག་ན་ལོས་ཆོག ཡོད་པའང་མ་ཡིན་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཟེར་ཅི་དགོས། སངས་རྒྱ
ལ་མེད་ན་གདུལ་བྱ་སྤྱུ་འདུལ། ཆོས་འཁོར་སྤྱུ་བསྐྱར་སྤྱུ་ནས་ཞེད་ལྷང་ལངས་
པ་ཡིན་ན། གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་དང་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བ་དེ་ཆོ་འབྲུལ་ལྷང་རེད་ཅི
ས་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་ཟེན་པ་མིན་ནམ། འབྲུལ་ལྷང་ལ་ནི་བྱེད་པོ་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་
ན་མིག་བཙོར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྱ་གཉིས་བཞིན་ནོ། ཁས་ལེན་མེད་ན་ཁ་རོག་འདུག་
མི་བཞག་པར་རྩོད་པའི་གྲ་རྩ་ཅི་ལ་སྤྱོད་ཡོང་བ་ཡིན་སྤྱུ་ཤེས། རིགས་པ་ལ་གཡོལ་
བའི་ཆེད་དུ་མ་དཔུང། ལུང་ཟད་དཔུང་པ། ཤིན་ཏུ་དཔུང་པའི་རྣམ་གཞག་གསུམ་མ
མ། ཐ་སྙད་གཞིར་བཞག་དང་། འོན་དམ་གཞིར་བཞག་གི་གནས་སྐབས་གཉིས་སྤུ་
དབྱེ་བ་སོགས་པར་ཤུར་མང་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་མོད། ཡོད་ཚད་རང་མགོ་རང་གཡོག
གི་ལས་ཀ་ཡིན། གནས་སྐབས་ཞེས་པ་དུས་ཚོད་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་གྱི་ཕ་རགས་སྟོ
ན་པའི་ཆོག་མིན་པ་འདི་ཉིད་ཁོ་ནས་དེ་ཆོའི་དེ་ཉིད་ལྷང་ལ་ཕྱད་ཆར། དངོས་པོ་ག

ཅིག་ཉིད་ཐོག་མར་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྟེ། བར་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
ཚད་མ་སྟེ། མཐར་ཡོད་མེད་གང་ཡང་མིན་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྟེ་ཚོག་ན་འཛི
ག་རྟེན་འདིར་མི་ཚོག་པ་དང་མི་རུང་བ་ཅི་ཡང་མི་བྲིད། བྱུང་རང་ཐོག་མར་མི་ཡི
ན་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་། བར་དུ་བྱི་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་། ཐ་
མར་འདྲེ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཁོ་བོའི་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བྱུང་ཞེས་སྟེ་བར་འདོད་
དོ། །རང་རྒྱུད་གྲུབ་མཐས་བསྐྱེད་ཆེས་པས་རང་སྟོན་མཐོང་མི་བྱབ་པ་མ་གཏོགས་ལྷ
་རབས་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ལས་ཉོར་ཚབས་ཆེ་བ་ཞིག་ སལ་ཆར་མི་བྲིད་པའི་ཚོད་
ཡིན། དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་ཆོས་རྗེ་ལེགས་ཆོས་པས། ཡིད་ལ་སྟོམ་ཆེ་ཅི་ཡང་
མི་འཆར་ཞིང་། །ངག་གི་ལམ་ནས་གང་ཡང་མི་སྟེ་བར། །ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ནས་
འཛིན་དགོས་པའི། །གྲུབ་མཐའ་འདི་ནི་བྱུང་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ཡིན། །ཞེས་སྟེ་རབས་པའི
་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། །ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཚོད་པ་ལ་ཤགས་འདེབས་ག
ནང་བ་འདི་ཅི་འདྲའི་གནད་ལ་ཁེལ་བ་ཞིག་རེད་ཨང་།

རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐས་ཀྱིས། བོད་སྡེ་རབས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེས་ཆུ་མི་བྱབ་
པར་གཟིགས་ནས་རང་ལུགས་གསར་བ་ཞིག་བཟོས་ཡོད་པ་ནི་འདི་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་བ
དག་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་བྱམ་པ་ཀ་བ་སོགས་གཏན་ནས་མེད་གསུངས་པ་མ་རེ
ད། དེ་ཆོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་མེད་གསུངས་པ་རེད། ཡོད་པ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཡོད་
པ་གཉིས་དང་། མེད་པ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་མེད་པ་བཅས་ལ་བྱུང་པར་ཏ་ཅང་ཆེ
ན་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་བྱུང་པར་འདི་དོས་ཟེན་མཁན་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཁོང་ཅམ་མ་གཏོ
གས་གཞན་བོད་པ་ཉུང་ཉུང་ཡིན། རགས་པའི་ཚོམ་གཞིར་གྱུར་པའི་རྩལ་ཕྱན་དེ་བྱེ
་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་མིན་པར་ཆ་བཅས་ཡིན། ཤེས་པ་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་བར་དུ་རྩལ་གཞན་ཀྱིས་བར་དུ་མ་ཚོད་ཀྱང་དེ་ག
ཉིས་འཕྲད་མི་དགོས། གཞི་གང་ལ་སྦྱར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་མེད་དགོས་ཤིང་།

མེད་པ་མ་ཡིན་ན་ཡོད་དགོས། དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནལ་མ་གོ་བ་འདི་རིགས་པ་སྤྱི་
བ་སྤྱི་ལྷགས་ཡིན། ཡོད་པ་འང་མ་ཡིན། མེད་པ་འང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་འང་མ་ཡིན།
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་འང་མ་ཡིན། ཞེས་སྤྱི་བ་ནི་ཁ་ན་རོགས་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱོན་པ་
ནི་སྤྱི་ལངས་རོགས་ལས་དོན་སྤྱི་དང་གྲུབ་འབྲས་སྤྱི་ཙམ་མེད། གཞན་ལྷགས་རི
གས་པས་ཚར་བཅད་རྗེས་རང་ལྷགས་རིགས་པས་བསྐྱབ་ཤེས་དགོས་ཀྱི། ང་ལ་ཁས་
ལེན་མེད་ཅེས་བརྗོད་དེ་ལག་སྟོང་མཆན་ལ་བརྟུག་ནས་སྤྱི་ཐོ་མེད་འཆི་རྒྱུ་སྤྱག་བ
སྤྱད་ན་མི་འགྲིག། ཁྱེད་མོགས་སྤྱད་ཆ་གསར་པ་མང་པོ་ངར་ངར་རྗེས་རྗེས་དང་བ
ཅས་བཤད་འདུག་ལ། དེ་དག་གི་ཁྱོད་ནས་སྤྱི་རབས་པ་ལ་འཕངས་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་ག
ནད་དུ་བསྐྱུན་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལྷགས་ཀྱི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཆོ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་
བ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་རེད། ཡོད་པ་དང་བདེན་གྲུབ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཞི
ག་འཛིག་ཁྱུ་ལྷགས་པ་འདི་ནོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན། ཡོད་ཀྱང་མི་བདེན་པ
འི་དངོས་པོ་ཞིག་བཙལ་ཀྱང་རྟེན་རྒྱུ་མེད། ཡོད་འཛིན་ལས་སྤྱག་པའི་བདེན་འཛིན་
ཞིག་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་ལ་ཡང་མེད། སྤྱི་ལ་ཡང་ཆ་རྒྱས་མེད་པའི་བདེན་ཆད་དེ་རང་བ
ཅོ་ཡིན། དེ་འདྲའི་བདེན་གྲུབ་དེ་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་དགོས་ནུས་སྤྱི་ཙམ་མེད་དེ།
དེས་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བའི་སྤྱི་རྩུང་ཙམ་ཡང་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། མཁས་དབང་དགེ་འ
དུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། གྲོགས་པོར་མཆན་མར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་དང་། གྲོགས
ཀྱིས་ཕན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་གཉིས། ཁྱེད་པ་བསྐྱེད་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡང་མེད།
།དག་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་དངོས་འཛིན་དང་། །དག་ཡིས་གཞོད་པར་ངེས་པའི་
ཆད་མ་གཉིས། །ཞེ་སྤང་བསྐྱེད་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡང་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་བྱེ
ད་ཅག་གི་གྲུབ་མཐའ་དེའི་སྤྱི་དམར་དམར་པོ་དེ་ཁྱོད་བསྐྱགས་བྱས་ནས་བསྟན་མི
འདུག་གམ། ད་དུང་ཉ་མ་གོ་ན་ཞེ་སྤང་ཅན་གྱི་མི་ཞིག་ལ། ཁྱོད་རང་དག་པོའི་ཐོ
ག་དུ་ཞེ་སྤང་ལངས་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐོག་དུ་ཞེ་སྤང་ལངས་པ་

ཡིན། ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞིག་གཞོངས་དང་སྒྲོ་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ལན་ཞིག་འབུལ་རྒྱ་རེད།
གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་དང་། རྩོགས་ཀྱི་ཆ་བཅས་གཉིས་ཡིན་ཞིག་འདྲོད་པ་ནི་རེ
གས་པ་མི་ཤེས་པའི་ངན་རྟགས་ཡིན། ཁོ་བོ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་ག་
ཉེན་གྱིས། རྩལ་གིས་གཅིག་ཆར་སྦྱར་བ་ན། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གསུངས་
འདུག་པ་དེར་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དང་གོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད། གལ་སྲིད་རྩལ་ཕན་ཐུག
མེད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཅིས་ཡིན་ན་ནི། དབུ་མ་ཆང་གི་པ་མོར་དུག་ཤོས་ཏེ་གཅིག
དུ་བལ་གྱི་རིགས་པ་འདི་ཆུ་ལ་གཡུག་དགོས། རྒྱ་མཚན་ནི་རྩལ་ཕན་ཇི་ཉམས་བཞིག་
ཀྱང་དུ་མ་མི་འདྲོར་བས་དུ་མ་མི་བདེན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་རྒྱ་མེད་སོང་བས་རེ
ད། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་མ་འཕྲད་ན་བར་མ་ཆད་ཟེར་བ་
འོང་མི་སྲིད་ཅིང་། དུས་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་འདྲོད་ན་གཅིག་དུ་བལ་གྱི་རིགས་པས་གོ་
མི་ཆོད་པ་སྒྲ་མ་དང་མཚུངས་སོ། མདོར་ན་རི་བོ་དགོ་ལྷན་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་
གསུངས་ན། བོད་སྒྲ་མ་ཆོད་འདྲོད་པའི་ཐ་སྙད་ཆད་གྲུབ་མེན་པ་དང་། ལས་ལེན་
མེད་པའི་ལྷ་བ་ལྷ་བུའི་ལོག་རྟགས་རྒྱུ་ཆེན་དེ་འདྲ་ནི་ལྷ་སྒྲིགས་རྒྱང་འཕེན་པའི་རྒྱ
ད་ལའང་སྒྲེ་མ་སྒྲོང་ཞིང་། གལ་སྲིད་ཁོ་ཆོས་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་ལག་ལེན་དུ་བཏབ་པའི་
དབང་དུ་བཏང་ན་ནི། ཆོ་སྒྲ་བྱི་དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལྟ་ཅི་སྟེ།
སོ་ནམས་ཞིང་ལས་སོགས་ཆོ་འདྲིའི་འཆོ་ཆོས་ཙམ་ཡང་འབྲུབ་ཐབས་མེད་པས་རིག
ས་ལོག་དེ་གས་ནི་སྒྲིགས་གྱིར་འཆི་བའི་མན་ངག་དེའི་ཡན་མེད་པ་ཞིག་རེད་འདུག་
ཅས་དགག་པ་བརྒྱབ་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་སྒྲ་རབས་པའི་མཁས་པ་རྣམ་པས་ཀྱང་།
དགོ་ལྷན་པ་ཆོས་ཆད་མའི་ལུགས་ལ་ཡན་ལག་ལས་ལོགས་སུ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱས་
ལས་སྒྲངས་པ་འདིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཡོ
ད་ཆད་ཆུ་ལ་བསྦྱར་བ་རེད། དབུ་མའི་ལུགས་ལ་སྒྲུང་བ་བྱུང་དུ་བཞག་ནས་བདེན་
གྲུབ་ལོགས་སུ་འཆོལ་བྱུང་བྱས་པ་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་གྱི་

རིགས་པ་ཡོད་ཚད་རྒྱང་ལ་བསྐྱར་བ་རེད། ལྷགས་འདིས་དགག་བྱ་འཚོལ་སྤངས་ད
ང་གཉེན་པོ་བསྟེན་སྤངས་དེ་ཚོ་ནི་དགྲ་པོ་བསྐྱར་ཏེ་གྲིབ་མ་ལ་འཐབ་འཛིང་བྱེད་པ
ཡིན་པས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡི་བར་དུ་འབད་བཙོན་བྱས་ཀྱང་གྲུབ་འབྲས་ཅུང་ཟད་ཅ
མ་ཡང་ཡོད་མི་སྲིད། ཅས་སོགས་སྟོན་འདོགས་རྒྱང་བྱེད་དེ། ལྷ་བའི་སྐྱར་ལ་ཕྱག་དུ
ས་བོད་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་པོ་བྱི་དང་ར་འགྲོགས་པ་ནང་བཞིན་ཆགས་བཟུང་ཡོད། དེང་
སང་ཁ་ཅིག་གིས། རྩོན་བྱོན་མཁས་གྲུབ་རྣམ་པའི་བར་ལ་ཆོག་གི་འཛིན་མཚམས་མི
འདྲ་བ་ཕྱན་བྱ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ཕྱགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན། ཆོག་གི་འཛི
ན་མཚམས་མི་འདྲ་བ་དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཕན་ཚུན་བྱི་དོར་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
ལ་དག་ཐེར་གནང་བའི་དགོས་ཆེད་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཡོད། ཅས་སོགས་ཇོ་བཟང་གི་
གསུང་བཟང་འབའ་ཞིག་ཕབ་ཀྱིན་འདུག །འདི་དག་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་ཅི་ཡང་
མི་ཤེས་པའི་མི་ནག་ཚོའི་ཆགས་ལྡང་གི་སྒོ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་དགོང
ས་པ་ཅན་གྱི་གསུང་འདྲ་ཡིན་ན་ནི་དེར་ཟད། དེ་ལྷ་མེན་ན་གསུང་དེ་དག་ལ་སྦྱང་
པོ་མེད་དེ། གྲུབ་མཐའ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཉེས་མེད་ཉེས་འདོགས་དང་། ནག་མེ
ད་ནག་འཇུགས་བྱས་པས་ཕན་ཚུན་བྱི་དོར་བྱས་པར་མི་འགོ་ཞིང་། རྒྱལ་བསྟན་དཀ
ར་འཇམ་ཡུག་གཅིག་དུ་གནས་པ་ལ་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ་འཐབ་ཚོད་བྱས་པ
ས་བསྟན་པ་དག་ཐེར་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། མཛེས་མཚོན་གྱི་བཀའ་མོལ་གསུང་མཁན་
ཁོང་རྣམ་ཚོའི་ནང་ཁྲལ་དུ་ཡང་དོན་དུ་ནང་འགྲིག་ཅི་ཡང་བྱུང་མེད། ལྷ་རབས་པ
འི་ཁྲོད་དུ་སྔོན་པའི་མཐུན་ཐབས་སྤྲོ་བ་ཆོས་ནི། ཇི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག
ས་ལ་ནི་ཡོད་མེན་མེད་མེན་གྱི་ལྷ་བ་ཁོ་ན་བཞུགས་པ་ཡིན་ཡང་། ལྷ་བ་དེའི་སྐལ་པ
མེད་པའི་གདུལ་བྱ་དམན་པ་དག་གི་དོར་གནས་ལྷགས་མེད་དགག་དུ་གསུངས་པ་
ཡིན་ཟེར། སྐད་ཆ་འདི་ངོས་ལེན་ཞུ་མཁན་གྱི་དགོ་ཕྱན་པའི་མི་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་སྟོ
ང་མེད། དགོ་ཕྱན་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་མཐུན་ཐབས་སྤྲོ་བ་ཆོས། ལྷ་རབས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་རྣ

མ་པས་སྒྲིམ་བྲལ་དང་སྒྲོ་འདས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་ཚོ་ཞིབ་ཆ་མ་ཐོན་པའི་གྲུབ་ཐོ
བ་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཙམ་རེད། དགོངས་པའི་གཏད་སོ་རང་རེའི་སྒྲོང་རྒྱང་མེད་དགག་འདི
'རང་ཡིན་ཟེར། ལྷ་རབས་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་དེ་ནི་ནམ་ཡང་ཁས་ལེན་ཐབས་བྲལ་
པའི་སྐད་ཆ་རེད། དེས་ན་ཁོ་བོས་བོད་ལྗེ་ཕྱི་དགོངས་པ་འགལ་མེད་དུ་འགྲེལ་མ
ཁན་གྱི་མི་སྣ་དེ་ཚོ་ནི་ཁ་ཡག་རིང་ལུགས་པ་དང་། འགན་ཁུར་མེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་སྟེ
ལ་མཁན་རེད་བཞག་ཅེས་ཁ་རྒྱང་གཏོང་སྟོང་འདོད། འོ་ན་ལུགས་དེ་གཉིས་ལས་ག
ང་ཞིག་མ་འགྲིག་པ་ཡིན་ཟེར་ན་གཉིས་ཀ་མ་འགྲིག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་མཁས་
པ་རིམ་བྱོན་གྱི་ཁོད་དུ་སྤྱུ་སྒྱུབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་དགོངས་པ་འཚོལ་མཁན་ཁོ་ན་མ་གཏོག
ས། སྤྱུ་སྒྱུབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་དགོངས་པ་དེ་འགྲིག་མིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་པོད
'མཁན་མི་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་ལན་སོང་བ་རེད། ཁོང་ནམ་པ་ལ་ཡང་ཐུགས་ཁག་
ཁྱོན་ནས་མེད་དེ། སྤྱུ་སྒྱུབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་མཁྱེན་དཔྱོད་ལ་ཉ་མི་ལས་མཁན་ཞིག་དང་།
དབྱ་མའི་རིགས་པ་ལ་ངོ་མི་མཚར་མཁན་གྱི་མཁས་པ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་འདིར་བྱང
'མ་སྒྱུང་ལ། ཁོང་ཡབ་སྐུ་གྱི་དགོངས་པ་བཞེས་སྒྲུངས་དེར་རྩ་བ་རང་ནས་མ་འགྲི
ག་པའི་རྟོག་འབྱུལ་ཞིག་ཤོར་ཡོད་སྟེ་མ་པའི་བསམ་སྒྲོ་སུ་ལ་ཡང་འཁོར་སྒྱུང་མེད།
འོན་ཀྱང་མའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་རིམ་གྱིས་གོང་དུ་འཕེལ་ནས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ
ར་སྟེབ་པ་ན། ད་གཟོད་སྟོན་གྱི་མི་ནམས་ཀྱི་སྒྲོ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སྒྲོ་སྦྱོད་ཁ་ཅིག
'རག་ཡོད་པ་རེད། སྟོན་ཆད་དུས་ཚོད་ནི་སྤང་ཐགས་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱོ་འཇིག་ཅན་གྱི་
དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་ནི་དུས་ཚོད་དེར་བརྒྱས་པའི་སྤང་རྟོག་ལྟ་བུའི་ངོས་འཛིན་ཡོང
ས་བྱུང་གིས་བྱེད་གྱིན་ཡོད། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ནམ་པས་ཀྱང་ལྟ་ཚུ
ལ་དེ་ཉིད་གཞིར་བཞག་གི་ཐོག་ནས་དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་མའི་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྤྱི
འི་ཆ་ཤས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྟག་དབྱེད་གནང་བ་རེད། ཆ་ཤས་ཡོད་ན་ཐུང་མཐའི་དོ
ན་མེད་ཅིང་ཆ་མེད་ཡིན་ན་རྒྱན་ཚོམ་མི་ཐུབ་པར་གཟིགས་ནས་ཤེས་པ་སྦྱོ་མེད་དུ་

གཏན་ལ་ཕབ་པ་རེད། གལ་སྲིད་ལྟོས་བཅས་ཚན་རིག་འདི་བྱང་མེད་ན་དབྱ་མའི་
རིགས་པ་འདི་ལ་ལན་འདེབས་སུ་ཀྱང་རུས་རེ་བྲལ། དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་པ་ཚོས་
ཤེས་པ་མེད་ཟེར་བཞག་ན་སྐར་འདེབས་སུ་འགོ་བར་དགོངས་ཏེ། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་
མ་གཉིས་མཐུད་ནས་རྒྱན་ཚུལ་སྐབས་བར་སྟོང་མེད་ཅིང་ཐུག་འཕྲད་ཀྱང་མེད་པ་
འདི་སྐྱེས་ལུ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་གསུངས་ཀྱང་། བར་སྟོང་དང་ཐུག་རིག་
གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད། ལྟོས་བཅས་སྐྱེ་བས་དངོས་པོ་སོ་
སོའི་འགྲུལ་སྟོང་ལས་ལོགས་སུ་དུས་ཚོད་རང་རྒྱ་བར་མེད། ཅས་བཤད་པ་འདིས་ག་
ཞིག་ནས་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྤྱི་ཕྱི་ཆ་ཤས་ཡོད་མེད་བརྟག་པ་ནི་དོན་མེད་སྟོར་ལོག་
གི་བསམ་སྟོ་ཡིན་པར་ར་འཕྲོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བཅའ་པོ་ལ་དཔྱད་
པའི་སྐབས་སུ། རགས་པ་བཞིག་ན་རྩལ་དུ་འཇིག་འགོ་ལ། ཚུལ་གཞིའི་སྤྱུ་རྩལ་དེའ
ང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་ཆུང་མཐའི་དོན་མེད་ཅིང་ཆ་མེད་ཡིན་ན་རག
ས་པ་ཚུལ་མེ་རུས་པར་དགོངས་ཏེ་རྩལ་ཕན་སྟེ་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རེད། གལ་
སྲིད་ཚད་རྩལ་རུས་རིག་འདི་བྱང་མེད་ན་དབྱ་མའི་རིགས་པ་འདི་ལ་ལན་འདེབས་
རུས་རེ་བྲལ། དགེ་ལྡན་པས་བཅའ་པོ་གཞི་མེད་དུ་ཁས་སྐྱོངས་ན་སྐར་འདེབས་སུ་འགོ་
བར་དགོངས་ཏེ། ཚུལ་གཞིའི་རྩལ་དེ་ཆ་བཅས་སུ་ཡོད་པ་སྐྱེ་ཡི་དགོངས་པ་ཡིན་རྒྱ
ར་བྱས་ཀྱང་། རྟེན་འོག་གི་ངོས་སོ་སོར་དགར་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཆུང་མཐའ་ཞིག་ག་ལ་སྤྱི
ད། ཚད་རྩལ་སྐྱེ་བས་གཟུགས་མེད་རུས་བྱམས་ཀྱི་སྟོང་ནས་གཟུགས་ཅན་གྱི་གསོལ་
རྩལ་ཐོན་པར་བཤད་པ་འདིས་ད་གཟོད་བོངས་ཚད་ཁོ་ནའི་ཆ་ནས་དཔྱད་པ་གཏོང་
བ་དེ་ནོར་འཁྱུལ་གྱི་བསམ་སྟོ་ཡིན་པར་ར་འཕྲོད་པ་རེད། ཁོ་བོས་ལྟོས་བཅས་ཚན་
རིག་དང་། ཚད་རྩལ་རུས་རིག་གི་སྐྱེ་ཚམ་ཐོས་མ་ཐག་གསར་ཞིན་གཡམ་རྒྱག་བྱས་
ཏེ། དབྱ་མའི་རིགས་པ་ལ་བྱད་གསོད་བྱས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན། ང་ཚོས་གཞུང་
ཆེན་ཁག་དུ་རྣམ་གཞག་གང་ལ་ཡང་དགག་སྐྱབ་སྤང་གསུམ་གྱི་སྟོས་པ་ག་རྒྱས་པོ་ཞི

‘དག་མཛད་ཡོད་ཀྱང་། གང་མཚམ་ཞིག་ལ་སླེབ་དུས་དང་པ་དག་སྤང་འདྲ་སྤངས་
ཏེ་སྡོད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་མཐའ་འགོ་བ་ཞིག་རྩ་བ་ནས་བྱང་མི་འདུག་ལ། ལས་མ་དག་
པའི་ཁོ་བོ་ལ་ནི་དག་སྤང་མ་སྦྱོར་པའི་གོང་ནས་སུན་སྤང་ཞིག་སྦྱོར་པར་གྱུར་ཅིང་།
ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་བདེ་བར་ལུས་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་གསར་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་
དག་སློག་ཆད་ཀ་མའི་མི་ལ་སྤྲོད་བཞིན་དུ་གནད་ལ་འཕྲོད་པར་བྱང་བས་ད་གཞི་
ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་བབྱུང་བ་ལགས་སོ། །

གསུམ། ཆོད་མའི་ལུགས་ཀྱི་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱེད་པ།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་སོགས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། མདོ་ལྷང་བ་བྱུ
ར་རེ་དྲངས་ནས་ཆོད་མ་རིག་པའི་ཁྱད་སངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཏུག་ཅི་ཐུབ་མ
ཛད་ཡོད་ཀྱང་། གསུང་རབ་གང་དུ་ཡང་ཆོད་མ་དང་ཆོད་མེན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང
། ཏྲགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གི་རྣམ་དབྱེ་གསལ་པོར་མ་གསུངས་ཤིང་། མཚན
་གཞི་ཙམ་ནི་འཇིག་རྟེན་འཆོ་བའི་ཁྲོད་དུ་འཇོག་པས་ཁྱད་སངས་སུ་མི་འགོ། དེས་ན་
རིག་གཞུང་འདི་ཐོག་མར་སྤྱེགས་རིག་པ་ཅན་པའི་ཁྲོད་དུ་རང་རྒྱ་ཐུབ་ཅིང་། ཕྱི
ས་སུ་སངས་རྒྱས་པའི་མཁས་པ་ཆོས་རང་ལུགས་བྱུར་དུ་བྱེས་པར་གྲགས་པ་ཉིད་དོ
ན་ལ་གནས་སོ་སྟུམ། ཇོ་བོ་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབབ
ས་པ་ཡིན་པས། རིག་གཞུང་རང་ངོས་ནས་བཤད་ན་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན། ཕྱི་པ་ད
ང་ནང་པ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་རྒྱ་མེད། འོན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གི་མ
དོ་ཡི་མཚོད་བརྗོད་ལ་རྣམ་འགྲེལ་མཁན་པོས་ཆོན་པ་ལོགས་སུ་བཅོས་ཏེ་རྒྱས་བཤ
ད་གནང་བ་དེ་ནས་བབྱུང་། སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་མ་རིག་པའི་ཁ་ཕྱོགས་

ཀྱང་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་ཚྭ་གསལ་སྤྱོད་ཀྱི་འཕྲུལ་ཏེ་དོན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྒྲིག་ཏུ་གསལ་ག
ཉིས་ནི་དེའི་ལག་ཆ་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་རེད། སྐབས་འདིའི་དབྱེད་བྱ་ཡང་ཚད་མ་རིག་
པ་དངོས་དེ་མིན་པར་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་དེའི་ནང་དོན་ཏེ་ཆོས་ལུགས་དང་ཐད་
ཀར་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཁ་ཅིག་ཡིན། དེ་ལ་ཐོག་མར་དབྱེད་འོས་པ་ནི་སྐྱེ་སྤྱིད་
ཀྱི་སྐྱོར་འདི་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལྷ་ལྷོ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་ལུགས་པ་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་
མ་ཡིན་ཀྱང་། གལ་སྤྱིད་མེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ནི་འཛིག་ཏེན་སྤྱི་གོ་ཆོས་ལུ
གས་པ་ལ་མོ་ཆེ་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ཚར་སོང་བ་རེད། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་དུ་སྐྱེ་བ་ལྷ་
ལྷོ་ཁས་མི་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་བྱུང་སྤྱོད་ཡོད་པ་དེའི་མིང་འདོགས་ལ་རྒྱང་འ
ཕེན་པ་ཟེར། གྲུབ་མཐའ་དེ་ཐོག་མར་དྲང་སྤྱོད་ལུས་བྱས་དམག་འབྲུག་གི་ཆེད་དུ་
ལྷ་ལྷོ་ལ་དུ་སྤྱོད་གཏོང་བྱེད་ཅིང་། དེ་རྗེས་དྲང་སྤྱོད་འཛིག་མིག་གིས་འདོད་སྤྱིད་ཀྱི་ཆེད་
དུ་མི་ལྷོ་ལ་དུ་དར་སྤྱོད་བཏང་བ་རེད་ཅེས་ཤོད་སྤྱོད་འདུག །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉི
ད་གང་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྐྱེས་པ་དང་། འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་གང་དུ་སྐྱེ་བར
འགྱུར་བ་དང་། དེ་དག་གི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་བཅས་གསལ་གསལ་ཐིང་ཐི
ང་མཐོང་བར་བཤད་ཡོད་པས་དེར་དྲང་སྤྱོད་ལུས་བྱའི་ཆེད་ལྷོ་ལ་གྲུབ་མཐའ་ཁ་ལོ་
རི་ལྷར་བསྐྱར་སྤྱོད་བཅས། དྲང་སྤྱོད་འཛིག་མིག་དང་ཁོའི་བྱ་མོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་
དེ་ལ་རབས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་ནས་སྤངས་འཛིན་བྱས་ཡོད་པ་ལས། སྐྱེ་སྤྱིད་དང་ན
མ་སྤྱིན་ཁས་ལེན་མིན་ལ་རག་ལས་མེད། འདི་ཙམ་ལ་ཡང་རྟོག་དབྱེད་མེད་པར་ར
ང་སྤང་གང་ཤར་གྱིས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དམའ་འབེབས་དང་བྱུང་དུ་གསོད་རྒྱུ་བྱེ
ད་པ་ནི་རང་ཉིད་དྲང་པོ་མིན་ཞེས་གསལ་སྤྱོད་བྱས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ
ལས། རྒྱ་འབྲས་དང་རྗེས་དཔག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། ལུས་ཆ་མེད་དང་དབྱུགས་
རྟག་པར་འདོད་པ་སོགས་མེད་སྤྱི་ལྷ་གྲུབ་ཆག་རོ་འགའ་ཞིག་ཆེད་དུ་བསལ་ཏེ།
དེར་དགག་སྐྱབ་རྒྱས་ཤིང་རྒྱས་པ་ཞིག་གནང་འདུག་པ་སྐབས་དེའི་ཚྭ་གསལ་ལྷ་དེ་ཆོར

‘ཕུན་བྱ་རེ་སོང་ཡོད་ཤས་ཆེ། སྤྱིར་ནི་རིགས་པ་པལ་མོ་ཆེ་ཆིང་དུལ་གནད་མ་ཟེན་
པ་འབའ་ཞིག་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ངས་ཤེས་འདྲིན་པ་དག་ལྟ་ཅི་སྟེ། ད་རེས་ཏྲིག་ཙ
མ་འདྲ་ཆགས་པོ་ཞིག་གསུངས་སོང་སྟུང་པའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སྦྱིད་ནུས་ཤིག་
ཀྱང་པལ་ཆེར་མེད་པའི་ཚོད་རེད། དཔེར་ན། ལུས་ལས་སེམས་སྦྱིན་ལུས་ཡོངས་
རྫོགས་ལས་སྦྱིང་མ། ཆ་ཤས་རེ་རེ་ལས་སྦྱི། ཡོངས་རྫོགས་ལས་སྦྱིན་མཚུབ་མོ་ཆད་
པའི་མི་ལ་སེམས་མི་སྦྱི་བར་ཐལ། ཆ་ཤས་རེ་རེ་ལས་སྦྱིན་དུལ་གྱི་གངས་བཞིན་དུ་
སེམས་ཀྱང་མང་དུ་སྦྱི་བར་ཐལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བསམ་གཞིག་གནད་ལ་ཡི་ནས་མ་
འགྱུར་བ་དང་། ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ན་ལུས་ཅི་ཙམ་
རྒྱགས་པ་ན་སེམས་ཀྱང་དེ་ཙམ་དུ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རིགས་
ལས་སྦྱབས་བདེ་ཐག་ཚོད་པ་དང་། ལུས་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ནམ། ཡང་ན་ལུས་
སེམས་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ན་ཤི་བའི་རོ་ལ་ཡང་སེམས་གནས་དགོས་པར་ཐལ།

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དོན་མེད་ཁ་ཁལ་འཇལ་བ་ཙམ་དང་། ལུས་སེམས་གཉིས་པོ་ཡོན་
ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ན་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལུས་ཐོག་ནས་མཐོང་ཐུབ་པར་
ཐལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱུ་འབྲེལ་ངས་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་རྫོགས་གངས་ཚང་གི་རྒྱ་
ལ་དུ་འབྲེལ་ན་དུག་གིས་ཤི་བའི་རོ་ལ་དུག་སེལ་བྱས་ཆོ་གསལ་རིག་སྒྲུབ་ཡང་སྦྱི་འོ་
ང་བར་ཐལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མཐའ་དབྱེད་ཡག་པོ་མ་བྱས་པ་སྟེ་རིགས་ལས་མང་ཤོ་
ས་འདི་དང་འདི་འདྲ་ཤ་སྟག་རེད་བཞག། །མེ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ཤུགས་ཆེར་འབར་ན་དུ་
བ་དེ་ཙམ་གྱིས་དུག་དུ་འཕྱར་མི་དགོས་པ་བཞིན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་
ཕྱིན་ཆད་མཐའ་གཅིག་དུ་འཕྲེལ་འགྲིབ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་ཡོད་མི་དགོས། ལུས་སེ་
མས་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་རུང་འདྲེལ་མེད་པས་མ་ཁྱུབ་
པ་ནི་ལྷགས་གོང་དང་དེའི་དམར་འབར་བ་ནང་བཞིན་རེད། ཆང་མ་འཕྱང་གི་བ་
ར་དུ་ཚྭས་པའི་ནུས་པ་ཏ་མི་གོ་བ་བཞིན་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་

འང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་གྱུར་དུ་བཟུང་མེད། གསོན་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོ་
གས་གངས་ཚང་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་དབུགས་དང་། རྟོད། སློག་བཅས་ཡོད་ཚད་སོང་
ཟེན་པའི་རོ་ཐོག་དུ་བསམ་སྒོ་རང་འཇགས་སུ་ལོག་འོང་བའི་ངེས་པ་ག་ལ་ཡོད།
སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་དང་། ཆོ་སློག་གི་སྐྱེ་འཕེལ་ལ་ཆ་རྒྱས་ཐུན་བྱ་ཡོད་པའི་དེང་གི་ཆ་
ན་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་གོང་གི་རིགས་པ་དེའི་གས་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་རིན་ཅུང་ཙམ་
ཡང་མེད་ཅིང་། གཞན་སུ་ཞིག་གིས་དེ་དང་དེ་འདྲའི་བཤོ་སྐྱེང་འདྲ་བུས་ན་ཁོ་ཆ་
འི་སེམས་གཏོང་ནས་དགོད་རྒྱ་ཡོང་ངེས་རེད། འབྲོག་པ་ཞིག་གིས་ཐག་པའི་སྒྲེ་ག་
ཅིག་ཤེལ་ཏྱིག་ལ་བཏགས། སྒྲེ་གཞན་ཞིག་དེ་ཆུ་ལ་བཏུགས་ནས་སྒོག་འབར་མིན་
ཆོད་ལྟ་བུས་སྐད་འདུག་པ་དེ་དང་ཤིན་དུ་འདྲ་བས་དགོད་རྒྱ་ཅི་ལ་མི་འོང་། དབྱེ་
ན་ཇིའི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་བ་རྩལ་ལྷན་གྱི་སྐྱེ་དངོས་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་ལྟ་བ་འདིས།
འཇིག་རྟེན་གསར་གཏོད་སྒྲུབ་དང་། འགྱུར་མེད་དངོས་གཙུག་སྒྲུབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་
ཤུལ་མེད་དུ་བཏང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། མཐར་གཏུགས་ནས་བཤད་ན་ང་ཆོའི་ཡང་
སྲིད་རིང་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་རྩ་འཛིན་བྱ་ས་ཡག་པོ་ཞིག་མེད་པའི་བརྟུང་ལན་གསལ་
པོར་སྤྲད་ཡོད། དེ་ཡང་འཕེལ་འགྱུར་སྒྲུབ་པ་འདི་ལ་སྐྱེ་དངོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྟ་བུས་
བདེ་ཅན་ནས་རྟོག་འཛིང་ཅན་དུ་འཕེལ་བ་དང་། རིགས་རྒྱུད་ཆེག་རྒྱུད་ཅན་ནས་
སྒྲུ་མང་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་རྩ་དོན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་འཕེལ་དང་འགྱུར་ཞེས་པའི་མི་
ང་ཆོག་དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་ཡང་དེ་ཡིན། དང་པོ་འདིས་སྐྱེ་མེད་དངོས་རྩལ་གྱི་གྲུ་
བ་ཆ་ཐུན་སུམ་རྩེ་ཆོགས་སུ་བྱེན་ཆོ་སྐྱེ་ཐུན་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་ཐུན་ད་
ངོས་པོའི་གྲུབ་ཆ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་སུ་བྱེན་ཆོ་དམའ་རིམ་གྱི་ཆོ་སློག་འབྱུང་བ་དང་།

དམའ་རིམ་སློག་ཆགས་ཀྱིས་བྱི་ཡུལ་དང་འབྲེལ་གཏུགས་མཐུན་སྦྱར་བུས་ཆོ་ད་
གཟོད་མཐོ་རིམ་གྱི་སློག་ཐུན་འགོ་བ་མའི་རིགས་འདི་འབྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། དེ་
དག་གི་འཕེལ་རིམ་ཡང་བྱིས་པ་ནས་ཀན་པོའི་བར་གྱི་མི་ཆོ་བཞིན་རྒྱན་ཆགས་སུ་བ

ཅི་རྒྱུ་ཡོད། གནའ་བོའི་སྤྲེལ་མི་ནི་མི་དང་དྲུང་འགྲོའི་དབྱེ་འབྱེད་དཀའ་བའི་མཚམས་
ས་ཚོགས་དང་། ལྷས་ཀྱི་ནད་འབྱུ་ནི་སློག་ལྡན་དང་སློག་མེད་ཀྱི་དབྱེ་འབྱེད་དཀའ་
བའི་མཚམས་ཚོགས་དང་། འཕྱོ་གཡེང་གི་དངོས་པོ་ནི་སྤྱེ་ལྡན་དང་སྤྱེ་མེད་ཀྱི་ད
བྱེ་འབྱེད་དཀའ་བའི་མཚམས་ཚོགས་ཡིན། ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལས། སློག་ཆགས་
ཅམ་དང་། སློག་ཆགས་དང་། ཆེས་སློག་ཆགས་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་རྒྱུ་ཡོད་
པར་ཐལ། ཞེས་གཞན་ལ་མི་འདོད་པའི་ཚད་དུ་བྱས་ནས་འཕངས་ཡོད་ཀྱང་འཕེ
ལ་འགྱུར་སྤྱོད་བའི་ལྷགས་འདིར་དེ་འདྲའི་དབྱེ་བ་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་འོས་ཤིང་འཚམ་པ
ར་སྤྲང་། ཚུད་སྤྱོད་དངོས་གཙོ་སྤྱོད་བ་ཚོས། འདུ་ཤེས་ནི་དངོས་པོའི་འཇིག་རྟེན་
ཡུན་རིང་འཕེལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ངལ་ཚོལ་
ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་ཁྲད་ཆེན་གྱི་རྣམས་མཐུ་ཡིན་ཞེས་པ
་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་སྤྱི་རྒྱུ་ལྷུ་གྱི་ཚུར་སྤྲང་ཡིན་ཞེས་པ་འདི་དག་ཡོད་ཚད་ཀྱི་
ཁུངས་དང་གོ་བ་ཡང་འཕེལ་འགྱུར་སྤྱོད་བའི་ལྷ་བ་འདི་རང་ཡིན། བྱིས་པ་དང་།

གཞོན་ནུ། ཀན་པོ་གསུམ་ལ་རྣམས་དཔྱེད་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཀྱང་རྣམས་ཤེས་ཡོད་མེད་
ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་བརྟུབ་པ་བཞིན། སློག་ཆགས་དང་། ཅི་ཤིང་། ས་རྩོ་བཅས་
ལ་རྒྱུན་ལྡན་རྒྱུན་མེད་ཀྱི་ཚུར་སྤྲང་གི་བྱུང་པར་ཅམ་ལས་བསམ་གཞིག་རང་རྒྱ་བ་ཡོ
ད་མེད་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། ཅ་དོན་གཉིས་པ་རིགས་རྒྱུད་ཆེག་རྒྱུད་ཅན་ནས་སྤྱོད་
མང་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་དོན། དང་པོ་ཉིད་ནས་དཀོན་མཆོག་གམ་ལས་དབང་གི་
ས་མི་དང་དྲུང་འགྲོ་སློགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་གཏན་ཁེལ་བྱས་བཞག་པ་ཞིག་
མིན་པར་དུས་ཡུན་རིང་པོར་སྤྱི་རྒྱུ་ལྷུ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་དང་། རང་ཕན་ཚུ
ན་བར་གྱི་འདྲེས་སྦྱར་སྤྱོད་ཆེན་ཆེན་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་རིགས་རྒྱུད་གཞན་འ
གྱུར་བྱུང་བར་འདོད་པ་སྟེ། འདིས་ཀྱང་རྣམས་ཤེས་དང་ལས་དབང་ལ་བསྟོན་འབྱེ
ན་བྱས་ཡོད་མེད་ཞིབ་ཏུ་སྤྱོད་བར་མི་བྱའོ། །སྤྱི་བ་ལྷ་སྤྱི་ཡོད་པའི་སྤྱོད་བྱེད་ལ། ད

པལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས། རྒྱུ་མ་ཐག་པའི་བྱིས་པའི་རིགས་པ་དེ་རིགས་འདྲའི་
རིག་པ་ལྷ་མ་སྒྲོན་སྤང་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིས་པ་ ཞེས་རིགས་འདྲ་སྒྲོན་སྤང་
གིས་བསྐྱབས། མཁན་ཆེན་ཞི་འཛོམས། ཆོ་འདྲའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་ཤེས་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་རྣམ་ཤེས་ལྷ་མའི་ཉེར་འབྲས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱི
ས་པ་ ཞེས་ཉེར་ལེན་སྒྲོན་སྤང་གིས་བསྐྱབས། སྒྲོབ་དཔོན་དཔལ་བོས། རྒྱུ་མ་ཐ
ག་པའི་ལྷག་གི་ཕུ་གུ་དེ་གོམས་པ་སྒྲོན་སྤང་གི་རྣམ་ཤེས་རྒྱད་ལྷན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ
བསྐྱབ་མེད་གོས་པར་རྩ་ཞོ་འབྱུང་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ལྷན་རྒྱུས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིས་པ་
ཞེས་གོམས་པ་སྒྲོན་སྤང་གིས་བསྐྱབས། ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱིས། ད་ལྟའི་སྐྱེ་སྤང་
འདི་སྒྲོན་མའི་ཡང་སྤང་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་གྱི་སྤང་པ་དྲན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱི
ས་པ་ ཞེས་སྤྱང་བ་སྒྲོན་སྤང་གིས་བསྐྱབས་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། རིགས་པ་དང་པོ་
གསུམ་ནི་ཁྱབ་འབྱེལ་ངེས་པ་མེད་པས་རྩས་པ་ཅི་ཡང་མི་འདུག །བཞི་པ་ཆོ་རབས་
རྩེས་དྲན་གྱི་རིགས་པ་འདི་ནི་རྟོག་པ་འོག་འགྱུ་ཅམ་མེན་པར་མེག་མཐོང་ལག་ཟེན
གྱི་གནས་ཚུལ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་བཀོད་པ་ཡིན་འདུག་པས་དབྱུང་དགོས་ཤིང་།
དུས་ད་ལྟའི་བར་དུ་དངོས་གཙོ་སྤྱོད་བ་དང་། འཕེལ་འགྱུར་སྤྱོད་བ་སུས་ཀྱང་འབྲེལ་
བཤད་སྒོ་ཡོད་ཆོམས་པ་ཞིག་བརྒྱབ་སྤྱོད་མེད་མོད། ཆོན་རིག་གི་ཤེས་ཚད་གོང་འ
ཕེལ་དུ་བྱིན་ཆོ་རྣམ་ཞིག་སྒོ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གསང་བ་ཞིག་རྟོན་སྤང་པ་ཡིན།

མི་ཁ་ཅིག་གིས། ཆེ་ལམ་གྱི་ནང་ནས་རྩེས་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་དག་སྒྲོན་དཔག་བྱེད་
སྤྱོད་ཀྱང་ཆེ་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་མ་འོངས་པ་ནས་ཡར་ལ་བསྐྱབས་པ་ཞིག་ཡིན་མི་སྤི
ད་པ་བཞིན། ཆོ་རབས་དྲན་པའི་བསམ་སྒོ་དེའང་གཅིག་བྱས་ན་འདི་འདྲའི་དོན་
དག་ཅིག་ཡིན་ཤས་ཆེ། རྒྱེ་བ་ལྷ་མའི་ལུས་ཀྱི་ཤ་མཚན་བྱི་མའི་ལུས་སྤྱང་དུ་འཕོས་
པ་ཡོད་པ་ལྟར་ན། རྒྱེ་བ་ལྷ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བརྟེན་པའི་སྒོག་ཆུབས་ལྟ་བུ་
གཞི་རྒྱ་ལྷ་མའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་སྤིང་། རྒྱུར་བཏང་བྱས་ན་བསམ་ག

ཞིག་གི་ཉེ་གནས་ལྷན་ཆེན་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། དམིགས་བས
ལ་ཅན་གྱི་མི་རེ་གཉིས་ལ་ལྷན་ཆེན་མེད་ཀྱང་ཚག་པ་ལྷར་སྐྱེ་བ་ལྷ་ཕྱི་འདི་འང་དམི
གས་བསལ་གྱི་མི་སྣའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཚུལ་འདྲ་ཞེ་ཡིན། དེ་ལྷ་མིན་ན་འ
དུ་ཤེས་གྱི་འཕེལ་རིམ་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་ཐོན་དུས། ད་གཟོད་རྣམ་ཤེས་བཅའ་པོ
ལས་ལོགས་སུ་སྤྱུ་མཐུད་དུ་འཆོ་གནས་སྤྱབ་པ་ཡིན་སྐྱེ་རེད། ཚན་རིག་པའི་ཁྱོད་
ནས་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཤས་ཆེ་བེད་མཁན་དེ་ཆོས་ཀྱང་དོན་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཐེ་ཆོས་སྐྱེ
ས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། ང་ཆོ་ལྷར་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཐོག་མ་གཏན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་ཅི
ས་རང་དག་མ་རེད་སྟུམ། མདོར་ན་དེང་སང་སྐྱེ་བ་ལྷ་ཕྱི་དྲན་པ་དང་། སྤྱིད་པ་
ཕྱིར་ཐོག་གི་ཆོ་ག །རྣམ་ཤེས་འབྱུངས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་། ལུས་སེམས་བརྗེ་སྤྱོད་གྱི
མཐོང་སྣང་སོགས་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་བྱུང་བ་འདི་དག་ཡོད་ཚད་མི་བདེན་རྒྱན་བསྐྱེ
གས་ཤ་ལྟག་རེད་ཅེས་ལག་མགོ་གནས་གཡུག་བྱས་ན་མི་འགྲིག་ལ། ད་ལྷའི་རིགས་
གསར་གྱིས་འབྲེལ་བཤད་མི་ཐོག་པ་ཅམ་གྱིས་ལམ་སངས་སྐྱེ་བ་ལྷ་ཕྱི་མིན་ན་ཅི་ཡིན་
ཞེས་རང་སྣང་མཐོ་དྲག་སྐྱེ་འདྲ་མེད། ཇི་སྤྱིད་མཐོང་ཐག་མ་ཚད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སློ་
གཟུ་བོར་གནས་པས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་བཟུང་ན། རམ་ཞིག་བདེན་རྒྱན་སྤྱུ་ཐག་
ཚད་དུས་འཆོར་སྣང་མེད་པར་ཁས་ལེན་བྱ་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ། །

མཐོ་རིས་དང་ངན་སོང་གི་སྤེལ་གས་སུ་ཡོད་མེད་སྐྱོང་བེན་ཅིང་། དེ་དག་གི་སྐྱེ་ལས
འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ཐོག་གཙོད་པ་ནས་བཟུང་སྤེལ་ག་པར་ལྷ་བའི་བར་གྱི་མི་
དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་པོ་དེ་ཆེན་པོས་དཔྱུལ་བ་དང་། འབྲིང་གིས་ཡི་དྲགས། རྒྱང་
རྒྱས་དུང་འགོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་ལྷུང་བ་དང་། དེ་ལས་ཐོག་སྤེལ་གཞན་གྱི་ཐོག་བསྐྱབས་
པ་སོགས་དགེ་བ་བཅུ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་འགོ་ལྷ་མའི་ལུས་སུ་སྐྱེ་ངེས་ཞེས་མདོན་པ
འི་གཞུང་ནས་བཤད་ཡོད། དེ་འདྲའི་འཐོབ་བྱ་དང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་དངོས
སྤྱོད་པས་གྱི་རིགས་པས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤི

ང་། ལྷང་གང་ཞིག་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་འཛིན་འོས་མིན་ནི་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་
དག་དང་མ་དག་ལ་འཛིན་དགོས་ཞེས་ཆོད་གཞུང་དུ་བཤད་འདུག །དབྱུང་གསུམ་
གྱིས་དག་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། མཁས་གྲུབ་
དག་ལེགས་དཔལ་བཟང་སོགས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། དཔེ་ཆ་རེ་རེའི་ནང་དུ་འགྲེ
ལ་བཤད་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་བསྟོན་བཞིན་འདུག་པ་ལ་བཞུས་ན་ཁོང་རྣམ་ཚོ་ལ་ཡང་
ཏིག་ཏིག་ཅིག་མེད་པ་འདྲ། མངོན་གྱུར་བཞུན་པ་མངོན་སུམ་དང་མི་འགལ། རྟོག་
གྱུར་བཞུན་པ་རྗེས་དཔག་དང་མི་འགལ། ཤིན་རྟོག་བཞུན་པ་རང་ཚོགས་ལྷ་ཕྱི་དང་
བརྗོད་བྱ་དངོས་ཤུགས་མི་འགལ། ཞེས་སོགས་བཤད་ཡམས་ཅི་འདྲ་བྱས་ཀྱང་དོན་
དུ་ནི་ནམ་རྒྱུན་རྒྱུན་བཤད་པ་མཐོང་ཐོས་མེད་ཅིང་། ད་རེས་ཀྱི་སྐད་ཆ་གོང་འོག་སྟུ
་ཐུག་པ་ཞིག་བྱུང་སོང་ན་ཆ་འཛིན་བྱ་དགོས་ཞེས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་སྤངས་ཏེ།
དེ་ལྟར་ན་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཀན་པོ་ཡ་རབས་ཤིག་གི་སྐད་ཆ་ལས་ལྷག་པའི་བྱད་ཆོས་
ཅི་ཡང་མི་འདུག་པས་ལྷང་ཆོད་མ་ཟེར་ཡང་དེ་ག་ཙམ་རེད། རྟོགས་དཀའ་བ་ངེས་
ལེགས་ལ་མི་བསྟུ་བར་རིགས་པས་གྲུབ་ན་སྤྱོད་པ་མངོན་མཐོ་ལ་མི་བསྟུ་བར་ཡིད་ཆེས་
བྱེད་ཆོག་ཟེར་ཡང་། དཀའ་སྤྱི་ངེས་པ་དེ་ག་རང་ཡང་བསྟུབ་བྱ་ལས་སྟུབ་བྱེད་མི
ན་པས་ཕན་ག་ལ་ཐོགས། ཁ་ཅིག་གིས། ལས་འབྲས་ཞེས་པ་དེ་ངལ་ཚོལ་ཅན་གྱི་མི་
ལ་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་པ་དང་། ནག་ཉེས་བསགས་པའི་མི་ལ་བྲིམས་ཆད་ཐོག་པའི་ངེས་
པ་འདི་ཙམ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་རུ་ཟིང་ངེ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཤིག་ང་ཚོས་ཀྱང་
འདོད་ཀྱིན་མེད། འདི་ཁས་མི་ལེན་ན་སྟོད་རང་མགོ་རྒྱལ་བ་ཡིན་ཞེས་སྐམ་མདོག་
དང་བཅས་སྤྱས་འདུག །དེ་ལྟར་ན་མར་ཁེ་སི་དང་མའོ་ཅོ་ཏུང་ལྷ་བྱ་ཡང་ལས་འབྲ
ས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་ད་ནི་སུ་ལ་ཡང་ཚོད་པ་བརྒྱབ་དགོས་མི་འདུག་གོ །དེ
ས་ན་ལས་འབྲས་ཡོད་དང་མེད་ཅེས་ཚོད་པ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅ་བྲིམས་ལྟར་ཕྱི་ཡང་
མི་ཡིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་མིན་པ་ཞིག་དང་། ས་སྤྱོད་གི་འབྲེལ་བ་ལྟར་ངོ་བོ་ཐད་ཀ

ར་མཐོང་བར་མི་རྣམ་པའི་མི་མངོན་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཤིག་གཞི་གྲུབ་མིན་དཔྱད་པ་
ཡིན་གྱི། འཇིག་རྟེན་ཐོག་ཏུ་རྒྱ་ལྗངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མེད་ཅེས་འདི་ན་ཚུད་མཁན་
སུ་ཡང་མི་འདུག་པས་དོན་མེད་ཁ་རྒྱངས་ཕུད་ནས་ཅི་ཞིག་བྱེད། མཐོང་རྒྱ་རིག་རྒྱ་
མེད་པའི་འབྲེལ་བ་རྟོག་འཛིང་ཅན་དེ་འདྲ་ཞིག་ང་ཚོའི་མགོ་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཤེས་
བྱེད་ནི་རྩལ་ཙམ་ཡང་འགོད་རྣམ་མེད། མེད་པའི་དབང་གིས་ལས་འབྲས་སྤྲོ་བ་ཚོས་
ཀྱང་ལུང་ལ་སྦྱབས་བཅོལ་ཞུ་དགོས་ཐུག་པ་རེད། ལུང་ལ་སྦྱབས་བཅོལ་ཞུ་མིན་ནི་
ཚོངས་དད་བྱེད་མིན་ལ་ཐུག་ཡོད། ལས་འབྲས་མེད་ཟེར་མཁན་ཚོས་མ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་མེད་ཟེར་བ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ཡོད་ཟེར་མཁན་ཚོས་ཡོད་པར་གསུ་
ངས་པའི་ཕྱིར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ཡིན། མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མེད་ཟེར་ན་གཅིག་ཏུ་ཁྱེལ་
བའི་རྒྱ་རུ་མ་ངེས་ཏེ། རི་བོང་གི་མགོ་ལ་ཐུག་རྒྱ་རིག་རྒྱ་ཅན་ཞིག་མ་མཐོང་བའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་དེར་རུ་མེད་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་དེ་ལྷག་གི་གནས་ལུགས་ཤིག་སུ་ལ་ཡང་
འཆད་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་གསུངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་
འདི་རྩལ་ཟད་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞེ། གསུང་མཁན་དེ་ཉག་སྐྱེད་བྱ་ལོང་མ་ལྟར་བཅན་དྲ་
ག་ཆེ་བ་ལ་ཚོད་ཅིག་མི་འདུག་པས་སོ། །རྩལ་ཟད་ཞིབ་ཏུ་འཆད་ན་ལས་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དང་། རྒྱ་མཐུན། བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་བཅས་གསུམ་གསུངས་ཡོད།
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཞེས་པ་དེ་ཆོ་ལྷ་མར་དགེ་བ་བསྐྱབས་ན་ཆོ་ཕྱི་མར་ལྷ་ཡུལ་དུ་
སྐྱེ་འགོ་བ་དང་། ཆོ་ལྷ་མར་སྤྲིན་པ་བསགས་ན་ཆོ་ཕྱི་མར་དཔུལ་བར་སྤྱང་འགོ་བའི་
ངང་ཚུལ་འདི་ལ་ཟེར། རྒྱ་མཐུན་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི། ཆོ་ལྷ་མར་སྤྱི་
ན་པ་བཏང་ན་སྤྱི་མར་ཐུག་པོར་ཆགས་ངེས་པ་དང་། ཆོ་ལྷ་མར་རྒྱ་མ་བརྒྱས་ན་སྤྱི་
མར་དཔུལ་པོར་འགྱུར་འགོ་བའི་ཚུལ་ལུགས་འདི་ལ་ཟེར། རྣམ་རྒྱན་ལས་དག་དང་
མ་དག་ཟེར་བ་དང་། འདི་དང་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ཞེས་མང་མང་གིས་སྤྱང་བ་པལ་མོ་ཆེ་
རྣམ་སྤྲིན་དང་སྤྱང་བ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱའི་ཆ་ནས་ཡིན་པར་སྤྱང་། འདི་གཉིས་

ལ་ལྟང་ཁོ་ན་ལས་རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད་ཅི་ཡང་འགོད་རྒྱ་མེད། བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་ནི་
ཆོ་མཐུ་མར་སློག་གཙོད་བྱེད་མཁན་དེ་ཆོ་བརྗེས་ན་ཡང་སློག་གཙོད་ལ་དགའ་མཁན་
ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྲིད་ཟེར། ས་སྐྱ་པ་ཅ་ཆེན་གྱིས། རིགས་པ་ནངས་པར་འཆི་ཡང་བསྐྱ
བས། ཆོ་འདིར་མཁས་པར་མ་གྱུར་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་བྱི་མར་བཅོལ་བ་ཡི། འོར་ལ་རང་
ཉིད་ལེན་དང་མཚུངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཤམ་སྲིད་ཆོ་མཐུ་བྱི་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་
པའི་དབང་ཏུ་བཏང་ན་འདི་ལ་གནས་ལྷགས་རྩང་ཟད་ཡོད་འོས་པ་ཅམ་ཡིན། འོན
ཀྱང་དང་གི་བྱིས་པ་འདི་དག་གི་གནས་བབ་ཡོད་ཆད་ཁོར་ཡུག་དང་སློབ་གསོ་ལ་
རག་ལས་འདུག་པ་མཐོང་དུས་འདི་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་འོང་བར་འདུག སྐྱེ་བ་ལྷ་མ
འི་གནས་ལྷལ་ཅམ་ཡང་དུན་རྒྱ་མེད་པར་ནག་ཐོམ་མེར་ཆགས་ཆར་འདུག་པས། སློ
ན་མའི་དགའ་ཁ་བྱིར་སློགས་ད་དུང་མ་ཉམས་པར་བསྐྱད་ཡོད་ཟེར་ན་ཁག་པོ་ལོས་
ཡིན། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་ནི་མི་ཡིས་བསོད་ནམས་བསགས་ན་ལྷལ་ལ་ག
ཡང་འཁོར་ཞིང་། མི་ཡིས་ཆོགས་ངན་བསགས་ན་ལྷལ་གྱི་བརྩུད་འཛད་འགོ། ཞེས་
པ་སྟེ་སློད་བརྩུད་དབྱེར་མེད་གྱི་ལྷ་ཚུལ་རྟེང་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྤང་། འཁོར་བ་ཐོག་
མེད་དུ་འདོད་པ་དང་། དགོ་ཕྱིག་སྤང་སྤང་སྐྱ་བ་འདི་ལ་ནང་འགལ་ཞིག་ཀྱང་འདུ
ག་སྟེ། ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་ལས་ལ་འཛད་པའི་མཐའ་མི་དམིགས་ན་ད་གས
ར་དུ་དགོ་བ་མ་བྱས་ཀྱང་ཉུང་དུ་འགོ་རྒྱ་དང་། ཕྱིག་པ་བསགས་ཀྱང་མང་དུ་འགོ་
རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་དགོ་ཕྱིག་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ལ་དགོས་ལུས་ལྷག་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
ལས་འབྲས་སྐྱེ་ཡི་རྣམ་གཞག་ལ་བགོ་སྤང་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་བྱ་ཡང་། ལོག་ལྷ་ཟེ
ར་བའི་མ་འདྲ་འདྲ་ཞིག་འདུག་པ་འདི་ལ་ནི་དམིགས་བསལ་གྱིས་རྩང་ཟད་ཅིག་མ་
ལྷས་ན་མི་བཟོད་པ་ཞིག་རེད། རང་རེའི་བྲིད་གཞུང་རྣམས་སྟ། མི་དགོ་བརྩུ་ལས་ལོ
ག་ལྷ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཡོད་ལ་དེའི་དོན་ཆོ་མཐུ་དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཟེར་བ་འདི་ཆོ
ཟེར་ཆོད་ཅམ་ལས་བདེན་རྒྱ་རང་དག་མ་རེད་སྟམ་པའི་བསམ་སློབ་སྤྲད་ཅིག་མ་ཅིག

སྒྲིམ་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཆོ་ཆོ་རབས་རབས་སུ་བསགས་ཆད་བསྐྱབས་ཆད་ཐམས་ཅད་
འོ་ཟོ་ཁ་སྐྱབས་པ་ལྟར་ནག་གོར་རེར་འགྱུར་འགོ་བ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལྟར་ན་མི་དག་
བཅུ་དག་པར་བཞག་སྟེ་མཚམས་མེད་ལྷ་ལས་ཀྱང་རབ་ཅིག་སྟེ་ཆོད་རེད། ལས་བྱས་
པ་ཆུད་མི་ཟ། མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད། དཀར་ནག་འཆོལ་ནས་མི་སྤྲིན་སྟགས་དྲང་
བདེན་ཚུལ་མཐུན་གྱི་སྐད་ཆ་དེ་ཆོ་ཡོད་ཆད་ལོག་ལྟ་འདིས་གྱུར་མེད་བཏང་ཆར་བ་
ཞག། ཤུགས་མ་ཐུབ་གྱི་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་སྤངས་ཏོག་ཙམ་འགྲིག་མིན་བྱུང་ཆོ་ལམ་སེ་
ང་ཁ་རྩེ་དབང་ཐང་ཡོད་ཆད་གཞུང་བཞེས་བཟོ་འགོ་མཐན་ཞིག་གིས་ད་དྲུང་གན་
ས་ལུགས་དང་རྒྱ་འབྲས་སྒྲིང་འོང་ན་ཆོག་པ་མི་ཟེའམ། ལས་འབྲས་མེད་སྟམ་པ་ཙ་
མ་གྱིས་དགོ་ཙ་ཆད་འགོ་ན་ལས་འབྲས་ཡོད་སྟམ་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱིག་ཙ་ཆད་མི་འགོ་
བ་ཅི་ཡིན་ནམ། ཕྱིག་པ་ཁོ་ན་ལ་འདི་ཙམ་གྱི་ཁ་ངོ་སྟེར་གནང་བའི་སྟོན་པ་སངས་
རྒྱས་ཁོང་གལ་སྟེད་ཞལ་བཞུགས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ད་རེས་དྲང་ཚུགས་
ཟེན་མ་བྱུང་ཞེས་ངོ་སྟོན་རྩམ་སྟོན་བྱ་དགོས་ངེས་རེད་འདུག་གོ། བསྐྱེད་པ་བཅད་བ་
རྩལ་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། ལྷགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། ལྷང་བར་བྱ་ཡི་ག་
ཞན་དུ་མིན། ཞེས་པའི་ལྷང་འདི་ཁ་ཤ་ལ་བཏགས་ནས་འགོ་འདུག་མཐན་དེ་ཆོས་
ཐུགས་བསམ་དྲང་མོ་རེ་བཞེས་དང་། གཟེ་བརྩེད་ཁོག་སྟོང་ཞིག་མ་གཏོགས་དོན་ད་
ངོས་སུ་ཁོང་གིས་ང་ཆོར་བསམ་སྒྲོའི་རང་དབང་སྤྱད་འདུག་གམ། ཁོར་ཡུག་གི་གན་
ས་བབ་ཉ་རྩེ་ནང་གི་ཉ་ལས་ཀྱང་སྟོ་བཞིན་དུ་ད་དྲུང་ང་ཆོར་ཞེད་པོ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་
ས་དགའ་གྲོག་གྲོག་ཏུ་འདུག་དགོས་སམ། བརྟག་དབྱུང་དང་ཉམས་ཞིབ་ཡོངས་རྫོ་
གས་ཡག་ས་བཟང་ས་ཁོ་ན་ནས་བྱེད་དགོས་པ་ལས། སྟོན་དང་ངྲི་མའི་སྐོར་དུན་ཙ་
མ་ཡང་མི་ཆོག་པའི་ལུགས་ཤིག་ལ་བསམ་སྒྲོའི་རང་དབང་ཟེར་བྱང་ངམ། ང་ཆོ་ལ་
ཆོ་ལྷ་བྱེད་པ་ལས་རྒྱ་འབྲས་མེད་ན་དགའ་རྒྱ་དང་། ཡོད་ན་སྐྱུག་རྒྱ་ཅུང་ཙམ་ཡང་
མེད་མོད། ཉེས་པ་ཁབ་ཙམ་མ་བསགས་ཀྱང་ཆད་པ་རེ་ཙམ་རེ་གཙོད་འོང་ན་ང་ཆོ་

ས་མགོ་བོ་སྐྱར་མི་ཐུབ། དེ་བས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པའི་མི་ཚོས་ཉེ་མ་དེ་རིང་ན
ས་འོས་ལངས་བྱས་ཏེ། དགོ་ཚ་ཁྱ་གསོད་བྱེད་མཁན་གྱི་ལོག་ལྟ་འདི་ལས་གལ་ནས་
ཕྱིར་འབྱུང་གཏང་རྒྱུ་ལ། འདྲ་མཉམ་གཉིས་པན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་གཏ
ན་ལ་མི་འབབས་ཀ་མེད་རེད་འདུག་གོ། ལྷོན་པ་ཚད་སྒྲུབ་གྱི་སྐབས་སུ། ཁྲི་ཤེས་ལྷོ
ན་པར་བྱེད་པ་ལ། འབྲུལ་པར་དོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། དེས་བཤད་ནན་ཏན་བྱ
་བའི་ཕྱིར། ཤེས་ལྷན་འགའ་ཞིག་འཚོལ་བར་བྱེད། ཁྲིམས་ལྷོན་པ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི
‘དགོས་པ་ནི་བསྟན་པ་མ་ཞོར་བ་ཞིག་དང་མཇལ་བའི་ཆེད་ཡིན་གསུངས། འོན་ཀྱ
ང་དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་དེ་ལས་ཐོག་ཟླ། བསྟན་པ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མ་
འབྲུལ་བ་སྟོན་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན་རྗེས་གཞི་ནས་ལྷོན་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་རྩ་ཐག་གཙ
ད་གནང་འདུག། དགོ་ཚོས་ལགས་ཀྱིས། རིགས་པའི་དབྱེད་པ་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ལ་བ
རྟེན། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབས། རང་ཐག་ཚད་ན་སུ་ཡི་རྗེས་
སུ་འབྱང་། རང་ཐག་མ་ཚད་སུ་ལ་ཡིད་རྟོན་བྱེད། ཡང་དག་རིགས་པ་ངས་དོན་ལུ
ང་ལས་རྟེན། རྒྱང་ངས་ཁྱུང་པར་བྱི་མེད་རིགས་པས་འབྱེད། རིགས་པས་ཤེས་ན་ང
ས་དོན་ཅི་ལ་འཚོལ། རིགས་པས་མ་ཤེས་ངས་དོན་ག་ལ་རྟེན། ཁྲིམས་པན་ཚུན་གཅི
ག་གི་དབང་པོ་གཅིག་གིས་ཡོང་ཐབས་མེད་པར་གསུངས་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་བདེན་ཏེ།
བསྟན་པ་རྣམ་དག་ཏུ་ཐག་མ་ཚད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ལྷོན་པ་ཚད་མ་ཞིག་རྟེན་མི་སྤྱིད་
ཅིང་། བསྟན་པ་རྣམ་དག་ཏུ་ཐག་ཚད་ཚར་དུས་ལྷོན་པ་ཚད་མ་འཚོལ་མི་དགོས་པ
འི་ཕྱིར་རོ། ལྷོན་ཆ་གཏན་ནས་མེད་པའི་དགོ་ཚན་ཞིག་དང་། ཞོར་འབྲུལ་ཡེ་ནས་
མེད་པའི་རིག་གཞུང་ཞིག་རྟེན་ན་དག་མི་འདོད་མཁན་སུ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ལྷོན་ཡོ
ན་འདྲེས་མར་གནས་པ་འདི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་གཤེས་ལུགས་ཡིན་འདུག་པས་ཐབས
‘དང་བཀོད་པ་ཐོན་དཀའ་རྒྱ་རེད་སྟེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གི་ཐད་དུ། བད
ག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཟེར་བ་འདི་ལ་སྟོ་ཙེ་གཏང་ས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཚུལ་

དབུ་མའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན། འཁོར་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་དོན་ག
ཉེར་གྱི་སྒོ་སྤང་འགྲོ་བེར་བ་འདིའང་ཡོངས་སུ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཟུང་འ
དས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཆེ་ཟུང་འདས་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་འང་ཅིའི་ཕྱིར་སྤང་མི་འ
གོ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པ་ལ་སྒྲིག་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་དུང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞི
ན་ནི་འོད་གསལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་དང་། སྤེམ་ནམས་ནི་སྒོ་བྱར་བ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་
སོགས་འཐད་པ་མེད་པའི་ནམ་གཞག་མང་དུ་འདུག་མོད། སྟོང་གི་དཀྱིལ་དུ་སྤར་
ནས་བསྐྱུན་ཟིན་པ་ཡིན་པས་ད་ཡན་ལག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གསོད་པའི་ངལ་བ་བསྟེན་
མ་འདོད་དོ། །

བཞི། འདུལ་སྤགས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་དང་དམ་ཆོག་གི་ནམ་གཞག་ལ་དབྱད་པ།

སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ནི་གནའ་རབས་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲོད་ནས་མགོ་འབྲས་ཤི
ང་། བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འོག་ནས་ལག་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ཆོས་འདུལ་
བའི་ལུགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་བའི་ཡུལ་ཆོས་དང་།

བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་མང་པོ་འདྲེས་ཡོད་པ་སྟོས་ཅི་དགོས་ཏེ། ཆེ་ས་ནས་བཤད་
ན་བྱིམ་ནས་བྱིམ་མེད་པར་རབ་དུ་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་འདི་ཡང་ཕྱི་རོལ་ཟུ་སྟེགས་པ
འི་ལུགས་སྟོལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་རེད། ལྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱང་ཐོག་མར་ཟུ་སྟེ
གས་པའི་རབ་བྱུང་ཆོར་མིག་དཔེར་བལྟས་ཏེ་ཆ་ལུགས་བསྐྱར་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཕྱིས་
སུ་ལྟ་བའི་ཐད་ནས་ཏྲོག་ཙམ་མ་མཐུན་པས་བྱར་དུ་དོན་དགོས་བྱུང་ཡང་རྟོགས་ད
ང་ཆ་ལུགས་གསར་བརྗེ་གནང་མེད་པར་མ་ཟད། ཉིད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཆོར་ཡང་ཟུ་
མཐུད་ཆ་ལུགས་དེ་ཉིད་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་དུ་བསྟུག་པ་རེད། ཐོག་མའི་ཆར་རབ་དུ་

བྱང་བའི་ཚད་དེ་སྐྱ་བྲེགས་ཤིང་གོས་བཟེས་ཏེ་བྱིམ་ཚང་དང་ཁ་བྲལ་ནས་སྤོང་པ་དེ
ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས། དེང་སང་ནང་བཞིན་སྤོང་པ་ལེན་པའི་ཚེ་ག་དང་། གཏོང་
བའི་ས་མཚམས་སོགས་སྟོག་འཛིང་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་མེད། རིམ་བཞིན་དགེ་སྤྱོད་བ
ཟང་སྦྱོར་གྱིས་དགེ་སྤྱོད་གི་ཆ་ལྷགས་མ་དོར་བཞིན་དུ་མི་ཚངས་པར་སྦྱང་པ་དང་།
རྩ་མཐུན་ཞུ་བ་ཅན་གྱིས་རྒྱ་མ་བརྒྱས་པ། ཉ་པའི་བྱིམ་ལྷ་བརྒྱས་མ་ཡིན་ཡིན་མདོག་
གི་རྩུན་གཏམ་པ། དགེ་སྤྱོད་མི་སྦྱག་པ་སྟོམ་མཐུན་ཁ་ཤས་གྱིས་རང་སྟོག་རང་གིས་
བཅད་པ་སོགས་གནད་དོན་རྩ་བ་ཅན་མང་པོ་འཕྲོ་རིམ་འཕྲོར་ཐོན་པ་ན། ད་ག
ཟོང་སྟོགས་གཅིག་ནས་སྤོང་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུན་དང་ཚེ་གའི་བརྒྱུད་རིམ་མང་པོ་ཞིག་བཟོ
ས་ཏེ་མི་ཅི་མིན་འདི་མིན་དེ་འདྲ་རབ་བྱང་པའི་གྲལ་དུ་འཛང་རྒྱ་སྤོང་འགོག་བྱས་
པ་དང་། སྟོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཅའ་བྲིམས་གསར་པས་རབ་བྱང་པ་ཚོའི་ཀྱན་སྦྱ
ད་གྱི་ཚད་གཞི་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རེད། ལས་དོན་དེ་སྐྱ་ཆེ་གང་པོར་རྒྱན་འཁྱེད་སྤྱོད་
དང་། འཕྱུས་སྟོང་ཚད་དུ་བཏང་བའི་མཐར་དགེ་སྤྱོད་པ་ལ་འདུལ་བྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་དང་
གསུམ་དང་། དགེ་སྤྱོད་མ་ལ་སྦྱོར་བརྒྱ་རེ་བཞི། རྒྱན་མོང་གི་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་དང་
། གཞི་བརྒྱ་བདུན་སོགས་མ་ལག་ཚང་བའི་ལམ་སྟོན་འདི་ཉིད་ཆགས་སྟབས་པ་བྱང་།
གལ་སྲིད་སྤོང་པ་ཁོང་སྐྱ་ཆེ་དེ་བས་རིང་བ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་ན། ད་ལྟའི་འདུལ་
བྲིམས་འདི་དག་ལས་ཁ་ཅིག་རྩིས་མེད་དང་། ལ་ལ་ཁ་གསབ་སོགས་སྦྱ་མཐུད་བཅོ
ས་བསྐྱར་གནང་ཡོད་ངེས་རེད། འདིར་ཁོ་བོས་བརྗོད་འདོད་པའི་སྐད་ཆ་ནི། འདུ
ལ་བའི་བཅའ་བྲིམས་དེ་སྤོང་པ་ཤྲུག་སྟབས་དབྱེད་ཚད་གྱིས་མར་བཀའ་ཕབ་བ
ཞག་པ་ཞིག་མིན་པར། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྲིམས་ལྷགས་ལྟར་ཐོག་མར་དུས་དང་ཁོར་ལྷག
ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ཤྲུགས་རྒྱུན་འོག་གཏན་འབེབས་གནང་བཞག་པ་ཞིག་ཡིན་པས།
ད་དུང་ཡང་དུས་དང་ཁོར་ལྷག་ལ་བསྐྱུན་ནས་བསྟོན་འཕྲི་སྤོང་བཅོག་བྱེད་ཚོགས་པ་
ཞིག་མ་གཏོགས། དགེ་མཚན་དང་དོན་སྦྱིང་ཡོད་མེད་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་མཐའ་ག

ཅིག་ཏུ་མཛེ་པོ་མདུང་བཟུང་བྱེད་མི་དགོས་ཞེས་པ་འདི་ཡིན། དེ་བཞིན་དགེ་ཚུལ་
སྦྲང་གི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་དེ་ཡང་བསྟན་པའི་སྒོ་རུ་འཇུག་པའི་དམ་བཅའི་མཛ
ད་སྒོ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི། འབྲེགས་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་པ་ཞེས་པའི་དངོས་པོ་རྩོ
ག་རྟོག་ཅིག་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་འོང་རྒྱ་དང་འཕྲོ་འོང་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། དེ་དང་འགལ་
པའི་གནས་ཚུལ་སྟག་ན་དམ་བཅའ་ཤོར་བ་ཡིན་པས་སྤང་པར་འོས་པའི་གནས་ཙ
མ་ནི་ལོས་ཡིན་མ་གཏོགས། དངོས་སུ་རྩ་བུ་བཞིན་དུ་ཆག་འགོ་རྒྱ་དང་། ཤིང་ལོ་
བཞིན་དུ་གྲུག་འགོ་རྒྱ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། སྒྲིམ་པ་ཤོར་སོང་ན་དཔྱལ
བར་སྤུང་འགོ་ཟེར་བ་འདི་ནི་དེ་བས་ཀྱང་དབྱུད་མི་བཟོད་པའི་རྩོན་གཏམ་ཡིན་
ཏེ། སྒྲིམ་པ་གཏན་ནས་བསྐྱང་མ་སྦྱང་བའི་བྱིས་པ་ཆོ་དཔྱལ་བར་སྤུང་མ་སོང་ན།
གྲུ་ལོག་ཆོས་བྱིས་པ་ལས་སྟག་པའི་ལས་ཀ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པས་དཔྱལ་བར་ཅི་ལ་སྤུ
ང་འགོ། སྒྲིམ་པ་བསྐྱང་ཨེ་ཐུབ་བསྟན་པ་དེར་དགེ་བ་མེད་ཀྱང་ཕྱིག་པ་ཡོད་མི་དཔེ།
འདུལ་བའི་ཆོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ལས། །བྱམས་དང་འཇམ་དབྱངས་སོག
ས་ལའང་དབང་བ་མིན། ཞེས་སོགས་ཟེར་བ་ནི་སྟེན་རྟགས་མཐེགས་འཛིན་གྱི་སྐད་
ཆ་ལས་མ་འདས། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་པོ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་ཁོང་གཅི
ག་པུ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ་དེ་འདྲ་ཡོད་དོན་ཅི་ཡང་མེད། རྒྱ་གར་གྱི་འདུ
ལ་བྲིམས་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཆོས་ལ་བསྟུན་ནས་བཟོས་འདུག་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན།
བོད་ཀྱི་འདུལ་བྲིམས་དེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་དང་བསྟུན་ནས་བཟོ་མི་ཆོག་པའི་རྒྱ་མ
ཚན་ཅི་ཡོད། མ་བྱེན་ལེན་གྱི་པམ་པ་དེ་གྲོང་བྱིར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བྲིམས་ལྷགས་ལྟ
ར་གཏན་འབབས་གནང་བ་འདི་ཙམ་ལ་བསམ་ན་ཡང་གོ་རྒྱ་ཞིག་མི་འདུག་གམ།
བཀའ་བརྒྱུད་འབྲི་བྱང་ཆང་གི་དམ་ཆོས་དགོངས་པ་གཅིག་པའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན
ཡེ་བཀག་ཡེ་གནང་ཞེས་པ་དང་། བཅས་པ་སྦྱི་ལ་བཅས་པ་ཞེས་པའི་རྩོ་རྗེའི་གསུང
དུམ་བུ་གཉིས་འཁོད་ཡོད། དེའི་ནང་དོན་ནི་འདི་ལྟར། ཕྱིག་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་

ཕྱིག་པ་དང་། དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་དགོ་བ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་དགོ་ཕྱིག་གི་ངོ་
བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསར་དུ་གཏན་འབེབས་གནང་དགོས་པ་དང་གནང་ཆོག་པ་ཞི
ག་མིན། དགོ་ཚུལ་སྤོང་གི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་པ་དེའང་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བསྟུང་དགོས་པ་ད
ང་། ཁ་ཤས་ཀྱིས་མ་བསྟུངས་ཀྱང་ཆོག་པ་ཞིག་མིན་པར་མི་སུ་ཡིན་ནའང་བཙེ་བསྟུ
ང་ལྟ་བུའི་འགན་དབང་ཆ་ཆང་ཡོད། དཔེར་ན་དགོ་སྤོང་གིས་གཟན་ཤམ་མ་གྱོན་
ན་ཕྱིག་པ་འབྲི་འོང་བ་ལྟར་བྱིམ་པ་ཕོ་ཕོ་ཆོས་ཀྱང་གཟན་ཤམ་མ་གྱོན་ན་ཕྱིག་པ་འ
དྲ་འདྲ་ཁྱར་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ཁོ་ཆོ་ལ་དམིགས་བསལ་ཅི་ཡང་མེད། ཆང་འཐུང
བ་དང་། ལྷ་གཙོད་པ་སོགས་འདུལ་བྱིམས་ཡོད་ཆད་དེའི་ནང་བཞིན་རེད། དེ་ལྟ་མི
ན་པར་སྒྲོན་ཆད་ཆང་འཐུང་ན་ཕྱིག་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ། སྒྲོན་པས་ཆང་འཐུང་མི་ཆ
ག ཁྱེས་བཀའ་པམ་མ་ཐག་གཞི་ནས་ཕྱིག་པ་ཅན་དུ་གྱུར་སོང་བ་ཡིན་ན། སྒྲོན་པ་
སངས་རྒྱས་དགོ་ཕྱིག་གི་བྱེད་པོར་ཐལ་བ་སྒྲོག་དུ་མེད་ལ། སྒྲོན་པའི་ཉན་ཐོས་ཆོས་
ཆང་དང་བྱད་མེད་ལ་སྟུང་ན་ཕྱིག་པ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་མི་གཞན་པས་སྟུང་ན་ཕྱིག
པ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། སྒྲོན་པས་རང་གི་སྒྲོབ་མ་ཆོར་བསམ་བཞིན་དུ་ཞེ་གནག་བྱ
ས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་སུ་ཞིག་ཉེ་སར་བཅར་ཆོ་དེ་ཉིད་ལྟར་ལ་སྒྱུར་བའི་
སྒྱུ་ལ་གདུག་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་པ་ཁོང་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཞིག་དུ་རི་ལྟར་ན་འགྱུར། དེ་བས་བ
ཀག་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་བཀག་དང་། གནང་བ་ཐམས་ཅད་ཡེ་གནང་། བཅས་པ་ཐམ
ས་ཅད་སྤྱི་སྒྲོམས་སུ་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ས་སྒྱུ་
པའ་ཆེན་གྱིས་སྒྲིམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་ནང་དུ་དགག་པ་འདི་ལྟར་བཏང་ཡོད། ཉམ
ས་ལེན་ཡེ་བཀག་ཡེ་གནང་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་པར་གང་བཀག་ཐེག་ཆེན་པར་བཀ
ག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་པར་གང་གནང་ཐེག་དམན་པར་ཡང་གནང་འོས་པ་ལ་དེ་ལྟ
ར་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་རེད། བཅས་པ་འགྲོ་བ་སྤྱི་ལ་བཅས་པ་ཡིན་ན། མི་ཡོད་ཆ
ད་གཟན་ཤམ་གྱོན་ནས་སོང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་རིགས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པ

ར་ཚུལ་བྱིས་པ་འཆལ་བའི་མི་ཚོས་གཟན་ཤམ་གྱིན་བསྐྱད་ན་གཞོན་པ་མ་གཏོགས་
པན་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ། སངས་རྒྱས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐྱེ་དང་
། བྱང་སེམས་ཉེ་བའི་སྤྲུལ་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་སྐྱེ་ཆས་སྤྲུལ་ནས་བཀྲུགས་ཡོད་པས་ཁོ་
ཚོས་ཀྱང་གཟན་ཤམ་མ་གྱིན་པའི་སྤྲིག་པ་དེ་ཁྱུང་དགོས་པ་ཨེ་རེད། ཉན་ཐོས་ཚོས་
ཆང་དང་བྱད་མེད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ན་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་སྤངས་སྤྱོད་ན་དགོ་བ་
ཡང་ཆེན་པོ་ཡོད། དེས་ན་སྟོན་པས་རང་གི་སྤྲོ་བ་མ་ཚོར་ཆང་དང་བྱད་མེད་བཞེན་
མི་ཚོག་པར་བཟོས་པ་དེས་སྤྲོ་བ་མ་ཚོར་པན་པ་མ་གཏོགས་གཞོན་པ་མེད། དཔེར་ན་
ཞིང་ཁ་ཡོད་ན་སད་དང་སེར་བའི་གཞོན་འཆོའ་བྱུང་སྤྱོད་ཀྱང་སྟོན་ཐོག་གི་རེ་བ་
ཡོད་པས་ཞིང་ཁ་གཏན་ནས་མེད་པ་ལས་དྲག་གི་རེད། དེ་བས་མི་དབྱལ་པོ་ལ་ས་ཞི
ང་སྤྱོད་པར་བཏང་ན་དེ་ཉིད་པན་བཏགས་པ་ལས་གཞོན་བསྐྱལ་བར་བཅི་མི་རུང་།
ཞེས་སོགས་ལ་བཤད་ལུང་བཤད་མང་པོ་ཞིག་གནང་འདུག །འོན་ཀྱང་དགོ་སྤྲིག་
གི་བྱེད་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་རྩ་བའི་རིགས་པ་དེ་ལ་སྟོན་སྤྱོད་ཅུང་ཙམ་
ཡང་མ་སྤྱོད་པ་ནི་ས་ཞིང་སྤྱོད་པའི་དཔེ་དེ་རང་ལས་ཀྱང་ཤེས་སྤྱོད། སྤྲིས་ཀྱིས་སྐྱེ་
འི་མཐས་པ་ངག་དབང་ཚོས་གྲགས་ཟེར་བ་དེས་ཀྱང་། འདིའི་ཐད་དུ་འབྲི་གྲང་པ་
ལ་རིགས་པ་ཏོག་ཙམ་ཡོད། ཅེས་ལན་མ་ཐེབས་པའི་ངོས་ལེན་ཞུ་དགོས་བྱུང་འདུག
པ་ལྟར་རེད། འབྲི་གྲང་པའི་ཡེ་བཀག་ཡེ་གནང་དང་། བཅས་རང་གནད་གཅིག་གི་
གྲུབ་མཐའ་དེས་ཀྱང་པཎ་ཆེན་སྒྲ་མའི་རིགས་པ་དེ་ཚོར་ཚུལ་མཐུན་གྱི་ལན་ཐེབས་
པའི་རེ་བ་མེད། གལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཞེས་པ་དེ་རང་བྱུང་གི་དགོ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། འ
བྲི་གྲང་ཚོས་རྗེའི་དགོངས་པ་ལྟར་དེའི་གནང་བཀག་གི་དབང་ཆ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོ
ད་དོན་མེད་ཅིང་། ས་སྐྱེ་པའི་བཞེད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསར་དུ་བཟོས་བཞག་
པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་བྱིས་པ་ལྟར་ངོ་བོ་དགོ་སྤྲིག་གང་ཡང་ཡིན་མི་
སྤྱོད་དོ། །ཕྱགས་རིག་ཚེ་ཐག་ཆོད་པས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ནང་འགལ་ནི་གས

ལ་པོར་མཐོང་། ཐུགས་དད་ཆེ་ཐག་ཚད་པས་རྣམ་གཞག་འདི་མི་བདེན་ནམ་སྟམ་
པའི་ཐུགས་བསམ་ནི་བཞེས་མ་པོད། དེའི་དབང་གིས་ས་འབྲིའི་ཆོས་རྗེ་རྣམ་པ་གཉི
ས་ཀ་ཐུགས་འོ་བརྒྱལ་པོ་བྱང་འདུག་སྟེ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་པལ་མོ་ཆེ་ཞིག་
དང་། ཆོས་པ་ཚོའི་རིགས་ལམ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་འདི་འདྲ་ཤ་སྟག་ཏུ
'སྤང་ངོ་། རབ་བྱང་པའི་ཆས་གོས་གཟན་ཤམ་འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་པའི་ཐུན་མེན་
ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཅི་ཡང་མེད། སྤྱིར་སྟོང་སྤྱད་སོ་སོར་རས་ཡུག་སྟེབ་གྱོན་བྱེད་པ་འདི་རྒྱ་
གར་བའི་ཡུལ་སྟོལ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རུར་སྤྲིག་གི་ཁ་དོག་ནི་ཐུ་སྟེགས་པའི་རབ་བྱང་
'གི་མཚན་བྱེད་ཅམ་ཡིན། བྱིས་སུ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོའི་དགོངས་འཆར་ལྟ་
ར་བྱེ་རོལ་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་ལེན་ཞིག་བཅོས་པ་འདི་ཅམ་ཞིག་སངས་རྒྱས་པའི་ག་
སར་གཏོད་རེད། དེས་ན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་སྤུལ་པའི་སྐུ་ཐམས་ཅད་གནའ་
དུས་ཀྱི་རྒྱ་གར་བ་ལྟར་ན་བཟའ་སྟོང་གཡོགས་སྤྱད་གཡོགས་ཅན་རྒྱང་རྒྱང་ཡིན་པ་
དང་། ཐག་རིང་བདེ་བ་ཅན་ན་བཞུགས་པའི་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་པ་ཁོང་ཡ
ང་སྐུ་ལ་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གསོལ་ཞིང་སེར་ལྗེ་མེར་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། བ
སྟན་པ་རྒྱབ་པའི་ཆོ་ན་སྐུ་ལ་གྱི་མི་འཇུག་ཅིང་གོས་ཀྱིས་ཆོན་མི་ལེན་པར་བཤད་ཅི
ང་མོས་པ་བཅས་ནི་བཤད་པ་ཅམ་དང་མོས་པ་ཅམ་དུ་ཟད། གཟན་ཤམ་འདི་ཡུལ་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོ་བའི་ཁུལ་གྱི་ཆ་ལུགས་དང་། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མི་ལ་
སྟོང་ཆོ་ཁ་ཤས་ཡར་སྟོན་གྱི་ཆ་ལུགས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱ་གར་
'མི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་ཡིན་པས་དེང་སང་གི་ང་ཆོ་ལ་འཆམ་པོ་ཞིག་ནི་མ་རེད། མ
དོར་ན་ཆོས་འདུལ་བའི་བཅའ་བྲིམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྟོག་མི་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པ
ར་མི་ལེན་པ་སོགས་བཟུགས་པར་འོས་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་སྟོས་མེད་ཐོག་ཁེ་ལ་མི་རེ
ག་པ་དང་། ཤིང་ལ་མི་འཛོགས་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་དེའི་བམ་ཟེ་དང་བྱིམ་བདག་དག་གི
'ངོ་མ་ཚག་པར་བཅས་པ་ཅམ་ལས་དོན་དངོས་སུ་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་དེ་ཅམ་

མེད་པའང་མང་པོ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ཆངས་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲུ་མ་སྤྲོས་འདི་མེད་རང་གཤེ
ས་དང་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མི་མཐུན་ཞིང་། རང་དབང་གིས་རྟེན་པའི་འདོད་བདེ་ཙམ་
ལ་ནི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་བཅི་རྒྱ་མེད་པས། དངོས་གནས་བྱས་ན་འདྲིའི་
ཆ་བ་དུ་ཤ་མི་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་བཞག་ན་བསྐྱང་སྤྱོད་ཞིང་པན་ཐོགས་མིག་མཐོང་
ལག་ཟེན་ཡིན་པས་དགེ་མཚན་ཆེ་བར་སྤང་མོད་མ་བྱུང་བར་འདུག་གོ། །ཆངས་སྤྱོད་
ཀྱི་དགོས་པ་མཐར་ཐུག་ནི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟབས་བདེ་དང་། སེམས་ཤུགས་བསྐྱུན་
རྒྱ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རང་དོན་དུ་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་དང་། སྤྱི་པའི་རྩ་དོན་ལ་ཐུ
ག་དུས་བྱིས་པ་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བའི་གཏོང་ཕོད་ཅན་ཞིག་དང་། གདོང་མཚང་བྱེ
ད་རྒྱས་མཐན་ཞིག་ཡིན་ན་ཆངས་པར་སྤྱད་པ་ལ་དོན་པོ་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་མིན་མོ་སྒྲོ
མ་བསྐྱང་བའི་ཡུས་ཆེ་ཙམ་ལས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་གང་ཡང་བསྟན་རྒྱ་
མེད་པའི་གྲ་བཅུན་སྐྱེ་ཞབས་རྣམ་པ་ནི། རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཆེན་མོའི་པོ་བྲང་ནང་མའི་
བཅུན་མོ་སྤང་མཐན་གྱི་ཉུག་རུམ་པ་བཟེར་བའི་སྤྱིས་པ་ལས་ངན་དེ་ཆོ་དང་འདྲ་བས
སྦྱང་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་གཞན་པས་བཅན་པོ་དབང་ཡོད་བྱས་ཏེ་
འབྲས་བུ་སྤྱངས་པ་ཡིན་པས་སྦྱང་རྩེ་བར་འོས་ལ། འདི་ནི་དོན་མེད་རང་སྤྱུག་རང་
གིས་ཉེས་པ་ཡིན་པས་ཡི་ཐུག་པའི་གནས་སོ། །

གསང་སྤགས་རྩི་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་ཐེག་པ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་མ
ང་པོ་ཡོད་པ་སྤྱོད་མ་དགོས་མོད། ཆོས་མངོན་གསལ་དོད་ཤོས་ཤིག་ནི་དགེ་སྤྱིག་ད
ང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འགོ་ལུགས་གང་ཡང་བརྒྱད་མི་དགོས་པར་གནད་དོན་ཡོད་ཆང་སྤྱོད་
མའི་བྱིན་རྒྱལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཆོག་པ་འདྲི་རེད། དེ་ཡང་ང་ཆོས་
ཤེས་གསལ་ལྟར་གསང་སྤགས་ལུགས་ལ་སྤྱོད་མ་རྣམ་པར་དམིགས་བསལ་གྱི་གོ་ཐོབ་ཆེ
ན་པོ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྤྱོད་མ་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་མ་ཆོས། །དེ་བཞིན་སྤྱོད་མ་དགེ་འདུན་ཏེ། ཞེ
ས་སྤྱོད་མ་རྣམ་པ་དགོན་མཚོག་གསོན་པོ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་སྤྱོད་མ་ཡིན།

ཞེས་སྒྲ་མ་རྣམ་པ་ནི་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་བྱེད་པོ་ཞིག་ཀྱང་རེད། མདོ་ལྷགས་ལ།
ངས་ནི་བྱོད་ལ་ཐར་པའི་ཐབས་བསྟན་གྱི། ཐར་པ་རང་ལ་རག་ལས་ཤེས་པར་གྱིས།
ཞེས་དང་། རྒྱབ་རྣམས་ཐྲིག་པ་ཚུ་ཡིས་མི་འཁྱུང་ཅིང་། འགོ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཕྱག་
གིས་མི་སེལ་ལ། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྟོ་མིན་ཡང་། ཁོས་ཉིད་ཞི་བ་བསྟན་པ་
ས་གྲོལ་བར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་གཞག་འགའ་ཞིག་ཡོད་མོ་
ད། གསང་ལྷགས་ཀྱིས་དེ་དག་ཡོད་ཚད་ཅིས་མེད་དུ་བཏང་བཞག་ཡོད། གསང་ལྷ་
གས་ལྷགས་ལ་སྒྲ་མ་ནི་ཐར་ལམ་སྟོན་པ་པོ་མིན་པར་ཐར་པ་སྟེར་བ་པོ་དང་། སྟོབ་
མ་ནི་ཐར་ལམ་སྟོབ་པ་པོ་མིན་པར་ཐར་པ་སྟོང་བ་པོ་རེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་གསང་ལྷ་
གས་ལྷགས་ལ་སྒྲ་མའི་གནང་བ་མ་ཐོབ་ན་སྟོབ་མ་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་མེད་
ཅིང་། སྒྲ་མའི་གནང་བ་ཐོབ་ན་སྟོབ་མ་ལ་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཆར་པ་འབད་མེད་ལྟན་
འགྲུབ་དུ་འབབ་ཡོང་བ་ཡིན། གསང་ལྷགས་ལྷགས་ལ་ཐྲིག་པ་ཚུ་ཡིས་འཁྱུང་བའི་ཁོང་
སྤྱག་བསྐལ་ཕྱག་གིས་སེལ་ཆོག ཁོས་ཉིད་ཞི་བ་སྟོན་མི་དགོས་པར་རྟོགས་པ་གཞན་
ལ་སྟོ་ཐུབ། གསང་ལྷགས་ལྷགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་དེ་ཐྲིག་པ་ཚུ་ཡིས་འཁྱུང་བའི་ཁོང་
སྤྱག་བསྐལ་ཕྱག་གིས་སེལ་ཆོག་པའི་དཔེ་ཡིན་ལ། གསང་ལྷགས་ལྷགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱ་
བས་ནི་ཁོས་ཉིད་ཞི་བ་སྟོན་མི་དགོས་པར་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྟོ་ཐུབ་པའི་ལུང་ཡི་
ན། གསང་ལྷགས་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལ་མཚན་ཉིད་གང་ཡང་ཆང་མི་དགོས་ཏེ། སྟོབ་མ་
ས་འཛོན་ན་བྱི་སོ་ལའང་རིང་བསྐལ་འཁྱུངས་འོང་བ་ཡིན། གསང་ལྷགས་ལྷགས་ཀྱི་
སྟོབ་མ་ལ་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་འཛོམས་མི་དགོས་ཏེ། སྟོན་དང་དཔེ་མེད་ཅིག་ཡོད་
ན་དེ་ག་རང་གིས་འགྲིག་པ་ཡིན། གསང་ལྷགས་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཆོས་འགན་ཁྱུར་ག་
ང་ཡང་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། རང་སྤང་གང་ཤར་དང་། ཅི་དྲན་གང་འདོད་གནང་ནས་
བཞུགས་ཆོག གསང་ལྷགས་ལྷགས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཆོར་རང་དབང་སྤྱ་ཙམ་ཡང་མེད་
དེ། སྒྲ་མས་རྒྱུ་བས་གསུང་ན་བརྒྱབ་རྒྱུ་དང་། སྟོབས་གསུང་ན་ཐེབ་རྒྱུ་བྱེད་དགོ་

ས། གསང་ཕྱགས་ལྷགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དེའང་སྒྲ་མས་མར་གནང་ནས་སློབ་མས་ཡར་
བསྐྱང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། སྒྲ་མའི་ཐུགས་ལ་མ་བབས་ན་དམ་ཚིག་གཞུང་བཞེས་ག
ནང་ཚིག་ལ། སློབ་མའི་སྒྲ་ལ་མ་བབས་རུང་དམ་ཚིག་ཡར་སློག་བྱ་ས་མེད། སློབ་མ
འི་བྱེད་སྤངས་མ་འགྲིག་ན་སློབ་མ་དམ་ཉམས་ཡིན་ལ། སྒྲ་མའི་གནང་སྤངས་མ་འ
གྲིག་རུང་སྒྲ་མ་དམ་ཉམས་མིན། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཏེ་ལོ་རྒྱ་འཛིན་རྣམ་
ཐར་དང་། བོད་གངས་ཅན་སྤྱོདས་ཀྱི་མར་པ་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་ལས་གོང་གི་རྣམ་ག
ཞག་དེ་ཚོ་ཡོད་ཚད་ར་སྤྱོད་བྱས་བཞག་ཡོད། དེ་ཡང་ཏེ་ལོས་རྒྱ་རོ་པར་དཀའ་ཆེན་
བཅུ་གཉིས་དང་། དཀའ་ཕན་བཅུ་གཉིས་ཏེ་དཀའ་བ་མི་འདྲ་བ་ཉེར་བཞི་སྟེ་ལྷན་
གཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་སྤྱད་ཏུ་བཅུག་པར་གྲགས་པ་དེ་ཚོ་དོན་དངོས་སུ་རྒྱ་མ་བརྒྱ་བ་ད
ང་། རག་པ་བརྒྱབ་པ་སོགས་མ་རབས་ཐ་ཤལ་གྱི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་ཏུ་བཅུག་
པ་རེད། ཡིན་ནའང་བཀའ་འབེབས་མཐན་སྒྲ་མར་སོང་སྟབས་བཀའ་གསུང་ཅི་བསྐྱ
བ་མ་བྱས་ས་མ་ཐུག་པ་རེད་ལ། སྒྲ་མའི་ཅི་གསུང་ཚིག་ཡིན་སྟབས་ཐྱིག་པ་བྱས་ཀྱང་
‘དགེ་བར་འགྱུར་སོང་བ་རེད། མཐར་ཏེ་ལོས་རྒྱ་རོ་པའི་སྤྱིང་ཁར་དོག་རྒྱག་ཐུན་ཅ
བ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཞུས་པས་རྒྱ་རོ་པ་དྲན་མེད་ཏུ་བརྒྱལ། བརྒྱལ་བ་ལས་སངས་པ་ད
ང་དཔོན་སློབ་དགོངས་པ་དབྱེར་མེད་ཏུ་གྱུར་ཆར་འདུག་སྟེ། དེ་མ་གཏོགས་ཁོང་
རྣམ་གཉིས་ཚིག་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོན་སྒྲ་སློབ་ཆགས་པ་ཞིག་མིན་ཏེ། ཏེ་ལོས་ཚིག་
གཅིག་མ་གསུངས་ལ། །རྒྱ་རོས་ཚིག་གཅིག་མ་ཉན་ཏེ། །བྱིན་རྒྱབས་རྟོགས་པ་འཕོས་
པས་གོ་ལ། ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེ་བཞིན་མར་པས་མི་ལར་མཁར་སྒྲ་གམ་རྒྱུ་པོ་གྱུ་
བཞི་བཅིག་ཏུ་བཅུག་པ་སོགས་ཡི་ཆད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་སྤྱང་ཆུང་གངས་མེད་པ
འི་སྟོན་སྒྲ་ཆར་བཅད་པ་དེའང་བཟླས་ཆོད་ལ་མར་པས་རྒྱ་འབྲས་མེད་པའི་བྱ་ངན་
ཤ་ལྟག་ཐྱིལ་བ་དང་། མི་ལས་དོན་དག་མེད་ས་ནས་དཀའ་ཕྱག་གངས་མེད་ཅིག་ཟུ
ངས་སོང་བ་ལྟ་བུར་སྤྱང་མོད་གསང་ཕྱགས་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་མིན་པར་བྱ་གཞག་རྒྱ

བས་པོ་ཆེ་ཞིག་གི་གཞི་ཐིངས་སོང་བ་རེད། ད་དུང་གྲུབ་ཆེན་ག་གེ་མོས་སྤྱི་ཞིག་སྤངས་པས་གྲོང་ཁྱིམ་འབྲུམ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ཐོབ་ཅེས་དང་། རྟོགས་ལྡན་ཆེ་གེ་མོས་གར་ཞིག་འབྲུབ་པས་བྱ་དང་རི་དྲགས་ཡོད་ཆད་འཇའ་ལྟས་སྤྱི་དངས་ཞེས་དང་། ཁ་ཆང་སྟོད་ལ་གདུག་མ་ཐག་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་ཞེས་དང་། ཉལ་པོ་བྱེད་བཞིན་མཁའ་སྟོད་དུ་འཕྱར་སོང་། ཞེས་སོགས་ངོ་མཚར་རབ་དུ་ཆེ་བའི་རྣམ་ཐར་མང་པོ་མངལ་རྒྱ་ཡོད། ཉན་བསྟོམ་ན་ཉན་འཆང་རྒྱ། མཆོན་བསྟོམ་ན་མཆོན་འཆང་རྒྱ། སྐལ་ལྡན་ལས་འཕྲོ་ཅན་ལ་བསྟོམ་མི་དགོས་པར་ཐོས་པ་ཅོམ་གྱིས་གོ་ལ་འགོ་བའི་གདམས་ངག་ཟེར་བ་འདི་འདྲ་ལོས་ཡིན་སྟེ། སྤྱབས་འགོ་འི་བསམ་སྟོང་ཅི་ཅོམ་ཤུགས་ཆེ་ན་བྲན་གཡོག་གི་འདྲ་ཤེས་དེ་ཅོམ་གྱིས་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡིན། ཞེས་པ་འདི་མདོ་ལྟགས་ཀྱི་སྤྱབས་འགོ་ལ་སྤྱར་ན་ཅུང་ཟད་མི་འཕྲོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད་བསམ་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་གསང་སྤགས་ལྟགས་ཀྱི་སྤྱབས་འགོ་ལ་སྤྱབས་སྤྱི་འགོ་བ་ནི་དངོས་གནས་སྤྱབས་མའི་བྲན་གཡོག་རྒྱག་པ་རང་རེད་བཞག། ཀྱུན་གྱིས་ཤེས་གསལ་ལྟར་མི་ལ་རས་པ་ནི་གསང་སྤགས་ལྟགས་ཀྱི་སྟོབ་མ་དེ་ཡན་མེད་པ་ཞིག་རེད་ལ། ཁོང་སྤྱབས་མ་མར་པ་ལ་སྤྱབས་སྤྱི་སོང་རྗེས་མར་བའི་གཡོག་ལ་རྒྱག་དགོས་པ་དག་ཨ་ཅང་ཅང་སྟེ། མར་བའི་འདུག་རྟོགས་བདག་མེད་མའི་ཡང་བ་འཛོ་བའི་འཛོ་སྟེ་གས་དང་། ཡོས་བཛོ་བའི་བཛོ་སྟེ་གས་ཡན་ཆད་ཞབས་བྱི་ཞུ་དགོས་ཐུག་པ་རེད། ལྷོ་ག་རྒྱལ་སྤང་དར་མས་རབ་བྱུང་ཁ་ལ་མི་ཉན་མཁན་ཆོ་རྟ་ཞོན་པའི་ཞོན་སྟེ་གས་བྱེད་སྟོང་སྤྱད་འདུག་པ་བདེན་མིན་ཅི་ཤེས། དེ་མ་གཏོགས་བདག་མེད་མ་ལྟ་བུ་མི་ཨོང་བཀྲག་བརྒྱབ་ནས་བ་འཛོ་ཞིང་ཡོས་བཛོ་མཁན་གྱི་ནག་མོ་ཏམ་པ་ཅན་དེ་འདྲ་གཞན་ན་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཨོ་ཡོད་ན་སྟེ། ནམ་རྒྱུན་འཛོ་བའི་ཁྲོད་དུ་ང་ཆོས་སྤྱབས་མར་ཕུག་དབང་ཞུ་བ་ཞེས་མགོ་ཐོག་དུ་སྤྱབས་མའི་ལག་པ་འཛོག་དུ་བཅུག་པ། ཞབས་བཀྲག་ཞུ་བ་ཞེས་རང་ཉིད་གན་རྒྱལ་དུ་འབྱེལ་བའི་ཐོག་དུ་སྤྱབས་མར་དོག་བཅི་བྱེད་དུ་བཅུག

‘པ། ཆགས་མེད་རིན་པོ་ཆེས། གོས་དུམ་སྐྱ་སེན་ཆབ་བསེལ་ཡང་། །དད་ཅན་མང་པོ་
ས་བྱིར་དང་བདུང་། །ཁ་སྒྲིགས་པོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །མིག་ལ་བྱུག་དང་སྐེ་ལ་བྱུ་
ག། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་མའི་ཁ་འབྱུང་ལག་འབྱུང་རང་གི་མགོ་དང་ལུས་ལ་བྱུ་
ག་པ། རང་གི་ཁ་མིག་སྒྲ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་སྒྲ་མར་མཆིལ་མ་འདེབ་དུ་བཅུག་པ། སྒྲ་
མའི་སྐྱ་སེན་བསྐྱེད་པའི་དུ་བར་སྒྲོམ་པ། ཐ་ན་སྒྲ་མའི་གཅིན་སྐྱག་ཡན་ཆད་བྱིན་སྒྲ་
བས་གྱི་རྩལ་སྤྱ་བཅིས་ཏེ་བ་ཞིང་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱང་གསང་ལྔགས་ལྔགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་
བཞེན་ཚུལ་དྲི་མ་མེད་པ་རེད། ད་དུང་དེང་སང་ལག་ལེན་བྱེད་མཁན་མེད་པ་ཅམ་
མ་གཏོགས་སྒྲ་མ་ཡབ་ཡུམ་སྒྲོམས་པར་འབྱུག་པའི་སྒྲོར་མཆོམས་སྤྱ་སྒྲོབ་མར་སྒྲེ་ལྔག་
བྱེད་དུ་བཅུག་ཅིང་། རྩེ་ཐོག་དུ་ཡོང་བའི་ཁྱག་ནག་གི་ཐིགས་པ་དེ་ཉིད་འཛམ་སྐྱི་
ང་ན་དགོན་པའི་དངོས་གྲུབ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞིག་ཡིན་རབས་གྱི་བཤད་པ་བརྒྱབ་པ་སོག་
ས་མི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ཆོ་ག་བྱུག་ལེན་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། མདོར་ན་གསང་ལྔ་
གས་ལྔགས་ལ་སྒྲ་མའི་ཞབས་བྱེ་ཡག་པོ་ཞུས་ཏེ་བསྐྱེད་ན་གཞན་གང་ཡང་བྱེད་མི་ད་
གོས་པར་རང་གར་སངས་རྒྱས་འགོ་བ་རེད་ལ། སྒྲ་མ་དགེས་པོ་མ་བྱུང་བྱིན་གཞན་
ཆོགས་བསགས་སྐྱབ་སྒྲོང་ཅི་ཅམ་བྱས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མེད་པར་རྩི་རྩེ་དཔུལ་བའི་མ་
ཐིལ་དུ་འབྱར་འགོ་བ་རེད། གསང་ལྔགས་ལྔགས་གྱི་དམ་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྐྱ་
ན་སྒྲ་མའི་སྐྱ་གསུང་བྱགས་གསུམ་ལ་ཞབས་ཏོག་ཕངས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་འདིའི་
ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན། དེ་བས་གསང་ལྔགས་ལྔགས་གྱི་སྒྲ་མ་ནི་ཡེ་ཤུའི་ལྔགས་གྱི་ལྷ་
ཆེན་ལས་ཀྱང་སྐྱ་གསོད་དང་དབང་ཐང་ལྔ་འབྱུར་གྱིས་ཆེ་ཞིང་། ཡེ་ཤུའི་ལྔགས་
གྱི་ལྷ་ཆེན་དེ་འཛིག་རྟེན་འཛུགས་སྐྱན་གནང་མཁན་གྱི་དགོན་མཆོག་ཅིག་ཡིན་ན།
གསང་ལྔགས་ལྔགས་གྱི་སྒྲ་མ་དེ་འཛིག་རྟེན་ལོངས་སྤྱོད་མཁན་གྱི་དགོན་མཆོག་
དེ་རེད་ཅེས་བཤད་ཆོག །ད་དུང་བྱུག་ལས་གནང་སྒྲུངས་ཁ་ཤས་གྱི་ཐད་ནས་བསམ་
ན་འཛིག་རྟེན་གཏོར་བཤེག་གཏོང་མཁན་གྱི་དགོན་མཆོག་ཅིག་རེད་ཅེས་ཞུས་ནའ

ང་མི་འབྲིག་པ་མེད་པའི་ཚད་རེད། སྐད་གྲགས་ཚད་པའི་རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་
ཅུ་བེར་བའི་མི་དེ་རྣམས་ཀྱི་འགོ་ལྷགས་འདུག་སྤངས་ལ་གཅིག་སྟོན་དང་། ཁོ་ཚོའི་
ཁྱོད་དུ་མི་གསོད་མཁན། དམག་རྒྱག་མཁན། རྒྱ་མ་རྒྱ་མཁན། སྐྱག་རྩུན་ཤོད་མཁན།
ཆང་རག་འཐུང་མཁན། ཤོ་རྒྱན་འབྱེད་མཁན། གཞང་འཚོང་མཁན། ཕྱགས་བཤའ་
མཁན། ཉ་བཟུང་མཁན་སོགས་བྱ་བ་སྤྲུག་རིགས་ངན་ཚད་བྱེད་མཁན་རྒྱང་མ་གཏོ་
གས་ཡ་རབས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་འཚོ་བ་རྣམས་བའི་མི་མང་པོ་བཟང་རྒྱ་མེད། བོད་དུའ
ང་ཚོ་བོ་བཀའ་གདམས་པས་བཅུན་ཚུགས་ཕྱན་བྱ་བེན་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ཕྱགས་
ཀན་རྣམ་པས་ཡོས་བཅོམ་བཅོམ་དང་། བྲག་དགྲུག་དགྲུག་གནང་གཤམ་བྱས་ཡོད། ར་
ཆེན་རྩེ་རྩེ་གྲགས་ཀྱིས་ངན་ཕྱགས་བསགས་ཏེ་ས་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་བཅུ་གསུམ་བ
སྐྱལ། འབྲུག་སྟོན་ཀྱན་དགའ་ལེགས་པས་དགའ་རོགས་ལྷ་སྟོང་བརྒྱ་མེད་ཉི་ཤུ་ཙམ་
བསྐྱེགས། དེ་ལྟར་ནའང་ཁོ་ཚོར་ཕྱི་ཀན་དང་འཆལ་པོའི་མིང་ཤས་འོང་རྒྱ་ལྟ་ཅི་སྟེ།
ད་དུང་གཟི་བརླིང་དང་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་ཚད་དུ་བཅུས་ནས་ཀྱན་ལ་གསང་མཐོར
སྟོག། བཤའ་ཏེ་ཏ་ཤམ་ཐབས་སྟོན་པོ་ཅན་གྱིས། ཆང་དང་བྱད་མེད་འབྲིག་པ་རིན་ཆེ
ན་གསུམ། རིན་ཆེན་གཞན་ནི་རྩོམ་པོ་རིན་ཆེན་ཉིད། ཅས་དང་། པོ་བྱང་ཞི་བ་འོད་
ཀྱིས། སྟོར་བ་དར་བས། སྟོལ་བ་དར་བས་ར་ལྷག་ཉལ་ཐག་བཅད། ཅས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་ཏེ་མོ་ཐམས་ཅད་དང་སྟོར་བའི་རྩོམ་སྟོ
བ་དཔོན་ཡང་བྱོན་སྟོང་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་ཡག་ས་དང་བཟང་ས་ནས་འབྲེལ་བཤད་
བོང་བའི་ཨ་འབྲུག་འདྲ་བ་རེ་བསྟོན་རྒྱ་ཡོད་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོན། མདོར་ན་ནང་པ་
སངས་རྒྱས་པའི་ཐེག་པའི་ཆེ་མོ་གསང་ཕྱགས་རྩོམ་ཐེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་
ས་མཐོར་གཤེགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྟོན་སྟོན་ཅན་དེ་ཚོ་དང་། དེང་སང་འཇམ་སྟེ
ང་ཐོག་དུ་མི་གསོད་མེ་རྒྱག་གི་ལས་འགུལ་སྟེལ་མཁན་གྱི་འཛིགས་སྐྱལ་དག་སྟོན་རི
ང་ལྷགས་པ་གཉིས་པོ་ཀྱན་སྟོང་དང་ཀྱན་སྟོན་གང་ལ་ཡང་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་དབྱེ་བ

‘འབྲེད་དཀའ་བ་ཞིག་རེད་འདུག །འོན་ཀྱང་འབྲེལ་བཤད་བསྐྱོན་སྤངས་མི་འདྲ་བ་
ཕན་བྱ་ཡོད་པ་ནི། རང་པའི་གྲུབ་ཆེན་རྣམ་པས་ཁོང་རྣམ་ཆོའི་ཞལ་གྱི་ནང་དང་ཕྱ
ག་གི་འོག་ནས་ཤི་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁོང་རྣམ་ཆོ་ཉིད་ཀྱིས་འདྲན་འགྲོ་བ
ཞིན་ཡོད་གསུངས་པ་དང་། འཇིགས་སྐལ་དྲག་སྟོད་པས་ཁོ་པ་ཆོས་བསད་རིམ་བཞི
ན་ཁ་ཆེའི་སྟ་མོ་ཨལ་ལས་འདྲན་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་འདི་རེད། འོན་འདི་
དག་ཁོ་བོས་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་དཔང་དུ་བཞག །ཚིང་མེད་
ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་མང་པོའི་རྣམ་ཐར་དཔེ་རྩ་བཟུང་ནས་སྒྲས་པ་ཡིན་གྱི། ར
ང་ཉིད་སྔགས་ལ་མི་མས་པའི་དབང་གིས་གཞི་མེད་ཀྱི་སྐྱར་འདེབས་དང་། གསང་
སྔགས་འཆལ་བར་སྟོད་པའི་མི་ངན་ཁ་ཤས་ཀྱི་བྱ་སྟོད་བག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང
ས་རྫོགས་ནག་འབྱམས་སུ་བཅིས་པ་གཏན་ནས་མིན་ཏེ། མི་བདེན་སྟམ་པའི་མི་ཡོད
‘ཆེ་ཁོ་བོ་དང་སྟན་དུ་བགྲོ་སྟེང་གི་ལམ་ནས་བདེན་རྒྱན་བརྟུར་ཤ་གཙང་པའི་ལས་
སུ་ཞུགས་མཛོད་དང་ད་གཟོད་ཏ་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཉལ་འདི་རྩེ་སོག་བསྒྲིག་པས་
མཛོད་པའི་བཀལ་ལན་ངེས་དོན་འབྱུག་སྒྲའི་ནང་དུ་ཡོད་སྟམ་ཡང་ཡོད་ལ་མ་འོང
ས་པས་སེམས་བཟང་ཅན་གྱི་སྟོག་པ་པོ་ཞིག་གིས་རོགས་རམ་གནང་བའི་རེ་བ་ཞུ།

ཟླ། སར་ཕྱིན་ལྷགས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱེད་པ།

སར་ཕྱིན་གཞུང་གི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་སྟོས་ཅན་དེ་དག་ཐེ
ག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མཛོད་པ་ཡིན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོད་
ཆོད་མར་འོས་མིན་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་སུ་སྤྱང་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་
‘པའི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཀུན་ལ་ཚིང་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ནི་ཉན་ཐོས་ལུ

གས་ཀྱི་ཐེ་མོན་གསུམ་པོ་ཉེ་དང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཐེར་འབོ
ད་པ་འདི་དག་ཙམ་ཡིན། འདི་དག་གི་ཁོད་དུ་སྐྱེས་པའི་རབས་དང་སྔོན་གྱི་བྱང་བ་
སོགས་ལ་སྤྱང་གཏམ་གྱི་སྤྱད་གཏན་ནས་མེད་པ་མིན་ཡང་། གཞི་ཅིའི་ཆ་ནས་སྟོན་
པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཆོ་ལོ་རྒྱས་དང་མཛད་པ་ཐིན་ལས་སོགས་དངོས་ཡོད་དང་ཐག་ཉེ་པོ་
ཞིག་འཁོད་ཡོད། སྟོན་པ་ཉིད་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་སློབ་མའི་གཙུག་པོ་མཆོག་བྱ
ང་དང་། ཉན་ཐོས་འོད་སྤྱང་ཆེན་པོ་སོགས་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་ནས་བསྟན་
པའི་གཏད་རབས་བདུན་ལ་སོགས་པས་བསྟན་པ་སྦྱོང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཐེག་ཆེན་
གྱི་གྲགས་འགྲུལ་ཅི་ཡང་མེད། དེ་ལྟའི་ངང་ནས་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་ཞིག་སོང་བ
འི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་སྔོན་གྱི་སེམས་ཙམ་པའི་སློབ་དཔོན་ལྷ་བརྒྱ་སོགས་ཀྱིས་གསུང་
རབ་རྣམས་འདོན་པ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་འདོན་ཞིང་། འདས་རྗེས་ཀྱི་
ལོ་ཆེག་སྟོང་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་སུ་ད་གཟོད་སྤྱ་ཐོགས་གཉིས་སོགས་བརྒྱད་ནས་ཤིན་
ཏུ་མི་འདྲ་བའི་ཆོས་སྐད་སྐབས་པོ་ཆེ་དག་ས་བྱབ་རྩི་བྱབ་ཏུ་གྱུར་པ་རེད། དེ་དག་
གི་བྱངས་དང་རྒྱད་པ་གང་ཡིན་དེས་པ་ན། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཁོ་རང་ས་འོག་ཏུ་འཇུག་ན
ས་ཡར་ལ་དྲངས་པ་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཁོ་རང་ནམ་མཁའ་ལ་འཇོག
ས་ནས་མར་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་འཇིག་རྟེན་མི་ཡུལ་
འདིར་མཇུག་མོ་འཇུགས་ས་གཅིག་ཀྱང་རག་མེད་པ་རེད། ཁོང་རྣམ་གཉིས་ལ་བསྟ
ན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་མོར་བཤང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དྲང་མོར་ཁྱུ་ན་བྱངས་ལྱང་མེ
ད་པའི་བྱབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གསར་དུ་སྤེལ་མཁན་ཡིན་པ་འདི་ལ་ཐུག་ཡོད།
གཙུང་དབྱིག་གཉེན་སྐྱ་ན་གཞོན་དུས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བར་ན་ཅོད་པ་རྩ་དག་ཆེ་
བའི་སྤང་ཡིན་པ་འདིས་སྐབས་དེར་ཐེག་ཆེན་ས་ཐོག་ཏུ་བྱད་ནས་དུས་ཡུན་མི་རིང་
བར་ཤིས་ཐུབ། དེས་ན་སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཁོང་འདས་རྗེས་ཀྱི་བཞི་བརྒྱ་ལོན་དུས་སྐ
ལ་འཁྱུངས་ཤིང་དགྲང་གངས་དུག་བརྒྱའི་བར་དུ་བཞུགས་པ་སོགས་ནི་གཏམ་རྒྱུད་ཙ

མ་དང་། དགུ་བརྒྱ་ཙམ་དུ་འབྱུངས་ཤིང་སྟོང་ཕྱག་ཡས་མས་སུ་གོངས་པ་ནི་དངོས་
དོན་དུ་བབྱང་ན་འགྲིག །མཁས་དབང་དགེ་ཚེས་ལགས་ཀྱིས། ལེགས་ལྡན་དང་ཚེས་
གྲགས་སོགས་གསང་ཕྱགས་ལ་ཆ་རྒྱས་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དུས་རབས་བདུན་
པའི་གཡས་གཡོན་ཙམ་ལ་ཡང་ཡོངས་གྲགས་སུ་གསང་ཕྱགས་ནང་བསྐྱར་གནང་བ་
འི་མགོ་པལ་ཆར་ཚུགས་མེད་པ་འདྲ། ཕྱིས་སུ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་མཚན་འཁོ་
ད་པའི་གསང་འདུས་རིམ་ལྗང་། ལྷ་བའི་མཚན་འཁོད་པའི་སྟོན་མ་གསལ་བ་སོ་
གས་མང་དུ་དར་ཡང་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གི་གསུང་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆ་ནི་ལྷ་སྐྱབ་
ཡབ་སྐུ་འདས་ནས་མི་ལོ་བརྒྱ་སྟོར་མང་པོ་སོང་རྗེས་གཞི་ནས་དོན་པ་ཡིན་འདུག་
པའི་ཕྱིར། སྟོང་བཙན་གྱི་བཀའ་ཆེམས་དང་། པད་མའི་བཀའ་ཐང་ཟེར་བ་དག་ད་
ང་འདྲ་བར་སྟོབ་དཔོན་གོང་མའི་མཚན་གཡུར་བ་ཙམ་དུ་བྱད་དོ། །མོ་བའི་༡༩༣༥་པོ་
ལྷ་ངན་མེད་ཀྱིས་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་པོ་ཉ་བཀྱེ་སྐབས་རྒྱལ་བཏུན་དར་བའི་
ཤར་སྟོ་ཨེ་ཤེ་ཡའི་ཡུལ་གྱི་ཁག་ཏུ་སྤེལ་པ་མ་གཏོགས་ཐེག་ཆེན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ད་
ང་། རྒྱ་ནག་གི་སྟོབ་དཔོན་ཐང་སྤེལ་གསུམ་པ་སོགས་ཀྱིས་མདོ་སྟོར་མ་གཏོགས་
གསང་ཕྱགས་ཁྱུར་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བོད་དར་རྒྱུགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྟོར་
དུས་ཕྱིས་སུ་ཡང་རྒྱ་གར་ན་མཇལ་རྒྱ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཅས་ལ་ཐུགས་བསམ་དྲ་
ང་མོར་བཞེས་ན་གོ་བ་ནམ་ལངས་པ་ལྟ་བུ་རེ་འཆར་རྒྱ་ཡོད་མོད་ཕྱོགས་སྤྱང་གི་རེ་
སྤེལ་ནག་པོས་མགོ་གཏུམས་མཚུག་གཏུམས་བྱས་པའི་མི་དག་ལ་ཅི་ཆ། རྒྱ་གར་དུ་ལྷ་
སྐྱབ་ཞབས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་འབུམ་པ་ལྷ་ཡུལ་ནས་སྤངས་པ་ནས་བབྱང་སྟེ་མདོ་གསར་
ཙམ་གྱི་མཚམས་བཞག་ཅིང་། ཅི་ལུ་པའམ་དུས་ཞབས་པས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མི་ཡུ་
ལ་དུ་སྤངས་རྗེས་རྒྱུད་གསར་ཙམ་གྱི་ཆ་སྐབས་ཞི་འཇགས་སུ་ཕྱིན་པར་གྲགས། འོན་
ཀྱང་ང་ཚོ་བོད་ཡུལ་ལ་མཚན་ན་ནི་དེ་ནས་བཅིས་པའི་མི་ལོ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་གི་རྗེ་
ས་ཏེ་དུས་ད་ལྟ་ཡང་ས་ཚོས་དོ་ཚས་སྒྲ་ཚུགས་དོལ་མཚམས་བཞག་ཐུབ་ཀྱིན་མེད་པ་

འདིས་ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་ད་དུང་ཡང་བར་སྐྱང་ཁམས་ནས་མར་འབབ་ཡག་བྱས་མེད་པའི་ར་སྤྱོད་བྱུང་ཡོད། ཐེག་ཆེན་པའི་རང་སྐྱད་ལྟར་ན་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་དངོས་སུ་བསྐྱར་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཡང་། ཁོང་དགོངས་པ་རྫོགས་མ་ཐག་སྟོ་བྱར་དུ་མི་ཡུལ་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདུལ་བྱ་གཅིག་ཀྱང་གོ་རྒྱུ་རིག་རྒྱ་མེད་པ་ཆགས་པས། སྲས་གྱི་བྱ་བོ་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་སོགས་བྱ་ཐབས་ཟད་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ནམས་བསྐྱམས་ནས་ལྷ་སྤྱུ་ལྷ་མེན་དྲི་ཟའི་ཡུལ་བཅས་སུ་ཐེབས་ཏེ། དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་འབྱམ་པོ་སྤྱོད་པོའི་འཆོ་བ་རོལ་བཞིན་བཞུགས་དགོས་བྱུང་བ་ཡིན་འདུག །བྱམས་འཇམ་དབྱངས་ཁྱབ་འདི་དག་ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱ་གར་ཡུང་པའི་ནང་དུ་ས་སྐྱེས་རྩོ་སྐྱེས་གྱི་མི་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་འཇིག་རྟེན་གཞན་ནས་འབྱར་འོང་བའི་ལྷ་རེད་ཟེར་བཞིན་འདུག་སྟེ། དོན་དུ་དངོས་ཡོད་དངོས་མེད་གང་ཡིན་བརྗོད་ཆོད་མི་ཐེག་པ་ཞིག་དུ་སྐྱང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སྟོན་པ་ཁོང་སྐྱེ་འཆི་འཕོ་འགྱུར་ལ་རང་དབང་ཐོབ་ཅིང་། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་ལས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་ཡོལ་བར་ནམ་དགོས་ན་ནམ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་དུས་ཆོད་མ་རན་གོང་ནས་ཆོས་འཁོར་སྟོང་བསྐྱར་མཇོང་ཅིང་། སྲས་གྱི་བྱ་བོ་ཆོ་སྐྱོག་ལོངས་མེད་པར་སྐྱེ་ཆའི་འཕེན་པ་རྫོགས་འགོ་བ་འདི་དག་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཇི་ལྟར་བརྒྱབ། དགྲང་གངས་དུག་བརྒྱ་བཞུགས་པའི་སྐྱེ་ཆོ་ཞིག་ཡོད་ན་སྤྱུ་སྐྱབ་ལས་སྟོན་པ་ཉིད་ལ་མཁོ་ཆེ་བར་མི་འདུག་གས། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ཡང་རབ་དེ་ཆོ་བསྟན་པ་ཡར་དར་གྱི་སྐབས་སུ་གཅིག་ཀྱང་འོང་རྒྱ་མེད་པར་ཁྲ་བརྒྱ་ཐ་མ་ཆོས་ལ་ཉེ་དུས་གཞི་ནས་ཁྱུ་དང་ཁྱུ་བྱས་ཏེ་གང་ནས་གཤར་ཡོང་བ་ཡིན་སུས་ཤེས། ཐེག་ཆེན་གསུང་སྐབས་སྤྱིན་བདག་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་དང་། ལྷ་མཁན་གནས་བརྟན་ཀུན་དགའ་པོ། ཉན་མཁན་དགེ་སྟོང་བརྒྱ་ཕྱག་སྤྱོད་དང་བརྒྱ་གསུམ། ད་དུང་དགེ་བསྟོན་པ་མས་གཙོས་པའི་བྲམ་ཟེ་དང་བྱིམ་བདག་དེ་འདྲའི་མང་།

པོ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ། ལྷོན་པ་ཟུང་ན་ལས་འདས་མ་ཐག་སུ་ཞིག་གིས་དེ་ཆོ་ཡོད་ཆ
ད་ལ་བརྟེན་ཟས་བརྟེན་ཆུ་འདྲ་བྲངས་པ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས། ཁོ་ཆོས་ཐེག་ཆེན་ག
སྲུང་སའི་སྟོད་ཐུན་གྱི་སྟོབ་མ་མ་རྟེན་པའི་དབང་དུ་བཏང་བྱང་མི་ཆོ་ལོ་རྒྱས་གསུང
སའི་མི་རེ་གཉིས་ཤིག་ཅི་ལ་མི་རྟེན། དེས་ན་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་གིས། ཐེག་ཆེན་ས
ངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་མ་རེད། ལྷ་སྦྱབ་སོགས་ཀྱིས་རང་བཟོ་བྱས་པའི་
བཟུན་བཅོས་རེད་ཅེས་སྦྱ་བ་ལ་ནི་བྱགས་ཁག་ཁྱོན་ནས་མི་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན་དེ
ང་སང་མི་ཁ་ཅིག་གིས། ལྷ་ཡུལ་དང་སྦྱ་ཡུལ་ནས་སྦྱངས་པའི་རྩི་ཚང་ཁ་པའི་གསུང་
རྩི་མ་ཡིན་ཟེར་ནས་བརྟེན་བྱ་ཆལ་ཆལ་ཅན་གྱི་དཔེ་དེབ་བཟད་རྒྱ་རྩོགས་རྒྱ་མེད་པ་ཞི
ག་ཤུད་འོང་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན། རྩི་ཡི་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པའི་བསམ་ཤེས་ཅན
གྱི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་ཁས་ལེན་གནང་ཐབས་བྲལ་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ
འི་ཕྱིར། རྩི་རྩི་ཐེག་པའི་ཆོས་སྟོར་ནམས་ལ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་དགྲ་འགྲུར་གྱིས་ཁྱུངས་
ཁྱུང་མེད་པ་ཤ་ལྷག་སྟེ། གསང་ཐུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྩི་རྩི་འཆང་ཞེས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་
ཤུག་བྱུང་པ་སྦྱ་སར་བབས་པའི་མིང་ཡིན་ཟེར་བ་ལྷ་བྱ་གསུང་མཁན་ཁྱུངས་ཁྱུང་མེ
ད་པ་དང་། ས་གནས་རི་རབ་ཀྱི་ཆེའམ་རྩི་རྩི་བཅུན་མའི་ལྷ་གའི་ནང་དུ་ཡིན་ཞེས་
པ་ལྷ་བྱ་གསུང་ས་ཁྱུངས་ཁྱུང་མེད་པ་དང་། རྒྱུད་འཆད་པ་པོ་དང་ཁྱུང་པོ་འང་
ང་ཡིན་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་གསུང་ཡུལ་ཁྱུངས་ཁྱུང་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་
བཟུན་པའི་ཆོས་ཡིན་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་གསུང་དུས་ཁྱུངས་ཁྱུང་མེད་པ་དང་། ཉན་མོང
ས་མ་སྦྱངས་ལམ་དུ་བྱེད་ཞིང་མ་བསྟོམས་ཐོས་པས་ཆོག་ཅེས་པ་ལྷ་བྱ་གསུང་རྒྱ་ཁྱུང
ས་ཁྱུང་མེད་པ་དང་། ལུབ་ཕྱོགས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དེར་མཆོ་ཞིག་ཡོད་པ་སྐམ་པའི་
ལུལ་ནས་རང་བྱུང་གི་རྒྱུད་སྡེའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཞིག་ཐོན། དེའི་ནང་གི་དཔེ་ཆ་ན
མས་བྱུང་ཆེན་ས་ར་ཉས་རྒྱ་གར་དུ་སྦྱེལ་འདྲེན་བྱས་པ་རེད་ཅེས་པ་ལྷ་བྱ་རྒྱུད་པའི་
ལོ་རྒྱས་ཁྱུངས་ཁྱུང་མེད་པ་བཅས་པ་སུ་ཡིན་བཤད་རྒྱ་མེད་པའི་ནལ་གྱི་བྱ་ཞིག་དང་

འདྲ་ཡང་། བསམ་སྒྲིག་ཡངས་བཏང་དྲགས་པས་གང་ལ་ཡང་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ
མ་གཞག་བརྩི་མི་དགོས་པར། སྒྲོབ་དཔོན་སོ་སོའི་བསམ་ཚེད་དྲན་ཚེད་རེ་དང་། ཅི
དགའ་གང་སྦྱིད་རེ་གདམས་ནས་བཤད་ཆོག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་བས་རྒྱུད་སྡེ་རེ་རེ་
ལ་ལྷགས་སོལ་མི་འདྲ་བ་ཉི་ཤུ་སྟུང་ཅུ་རེ་ཙམ་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། དེ་དག་གཅིག་
ལས་གཅིག་རྒྱབས་ཆེ་ཞིང་ཡ་མཚན་པ་དག་དག་ཡིན། མདོར་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུ
ང་ནི་གནའ་བོའི་རིག་བྱེད་གཏམ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་དགོད་ཐོ་བའི་ལྷ་སྦྱང་འབའ་ཞིག་
སྟེ། རྗེ་རེད་མདའ་བས། གང་ནས་སྒྲངས་པའི་བྱངས་ཀྱང་མི་སྤང་ན། །འཕྱོན་མའི་
བྱ་བཞིན་འདི་ལ་སྟུང་ཡོད་རྟོན། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འཕངས་པ་ནི་དུས་ཀྱི་འ
ཁོར་ལོ་སྒྲེར་གྱི་ཐོག་དུ་འཕངས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཕོག་པ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་སྦྱི་ཡི་སྤྲུལ་ཕོག་འདུ
ག་གོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མར་ནས་མར་ལ་རྗེ་འབྲིབ་དང་། གདུལ་བྱའི་སྒོ་རི
ག་རེ་བརྒྱལ་རེ་དེག་དུ་བྱད་འགོ་བཞིན་ཡོད་སྟེད་ཀྱི་བཤད་ཡམ་དེ་དང་བསྟན་ན།
ཆོས་ཀྱི་ཟབ་བྱད་ཀྱང་རྗེ་སྤྲུག་རེ་ཞན་དུ་འབྱུར་འགོ་འོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མིན་པར་ཐེ
ག་དམན་གྱི་རྗེས་སུ་ཐེག་ཆེན་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤྲུགས། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མའི
རྗེས་སུ་གོང་མ་བཅས་རིམ་གྱིས་དར་ཞིང་། དེ་དག་སྡེ་མ་སྡེ་མ་རྒྱམས་ལས་བྱི་མ་བྱི་
མ་རྒྱམས་རེ་མཐོ་རེ་རྗེག་དུ་བྱད་སོང་བ་འདི་གཉིས་གལ་མི་བྱག་པའི་ནང་འགལ་སྒྲ
ན་མེད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ། གནས་ལྷགས་རྒྱང་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན་ནི་དེ་ལྟར་
ལགས་མོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱམ་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་རྒྱུད་སྡེ་དག་
གསར་དུ་དར་སྡེལ་བཏང་བ་ལ་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་མེད་ཅེས་ནི་ནམ་ཡང་སྤྲོ་བ
མིན་ཏེ། རྒྱ་གར་གྱི་ལུ་སྤྲུགས་བྱེད་དག་གིས་སྒྲོབས་འབྱོར་རྒྱས་པའི་ཞིང་ཁམས་ད
ང་། མི་སེམས་སྤྲུལ་བའི་ཐར་པའི་སྤྱིང་ཁ་མང་པོ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་འཇུ
གས་སྤྲོན་བྱས་པ་ན། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མཁས་པ་ཆོས་བྱད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ
བཞིན་དེངས་འགོ་ཚུལ་གྱི་སྟེད་ཆ་རྟེང་པ་དེ་རང་བཤད་དེ་བསྟན་ན་མདུན་ལམ་སོ

ར་གང་ཡང་མེད་པར་ཤེས་ཏེ། ར་དང་བསྟན་ནས་འཆམ་རྒྱལ་པའི་དཔེ་ལྟར་འཛིན་
'རྒྱ་མེད་པའི་དག་ཞིང་དང་། ཤི་རྒྱ་མེད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ གསལ་སྤྱོད་མེད་པའི་རྣམ་
མཁུན་སོགས་ལ་མཆོན་ཆེ་བའི་ཐེག་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་གསར་གཏོད་ཐུབ་པ་དེས་ར
ང་ཉིད་འཆི་ལམ་ནས་ཐེངས་གཅིག་བསྟུབས་པ་ཡིན་ཞིང་། གྲུབ་མཐའ་ལྷ་ཕྱིའི་བར
'ན་ཐོད་མི་ཐུག་པའི་ཉེ་བལ་རྒྱལ་སྤབས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེས་ཏེ་འགལ་བ་བ
རྒྱུ་པ་འདི་ཡང་འཐབ་རྩས་ལྷ་ཕྱི་ཐེངས་པོ་ཞིག་མ་རེད་ཅེས་སྤྱོད་ཐེད་ཤེས། ཡང་
ལྷ་ཕྱིའི་དབང་ཐུག་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་ལ། ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་ཐད་ནས་སངས་རྒྱས་པ་སོགས
'གྲུབ་མཐའ་གཞན་དག་དང་འགྲན་ཚྩོད་བྱེད་པའི་སྒོ་བས་པ་མེད་ཀྱང་། ཅ་རྒྱུང་ཐེ
ག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པའི་མན་ངག་དང་། མན་ངག་
དེ་དག་ལས་བཟླས་བཟླས་རིག་རིག་གི་གྲུབ་འབྲས་མང་པོ་བསྟན་རྒྱ་ཡོད་པས་དད་
ཐུན་མི་དམངས་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་འགྲུགས་པའི་རྣམས་ཤུགས་ལ་སྤྱོད་ཀྱང་འགྲན་རྒྱ་དང་བ
ལ་བའི་ཆོད་དུ་སྤྱོད་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་ཀྱང་སྒོ་སྒོ་བས་ཆེན་པོས་ལྷ་
ཕྱིའི་ལུགས་ཀྱི་ངོ་མཆོར་ཆེ་བའི་རྒྱུང་སྤྱོད་ཀྱི་མན་ངག་མང་པོ་ནང་འདྲན་གནང་
ཐོག །མན་ངག་དེ་དག་ལ་བསྟན་ནས་ཆོ་ལུས་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་འགྲུལ་
བཤའ་གསར་དུ་བསྟོན་པ་སོགས་གཞན་ཀྱི་ལེགས་ཆ་འདུས་ལ་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱ
ང་ཡོད་པའི་གསང་ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་སྤེལ་བ་དེས་ཇ་དྲག་ཆེ་བའི་འགྲན་ཚྩོད་
ཁོད་ནས་སྤར་ཡང་རྒྱལ་ཁ་ཐེངས་གཅིག་སྤངས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་སྤབས་དེ་ནས་བ
བྱུང་ལྷ་ཕྱི་སྤྱོད་གསུམ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པ་གཅིག་པུ་ཡ་མེད་ལྷ
'བྱུར་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ལྷ་ཕྱི་ཐེངས་ལེགས་བཅོས་དང་ཡར་རྒྱས་མ་བཟང་བར་མ
'ཟད། རང་ལྷ་མཆོག་འཛོན་ལ་བརྟེན་པའི་རྟིང་ཞེན་མཁུན་འཛོན་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིག་
ཀྱང་འབྲས་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་འཐད་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་པ་མི
'དགོས་པར་མཆོན་ཆ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་པ་སྤེལ་མཁན་ཀྱི་ལྷ་ཕྱིའི་དམག་དཔུང་

ཡུལ་དབུས་སུ་སླེབ་པ་བཅས་རྒྱུ་དང་འགལ་འཛིང་གི་ཁྲོད་ནས་རྒྱ་གར་འཕགས་
པའི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཞུན་པ་ཉིན་བཞིན་མ་བཟུང་པར་རྒྱད་པ་ནས་རྒྱད་པ
འི་ཕྱོགས་སུ་ཆས་སོང་བར་སྤང་ངོ་། །༡༩ལ་རྗེས་འཇུག་ར་ལ་ཡ་བཏགས་པ་ཞིག །
རྗེད་བྱེད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱེ་སྟོང་རང་སྟོག་ལ་དབྱེད་ན་ཁྲུངས་ལྡན་མིན་པའི་ཚུལ་དེ་ཉ
ར་ཡིན་ལ། བརྗེད་བྱེད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མིན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། བ
ལྷས་ན་མཆར་མཆར་ཅམ་ལས་དབྱེད་ན་སྟོང་པོ་དེ་ཅམ་མེད་པའི་ཆར་སྤང་ཞིག་བྱ
ང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་མཚོན་ན། ཕྱོགས་དང་
རིས་སུ་མ་ཆད་པར་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་ལ་སེམས་ཁུར་གནང་
བ་ནི་དངོས་གནས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཡི་ཕྱགས་བསྐྱེད་ཅིག་ཡིན་པ་སྟོས་མ་དགོས་མོད།
འགྲོ་བའི་བདེ་སྤྱད་རང་རང་གི་ལས་ལ་རག་ལས་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལྷགས་དེ་ཉ
ད་དབང་བཅན་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན། རྒྱབས་ཆེན་གྱི་ཕྱགས་བསྐྱེད་དེའང་སྟོང་བ
སམ་ཅམ་ལས་ལག་ལེན་གྱི་རིན་ཐང་ཆར་མེད་ཅིང་། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་དང་བ
དག་བས་གཞན་གཅིས་བསྟོམ་པའི་ཐབས་ལམ་དེ་དག་ལའང་ཕྱགས་རང་གིས་ཐོས་
རྗེས་ཐང་ཁྱག་མའི་མགོར་གཡོགས་པ་ཉླ་བུའི་གཡོ་སྐྱུའི་ཆ་ཞིག་འདྲིས་ཡོད་བཟོའ
དུག་སྟེ། རྒྱལ་ཁ་གཞན་ལ་སྟོང་ཁྱལ་བྱས་ན་ཁེ་སྟོགས་རང་གིས་ལེན་ཐུབ་པའི་གན
ད་གསང་ཞིག་རིག་ནས་དེ་ཉླར་བསྟོམ་པ་ཡིན་འདུག་པས་སོ། །རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་
བདུན་གྱི་རྩ་བ་མར་ཤེས་དྲིན་དྲན་གྱི་གདམས་ངག་འདི་ལ་ནི་གནས་ལྷགས་རྩང་ཅ
མ་ཡང་མི་འདུག། ཆོ་རབས་གཞན་དུ་པ་མ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སུ་ཡང་མེད་པ
འི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡོད་ཆད་ད་ལྟའི་པ་མ་ནང་བཞིན་བཅི་དགོས་ན། ཆོ་རབས་གཞ
ན་དུ་དག་བོ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སུ་ཡང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡོད་ཆད་ད་
ལྟའི་དག་བོ་ནང་བཞིན་བཅི་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད། གཞན་དག་རང་གི་
པ་མར་གྱུར་པའི་སྐབས་སུ་ཟས་ཀྱི་ཕུད་བྱེན། གོས་ཀྱི་རྩིས་གཡོགས་ནས་བྱམས་སྦྱང་

གནང་བ་ནང་བཞིན་རང་ཉིད་གཞན་པའི་ཕ་མར་གྱུར་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་
ཡོད་ངེས་པས་ད་ནི་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བྱས་ཡུས་འདོན་རྒྱ་དང་། སྤྱོད་ལེན་བྱ་རྒྱ་
གང་ཡང་ལྷག་མི་འདུག །དེ་ལྟར་བསམ་ན་མར་ཤེས་ངོན་དྲན་གྱི་མན་ངག་དེ་སེམ
ས་ཅན་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་རིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་འགོ་བའི་ཐོག་ཏུ་ད་ལྟའི་
ཕ་མའི་བཀའ་ངོན་གྱང་བྱས་པ་རྗེས་མེད་དུ་གཏོང་བའི་ངན་རྒྱས་ཤིག་རེད། ཅས་
བཤད་འོང་ན་དེ་ལ་ལན་འདེབས་ཇི་ལྟར་དགོས་པ་ཁོ་བོས་མི་ཤེས་པར་འདུག་པས་
ཤེས་མཁན་བྱེད་ཅག་ལ་འདྲི་བར་འདོད་དོ། །བདེན་བཞིའི་འཇུག་ཚྭ་དངོས་སྟོབ
ས་གྱི་རིགས་པས་འགྲུབ་པ་བདེན་ན། གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་མ་སོང་བའི་ཐུ་སྟེགས་པ་
ལ་ཐར་ལམ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་འདུག་སྟེ། ཁོ་ཚོས་གྲང་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྤྱི
ད་ཅེའི་དངོས་གཉེན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ལ་སྟོན་
པ་དང་བསྟན་པའི་ཆ་རྒྱན་ཅིར་མི་བཟུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚོས་འདི་པ་ལས་བྱེ་རོ
ལ་ཏུ་གྱུར་པའི་མི་ལ་ཐར་པའི་སྐལ་པ་མེད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་སྒྲིབ་གཅོད་གྱི་རང་གཤེ
ས་བྱི་རུ་མངོན་པ་ཅམ་དུ་ཟད། འབྲུལ་པའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་པ་བདེན་ན།
དེའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཅིག་ཤུས་ཆོག་གི། འོགས་སུ་ཆོག
ས་བསགས་སྤྱིབ་སྦྱོང་ཞེས་པ་དེ་ཚོ་དགོས་དོན་ཅི་ཡོད། ལས་དང་ལུས་ཟད་སོགས་མི
་དགོས་མི་རུས་མི་ཤེས་པར་བཤད་པ་མིན་ནམ། བསྐལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་
བར་དུ་བྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་པ་དེ་གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱའི་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ཡ
ང་། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་ཐུག་བཅས་སུ་ཁས་ལེན་འོས་ཏེ། རྒྱ་ཐུག་བ
ཅས་ཤིག་ལས་འབྲས་བྱ་ཐུག་མེད་ཅིག་འོང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཐོབ་རྗེ
ས་སུ་མཆོད་བྱིན་གངས་མེད་པ་ཞིག་གནང་བ་དེའི་ལག་རྗེས་སུ་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་
པ་ཞིག་གྲང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱོད་པའི་དགེ་རྩ་རྒྱུད་དེར་ཡང་གཟུགས་སྐྱ་ག
ཅིག་ཡོད་ན། མི་སྤྱོད་པའི་དགེ་རྩ་རྐབས་པོ་ཆེ་དེ་བར་མ་དོ་རུ་རྒྱུད་འཛིན་བ་འོས་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་རེར་སེམས་རྟོགས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་བཤད་པ་
དང་། སྐབས་རེར་ཚྲགས་མ་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པ་དེ་དག་ཀྱང་
'ནང་འགལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་དུ་ངེས་སོ། །བསམ་པ་དགོ་དང་མི་དགོའི་བྱེ་བྲག་ལ
ས་དགོ་ཐྱིག་གཟུགས་བརྟན་ཆེ་ཆུང་གི་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་ལངས་ཕྱོགས་འདིས་དོན་
'དངོས་སུ་ཀུན་སྦྱོང་ལ་བག་ཆགས་ངན་པ་ཞིག་བཞག་ཡོད་དེ། རང་གི་ཀུན་སྦྱོང་ག་
ང་ཡིན་ནི་སུ་ལ་ཡང་གསལ་ཆ་མེད་པས་ཀུན་སྦྱོང་བཟང་པོ་ཡོད་ལུལ་གྱིས་སྦྱོང་ངན་
'འབྲས་ཚད་ལ་གཞན་པས་སྟངས་འཛིན་བྱ་ཐབས་བྲལ་བས་སོ། །ལྷག་པར་དུ་གསང་
'སྟགས་ལྟགས་ལ་རྟོགས་པའི་གདེང་དང་ཐུན་ན་ལུང་པ་དམར་པོར་བསྐྱར་ཡང་ར
ང་ལག་ཡིན་པའི་བྲིམས་ལྟགས་འདིས་ཆོས་འདུལ་བའི་ལྟགས་ཀྱི་དམངས་གཙོ་དང་
འདྲ་མཉམ། དྲང་བདེན་བཅས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་ཚད་ཅད་ནས་ཕྱངས་ཤིང་མང་ནས་
བསྐྱེལ། བྲིམས་ལྟགས་འདིས་སྒྲ་མ་དང་གོང་མ་རྣམ་པའི་མཛད་སྦྱོང་ལ་ཚད་འཛིན་
ཅུང་ཅམ་ཡང་མེད་པར་དམིགས་བསལ་སྟེར་རྒྱུ་བྱས་པས། ཁོང་རྣམ་ཚོའི་བྱེ་ནང་
གསང་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་རུལ་དྲི་དང་སྐྱར་དྲི་འབྲལ་བའི་རྩ་བ་ལྷུ་ཡུལ་
ནས་ཚུགས་ཤིང་ཅེ་མོ་ལྷ་ཡུལ་དུ་རྒྱས་པ་རེད། མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱིའི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྐོར་
ལ། འདས་པའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་བྱ་བ་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་བྱོན་མ་སྤྱོད་
ཞིང་། མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འང་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་བྱ་བ་དེ་འདྲ་འབྱོན་རྒྱ་ཡོད་
པའི་ཤེས་བྱེད་སྤྲ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད། ད་ལྟའི་སངས་རྒྱས་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཁོང་ལ་ཡབ་ཡུ
མ་སྲས་སྟོས་མེད། ཤ་བྲག་རུས་པ་མེད། བྱ་ག་དང་ཁོང་སྦྱོང་མེད། འབྲག་རྒྱ་ལྷོགས་
རྒྱ་མེད། ར་རྒྱ་ཆ་རྒྱ་མེད། འཆི་རྒྱ་ནས་རྒྱ་མེད། དེ་དག་ཡོད་ཚད་ཚུལ་བཞུན་དང་
ཆོ་འཕུལ་ཅམ་ཡིན་ཞེས་པ་འདིས་དོན་དུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མི་གྲལ་ནས་ཕུད་དེ་ལྷ
'སྤྱང་ཁོད་ཀྱི་མི་སྣ་རུ་བསྐྱར་བ་ཡིན། མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ཡབ་ཡུམ་དང་སྤྱུ་ལུས་
འདས་གོངས་བཅས་མེད་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པོ་བས་གཙང་ནི་རྒྱ་བལ་མཆ

མས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་ཡིན་པས། ཁོང་གི་མངའ་ཞབས་ཡོངས་སུ་བྱད་མེད་
ན་རྒྱུང་མ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཡོད་མེད་ཀྱང་ཐེ་ཚམ་ཅམ་ཡིན་ན། རྒྱལ་ཕྱན་དོན་
ཐུབ་ལ་བཅུན་མོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་འཛིག་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་ག་ལ་འཛོམས། སྟོན་པའི་
ཐུགས་རྒྱུད་དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་མེད་ཀྱང་སྟོན་དུ་མི་ཆེ་སྟེ།
ཁོང་པོར་མཐོང་བའམ་མིན་ཡང་རུང་། འདོད་པའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན། འདི་
ཡིས་སྟོན་བྱའི་གྲངས་མཁྱེན་པ། ཁོད་ལ་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད། ཅས་བདེན་བ
ཞིའི་སྒྲུང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་སྟེ་དགོས་པའི་དོན་ཀྱན་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
ཡོད་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་བསམ་དོན་འབྱུང་པར་མ་བཤད་དམ། དཀྱེལ་ཡངས་ཀྱི་བས
མ་སྟོ་འདི་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་ཆགས་དབྱིབས་དང་། ཐ་རྒྱལ་གྱི་བྱ
བ་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཆོས་ཆོན་གཉིས་མི་འགྲིག་བཞིན་དུ་མགོ་སྟེལ་བྱེད་པའི་
ཐུགས་ཁུར་འོ་བརྒྱལ་དེ་འདྲ་སྟོང་དགོས་དོན་རྩ་བ་ནས་མེད། ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་རྣ
མ་མཁྱེན་གྱི་གོ་དོན་ཆེད་དུ་གཟིགས་ན་གང་ཡང་མཁྱེན་ཐུབ་པ་ཞིག་དུ་འདོད་ཅིང་
། དེ་ཡང་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་སྟེ་ཉིན་མཚན་དུས་དུག་དུ་འཛིག་རྟེ
ན་ཁམས་འདིར་གཟིགས་ནས་སེམས་ཅན་སུ་ནི་དར། སུ་ནི་རྒྱད་སོགས་ཞིབ་འཇུག་
གནང་སྟེ་ལས་དོན་སྐྱབ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་འདི་ཉིད་དོན་ལ་གནས་མིན་ག
ང་ལྟར་ཡང་རྣམ་གཞག་རྒྱུང་ཟད་བབ་ཆགས་པ་ཞིག་རེད། ལྷག་པར་དུ་སྟེ་པའི་ལུ
གས་ལ་སྟོན་པ་ཐུ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་ཆོས་འདུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པའི་རྒྱལ་ཆབ་
དང་བཞུན་པ་དམ་ཆོས་གཉིས་ཀའི་གོ་ཆོད་དགོས་པ་མ་གཏོགས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱ
ས་རང་ངོས་ནས་ཡེ་ཤེས་དང་ཕྱིན་ལས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་འགོ་བར་འདོད་པའི་
ཐུབ་མཐའ་འདི་སྟོས་བཅས་ཀྱིས་བཤད་ན་རྒྱུང་བརྟན་བརྩིང་ཅན་ཞིག་ཡིན། དེ་མི
ན་ཐེག་ཆོན་པའི་ལུགས་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལྷ་མ་གཅིག་ཁོ་ནའི་མཛེད་ཕྱིན་ཡང་ནམ་
མཁའ་ལྟར་ཀྱན་ལ་བྱུང་ཅིང་བསྐལ་པ་རི་བྱིད་བར་དུ་ཆར་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཆོ།

སངས་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ཚེ་འབྱོན་པ་ལ་དགོས་ནུས་སྤྱི་ཙམ་མི་འདུག་ཟླ། སངས་རྒྱུ་ཕྱི་མ་
དེས་བསྐྱབ་མི་ཐུབ་པ་དང་། མི་ཚར་བའི་ལས་ཀ་སྣ་གཅིག་ལག་དུ་འོང་རྒྱ་མེད་པའི
ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ཚེ་ནམ་ཡང་ལག་པས་ལག་པ་བཅངས་ཏེ་ཁ་རྟོག་གེར་འདུ
ག་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ་གྱི་ཞལ་ནས། འོག་
མིན་སྤྱག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་དེ་རྒྱ་གར་ཚེ་བའི་ལུང་པ་ནང་བཞིན་དུས་བཞི་
དབྱེར་མེད་སྟེ་ཐེང་ངེ་བར་ཡོད་པ་ནི་ཞིང་ཁམས་དེ་འཇུགས་སྐྱུན་འཆར་འགོད་ག
ནང་མཁན་རྒྱ་གར་བའི་མི་ཡིན་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རེད་ལ། དེས་པ་ཕྱ་ལྔ་ཞུ་འོངས་སྐྱུ
དེ་རྒྱ་གར་བའི་ཡུལ་མིའི་ཆ་ལུགས་ནང་བཞིན་དར་གྱི་སྟོང་གཡོགས་སྤྱད་གཡོགས་
དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱང་གདུབ་ལག་གདུབ་གྱོན་ནས་བཞུགས་ཡོད་པ་ནི་འོངས་སྐྱུ
དེ་རྒྱ་གར་གྱི་མི་ཡི་སྐྱ་སྐྱེ་ཡིན་པས་རེད། དེས་རིགས་འགྲེས་ནས་རྒྱ་ནག་པའི་མི་ཞིག
འོངས་སྐྱུ་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཁོས་ཨག་ཚེ་རིང་པོ་ཞིག་བཞག་ཟླ། གསེར་
འབྲུག་རིས་གྱི་བེར་ཆེན་ཞིག་གྱོན་ནས་སྟོང་པར་ངེས་ལ། བོད་མི་ཞིག་གི་ནས་འོག་
མིན་དུ་སྐྱེས་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཁོས་དཔག་བསམ་གིང་གི་ལོ་མར་འདོད་འཇོ
འི་བ་མར་སྐྱར་བའི་དཀྲུག་ཇ་ཞིམ་པོ་ཞིག་འཐུང་བཞིན་བསྐྱད་ཡོད་རྒྱུ་རེད། ཅས་
གསུངས་པ་འདྲིས་ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་གྱི་སྐྱུ་དང་ཞིང་ཁམས་ཡོད་ཚད་གྱི་དབྱེ་ལ་
ཐོག་བརྒྱབ་པ་ཡིན་མོད། ཁོང་གི་རྗེས་འཇུག་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་འཛིན་ནམ་པས་དེ
དོན་བྱུར་ཙམ་ཡང་མ་དགོངས་པར་ད་དུང་སྟོག་བཅད་ས་ལ་སྤྱི་འཁོར་ནས་ལུས་ཡོ
ད་པ་འདྲ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཁོང་བཟང་པོའི་བསྐྱལ་པ་འདི་ལ་སྤྱིར་ཡང་བྱང་རྒྱ
བ་སྟོང་པོར་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དུ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེ
ད་པ་ནས་སྤྱི་ན་མེད་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་ཟིན། ཞེས་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་ཐེག་
ཆེན་པའི་ཁོད་དུ་བྱབ་འདུག་པ་འདི་ནི་གིན་དུ་མ་ལགས་པ་ཞིག་ཟླ། དེ་ལྟར་ན་གས
ར་དུ་ལམ་ལ་བསྐྱབ་ནས་ཕྱིས་སྤྱི་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པའི་མཚན་གཞི་འཇོག་རྒྱ་མི་རྟོད་

པར་འདུག་པའི་ཕྱིར། རོ་མཚར་དང་ཡ་མཚན་གྱི་གཏམ་ལ་ཏ་ཅང་རྩམ་བྲགས་ན་
དོན་དངོས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཐམས་ཅད་འདི་ལྟར་ཚུད་ཚོས་སུ་འགྱུར་འགོ། སྐད་ཆ་འདི
འི་ཤུགས་རྒྱུན་ངན་པ་ང་ཚོའི་རྒྱུད་ལ་འགོས་ཚབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སླ་མ་སུ་ཞིག་གི་
ནམ་ཐར་འགོ་བཙུགས་མ་ཐག་ཏུ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདྲེན་པ་ཤུགས་རྩེ་ཅན་འདི་ཉིད་
ངེས་པའི་དོན་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་དུ་མའི་ལྷ་རོལ་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་ཟེན་ཡ
ང་། དང་དོན་གསུལ་བྱའི་སྤང་ངོར་སྤར་ཡང་ཐེག་པ་རིམ་འཛུགས་གི་མཛད་པ་འདི་
དང་འདི་ལྟ་བུ་བཞུགས། ཞེས་པའི་ཆེ་བཟོན་འདི་འདྲ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱེད་དགོས་ཤིང་
། དེ་ལྟར་མིན་པར་ཆོ་འདི་རང་ལ་བསྐྱབ་ནས་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་
པར་བྱས་ན་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆུབས་ཚུང་ཞིང་པལ་ཆེར་སྤྲད་པའི་གནས་ལྟ་བུར་བཅི།
འདི་འདྲའི་གོམས་སྒོལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅུང་ཟད་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་མི་སྣ་ཡོད་ཆ
ད་ལྟ་འདྲེ་གདོན་བཞེགས་གང་ཅུང་ཞིག་གི་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་བཅིས་ཏེ། མེས་དབོན་ནམ
་གསུམ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་། ལུ་ཏུམ་བཙན་པོ་བདུད་འདྲའི་སྤང་གོག །རྒྱ་
ནག་གོང་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས། དབྱེན་ཇིའི་རྒྱལ་མོ་རྩེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ། ཨ་རིའི་སྲི
ད་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་བཅས་ཡིན་རྒྱུར་ཐག་བཅད། ལུ་ཅག་ནི་ཤ་དང་
ཁྲག་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་ཡིན་པས་ཁོ་ཚོ་ལྟར་ག་ལ་ཡོང་ཞེས་རང་གིས་ར
ང་ལ་མགོ་ལྷག་ཆ་བེར་བ་རེ་བཞུས་ཏེ་སུས་ཀྱང་མ་བསྐྱལ་བར་བྱན་འབངས་ཀྱི་བརྟུ
ལ་ཞུགས་དང་དུ་སྤངས། གཞན་པས་ང་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་གྲུས་འདུད་མ་བྱས་ཀྱང་ཆོ
ག་ཅིས་མར་ལ་གནང་བ་བྱིན་ཡང་། བྱན་ཚུང་ངས་བྱིད་ལ་གྲུས་འདུད་རབ་གཅིག་
མ་ཞུས་ན་ག་ལ་འགྲིག་ཅིས་ཡར་ལ་ཞུ་བ་ཤུལ་ནས་སྤྲུལ་མོ་ཐང་ལ་བཙུགས་ཤིང་མ
གོ་བོ་བྱང་ཁར་ཕབ་སྟེ་སྟོན་པར་སྟོ་བའི་རང་ཅག་གི་ད་ལྟའི་མི་གཤིས་སྤྲུག་པོ་འདི་
ཉིད་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱིང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཟོན་གཞི་པོ་སྟེ་ལྷ་ལས་བཙུམས་ཏེ་བ
ཟོན་བྱ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་རྟོག་གའི་ལམ་ནས་བརྟལ་བཟླགས་ཅུང་ཟད་བྱས་

པ་འདི་ནི་མཚན་པ་ཅམ་སྟེ། ཞིབ་ཏུ་ན་ཚེས་ལྷགས་འདི་ཡི་བྱི་ནང་བར་གསུམ་ན་ཐེ
ར་འདོན་བྱ་རྒྱ་གངས་མེད་པ་ཞིག་མཆིས་མོད། ཏ་ཅང་མང་ན་ཉོབ་པའི་རྒྱ་ལས་ད
གོ་མཚན་ཆེ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཐོག་ཏུ། ཏུས་ཚོད་རིན་པོ་ཆེས་གཙུག་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡོ
ད་དགུས་ཀྱང་ཁོ་བོར་སྒོ་ཀུན་ནས་གཏུག་ཅིང་གཙུག་པར་གྱུར་པས་ད་ནི་དེ་ཅམ་གྱི
ས་ཚོག་ཤེས་པའི་བགྱི་བ་རྒྱུར་སྒྲངས་པ་ལགས་སོ། །

སྒྲ་མས་བསྐྱལ་བའི་ཚེས་མིང་འབོད་པོད་མེད། །

པ་མས་གནང་བའི་གཅེས་མིང་འབོད་རྒྱུ་མེད། །

རང་གིས་བཏགས་པའི་སྒྱུག་མིང་མདའ་སྒྱུག་ཏུ། །

འབོད་པས་ས་བྱི་གསར་ཚེས་དགུ་ལ་སྦྱར། །

ལོག་ལྟའི་བསྒྲགས་ཡིག

_____རང་རྩམ་ལོག་རྟོགས་སྟོང་སྟོབས་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ།

ལོག་རྟོགས་སྟོང་སྟོབས་ཞེས་པ་ནི་ཀྱ་རེའི་ཚུལ་དུ་བཏགས་པའི་དྲ་མིང་ཞིག་ལས་རྩོ
མ་ཡིག་འདིའི་ཁ་བྱང་དངོས་མིན། འོན་ཀྱང་མིང་ཆོག་འདི་ལ་ཡིན་གཅིག་འབྲེལ་
བ་ཞིག་བརྒྱབ་དགོས་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། སྟོན་བྱོན་སྟེས་ཆེན་དམ་པ་གནམ་ས
'ཏྲ་བུ་དག་གི་རྩོ་རྩེའི་གསུང་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་ལོག་ཅིང་། རྒྱབ་བཞུན་པ་འདི་
གཞན་པས་བཞུས་ན་ལོག་སྟོབས་ཡང་བ་ཞིག་དང་། མི་ལོ་སྟོང་ཚོ་བཞུལ་བའི་རིང་
ལ་འཇིག་རྟེན་སྐྱུས་ཀྱང་ཐུག་རེག་མ་རྒྱས་པའི་རྣག་ཐུམ་ཞིག་གཙག་གཤག་བཏང་
བ་འདི་རང་ངོས་ནས་བཞུས་ན་སྟོང་སྟོབས་ཤིག་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཆོག་པས་ཀྱ་རེའི་
ཁྱོད་དུ་བདེན་ལྷགས་ཀྱང་རྟོག་ཅམ་འདྲེས་ཡོད། དེ་མིན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དགག་སྒྱུབ་བ

སམ་སྒོ་འདི་ལྟག་རྟགས་ཡིན་པའི་ངོས་ལེན་ཁུས་པ་མིན་ལ། ལྟག་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་རིག་
དེ་སྒྲིང་སྒྲོབས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པའང་མིན་པས། རྗེས་སྤྱོད་དགག་ལན་འབྲི་མཁན་
འདྲ་ཡོད་ཆོ། ཤིན་ཏུ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ཡིན་ཁུས་ཀྱིས། ཐོག་མར་ལྟག་རྟགས་སྒྲིང་
སྒྲོབས་ཞེས་པའི་ཁ་བྱང་འདི་མི་འཐད་དེ། ལྟག་རྟགས་ཡིན་ན་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཡིན་པ་
འགལ་བའི་བྱར། ཞེས་སོགས་དོན་མེད་ཀྱི་ཚིང་རྟོག་དེ་རིགས་སྒྲིང་དོན་མེད་ཅེས་ཁུ
་བ་ཡིན། མ་གཞི་དང་སང་ངའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་གནས་བབ་ནི་ཚོམ་བརྒྱབ་རྒྱུའི་སྒྲོ
ས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོད་དུ་སྒྲུང་ཡོད་མོད། ལྟག་ཚོམ་འདི་ཟླ་བ་བདུན་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ
ར་སྒྲོན་ཞིག་ནས་འབྲི་འགོ་བཙུགས་ཆར་བས་ད་མཇུག་ཅིག་མ་བསྐྱངས་ན་ངོ་ཆ་བ
ར་སེམས་ཏེ་ཨ་ན་ཨུ་ཚུགས་ཁོ་ན་བསྒྲོན་པའི་འབྲས་བུར་ད་ཆར་ཐབས་ཆག་ཅིག་གྱ
བ་པའི་ཁུས་ཡིན་ཡང་། རྒྱགས་ཀྱིས་བབ་པ་མིན་པར་བཅན་གྱིས་བཅོར་བའི་དབང
་གིས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཆ་ནས་རང་གིས་བསམ་ཆོད་ཅམ་ཞིག་འབྱུངས་མི་འདུག་ཅི
ང་། ཆོན་པ་དང་པོ་ཅམ་མ་གཏོགས་གཞན་དག་ལ་ཁུ་དག་ཡག་པོ་ཞིག་ཀྱང་བྱ་ལོ
ངས་མ་བྱུང་བར་འབྲི་ཆར་རིམ་བཞིན་དུ་ཐོག་ཏུ་སྤེལ་སྒྲོབས་སྒྲུག་ཏུ་མ་འདང་ས་ཡོ
ད་མི། དེའི་ཆ་ནས་ཏ་རེ་ཏུ་རེ་ཅན་གྱི་མི་ངས་བྱེད་སྒྲོག་མཁན་རྣམ་པར་ཐོག་མར
་དགོངས་དག་ཁུ་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རང་བཙུགས་ཀྱི་ཟམ་པར་རང་ཉིད་ཐར་དགོས
་པའི་དཔེ་ལྟར་བཟོད་བྱ་དང་ཚོད་བྱེད་གང་ལ་ཡང་སྒྲོན་དང་ངོ་མ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཀྱ
ང་འགན་ཁུར་ཆ་ཆང་ལེན་ངེས་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་ཁག་འདོགས་བྱ་ས་བཅོལ་ཏེ་ག
ཡོལ་རྩེས་མིན་པས་གོ་བ་སྒྲོ་ལྟག་མི་ལེན་པའི་རེ་བ་ཡོད། ངའི་གཞུག་སེམས་ཀྱི་ངོས་
ནས་བཤད་ན་ཆོས་ལུགས་ལ་དགག་པ་བརྒྱབ་སྟེ་ཅུ་མེད་དུ་གཏོང་དགོས་སྟམ་གྱི་མེ
ད་ལ། ང་རང་ཉིད་ཆོས་ལུགས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལྟག་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན།
ཆོས་ལུགས་ནི་མའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་པའི་བས་ཡིན་པས་མེད་པར་གཏོང་དགོས་དོན་
མེད་པར་མ་ཟད་གཏོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད། ཆོས་ལུགས་ནི་དུས་རིམ་གྱི་བ

ར་དུ་མི་ཡུལ་དུ་དར་བར་ངེས་ཤིང་དེ་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་མི་རྣམས་ལ་ཞབས་ཏོག་བསྐྱ
བ་བར་བྱས། མི་རྣམས་ཀྱི་བྱས་པ་ལ་ཚད་ཡོད་ཅིང་རེ་བ་ལ་ཚད་མེད། ཚད་མེད་པ
འི་རེ་སྟོང་ཁ་ཤས་ཆོས་ལུགས་མ་གཏོགས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་སྟོང་མི་ཐུབ། ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ན་དབྱེད་བཟོད་པ་ཞིག་རེད་མི་འདུག
མོད། དབྱེད་མི་བཟོད་པ་ཅམ་གྱིས་འདྲོར་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། དགོས་མཁོ་ཡོ
ད་ན་གནས་ལུགས་མེད་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། སྐྱེ་ཅུལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་འཇིག་རྟེན་རྩྭ་མ་
ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་ཚོ་དེར་འཆམ་འཆམ་འགོ་བཞིན་འདུག་པ་ལྟ་བུ་རེད།
ང་རང་བསམ་རྒྱུ་དེ་རྒྱ་མང་བའི་དབང་གིས་བྱེད་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོངས་དད་བྱེ
ད་པའི་ལས་དང་སྐལ་པ་ལྡན་མ་སོང་ཡང་། ངས་དགོས་པའི་དབང་གིས་བཅས་མ
འི་དད་པ་ཞིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། དུས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་སྐྱབས་འ
གོ་འདོན་པ་སོགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྟོན་ཉི་མ་གཅིག་ལ་འང་མཚམས་བཞག་སྟེང་
མེད། བྱེད་སྟོན་འདི་དག་གིས་ང་ལྟ་བུའི་ཅིང་ཐབས་ཟད་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་གསོ་ད
ང་རོགས་རམ་ཐོབ་པ་མ་གཏོགས་བགོགས་དང་བར་ཆད་གང་ཡང་སྟེར་གྱི་མི་འདུ
ག། །ལྟག་བསམ་རྣམ་དག་གི་སྟོན་མཚས་ལ་དད་པ་གནང་མཁན་ཆོར་ངས་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་ཡི་རང་དང་བཅི་བཀྱར་བྱ་བ་ལས་འཕྱ་སྟོང་དང་ཁྲེལ་དགོད་བྱེད་ཀྱིན་མ
ད་ལ། ཁོང་རྣམ་པའི་ལྟ་མེད་དྲངས་གཙང་གི་ཐུགས་སེམས་དེར་ངས་ཕྱག་ལྷན་
བ་ནས་གཏོང་འདོད་མེད། དེ་བས་ཆོས་ལུགས་དཀྱེལ་ཡངས་ཀྱི་བསམ་སྟོན་མངའ་བ
འི་ཆོས་ལྡན་རྒྱ་ཆེའི་སེར་སྐྱ་མང་ཆོགས་ཡོངས་ལ་ངས་བྲིས་པའི་ལྷག་རྩུ་མ་འདིས་ཐུ
གས་སུན་བཟོས་ཚད་ཐམས་ཅད་ལ་ནོངས་འགྱོད་ཆེན་པོས་སྦྱང་ཐག་པ་ནས་དགོང
ས་སེལ་བྱ་བ་ཡིན། ངས་ད་རེས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱིན
ང་ཡོད་ཚད་འདི་ལྟར་ཅ་སྟོག་ཏུ་གཏོང་དགོས་དོན་ནི། ཆོས་ལུགས་དེ་ཆོས་ལུགས་
ཀྱི་ཚད་དུ་མི་འཇོག་པར་དངོས་ཡོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཡོད་ཚད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁ་འོག་

ལག་འོག་ཏུ་འདུ་དགོས་པར་འདོད་པའི་རང་རེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐལ་མཐའི་བསམ་སྒོ་འ
དི་ཡོ་བསྐང་བྱ་རྒྱུ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུག་ཡིན་པ་དང་། རང་ཉིད་ཆོས་དད་ཆེ་མདོག་
གིས་མི་གཞན་པའི་ཆོས་དད་ཀྱི་དབང་ཆ་བཅན་འཕྲོག་བྱེད་མཁན་གྱི་ཆོས་ལུགས་
སྒྲིབ་གཙུག་གྱི་མི་སྣ་དེ་ཚོའི་མགོ་ལ་སྟ་རེ་ཞིག་མ་བཞུས་ན་ཐབས་མེད་རེད་འདུག་
པས་ཡིན། གོང་དུ་བཤད་ཆར་བ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་ནི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་དུ་མེད་ཐབས་
མེད་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱ་
ཐབས་མེད། ཆོས་ལུགས་ནི་མའི་རྩས་ཤུགས་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཅད་སྦྱོད་གཏོང་
རྒྱུ་ཞིག་མ་གཏོགས་མའི་རྩས་ཤུགས་ཀྱི་ཆབས་བྱེད་དངོས་པོ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན།
ད་ལྟའི་བར་དུ་ང་ཚོས་ཁ་ཆ་ལེས་ཆོག་ན་དགོན་མཆོག་དང་། འཕྲོང་ཤིག་གིས་ཟོས་
ན་འང་དགོན་མཆོག་ཁོ་ནར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལས། རང་གི་ཁྲོད་པ་དཀྱིག་དཀྱི
ག་དང་། ལག་པ་འགུལ་སྦྱོད་གཏོང་སྦྱོང་མེད། རྣ་ལམ་ལ་མ་སོང་ན་འདས་པའི་མི་
ལོ་སྤོང་ཕྱག་གི་རིང་ཁྱེད་ཆང་ལ་མཁས་པ་གནམ་གྱིས་ས་བཀའ་པ་ལྟ་བུ་བྱོན་ནས་ག
སུང་རྩལ་བྱག་རི་བཅིག་བཅིག་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། མི་ཆོས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཁས་པ་ག
ཅིག་ཁོ་ན་དང་། འཆོ་ཐབས་སྟོན་པའི་སྒྲེགས་བཅའ་ཁེར་རུ་མ་ཞིག་བསྐང་རྒྱུ་མེད་པ་
འདི་ཅི་ཞིག་གིས་མ་ཉན་པ་རེད་བསམ་སྒོ་ཐོངས་ཤིག །ང་ཚོ་འང་མི་ལུས་སྤངས་ཆ
ར་བས་མི་ཆེ་སྤྱུལ་སྤངས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིག་ཅི་ལ་མི་མཁོ། ཡིན་ནའང་ང་ཚོ་ཆོས་ལུ
གས་ཀྱིས་བཟེ་དྲགས་པས་ཡར་མར་གང་ལ་ཡང་བསམ་སྒོ་མ་བཏང་བར་ད་ལྟའི་བ
ར་དུ་ནག་ཐོམ་མེར་ལུས་སོང་བ་རེད། ངས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་ཕ་མེས་ཡང་མེས་རྒྱ
མ་པར་ལེ་བདའ་དང་། ཁོང་རྣམ་ཚོའི་རུས་པ་ལ་བྲིམས་ཆད་གཏོང་དགོས་ཟེར་བ་
མིན། ང་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྤངས་ནས་ལམ་ནོར་ཕྲོག་ཤིས་དགོས་ཞེས་སྤྱུལ་མ
བྱེད་པ་ཡིན། ཆོས་གཞུང་ཁྲོད་ཀྱི་ཆད་མའི་སྤྱིས་བྱ་དང་། མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་
ལ་མཆོན་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་མི་རྣམས་ཀྱི་མོས་པ་དང་རེ་བ་ཅམ་གྱི་ཆད་

དུ་བཞག་ནས་དང་པ་དང་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་ཡིན་ན་དགག་པ་བརྒྱབ་དགོས་དོན་ཅི་
ཡང་མེད་མོད། ང་ཆོས་དེ་དག་དངོས་ཡོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་བཅད་སྦྱོང་ཡོད་པའི་ད
ངོས་པོ་ཞིག་དུ་སྒྲིམ་ནས་གཅིག་གཅིག་གཉིས་གཉིས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱིན་འདུག །
དེའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་གཞུང་དུ་ཆོན་རིག་གི་ཆོབས་བྱེད་ཐུབ་པའི་དངོས་
པོ་ལྷ་གཅིག་མེད་བཞིན་དུ་ཆོན་རིག་པས་གང་ཤེས་ཆོས་ལུགས་པས་ཤེས་ཡོད་ཅེས་
སྟོང་ལབ་བརྒྱབ་པ་དང་། བྱིས་པ་ལྷ་བས་ལུག་ཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་གསོན་པོ་ཞེས་པའི
མིང་སྐམ་ཞིག་བཏགས་ནས་ཆོ་འདི་བྱི་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་གཏད་ཉིལ་པོ་བཅོལ་བ་སོགས་
མ་འོས་པ་དང་མ་འཆོམས་པའི་ལས་ལམ་འདི་དག་དར་བ་རེད། ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་
བསམ་སྒྲུབ་རང་དབང་འཕྲོག་མེད་རབས་བཅོ་བརྒྱད་བརྗོད་བཞིན་འདུག་མོད་འཕྲོ
ག་ཡོད་པ་ངས་སྟོང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན། ང་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ད
ཀྱས་མའི་ནང་གི་ཆོས་དཀྱུས་མ་ཞིག་ལས་མེད་ཅིང་། མི་ཆོ་འདིར་སྒོ་བ་སྟོང་བྱས་ཆ
ད་བསྒྲམས་བཞག་ན་མི་ལ་དུག་ཟེན་མིན་ཅི་ཡིན། དེའི་རིང་ལ་ཡང་སྒྲོན་གྱི་མཁ
ས་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་བཞིན་ཉིན་མཆོན་ངོ་མི་ཤེས་པའི་འབད་བརྩོན་དེ་འདྲའི་ཆ
ཡི་ཆ་ཤས་ཅི་ཡང་འཛོན་མ་སོང་། འོན་ཀྱང་རང་དབང་གི་སྒོ་ཁ་སངས་རྒྱས་ཆོས་
གཞུང་ལ་བསྐྱར་བ་ཅི་མ་གྱིས་མ་འདང་ས་དང་མ་འགྲིག་ས་བརྩེ་མི་ཐོན་པ་ཅི་མ་མཐོ
ང་འོང་གི་འདུག །འོ་ན་སྒྲོན་གྱི་མཁས་པ་མི་ཆོ་ཐོས་པ་ལ་ཟད་པའི་སྤངས་པ་ཅན།
བཀའ་འགྱུར་ཐུགས་ཐོག་ནས་ཐོན་པའི་སྒོ་རིག་ཅན། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱང
ཡིད་སྒྲོན་ཤོར་དགོས་པའི་མཁྱེན་རབ་ཅན་དེ་ཆོས། ཆོས་ལུགས་འདིའི་ཞན་ཆ་སྤུ
ཅི་མ་མཐོང་མ་ཐུབ་པ་དེ་བསམ་སྒྲུབ་རང་དབང་མེད་པའི་སྒྱུན་མིན་ན་དབྱ་ས་འོག་
དུ་བརྟུག་ཅིང་སྤྱན་བཙུམས་ནས་བཞུགས་པའི་སྒྱུན་ཡིན་ནམ། བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་
ཆེན་པོ་ཀམ་པ། ས་སྐྱ་པ། ཅོང་ཁ་པ་སོགས་ཡོད་དོ་ཅིག་རོ་སྒྲོན་ལ་ཐུད་ནས་སྐར་མ་
རྗེས་ལ་ལྷ་མཁན་རྒྱང་རྒྱང་མ་གཏོགས། བསྐྱེད་བཅད་བརྟུར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ

ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་དབྱང་རྗེས་ད་གཟོད་དང་དུ་སྒངས་པའི་རྣམ་ཐར་སུ་ཞིག
ལ་མངལ་རྒྱུ་ཡོད། དགེ་ལྡན་པའི་གལ་གདན་སྟེང་དུ་སྒྲོད་ཚད་ཀྱིས་རྗེ་ཙཱ་ཁ་པ་
ལ་རྒྱན་ཆོག་མི་སྤྲོད་པར་འདོད་ཅིང་། ལྷ་རབས་པའི་ལུས་སྒངས་ཚད་ཀྱིས་རྗེ་ཙཱ་
ཁ་པ་ནི་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པ་ཞིག་དུ་ཅི་སྟོན་ཡོད། དེ་ཡང་ངེད་ཚང་ལ་ཕྱོགས་རྒྱུག་མཁ
ན་མ་གཏོགས་རང་ཚུགས་ཟེན་པའི་མི་མེད་སྤང་བས་ལན་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཆོས་
ལུགས་ལ་སྒྲེར་གཙོད་ཀྱི་རང་གཤེས་མེད་པ་བདེན་ན། སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་ཤོད་མཁ
ན་གྱི་མི་རེ་གཉིས་རིག་མ་ཐག། ཆོས་པ་ཆོའི་ངོ་གདོང་དེ་ཇ་མཛོ་བཙུང་རྒྱལ་
ཤོར་སྤང་བ་ལྟར་ཅི་ལ་ལོག་འགོ་བ་རེད། མི་འབྱུག་ཁ་ནས་སྤྲོས་ཀྱང་འབྱུག་འདར་
ལུས་ལ་རྒྱུག་ ཁྱེས་པ་ལྟར་ང་ཆོའི་བསམ་སྒྲོ་བྱ་ཡངས་ལོས་དེ་ང་ཆོ་རང་གི་ངོ་གདོང་
འདིས་གསལ་བཤད་བྱེད་ཀྱིན་མི་འདུག་གམ། ཉེ་ཆར་ཞོགས་དུང་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་འཆོ་བའི་གནད་དོན་ཐག་གཙོད་
མི་ཐུབ་པར་བཤད་པ་ཅམ་ལས། ཆོས་ལུགས་རང་ངོས་ཀྱི་རིན་ཐང་ངོ་མ་སྟེ་གཞི་ལ
མ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གང་ལ་ཡང་སྤྱད་ན་མི་ཁྱུག་པའི་དགག་པ་ཚབས་
ཆེན་ཞིག་བརྒྱབ་མི་འདུག་མོད། གནམ་འོག་འདིར་ང་མིན་ན་སུ་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་རང་
མཐོང་ཅན་གྱི་རང་རེའི་མཁས་པ་དེ་ཆོས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མེད་ན་འཇམ་
སྟེང་འདི་ཆར་འགོ་རྒྱལ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་ཤེ
ས་བྱ་སྤྲེལ་གཅིག་མེད་རྒྱལ་དང་། ལྷ་རྒྱལ་གསར་པ་དེ་རིགས་ལ་ར་མ་ཞིག་གི་རིན་བ
བ་ཀྱང་མེད་རྒྱལ་སོགས་འར་འརྱན་དང་རྗེས་གཏམ་ཁོ་ནས་ཞོགས་དུང་སོགས་ས་
འོག་གི་འཇིག་རྟེན་དུ་བརྒྱུད་འགོ་ལ་ཁད་བྱེད་ཀྱིན་འདུག། ཆོས་པ་དེ་ཆོས་སྒྲུབས་
རྒྱུ་རྒྱ་མང་དགས་པའི་དབང་གིས། ཞོགས་དུང་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རིགས་པའི་གཞུ
ང་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་འདིར་སྤྲོད་གོག་རབ་གཅིག
ཡོད་རྒྱུ་རེད་སྟེ་མ་ནས་ཞིང་སྤང་ལངས་བཞིན་ཡོད་པ་འདྲ། དོན་དངོས་སུ་རིགས་

པའི་ལམ་ནས་བརྟག་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལྷགས་འདི་ཚོས་པ་ཚོས་བཤད་པ་ན
ང་བཞིན་སྒྲིན་ཀུན་ཟད་དང་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་ཞིག་རྩ་བ་ནས་མ་རེད་ལ། རང་རེ
འི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་སྐམ་པོ་ཁོ་ནར་འདྲེས་ཤིང་འགྲོགས་ནས་འཆར་
ལོངས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། རིགས་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་ཡ་ལན་ནན་པོ་ཞིག་མ་འ
ཕྱིན་ན་ཁོ་ཚོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིན་སྟོབས་དེ་ནམ་ཡང་གཞོམ་མི་བྱུང་། དེ་བས་ད་རེས་ཁོ་བོ
ས་སོལ་རྒྱན་གྱི་རིགས་པའི་འགྲོ་སྤངས་དེ་རང་གཞིར་བཞག་གི་ཐོག་ནས་ཚོས་ལྷགས
འདིའི་ནང་སྟོང་ཆ་ཆང་བྱི་རུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ད་དུང་དུས་རིམ་གྱི་སྤྱི་དུ་རང་རེའི་ཆ
ས་ལྷགས་འདིས་སྒྲེར་གཙོད་ཀྱི་རང་གཤེས་ངན་པ་འདི་མ་བསྐྱར་བ་དང་། རང་རེའི
ཚོས་པ་ཚོས་རང་ལྟ་མཚོག་འཛིན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་རེངས་པོ་འདི་མ་དོར་བ་དང་། ཚོས
ལྷགས་ཀྱི་དད་མོས་དེ་མི་སྒྲེར་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་མ་ཆགས་པའི་དུས་དེ་མེད་དུ།
ང་ཚོས་ང་ཚོའི་ཚོས་ལྷགས་འདི་དག་པོའི་དྲངས་མར་བཅིས་ཏེ་ཡང་སྟོང་རྗེ་མེད་
པའི་སྒྲོ་ནས་དགག་རྒྱག་དང་འཐབ་ཚྱོད་བྱ་དགོས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོགས་ཞེན་ཅ
ན་གྱི་ཚོས་པ་ཚོ་མ་དགའ་ནས་གས་སོང་ནའང་འདྲ། མ་སྦྱིད་ནས་ཤི་སོང་ནའང་འ
དྲ། ང་ཚོས་སེམས་གསོ་དང་གུ་ཡངས་གཏོང་ཚོད་མེད། ཕྱོགས་ཞེན་ཅན་གྱི་ཚོས་པ་
ཚོས། ང་ཚོ་ལ་ལྟ་ལོག། །དམ་ཉམས། བརྟན་བཤིག་སོགས་ཀྱི་མིང་ངན་འདོགས་ཤིང་
དཔྱལ་བ་ཟངས་དམར་མའི་མཐེལ་དུ་འབྱར་འགྲོ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་འཛིགས་སྒྲུལ་
བཞིན་ཡོད་མོད། ང་ཚོས་མིང་ངན་འདི་དག་དགའ་བཞིན་དང་དུ་ལེན་འདོད་ཅིང་
། དཔྱལ་བ་ཟངས་དམར་མའི་མཐེལ་དུ་སྒྲོ་བཞིན་འགྲོ་བར་སོད། སྐད་ཆ་འདི་དག
གིས་རྒྱས་པ་མ་ཐོན་པ་ཤེས་རྗེས། ཁོ་ཚོས་དེང་སང་དམར་སྤང་མི་སྒྲོ་དང་། མིད་ག
ཞུང་གི་རྒྱག་བྱ། དཔྱལ་ལོའི་བྲན་གཡོག། །ཨ་མའི་རུ་མ་འཆའ་མཁན་སོགས་དབྱིད་
ཉི་རིང་མོ་ལ་དྲན་མི་དགོས་སྟོན་གནམ་ཁ་མོ་ལ་མིས་ཀྱང་མ་སྦྱོང་བའི་ནག་ཉེས་ད
ང་སྟོང་ཕྱོགས་སྟོང་ལ་གྱི་ཡོག་པ་ལྟ་བུ་རེ་བཟོ་འོང་གི་འདུག། །ནག་ཉེས་དང་སྟོང་སྟོ

གས་ཇི་ཙམ་མང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ང་ཚོའི་འགྲོ་སྤངས་འདི་འགྲིག་བསྐྱད་ཡོད་པའི་ད
པང་རྟགས་བཟུན་པ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་ནི་ང་ཚོས་མི་མ་བསད། རྟ་མ་བཅག། ཁྲ་མ་བ
ཚོངས་ན་ཡང་དྲན་ཚུལ་ཁ་ནས་ཐལ་བ་ཙམ་གྱིས་ང་ཚོས་ནག་ཉེས་འདི་ཙམ་ཞིག་ཁུ
ར་དགོས་བྱུང་བ་རེད། འདིས་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་ནི་མ་རུང་པ་ཞིག་ད
ང་། ང་ཚོས་མ་རུང་བའི་གནས་བབ་འདི་ལ་སྐོལ་འཛིང་བྱེད་པ་ནི་དོན་སྤྱིང་རི་བས
་ཀྱང་ཆེ་ངས་པའི་དངོས་ར་འཕྲོད་པ་ཡིན། ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་ལྟ་བ་རྟོག་ཙམ་མཐུན་མི
ན་བྱུང་འཕལ་ཁོ་ཚོས་མི་རིགས་ཀྱི་བཅེ་སེམས་སྒྱག་པ་བསྐྱར་བསྐྱར་བྱས་ནས་ང་ཚོ
ཕྱིར་འབྱུང་གཏོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱིན་འདུག། འདིས་ཀྱང་དོན་དུ་སྤྱི་ཞིག་གིས་མི་རིག
ས་དང་རྒྱལ་ཁབ་འཛིང་ཅིས་ཡོད་པ་ཤེས་བྱབ། མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན་ད་སྔོན
‘ཁོ་ཚོས་བཙན་ཚོད་བེན་མ་སོང་བས་ད་རེས་བཙན་ཚོད་མེད་ས་ལ་བརྟུན་པ་རེད།
རྒྱ་མཚན་རྒྱ་མཚན་ཟེར་མཁན་དེ་ཚོ་ད་ནི་རྒྱ་མཚན་ལ་གཡོལ་ནས་མ་འདུག་ཅིག།
དགག་ཚུམ་འདི་ལ་ལན་མ་བྱུང་ན་ལན་མ་ཐེབས་པ་ལས་མ་བཏབ་པའི་གས་སུ་བཅི
་རྒྱ་མིན། ཚོག་སྤྱི་གཏོག་ལ་དགའ་བའི་དགོ་ལྷན་པ་ཚོས་ཚོག་སྦྱོན་ཐོངས། དོན་དམ
ར་འཇུ་ལ་མཁས་པའི་རྟིང་མ་པ་ཚོས་དོན་སྦྱོན་ཚོལ། ལུལ་ལ་དག་བྱུང་ན་རྩ་འབྱར་
བྱི་ཡིན་ནའང་བྱག་དགོས་པས་འཁྲགས་མི་ཉན། ལྷག་པར་དུ་བཟུན་པའི་ནང་སྤྱིང་
དོན་དམ་སྤྱིང་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་ནས་སྤང་དང་། བྱེད་ཚོས་ཕྱོགས་འདི་ནས་ཤོར་ན་ཤོར་
བ་ཡིན་ལ། ང་རང་ཕྱོགས་འདི་ནས་སྐར་ལགས་མི་བོར་བ་ཕོ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད། ལ
ག་རྟོགས་སྤྱིང་སྤྱོད་བས་བརྒྱ་ཆའི་ལྷ་བཅུ་ཡན་ཚོད་ཆར་གཙོད་བྱབ་མཁན་ཞིག་བྱུང་
ཆོ། ངས་མི་ལོ་སྤྱི་ལ་ལྷག་གི་རིང་ལ་ཅུ་མ་པ་ཚོད་མེད་ཅིག་བོས་པ་དེ་ཡོངས་རྫོ
གས་འཕྲོ་བཞག་དུ་སོང་བའི་གསལ་བསྐྱགས་སྤེལ་ངས་ཡིན། ཕྱིར་བཟུན་པ་དཔང་
དུ་བཅུགས་ནས་ཚོད་པ་བརྒྱབ་པ་དང་། ཚོད་པ་ཤོར་ཆོ་བཟུན་བཙོས་བྱི་ཡི་རྩ་མར་
བཏགས་ཤིང་། ཅུ་མ་མཁན་གྱི་ལག་པ་གཙོད་པ་སོགས་ནི་ཤིན་དུ་གྲ་དོག་པའི་ལས་

སྒྲུངས་ཡིན་པས། རིག་གནས་དཀྱིལ་ཡངས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ན་སྐད་ཆ་བཙུག་པ་འདི་རི
གས་ནས་ཡང་འཆད་མེད་ལྟར་ཀྱང་། ང་ཚོའི་ན་རྩེ་སྐད་ཆ་བཙུག་ཅུ་མ་བཤད་ན་
གོ་བརྟེན་མེད་པར་འདུག་གོ། །འདི་དག་གཙོ་བོ་མཁན་པོ་ཚུལ་བློ་མཁས་སློ་གྲོས་མ
ཚོག་ལ་ཁུས་པ་ཡིན། མཁས་དབང་ཁོང་གི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་ཡིན་ཏན་ལ་
ང་རང་དགའ་ཞིང་གྲུས་པ་ལ་ནི་ཚོད་གཅིག་མེད་མོད། ངན་མཚང་ཡོད་སྐྱེ་གི་སྤྲུལ་
རོ་སྤྲུལ་གནད་བའི་ཁོང་གི་རིགས་ཞེན་ཚེས་ཞེན་དེ་ལ་ང་དེ་ཅུ་མ་མེད་གའ་ཞིང་། ང
ས་བོས་པའི་གཏམ་ལ་ཨ་ལན་ཞིག་ཡོང་བའི་རེ་བའང་ཁོང་གཅིག་ཕུ་ལ་ཆེ་བས་ཡི
ན། དེ་འོག་ཨ་མདོའི་ཁ་སྐད་དུ་ཨ་ལགས་དོར་ཞི་ཁྱ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཚོས་སྤྲུལ་ཞིག་འདུག་
པ་དེ་ལ་འང་སྤྲོས་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བོད་ཕྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཡང་ཆགས་སྤང་མེ
ལྟར་འབར་བའི་ཕྱོགས་རིས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས། གདོན་འདྲེ་མི་ཡུལ་དུ་སྤྲོབ་པ་ལྟ་
བུའི་ཁོ་བོ་གཟིགས་པ་ཡིན་ན་འཕག་འཚག་སྟོབས་ཅན་ཞིག་བརྒྱབ་སྐྱེ་ལོས་ཡོད་སྟུང་
དུ་འདོད་པ་ཡིན། དེ་མེན་སྤྲོད་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱེ་ཚང་སྐྱེ་གྲོལ་སོགས་ལ་ཡང་གོ་ཅུ་
བྱེད་དགོས་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཁོ་ཚོའི་གྲས་ཀྱིས་ཁོ་བོར་ཡ་ལན་ཆ་མོ་ཞིག་འཕྲོད་ཨེ
ཡོང་སྟུང་པའི་རེ་དོགས་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱིན་མེད། ད་དུང་མིང་མ་སྤོས་ཀྱང་སྤྲུལ་ཞིག་
གི་མཚང་དུ་ཕོག་པའི་མི་དེ་དག་རང་ཅོམ་ལོག་རྟོགས་སྟོང་སྟོབས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་དང་། དག་བོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་དེ་ཀུན་ལ་ཚག་སྤྲུལ་དང་ཚོག་སྤྲུལ་ཅི་
ཅུ་གྲག་སྐྱེ་འདུག་ཁོ་བོས་ཉན་ན་དང་ངང་སྐྱག་བྱས་ནས་བཤད་ཡོད་དོ། །

ས་བྱེད་དང་བོའི་གནམ་གང་ཉེན་མོར་

བྱིས།

